Budapest, 1899. Negyedik évfolyam. 91. szám. Vasárnap, április 2.

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: József-körut 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF. Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr., egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Piros záptojás.

Budapest, április 1.

(v.) Nagyszombatnak napján megjelent báró Bánffy Dezsőnek miniszterelnöki kisértete a magyar közélet szemhatárán. Ezt a hazajáró lelket senkise hivta, senkise várta. Ugy jött magától, azzal az erős daccal és zsarnoki szeszélylyel, ami öt a főudvarmesteri sirbolton innen is jellemezte. És nem jött üres kézzel; husvéti ajándékot hozott a nemzetnek: egy pirosra festett — záptojást. Hogy a feltámadásnak emlékünnepén jött, ezzel talán jelképezni akart valamit. Értjük mit és méltányoljuk is ezt az allegóriát. Föltámadhat ő még mint miniszterelnök; de Magyarországon nem, hanem csakis a Józsafát völgyében.

Az ajándék, amit a hazajáró lélek hoz, egy csomó leleplezésben áll. A Bánffy bukásának legtitkosabb dossierje jelentkezik ebben a piros záptojásban. Persze, hogy sok a hencegés, a ferditès, meg a gyanusitás ezekben a leleplezésekben. De mindezeknél is több bennük a tudatlanság. Hiába, a szellemi és erkölcsi tulajdonságok nem módosulnak a másvilágon; s a harangöntéshez nemcsak a hajdu nem ért, hanem a hajdunak kisértete sem.

A husvét ihletétől érintett nemzet ámulva hallja e hazajáró lélek ajkáról a meglepő igét, hogy Ausztriában el akarták törülni az alkotmányt s hogy ezt a csapást csakis Bánffynak csodálatos erélye és bölcsesége háritotta el. Áh, igazán, ez meglepő, sőt megdöbbentő dolog. Tehát Ausztriát meg akarta fosztani alkotmányától a hatalom, s egy magyar kormánynak kellett ezt meggátolnia. Nini, hisz ez Deák Ferencnek megismételt szereplése. Deák Ferenc megszerezte Ausztriának az alkotmányt, Bánffy Dezső pedig megmentette azt. Hamar egy szobrot Bánffy Dezsőnek! Hamar egy törvényt, hogy megörökitse halhatatlan érdemeit! Hamar egy zarándoklást a Lajta mindkét partjáról a nagy állammüvészhez, hadd csókolják meg a hálás milliók az alkotmányos szellem e győzelmes bajnokának köntöse szegélyét!

De haj, van valami, ami szárnyát szegi ennek a lelkesedésnek. Sőt jól megnézve, nem is egy ilyen valami akad, hanem mindjárt kettő is. Az egyik az, hogy ugyanaz a Bánffy, aki állitólag megmentette az *osztrák* alkotmányosságot, köztudomás szerint megnyomoritotta a *magyart*. Odaát oroszlánként küzdött Ausztriának alkotmányos javaiért; itt hiéna módra rágdosta exlex fogaival a magyar alkotmányosságnak még vonagló tetemét. *Osztrák* miniszterelnöknek dicsőségére vált volna, amit ez az ember tett, midőn az osztrák alkotmány megmentése érdekében nehéz sebet ütött a magyar alkotmányosságon. De neki más lett volna a hivatása. Az volt az ő tiszte, hogy épségben tartsa a saját hazájának alkotmányos jogait. Erre kötelezte öt nemzetének lelkiismerete: a törvény; s erre az egyénnek törvénye: a lelkiismeret. Babérai tehát osztrák babérok; s érdeme bünt jelent, amelyet saját hazája ellen követett el. A másik bökkenő még erősebb fajtáju. Azt hirdeti a hazajáró lélek, hogy Bánffy belenyugodott volna olyan *kettős* államcsinybe, mely Ausztriában eltörölte volna a mostani alkotmányt s ujat oktrojált volna helyébe; ellenben visszaborzadt attól az *egyszerü* államcsinytől, amely el akarta törülni a mostani osztrák alkotmányt s abszolut hatalommal kivánt uralkodni. Hát ez is érdem? Nem érdem ez, hanem ostobaság. Két államcsiny mindig rosszabb egynél. Azt még kiheverheti egy nép, ha elveszik alkotmányát s az abszolutizmus durva keze nehezül rája. Mert jön idő, mikor ez a kéz elszibbad s az alélt nép felocsudik; akkor aztán feléled magától a régi alkotmány s akadálytalanul érvényesülhet legott az országnak szunnyadó joga s az ezzel fölvértezett népakarat. De ha szétiporják egy nép alkotmányát s az önkény uj jogrendet szab meg, mely idegen a népakarattól, akkor kettős vétket követtek el: megfosztották a népet szabadságától s igába hajtották nyakát. Erős és szerencsés nemzet legyen az, amely ilyen kettős csapást kihever. Tapsoljon, aki tud, annak az államférfiunak, aki dicsőségét abba helyezi, hogy a nagyobbik gonoszságot készséggel elömozditotta volna, de a kisebbikbe sehogysem tudott beletörödni.

A hazajáró lélek legérdekesebb leleplezése különben az, hogy Bánffy Ischlben félrevezette a magyar királyt a dualizmus közjogi előfeltételeinek tekintetében. Állitólag azzal operált ugyanis Bánffy ő felsége előtt, hogy a közjogi kiegyezés nem csupán a vámszövetségre, hanem a szoros értelemben vett közös ügyekre is kimondja alapfeltételül az osztrák alkotmányosságot. Az egyetemi szigorlaton megbuktatják a diákot az ilyen közjogi badarságért. Ha Magyarországnak miniszterelnöke igy informálta a királyt, akkor ez a felsegnek egyenes félrevezetése volt. A közjogi kiegyezés mindenekelőtt még a hadügyet és külügyet sem ismeri el korlátlanul közösnek; a hadügynek csak némely részét, a külügyek közül pedig csak azokat, amelyek a monárkia mindkét államát együttesen érdeklik, utalja a közösügyek közé. De aztán ezeknek a közös ügyeknek a forrásául a pragmatica sanctiót jelöli meg és közösségüket nem köti

TÁRCA.

A bánat müvészetéről.

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —

Irta: *Ifjabb Ábrányi Kornél.*

Az életben alig van valami közösebb és általánosabb, mint a bánat. Nincs ember, aki bánatot ne érzett, és bánatot máson ne látott volna. Ellesni, lemásolni vagy utánozni tehát a legkönnyebbnek látszik a bánatot; — pedig nem ugy van! — Az életnek ezt a legáltalánosabb és legközönségesebb járandóságát müvészileg ábrázolni vagy visszatükrözni talán a legnehezebb. És pedig kivétel nélkül, akár a festészetben, akár a szobrászatban, de főként a szinészetben! Az életben minden bánat valódi s tehát igaz. A bánat az el nem ért miatt, a bánat az elvesztett fölött, a bánat a sovárgásban, az élet céltalan ürességében, vagy a mások sorsa iránt érező részvétben, és a bánat az emberi igazságtalanságok elszenvedésében, — mindez az életben nemcsak igaz, de egyformán köznapi is; de a müvészetben a köznapi élethüség nem elég, s a valóságnak pontos másolata csak ritkán éri el azt, hogy az igaznak és valódinak összhangját kifejezze, és elkerülhesse a banalitást vagy a köznapiságot. Mert vagy a természetes kintól kölcsönöz oly vonást, mely a müvészetben már groteszk vonássá lesz, vagy a pose-nak üres szenvelgésébe merül. — A néző szemnek mutat ugyan külsőleg bánatot, szomoruságot, de a sziv mégis hidegen marad. Mert az igy ábrázolt bánat fölhivja a nézőben a kérdést: mi baja lehet, vagy mi fájhat neki? S mihelyt e kérdés megszólal, mihelyt az ábrázolt bánat *magyarázatra szorul*, már a müvészet kudarca megpecsételtetett. Csak az a bánat, mely már müvészi megjelenésével lebilincsel, csak az, mely magyarázatot sem kér, s némaságával mégis meghat s szivünk tekintet nélkül arra, hogy mi lehet oka, fájni kezd, — s kérdés vagy kiváncsiság nélkül vele érez, mert bármi lett légyen is az ok, a bánat, mely előttünk áll, oly nagy és mély, hogy ellentállni s át nem érezni lehetetlen: csak ez a müvészet diadala! Csak ez emeli föl a bánatot a *közönségesből a közösbe*, az egyszerüből a fenségesbe! — Ez a hangulat s ez a müvészeti tökély. S akár legyen kő, akár vászon, akár élő emberi arc, mely egyszer éreztette velünk a bánatnak ezt a poézisét, szivünkbe vésődik kitörölhetetlenül, és többé el nem hágy soha! Az őszi napsugár, vagy a téli szél zugása, egy akkord, vagy egy távoli dallam, vagy a női szépség látása, mely aeolhárfa gyanánt rezditi a sziv idegeit, ujra meg ujra visszahozza, és mindig, bár száz alakban és ezerféle viszonyok közt, ugyanazt a hangulatot ébreszti fel. Igy tér nekem is oly sokszor vissza *Michel Angelo*nak szobra: az *Alkony*, a Mediciek florenci sirboltjában; igy *Mitterwurzer* Alfrédje, *Ibsen* „Kis Eyolf"-jában és *Nagy* Imre, mint *Manfréd*.

*

Mitterwurzertől vágytam volna Hamletet látni: azt hiszem, a shakespeare-i világbánat hőse, megtalálta benne tökéletes földi alakját. De nem láthattam. Alig néhány héttel budapesti szereplése után meghalt szivbajában. Vajjon nem a közeli halál titokszerü sejtelme adta-e neki akkori szerepében a bánathoz a hangot és a szint? — Sokszor gondolkoztam ezen. — Mert e földön nincs nagyobb bánat, mint a halál. Kivált ha bejelentés nélkül, legszebb férfikorban lép oldalunkhoz láthatatlanul, és mig mi sz élet magasb céljai felé törekszünk, kedvtől s szenvedélytől ruganyos léptekkel, azalatt láthatatlan kisérőnk azt számlálja: hány lépés van még a sirhoz? — Kell valami rejtélyes rokonságnak lenni az ilyen elitélt lélek és az örök bánat között, hogy előre megsirathassa sorsát, melyet nem ismer s melyet ha megismert, többé nem sirathat. A bánatnak ez a csodás költészete áll előttem örökfrissen *Mitterwurzer* minden szavában, minden mozdulatában és minden arckifejezésében. — És ha nem is láthattam Hamlet szerepében öt, — képzeletem önként ruházza föl alakját Hamlet lelki és testi vonásaival, — s egyénisége, arca, nézése, szava, mozdulata, ugy amint láttam és hallottam öt Alfrédben, e szerep minden lélektani árnyalatának tartalmat ád. — Hisz Ibsen Alfrédje is, ki nem tud belenyugodni abba, hogy szegény sánta kis fiát, Eyolfot játék közben elnyelte a tenger, s aki sánta kis fiában nemcsak gyermekét, hanem nejét is elvesztette, mert nejének érzéki szerelme okozta, hogy megfeledkeztek a kis fiuról, aki egy édes perc őrizetlensége alatt igy esett le s igy lett nyomorék. — És Alfréd, valahányszor nejére néz, ezt látja mindig — éppen ugy, mint Hamlet, aki valahányszor anyjára néz, mindig eszébe jut apja, kinek halálában megnyugodni nem tud. Nemcsak véghetetlen ember-

Lapunk mai száma negyven oldal.

semmiféle előfeltételhez, tehát Ausztriának alkotmányosságához sem. Az osztrák alkotmányosság igenis szerepel mint feltétel a közjogi kiegyezésben. De nem mint a közösügyi állapotnak, hanem mint a közös ügyek most divó intézési módjának feltétele. A közjogi kiegyezés szerint a hadügy és külügy némely része a pragmatica sanctióból folyólag közös, tehát nem az 1867: XII. törvénycikk által mondatik ki a közösségük, hanem ez a törvénycikk csupán arra való, hogy az addig is közös ügyeknek intézési módját hozzászabja az uj állapothoz, amely Ausztriában is életre hivta a teljes és valódi alkotmányosságot. A közjogi kiegyezés a *delegációt*, *a közös kormányt* és a *kvótát* teszi függővé Ausztriának alkotmányától. Vagyis ha nincs Ausztriában alkotmány, akkor is közösek maradnak a közösügyek s csupán azok az intézmények dőlnek meg, amelyeket az 1867: XII. törvénycikk ez ügyek intézésére alkotott. S ha már most e leleplezések szerint Bánffy ugy informálta a királyt, hogy az osztrák alkotmány megszünésével a *pragmatica sanctió is elveszti érvényét*, akkor igenis már Ischlben kellett Bánffynak megbuknia. De nem azért, mert fellépése a kamarillának nem tetszett, hanem azért, mert vagy nem tudta, mit mond, vagy ha tudta, hát akkor államfelforgató és lázitó badarságokkal zaklatta a királyt. Ez az elmélet a pragmatica sanctiónak arculcsapása. Azt az alapszerződést a magyar nemzet a maga királyi házával kötötte s megkötötte ugy, hogy érvényességét nem érintheti az osztrák politikának semmiféle irányzata. Az elválaszthatatlan együttes birtoklás frigyét valamely osztrák miniszternek botlása nem bonthatja fel s a lajtántuli alkotmánynak sorsa csupán a közösügyek kezelésének módján változtathat, de a kapcsolatnak érdemleges tartalmán nem. Aki ennek az ellenkezőjét vitatja a piacon, azt elfogják s a biró elé állitják. S ha miniszterelnök mond ilyet a király szine előtt, még kegyelmesen bánnak vele, ha csupán elcsapják.

Miért jelent meg vajjon hivatlanul és váratlanul ez a hazajáró lélek? Mi lehet célja leleplezéseinek? Miért vádolja magát és miért gyanusit másokat ez a kisértet? Ártani akar azoknak, akik tulélték őt. Bosszut akar állni mindenkin és mindenen, amiért neki meg kellett semmisülnie. Üszköt dob Ausztriába, hadd lobbanjon lángra az a korhadt épület s hadd pusztuljon el benne a Thun-kabinet, amely még élni mer, holott Bánffy már megbukott. Gyanut hint a nemzet lelkébe a korona ellen, a koronába Széll Kálmán ellen, és Széll Kálmánba Lukács László és Kállay Béni ellen: hadd nézzenek egymásra féltékenyen, rosszhiszemüen, bizalmatlanul. Nem akarja ez a kisértet türni, hogy nyugodtan uralkodjék a fejedelem s kényelmesen kormányozzon a kabinet. Egymásra uszit minden tényezőt s inkább magát sem kiméli, csakhogy mennél teljesebb legyen bosszuja. Tele van irigységgel és rancune-nel; kárhozatot liheg és a rontás szenvedélye vezérli. De kárba fog veszni minden galádsága. Az élet tövényei hatalmasabbak a hazajáró lélek gonosz furfangjánál. A nemzet élni akar s nem követi ezt a lidércet az ingoványba. A husvéti harangszó visszaparancsolja a kisértetet sirboltjába s az uj korszaknak üde szellője tovaüzi azt a dohos emléket, amelyet magával hozott. A jelen a munkáé és a reményé; s ezt a jelent nem lökheti semmi veszélybe az a mult, amely tele volt gyalázattal s amelynek enyészete szellemi és erkölcsi megváltást hozott a nemzetnek.

BELFÖLD.

A képviselőház ülése. A képviselőház husvéti szünete április 5-ikén ér véget. Szerdán délelőtt tiz órakor lesz a szünet után az első ülés, amelyen a költségvetés tárgyalását fogják folytatni.

Szász Domokos utóda. Az erdélyi református püspökválasztás ügyében megtartott előértekezletek szerint *Bartha* Lajos egyházkerületi közügyi igazgató és hunyadmegyei esperes mellett dr. *Bartók* György szászvárosi lelkész és *Szász* Gerő kolozsvári lelkész körül csoportosulnak a választók. A legnagyobb tevékenységet a Bartók-párt fejti ki. Az a hiresztelés, mintha *Bartha* Lajos most visszalépne, egy dévai távirat szerint valótlan, mert *Barthát* tekintélyes egyháztagok s a főgondnoki kar jelölvén, azok a visszalépést meg sem engednék. Nagyon valószinü, hogy ha három jelölt lesz, akkor egyik sem kap többséget. Előreláthatólag *Bartha* Lajos és *Bartók* György közt kerülne uj szavazásra, kik az erdélyi egyházmegye megrongált anyagi konszolidációját, az enyedi és kolozsvári pártok békés kiegyenlitését komolyan óhajtják.

Adatok a közelmult történetéhez.

Budapest, április 1.

Ezzel a cimmel az *Egyetértés* mai számában terjedelmes közleményt olvasunk a *Bánffy-kormány* bukásának előzményeiről. A közlemény leleplezés akar lenni és eredetéről laptársunk azt irja, hogy „oly férfiutól kaptuk, aki a parlamentnek nem tagja, s *erős függetlenségi hajlamai dacára* függetlenségi pártunknak se tagja.“ Azt mondja továbbá az *Egyetértés*, hogy az illetőnek „módjában állott *a legilletékesebb férfiaktól* nyerni biztos értesülést“. A nélkül, hogy a közlemény eredetét és hitelességét a magunk részéről tovább firtatnók, adjuk itt a cikk tartalmának tömör ismertetését.

A cikk bevezetésképpen előrebocsátja, hogy *Magyarország sorsát* az obstrukció megindulásától *Bánffy* bukásáig nem a magyar parlament, nem a magyar kormány, nem is a király személyes akarata, hanem *illetéktelen bécsi körök befolyása* intézte. Elmondja azután, hogy az obstrukció voltaképpen nem 1898. szeptember 6-ikán kezdődött, hanem már az augusztusi *ischli konferenciák* eredményéből indult ki. Elmondja, hogy *Lukács* Lászlónak *provizóriumkinyujtó* szakaszát tévesen nevezik *ischli klauzulának*, mert *Ischlben kiegyezési kérdések* a király előtt és a közös miniszteri tanácskozásokon *szóba sem kerültek*. Ott csak arról döntöttek, hogy megengedje-e *a király az osztrák alkotmány beszüntetését*?

1898. áprilisban a magyar kormány megállapodott *Thunnal* abban, hogy az osztrák parlament pünkösdig elintézi a kiegyezési törvényjavaslatokat. Ennek reményében terjesztette be *Bánffy* a javaslatokat április 22-én a magyar képviselőháznak. Thun azonban nem válthatta be igéretét és uj terminust kért Bánffytól annak a tervének végrehajtására, hogy az *osztrák alkotmányt rendeletileg megszüntetik* és a következő elvek szerint való uj alkotmányt léptetik életbe:

1. Uj birodalmi tanács alakul az 1867-től 1871-ig fennállott *közvetett választás*, vagyis a *Landtagok választása* utján.

2. E mellett azonban az *ötödik kuria* (a munkásoké) *közvetlenül választ*.

3. *A Reichsrath jogkörét legnagyobb részben átháritják a tartománygyülésekre* és csak annyi hatásköre marad a birodalmi tanácsnak, amennyi a közügyek elintézése végett mulhatatlanul szükséges.

Ez a tervezet még most sincs elejtve, csak elhalasztották az *államcsiny* kivitelének az idejét. A gazdasági kiegyezést és a nyelvkérdést még mindig ezzel a tervezettel akarják nyélbeütni. Eredetileg *augusztusban* akarta *Thun* megcsinálni az

---

szeretet, hanem véghetetlen életszeretet is lakozik Hamletben; és mindez, még a gyanu, az undor és a csalódások által megmérgezett mélakórban is megtartja alaptermészetét. A Hamlet mélakórságában van valami a fájdalmak élvezetéből, a bánatban való kéjelgésből; ez ad oly hosszu életet mindkettőnek, ez teszi elviselhetővé, miről Hamlet folyvást azt érzi, hogy elviselhetetlen. — Ebből fakad Hamlet tétlensége és csodás bölcselkedéseinek költészete. Ebből buzog játszi humora és örömeinek gyermekded naivitása. A Hamlet kételkedése és tépelődése azért válhatott a modern ember alakmintájává is, s azért irta meg Shakespeare Hamletben a tizenkilencedik század emberét, mert az ő kételye és az ő mélakórsága nem zárja ki sem az emberszeretetet, sem az életszeretetet. Tragikuma, hogy éppen ő, ki minden szépnek, minden nemesnek s jónak élvezetére született, ő sodortatott az életviszonyok által a bosszuállás kényszerébe, s ő kénytelen megtölteni egész lelki világát oly gyülölettel, mely soha meg nem bocsáthat, s mely nemcsak a lelki válrokonságok összhangját, hanem még a természet kapcsait is felbontja, felszakgatja benne.

Hasonló anyagból van gyurva Ibsen Alfrédje is, aki a legmélységesebb bánatban is megérzi, hogy mostoha testvérében Astában, iránta a testvéri szeretetnél melegebb vonzalom lakik; és szive, mely a hitvesi szerelemtől árván maradt, (mert nem nézhet nejére a nélkül, hogy Eyolf sorsa eszébe ne jusson) felel reá; épp ugy, mint ahogyan Hamlet is a legsötétebb monológok közt azonnal az önesinositásra gondol, amint Ofélia közeledik. Hamletben az apa választja el a fiut az anyjától; Eyolfban a gyermek választja el a férjet a hitvestől, az apát az anyától. S mivel Alfréd is abból az anyagból van gyurva mint Hamlet, igy válik az Alfréd bánata is a világfájdalom költészetévé, mint a Hamleté. És Hamletről, mint élő emberről, hangjáról, nézéséről, mosolyáról, mozdulatairól teljes képem, tiszta fogalmam van, mióta Ibsen Alfrédjében Mitterwurzert láttam. De mégis, bár a teljes kép és a tiszta fogalom megvan, nincs meg a közvetlen hatásnak gyönyöre, melyet mindazok élvezhettek, akik a bus dán királyfi alakját *Mitterwurzer*ban tényleg megelevenedni látták. E hiány pótolhatatlan, és sovárgást szül az elérhetetlen után.

*

Ellenben Nagy Imrétől sokszor láttam Hamletet, s mindannyiszor azt éreztem, hogy Hamletet nem látom. Pedig milyen bámulatosan kifejező arca és mily csodás zengésü és hajlékonyságu hangja volt! És mily remek, mily tökéletes volt a *Byron Manfrédjében*, kinek bánata pedig nemcsak eléri a Hamletét, hanem sokkalta felül is haladja! Hogy van hát, hogy mégsem tudott Hamlet lenni? — Nagyon egyszerüen!

Aki nemcsak objektiv müvészi alakban, hanem egyéni rokonvonások miatt is tökéletes Manfréd, az esetleg Hamlet lényegét meg sem közelitheti. S ha igaz is, hogy a szinész a müvészi objektivitás által a saját lényével teljesen ellenkező jellemeket és lelkiállapotokat is mesterileg ábrázolhat, sőt a szinész igazi nagysága ott kezdődik, ahol ő a saját szubjektivitását teljesen meg tudja tagadni: — mégis az, amire e szó illik: *tökély*, az csak akkor és csak ott születik, ha a szinészben ugy alkothat az objektiv teremtő erő, hogy nemcsak meg nem kell tagadnia a saját szubjektivitását, hanem még azt is segélyül veheti. A szinész csak ott fejtheti ki teljes erejét, ahol nem kell semmi ellen küzdenie; ahol az ihlet nem hideg kombinációkból, hanem természetes evolucióból alkot; ahol nem az átváltozás a müvészi folyamat, hanem a tárgygyal, a költői gondolattal való testi és lelki egyesülés. Mitterwurzer is, aki tökéletes lehetett mint Hamlet, nem lehetett volna tökéletes mint Manfréd. Avagy ha Mitterwurzer Manfrédben akart volna tökéletes lenni, azt neki (az ő dispozicióí mellett) csakis 22 éves korában lehetett volna megjátszani: mig ellenben, ha Nagy Imre a maga dispozicióí mellett arra törekedett volna, hogy mint Hamlet legyen tökéletes, ezt ő csak hatvan éves kora felé érhette volna el.

Ámde azoknak a dispozicióknak birtokában, melyeket Nagy Imre, az öngyilkossága előtti években birt, egyetlenegy szerepében sem közelitette meg annyira a tökéletességet, mint Byron Manfrédjében. (A nemzeti szinpadon nem lehetett őt látni e szerepében, csak a Magyar Királyi Operaházban, hol talán mindössze háromszor játszotta el.) Manfrédban, e szimbolisztikus müben, Byron is a saját lelki világát rajzolta meg. A szellemi fölény tudatának gőgje, a mindenek fölött való uralkodás ösztöne összetörve s tehetetlenné téve a *felejteni nem tudásban*. Ettől csak a halál válthat meg. Ez Manfréd lényege. S Nagy Imre tökéletessége e szerepben abból állt, hogy férfi-szépségének minden adománya rendelkezésére állott, feltüntetni azokat a megrendítő kontrasztokat, melyek a szépségben és a boldogtalanságban, az ifjuságban és a halálban olvadnak össze. Mindaz, ami Nagy Imre egyéniségében uralkodó volt, s melyet az élet elfojtott benne, elemi erővel tört ki e szerepében. Az a dac, makacsság és gőg, mely az életben

államcsinyt s azért kellett junius hó 28-án a magyar országgyülést királyi kézirattal elnapolni, hogy szeptemberig ne lehessen egybehivatni és összeülésekor a magyar parlament már bevégzett tényeket találjon.

Augusztus 10-ikéig kellett volna a tervet dülőre juttatni; e helyett azonban augusztus 3-án *Kállay* Béni Budapestre jött azzal a hirrel, hogy *Thun* a tervnek *csak a felét* képes keresztülvinni: *az eddigi alkotmány megszüntetését. De uj alkotmányt egyelőre nem oktrojálhat az országra.* Előbb ugyanis a tartománygyüléseket kellett volna megrendszabályozni, hogy *Schönereréket* az uj Reichsratból ki lehessen rekeszteni. Erre azonban már nem volt elég idő és igy *Thun Kállay* utján arra akarta rábirni *Bánffyt*, hogy a kiegyezés kézdésében uj eljárásba egyezzék bele. E szerint *Thun* megszüntette volna az osztrák alkotmányt, a nélkül, hogy ujat tenne helyébe és *Bánffy egyoldalu intézkedéssel* mondassa ki a magyar parlamentben a *közösség tényleges állapotát.* A viszonosságot Ausztriában abszolutisztikus uton léptették volna életbe. *Bánffy* azonban, aki *belement Thun első államcsiny-tervébe,* az uj variációtól visszadöbbent és megtagadta hozzájárulását.

Ekkor ment *Bánffy Ischlbe a királyhoz,* aki már *elfogadta Thun* és *Kállay* tervét, mivel ezek nyilván hamisan informálták ő felségét, amennyiben az 1867. XII. t.-cikk 25. §-áról nem világositották fel. Ez a szakasz ugyanis nemcsak a vámszövetségre, hanem az összes közösügyekre mondja ki alapfeltételül Ausztria alkotmányosságát. *Bánffy* azért ment Ischlbe, hogy a király előtt meginterpretálja a 25. §-t. Magyarázataiban még tovább is ment. Kifejtette, hogy az 1867. XII. t.-cikk 2. és 18. §-a kimondja, hogy a hadügy és külügy s az ezekre vonatkozó pénzügy közössége a pragmatica sanctioból folyik: a 25. §. pedig a közösség feltételéül az osztrák alkotmányosságot köti ki; az osztrák alkotmányosság ilyen módon a pragmatica sanctio érvényességének feltételévé vált.

A király ezeknek hallatára állitólag igy kiáltott fel:

— Hallatlan, hogy erről nekem se *Thun*, se *Kállay* egy szót sem szólottak!

A tanácskozások augusztus 5-től 14-ig folytak, részint *Ischlben*, részint *Bécsben*, s végre a király döntésére elejtették az osztrák alkotmány elejtésének tervét. *Ischlben* nem volt szó a *Lukács*-féle szakaszról, amely egy bécsi tanácskozáson vetődött fel és fogadtatott el. Bécsben mégis szivesen engedték elterjedni azt a hirt, hogy Ischlben a kiegyezésre nézve történt megállapodás, nehogy köztudomásra jusson, hogy az osztrák alkotmányt magyar befolyás mentette meg.

Elmondja azután a beavatott férfiu, hogy *az ischli incidens folytán határozta el a kamarilla Bánffy elejtését.* Mesének mondja azt, hogy a magyar parlament buktatta meg, a fellázadt magyar közvélemény seperte el Bánffy korrupt rendszerét. Csak az történt megint, hogy egy magyar vezető államférfi csak egy esetben merészkedett megtagadni az engedelmességet az osztrák kamarillának, s bukása meg volt pecsételve. 1898. augusztus 14-én Ischlben bukott meg Bánffy, mikor az obstrukcióról szó sem volt még: ötödfél hónappal ez exlex-állapot előtt holt ember volt már Bánffy; elbocsátását ugyszólván a korona feje fölött határozták el.

A *Lukács*-féle klauzula előzményeiről szólva, elmondja a cikk, hogy mikor a közös tanácskozásokon belátták, hogy Ausztrában lehetetlen az alkotmányos retortákon keresztül vinni a kiegyezési javaslatokat, belenyugodtak abba, hogy Magyarország egyoldalulag mondja ki, a viszonosság kikötésével, a vámterület közösségét. De ez csak az önállóság jogi formulája mellett történhetett. Azt pedig Bécsben nem akarták, hogy az önállóságnak csak formulája is végleg rajtunk száradjon. Terminust akartak tehát; de magyar részről csak egy terminust találtak megokolhatónak: az 1903-ikit, amikor a nemzetközi szerződések lejárnak. Ezeknek az ellentéteknek a kiélesedése okozta *Bärnreiter* lemondását. Ezeknek az ellentéteknek a kiegyenlitésére találta ki aztán *Lukács* László az ő formuláját az *„önműködő“ vámközösségről.* Ezt a formulát a közös miniszteri tanácskozás elfogadta, de a *Széll*-formula egyoldalulag felforgatta. Ebből az a kényes helyzet származott, hogy a mostani magyar kormány olyan elvi alapon áll, amelynek éppen ellenkezőjét fogadta el az ő felsége elnöklete alatt tartott közös minisztertanács. Lehet, hogy *Széll* könnyedén megoldja ezt a csomót is, de *nincs* kizárva, hogy ez a kérdés Ausztriában *miniszterválságra fog vezetni.*

Végül magyarázattal szolgál a cikk arra nézve, miért fogadta a *kamarilla* szivesen a *Lukács*-féle formulát. A magyar obstrukció sikerénél attól féltünk, hogy a nemzetiségeket kioktattuk vele, miképp kell lefőzniök a magyar parlamentet. Ettől a rémképtől azonban könnyen megszabadulhatunk. Ámde másvalakit is kitanitott az obstrukció: *a kamarillát.* Ez azt gondolta magában, hogy amire a parlamenti kisebbségnek joga van, azt megcselekedheti a *a korona is.* Egy szép napon, valami arra való alkalomnál a *korona is obstruálni fog.* Ha egyszer jön egy király, akinek terhére van a budget ezer megszoritása a kormányzásban, az aki fogja jelenteni, hogy *fáj a keze,* nem tudja nevét aláirni a *budget-törvény szentesitéséhez.* Erre adott volna alkalmat *Lukács* László formulája. A kamarilla követelte ezt a klauzulát és *Bánffy* szájába diktálta azt a kijelentést, hogy *„e klauzulát minden következendő miniszterelnöktől megkivánja ő felsége.“* Bánffy igazat mondott ezzel, mert azok diktálták neki e szavakat, akik Bécsben ő felsége nevében kormányozták őt és Magyarországot. De ezek a szavak meghamisitva adták vissza a király akaratát, s igy a király nem önmagát, hanem a kamarillát dezavuálta, mikor a *Széll*-formulát fogadta el. A kamarillának azonban elégtétel kellett. A *Lukács*-féle klauzula rabszijjára nem sikerült ráfüzni Magyarországot, de legalább sikerült Bánffyt elejtetnie a klauzula elejtésével. Mikor ez megtörtént, aznap fogadta el a király is *Bánffy* lemondását. Valakit felelősségre kellett vonni a korona nevén megesett kudarcért és ez a valaki nem lehetett a felelőtlen kamarilla. *Ezért bukott meg Bánffy Dezső báró.*

*

Bécs, április 1.

A félhivatalos *Fremdenblatt* irja: Néhány esti lap megtáviratoztatja magának az *Egyetértés*nek egy cikkét, amely állitólag leleplezéseket tartalmaz az ischli klauzuláról. Ezek azonban nem leleplezések, hanem *merő koholmányok,* még pedig olyan *monstruózusak,* hogy első tekintetre maguk cáfolják meg magukat és eleve is fölöslegessé teszik, hogy komoly oldalról figyelemre méltassák.

A szerb patriárka ügye.

Budapest, április 1.

Brankovics György karlócai patriárkáról a vele ellenséges lábon álló szerb ujságok legujabban azt hiresztelik, hogy *beadta lemondását* és mindenáron nyugalomba készül. Egy kicsit nehéz ezeknek a hireszteléseknek komolyságát ellenőrizni, éppen mert az ellenfelei hozzák forgalomba, de másrészt nincsen a valószinüség hijával, hogy a magyarországi görög-keleti szerb egyház patriárkája csakugyan megunta azt a rendszeres hajszát, amelyet ellene bizonyos oldalról folytatnak s melyet különösen *Zmejanovics* verseci püspök visz folyton a végletekig. A viszály csakugyan tulságosan kiélesedett már s nincsen kizárva, hogy az ősz patriárka már csak azért is beadja lemondását, hogy ilyenformán okvetetlenül bekövetkezzék a vizsgálat. Erre kétségtelenül szükség is van, mert a kontroverziák, ha kizárólag adminisztrátiv természetüek is, de a görög-keleti szerb egyház vagyonának kezelése körül merültek fel s igy nemcsak a patriárkának, hanem az egész egyháznak érdekében áll, hogy a vizsgálat tisztázza a helyzetet.

Erős a hitünk, hogy a patriárka ezt a vizsgálatot más uton is elérhette volna. S éppen azért nem is hihetjük, hogy a vele ellenséges lábon álló sajtó hiresztelése befejezett faktum volna. Megerősit minket ebben a hitben a pat-

---

többé nem győzhet és az a szerelmi vágyódás, melynek az élet többé tárgyat nem adhat: ezek voltak a szinek, melyek Manfréd szimbolisztikus alakját Nagy Imre alakitásában elevenné tették. Ábrázolása nem volt müvészi hazugság, hanem a müvészet leple alá rejtőző őszinteség. Egy nem sejtett hattyudal, a nem látott, de már közel álló halál előtt.

Tuba sógor.

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —

Irta: ***Thury Zoltán.***

I.

Demkó urat hazahivták a hivatalból, mert hogy beteg a Cecilia, vagy — mint Demkó ur rövidebben mondta, Céci s Demkó ur nem hagyott otthon pénzt, a mivel theát, vagy afféle izzasztó füveket vegyenek. Demkó urnak e pillanatban nem is volt pénze, tehát a szomszéd asztaloknál hatosonkint szedett össze vagy hatvan krajcárt s azzal küldte haza a leányt, hogy hivassanak doktort s aztán ő majd csak akkor megy haza, ha a hivatala engedi, mivelhogy éppen számfejteni kell. Hónap vége volt s ilyen időtájban a számfejtés nagyon sürgős. Én, őszintén szólva, nem értek hozzá, de a többi hivatalnok bosszusan mustrálta a kis cselédleányt s roppant nagy könyvekben mind tovább számfejtettek, a mikor kiment. Ugyszintén Demkó ur is, egy kicsi, már nagyon szürke fejü emberke, akinek nagy gondban főhetett az agya, mert néha a kezefejével végigdörzsölte, hogy az ujja bütykei nyomán fehér barázdákat huzott rajta. Másküllönben is meglátszott rajta, hogy szórakozott és hogy másfelé jár az esze, nem a nagy könyvekben. Céltalanul futkosott ide-oda, inkább csak rápislogott a munkára, de nem jutott el odáig, hogy komolyan hozzáfogjon s egy-egy pillanatra elázott sovár szemekkel bámult ki az ablakon a havas, mindenfelé fehér, zavaros világba. A többi hivatalnok egy-egy türelmetlen pillantással fordult oda, ahol az öreg fészkelődött s az egyik, mig jól megnézte, hogy mit csinál, azt a számot mormogta, amihez éppen eljutott a számfejtésben: — ezerhetvennégy, ezerhetvennégy, ezerhet . . . . S közben rászólott a kellemetlen Demkóra:

— Hé kolléga ur, ugy izeg-mozog, mint a . . . Hirtelen majd kiszaladt a fejéből a numerus, de még idején megfogta. — Ezerhetvennégy — s aztán mondta tovább: ezernyolcvankettő, kétezerhárom . . .

Az öreg csakugyan szánalmas kapkodást vitt végbe, hogy feleljen, de nagy elhatározással csak odáig jutott, hogy egy nagyot nyelt s leteлepedett egy nagyon magas, csavaros rudon járó székre s rakönyökölt egy könyvre s mártogatta a tintába a tollat, meg ujra mártogatta s félrekonyult fejjel, mintha letört volna a nyakáról a kis szürke koponya, bámulta a könyvet. Hogy csend lett, egymásután oda néztek a hivatalnokok s némely penna percegve karcolta tovább a papirt, meg rossz, csipős füstök szállottak föl a pipákból és az igyekvő, de dohányzásra nem igen alkalmas szivarokból s most már egész komolyan megindult a számfejtés . . .

De belemotyogott az öreg:

— Ha az embernek betege van, beteg az esze is.

El akarták hallgattatni, vagy inkább csak kötekedtek vele, mert durván szólt rá a jobb felőli szomszéd.

— Ugyan, ne adja a bankot. Haza kivánkozik, mert unja a munkát. A Zsuzsika gyereke csak nem érdekli annyira, hogy ennyire egye magát érte.

A többiek összenéztek s mosolyogtak. Az pedig elszégyenlette magát, elpirult föl a szürke, ritkás hajáig, bele a kopott tarkóba s ugy felelt, hogy föl se merte emelni a pillantását a nagy könyvről:

— Azért hát hozzám tartozik. — Aztán hirtelen nagy önérzet gyülemlett meg benne és fölpattant. — Mi közük van hozzá? Nézze meg az ember . . .

II.

S az volt éppen a mulatságos, hogy a kis öreg büszke volt a Cécire, meg nem is igen szerette, ha fölemlegetik neki. A férfiasságának hizelgett az, hogy neki, aki pedig már ilyen nagyon megrokkant, gyermeke van, szép kis ugrifüles, tizenkét esztendős lányka, de hát kellemetlen a dologban az, hogy a gyerek törvénytelen született. Voltaképpen csak titokban van neki apja. Mindenki tudja, hogy ki, de senkinek sem szabad tudni róla. A Céci is ugy mondja: tekintetes ur, az anyja is — és Demkó ur nekibágyadt mosolygással nézi a gyereket is, meg az asszonyt is, de méltóságos, állami hivatalnokhoz illő komolysággal adja velük szemben az idegent, ha mások is látják. Gondolni mindent szabad, sőt nagyon

MOLL SEIDLITZ POR

felülmulhatatlan **házis**zer mindama **gyomorbajoknál,** melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott kvietkezni. A gyógyszertárakban **MOLL** készitménye kérendő eredeti dobozokban 1 forintjával.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Legjobb fájdalomcsillapitó bedörzsölés, csuz, köszvény és egyéb meghülési ba... nál. A raktárakban ólommal zárt (plombirt) üvegekben 90 krajcárjával ka... **MOLL** készitmény kérendő.

riárkának egy *előkelő budapesti hive,* akinek a *Budapesti Napló* tudósitója előtt tett, rendkivül érdekes nyilatkozatait alább találja az olvasó. De a hiresztelés komolyságát egyéb illetékes nyilatkozatok is erősen csökkentik.

Egyébként itt adjuk sorrendben mindazt, ami a viszályról s a patriárka lemondási hiréről idáig fölmerült.

Ujvidék, április 1.

A *Zasztava* tegnapi kelettel *Karlócáról* a szerb patriárka leköszönésének hirét hozza. A karlócai jelentés igy szól:

A legmegbizhatóbb oldalról jelentem, hogy Brankovics patriárka lakásában ma délután valami *rendkivüli dolog* történt. Brankovics hirtelen *rosszul lett* s egy ott jelenlévő egyénnek kinyilatkoztatta, hogy a *szerb patriarkai állásról lemondani s az országot is elhagyni készül.* Még nyilvánosságra nem jutott, hogy tulajdonképpen mi történt, hanem mindenesetre rendkivüli események és változások küszöbén állunk. A patriárka elhatározása, hogy elhagyja patriárkai székét, eltökélt és változhatatlan.

(A lemondás hire Budapesten.)

A *Zasztava* hirével szemben állnak a következő információk:

A *miniszterelnökséghez* a mai napig a patriárkának sem sürgönyben, sem levélben bejelentett lemondása *nem érkezett.* A patriárkát tegnap értesitették az április 6-án megtartandó püspöki zsinathoz küldött királyi biztos kinevezéséről, mely kinevezést a miniszterelnök a patriárkával egyetértően terjesztett ő felsége elé. *A patriárka a püspöki zsinaton okvetlenül elnökölni fog.* Lemondási hirét a miniszterelnökségben *nem tartják komolynak.*

A *vallás- és közoktatásügyi miniszteriumban* a szerb egyházi ügyek előadója, *Gömöry* Oszkár miniszteri tanácsos igy nyilatkozott:

A patriárka lemondásáról *nincs tudomásom,* valamint arról a szintén elterjedt hirről sem tudok semmit, hogy a verseci szerb püspök a karlócai patriárka ellen feljelentést tett volna. Csak azt tudom, hogy a két egyházfejedelem között már régibb idő óta feszült viszony létezik, de az nem olyan elkeseredett, hogy a miatt a patriárka lemondana. Épp ezért *a lemondás hirének alaposságában kételkedünk.*

A szerb egyház állandó kongresszusi választmányának egyik tagja, egy ismert országgyülési képviselő, a szerb egyházi ügyek alapos ismerője igy nyilatkozott:

A lemondás *nem lehetetlen, de nem* [illegible], mert amennyire én ismerem Brankovicsot, azt fejszével sem lehet Karlocáról elkergetni. Hogy a patriárka el van keseredve, azt értem, mert legutóbb sok támadás érte, melyért semmiféle rehabilitációt nem kapott. Valószinü, hogy valami bizalmi nyilatkozatot akar most kapni és ezért terjeszteti lemondási szándékának a hirét. A patriárka régebbi müködéséből kifolyólag több feljelentés érkezett ellene a kormányhoz, melyeknek megvizsgálására valószinüleg kormánybiztost fognak kiküldeni, de *a vizsgálat eredménye nem érinheti a patriárka egyházi méltóságát,* mely királyi megerősitést nyert. A Zmejánovics püspökkel való konfliktusban a patriárka egy izben már vereséget szenvedett. A mikor a zsinat Zmejánovicsot s patriárka akarata ellenére megválasztotta verseci püspöknek, a partriárka azt akarta keresztül vinni, hogy Zmejánovics ne nyerje meg a királyi megerősitést. Ezt azonban nem akadályozhatta meg, mire a kormánynál megpróbálta, hogy Zmejanovics beiktatását meghiusitsa. Ezt egy ideig késleltette is, de végre mégse akadályozhatta meg és azóta Versec és Karlóca közt állandó háboruság folyik. Hogy ily körülmények között az április hatodiki zsinat nem lesz nyugodt lefolyásu, előre látható és valószinü, hogy a patriárka jelöltje Szevics Mitrofán, nem fogja megkapni a többséget.

(A mi információnk.)

Brankovics patriárka lemondásáról terjesztett hirekre vonatkozólag a patriárka hiveinek egyik előkelősége, aki tagja a magyar képviselőháznak is, a *Budapesti Napló* egyik munkatársának a következőket mondotta:

Csupa *tendenciózus hir* az, amelyet *Brankovics* patriárka lemondásáról terjesztenek. A hireket *Ujvidék*ről küldözgetik a *Zasztava* emberei, — ezek a legádázabb ellenségei Magyarországnak. *Zmejanovics* Gavril verséci püspök szövetkezett dr. *Radics* Emiliánnal, ezzel az *elzüllött zárdai pappal,* aki folyton jelölteti magát püspöknek. A szövetség harmadik tagja, dr. *Gruits,* egy megbukott ujvidéki lap szerkesztője, aki ek az *egyéni megbizhatatlanságát* már számos piszkos ügy bebizonyitotta. A hirszolgálat feje tulajdonképpen dr. Gruits lehet, ugylátszik ő tálalja föl azt, amit a *Zasztava* radikális elemei közösen kotyvasztanak. Már csak ezeknél fogva is merem állitani, hogy a *Zasztava* legujabb hire is hazugság. Brankovics patriárka egyéb okoktól eltekintve *azért sem mondhatott le,* mert hiszen április 6-ikán összeül a püspöki zsinat, amelynek királyi biztosává a király báró *Nikolics* Fedort nevezte ki. Ha a patriárka tényleg beadta volna a lemondását, ugy azzal a tervvel hetekkel, sőt hónapokkal előbb kellett volna már foglalkoznia. És ebben az esetben ki is jelentette volna, hogy le szándékozik mondani. Jól tudja ugyanis, hogy a püspöki zsinat nélküle, ő az elnök nélkül, mit sem tehet. Miért neveztette volna már most ki ő felségével a zsinat királyi biztosát?

A Brankovics patriárka ellen folytatott hajszában különben dr. *Radics* vezető szelleme domborodik ki. Ki ez a Radics? Egy *elzüllött zárdai pap,* aki két teljes évig bolyongott Budapesten. Ezt a két évet Radics a szó szoros értelmében *átdorbézolta. Piszkos lebujoknak, orfeumoknak és egyéb éjjeli mulatóhelyeknek volt állandó vendége.* És itt ugy viselkedett, hogy még a részeg emberek is megbotránkoztak rajta. Az orfeumokban a pincérekkel és a pincérlányokkal jó pénzért püspöknek szólittatta magát. Amikor azután részeg volt, az orfeum csillagai büszkén mutattak rá:

— *Egy szerb püspök.*

Végre is néhány jobb izlésü fiatalember fölszólitotta, hogy távozzék el, különben elverik.

Ilyen előélet után Zmejanovics püspök dr. Radics Emiliánt visszahelyezte állásába. Hogy dr. Radics hütlenül kezelte egyháza vagyonát, az már el volt teljesen feledve.

Hogy mennyire hü fia hazájának dr. Radics Emilián, arról tavaly eklatáns bizonyságot szolgáltatott. Folyamodást adott be a *pétervári* orosz szinódushoz, amelyben valami állást kért Oroszországban. Magyarországon — irta többek között a folyamodásban — nem maradhat, olyanok itt a közviszonyok, hogy *a szerb egyház fönnállásának meg vannak számlálva a percei. A magyar kormány arra törekszik, hogy megsemmisitse a szerb egyházat.* Hogy még létezik a szerb egyház, az — jegyezte meg szerényen a folyamodó — dr. Radics Emilián éberségének köszönhető.

Miért szövetkezett Zmejanovics püspök egy ilyen emberrel? Egyszerüen személyes okokból. Brankovics patriárka többször kérdőre vonta már a püspököt, hogy miért vezeti és bátoritja a radikális elemeket. Ez a megintés nagyon sértette a püspököt és *esküdt ellensége* lett a patriárkának.

Petrovics Gerasimot is kinevezte zárdai főnökké. A kinevezés előzményei: *Petrovics Gerasim ugy Budán, mint Grábocon hütlenül kezelte a zárdai vagyont.* Följelentést csupán azért nem tettek ellene, mert voltak neki jó barátai, akik megmentették attól, hogy a nyilvánosság előtt ujból kompromittálják.

A patriárka, ámbár a gonoszság és a csalfaság minden eszközével harcolnak ellene, Zmejanovics püspök személyes indokokból származó machinációi miatt nem mondhat le. Zmejanovics ellen a görög keleti szerb egyházi kongresszus állandó választmányának a határozatából kifolyólag jelenleg *vizsgálat folyik.* A püspök ugyanis nehány hónap óta nem engedelmeskedik a kongresszusi választ-

---

keservesen esnék Demkó urnak, ha valaki kétségbe vonná az apaságát, de meg nem erősit semmi olyas gyanut, hogy ő leereszkedett egy olyan egész közönséges fehér néphez, amilyen a Zsuzsika s hogy ő valami egyéb is otthon, nemcsak a türelmes és mindenképpen jóravaló gazdája ennek a tisztes hajadonnak, aki immáron tizenhat év óta viseli a gondját.

Demkó ur — mint minden nyugdijképes állami hivatalnok — tele volt rózsás, kellemes reménységekkel, amikor a számfejtéshez került. Egy kicsit idegenkedve, de föl-fölcsillanó hamis pillantásokkal vizitálta végig az utcán a leányokat, az egyszerübbeket, akiknek előreláthatólag nem sok uj ruha kell, meg nem is valami drága. Söt alattomos, buja vágyak is föltámadtak benne. Becsületesen küzdött ellenük, szégyenlette magát a maga tisztessége előtt, mert roppant mód jámboran nevelkedett föl, de nem birt magával. Sóvár, valóságos iszákos vágyódással áhitozott z asszony után. Nem egy, hanem mind kellett olna neki. Olyan nagy tömegben járt körülötte a sok formás, mosolygós, egy kicsit kacér, kivánatos leány meg asszony, hogy beléjük veszett az esze egészen. Mindeniket ölelni szerette volna, iszonyuan ölelni, hogy belefulladjon a nagy gyönyörüségbe, henteregni köztük valami puha mezőn, neki szabadulni a szerelemnek s aztán akár belepusztulni három nap alatt . . . S ott kavargott körülötte a sok asszony s a szegény Demkó ur lekopva, kitaposva, mint valami rossz régi cipő, tele képtelen vágygyal, lomhán, tehetetlenül a Zsuzsika karjaiba esett.

Zsuzsika cseléd volt nála, nagy, kövér leány faluról, akit éppen csak egy kicsit meglegyintett a városi szél, hogy már kalapot tett a fejére, harisnyát huzott, meg cipőt. És csalta Demkó urat, nagyon rossz ebédekért annyit számitott föl, a mennyire éppen kedve volt s ezt olyan szemtelenül cselekedte meg, hogy Demkó ur meglapult előtte, fölbámult reá. Mikor egyszer eléje könyökölt az asztalra, rámosolygott s amikor megesett, hogy Zsuzsika sirni kezdett, mert ő ugy látja, hogy a tekintetes ur nem bizik meg benne s hogy ő inkább elmegy másfelé szolgálni, Demkó ur rémülten bámult föl reá s meghunyászkodva kérte, hogy maradjon. Zsuzsika nem adott határozott választ s csak arra békült ki, hogy a tekintetes ur délután gyürüt hozott neki. Roppant nagy vörös kő volt volt a gyürün — s a leány mégis ugy nézett reá, mintha még nagyobbat várt volna. A szegény Demkó ur lágy és sunyi pillantása pedig alázatosan kérte a bocsánatot s akkor esett meg először az, hogy Demkó ur fölágaskodott s megölelgette a nagy leányt a békesség kedvéért.

S azonközben járta a szép asszonyok piacát. Lázas remegéssel tapadt rájuk a szeme, vigyázta, hogy hogyan ring a derekuk, gondolatban alattomos sovársággal, valami szögleten összegubbaszkodva, hogy észre se vették, levetköztette a szépeket s valósággal örjöngő dühbe jött, amikor látta, hogy akire vágyott, mindenkinek más a párja. Nagy, szálas elegáns urak, akiknek szép a ruhájuk, meg kis tömzsi pénzes zsákok, akik valósággal fölgurulnak egy-egy alacsony, kényelmes uri hintóba a finom uri dámák mellé, meg gyerekek, pelyhes állu, rózsás képü, jókedvü suhancok, mind csupa egészség, báj, maga az élet valamennyi — s fáradtan, összetörve kullogott haza Demkó ur, mindinkább szürkült s amint lassan-lassan kipusztult belőle minden reménység arra, hogy valahogy akárhogyan szép uri asszonyhoz jut, olyanhoz, a ki ha megemelinti a szoknyáját, drága csipkéket mutat s akinek a zsebkendője, meg a haja, meg a keble csupa jóféle finom illat, hogy az ember belekábul — egészen megvedlett szegény. Olyan lett, mint egy tépett juhászkutya, harapós, rosszkedvü, mindig éhes, szomjas, irigy — és már negyven esztendős. Egy komikus kishivatalnok, aki különösen az esőt szerette, amikor tükörfényes, csatakos az aszfalt s a hölgyek, a finom dámák megemelik a szoknyáikat s a sok libegő fodor meg csipke közül mint a virág finom hajlós kocsánya, fürgén tipegő, elegáns formáju, selyembe pakolt lábacskák ereszkednek le a közönséges földre. S valósággal undorodott az egyetlen nőtől, akivel a kis udvari lakásba össze volt zárva, a nagy, durva piros leánytól, aki ugy járt körülötte, hogy rengett a lábai alatt a padló, ha énekelt, otromba nagy hangok törtek ki a torkából, ha fölgyürte a rékli ujját a válláig, csunya vörös, vastag, husos kart mutogatott. . . S a vége mégis az lett, hogy egyszer, egy olyan pillanatban, amikor csupa uri dáma röpködött körülötte s valamennyi rajta mulatott s majd elsirta magát azon, hogy olyan rongyos kis hivatalnok és hogy ugy tönkrement egy élet sovárgásában, összeadta magát a nagy falusival. Azóta futva járja be az utat a hivatalig meg vissza s megnyugodottan, csendben él. Elpihentek benne a lehetetlen vágyak s járomba törött, csendes igavonó állat lett belőle.

Ezelőtt tizenkét esztendővel született Céci . . . Szó se volt arról, hogy kié a gyerek. Hát kié lehetne? S Zsuzsika, az asszony, aki most már egészen betelepedett a két kis szobába, ezzel a gyerekkel egészen megvette magának Demkó urat. Egészben kellett neki odaadni a fizetést s ő zárta el a fiókjába a takarékpénztári könyvet is,

Magyar Lányok Fiatal leánynak a legkedvesebb olvasmánya ez a képes hetilap. Gazdag, tanulságos és mulattató tartalmával állandó szórakoztatója, tanitója a fiatal leánynak. Negyedévre 1 frt 50 kr. — Kiadóhivatal: **Budapesten, Andrássy-ut 10. szám.**

mánynak, egyháza legfelsőbb közigazgatási hatóságának. Egy fölterjesztésben kijelentette, hogy a *választmány utasításait nem fogja követni és határozatait nem fogja végrehajtani.*

KÜLFÖLD.

Vége a licitációnak! Elfogyott a türelme Khinának s végre megemberelte magát. Jegyzéket küld az összes hatalmaknak, amelyben kijelenti, hogy vége a mulatságnak: Khina nem ad ezentúl bérbe az európai hatalmaknak egy holdnyi földet sem.

Eddig ugyanis — régi példa nyomán — sorra béreltek a hatalmak Khinától földet, átlag olcsón, 99 évre. De ahol egyszer megvetették a lábukat, az a föld nem került többé vissza Khina birtokába. A z utóbbi időben már gyanakodva nézte a *csungli-jámen* a közelgő „bérlőket," akik hogy nagyobb nyomatékot adjanak „kérvényüknek," rendesen néhány ágyuval jól megspékelt hadihajót hoztak magukkal. A bérlet leginkább ágyuk fedezete alatt kötteték meg, ami nem tetszett valami nagyon a coptos sárga embereknek. Most ezzel a jegyzékkel akarnak ennek a bérlési rendszernek véget vetni. Ámi eléggé naiv egy terv.

Obstrukció a román kamarában. Romániából parlamenti viharok kitörését jelzik a politikai próféták. Az ösmeretes Sturdza-ügy annyira elkeseritette az ellenzéket, hogy obstrukcióra határozta magát. A kormány bizva a többségben, fölveszi a harcot az obstruálókkal. Ez különben nem is nyugtalanitja különösebben a román kormányférfiakat, de méltán aggodalomba ejti Romániában a józanabb elemeket az ellenzéknek az a szándéka, hogy tüntetésre hivja fel a nemzetet. Ez teremdrdek zavarra és összeütközésre vezethet, miért is már most erélyes rendszabályokat készit elő a kormány.

Nobile par fratrum.

— Esterházy után Du Paty de Clam. —

Páris, április 1.

A *Figaro* folytatja ma a revizióra vonatkozó semmitőszéki aktáknak a közlését. Az akták a vaskos két kötetben nem időrendbe vannak összeállitva, hanem tárgy szerint s ugy közli a *Figaro* is, kétségtelen indiskréció után, amennyiben a két kötetet csakis a semmitőszék tagjai számára nyomtatták ki, meghatározott számban, a *Figaró* tehát tisztességtelenül nem juthatott hozzájok. A kormány meg is inditotta a boulevardlap ellen az eljárást. A mai közlemény épp ugy, mint a tegnapi, nyolc oldalra terjed s a tegnap leleplezett Walsin-Esterházy szellemi és erkölcsi rokonára, *Du Paty de Clamra*, illetőleg a büntetőtanács előtt most január 12-én és 13-án tett vallomásaira vonatkozik.

Du Paty de Clam sokszor csak ismételt kérdésre és elnöki intelemre felelt, mialatt többször kitünt, hogy az igazsággal nem igen áll jó lábon az erzedes ur. Mint Esterházy, ő is a fölebbvalói háta mögé buvik. Megvallja, hogy Sandherr ezredes 1894-ben megbizta őt, hogy a titkos akták egyes darabjai közt való összefüggés kimutathatása végett szerkeszszen egy aktát. Ő tehát épp ugy *hamisitott*, mint Henry, csakhogy *előre* és nem *utólag*.

— Nem emlékszem, ugymond, — hogy abban az iratban *Dreyfust* megneveztem volna.

Esterházyval való viszonyáról azt mondja: Azelőtt csak látásból ismertem, a tizennyolc év előtti afrikai expedició alkalmával. „Ugy hiszem, nem kell itt föltárnom, hogy mily magasabb sugallatot követtem, a midőn segitségére voltam egy embernek, akit akkor érdeklődésemre méltónak jeleztek nekem."

Ezt a frázist utóbb többször is ismétli és azután hozzáteszi:

— Esterházyval való viszonyom ismeretes volt a kormány bizonyos tagjai előtt; a főnökeim, nevezetesen *Gonse* tábornok *elősegitették, ismerték és kiokták* ezt a viszonyt, amely azonnal megszünt, amint parancsot kaptam, hogy Esterházyval többé ne érintkezzem; a közbenjárókat pedig, akiknek utján vele érintkeztem, részint a fölebbvalóim, részint a körülmények jelölték ki.

Tagadja Du Paty, hogy a Speranza és Blanche-féle telegrammokat ő irta, iratta vagy csak küldette is volna. Azokat, akik ezzel rágalmaztak, ismételten be akarta pörölni, de a fölebbvalóitól erre soha sem kapott engedelmet.

Megvallja, hogy azt az irományt, amely miatt *Henry* megölte magát, már 1895. szeptember 14-ikén, mikor először látta, *hamisitványnak* gyanitotta, még pedig tisztán külső okokból. Ezt a gyanuját 1898-ban, tehát harmadfél év mulva, közölte *Gonse* tábornokkal s pár nappal utóbb a Henry jelenlétében is ismételte. Ettől fogva *ellenséges intrikákat* szőttek ellene, amelyek — csodálkozására — még Henry halála után is folytatódtak. A Henry-féle hamisitványnak bizonyos szavai gyanusan azonosak voltak egy 1894-iki akta szavaival, s ezt a gyanuját közölte is Cavaignackal ez utóbbinak amaz ismeretes hires beszéde után, és beszélgetésök ebben a mondatban kulminált: „Nagyon is hasonlatosak."

Du Paty megvallja, hogy volt egy tanácskozásuk arról, miként kellene Esterházyt az őt fenyegető veszélyről értesiteni s ekkor fogalmaztak is két verzióban egy *névtelen levelet*. Ezeknek a fogalmazványoknak még meg kell valahol lenniök. Az egyik fogalmazvány a hadügyminisztériumból való. Tiltakozik *Roget* tábornoknak az ellen a támadása ellen, hogy a Speranza-levelek ötöle valók.

Esterházyt neki Gonse tábornok jelenlétében Henry ajánlotta. Megvallja, hogy Esterházyval való első találkozásakor *vendégszakállat* viselt s vele voltak Henry és Gribelin is.

Tagadja, hogy Esterházy azt a hires document libérateurt (amelyiyel Faurehoz intézett levelében fenyegetőzött) ötöle kapta volna; megvallja azonban, hogy Esterházynak segédkezett a Faurehoz intézett levelek megfogalmazásában, de „amennyire emlékszik", csak az elsőnél. Megvallja, hogy Esterházyt Pellieux előtt való kihallgatására kioktatta és Gonse tábornok utasitására Tézénast többször meglátogatta.

Egy biró azt kérdezi Du Patytól, hogy vajjon az a többször emlegetett magasabb sugallat, amelynél fogva Esterházy iránt érdeklődött, összefüggésben van-e a *Dreyfus*-ügygyel és Dreyfus elitélésével; mire Du Paty *igennel* felel.

Panaszkodik aztán a sajtó támadásai miatt. Az ujságok elferditve irták le *Dreyfus*nak Madame *Dery*hez, egy külföldi asszonyhoz való viszonyát. Azt mondja *du Paty*, hogy ő nem a saját szántából, hanem felsőbb parancsra figyelte meg *Dreyfust*. Tény az, és ezt be is ösmeri, hogy még elfogatása előtt levelet diktált neki. Ennek, ugymond, csak az volt a célja, hogy az elfogatást elodázza. De amikor látta, hogy *Dreyfus* nagyon izgatott, elhatározta magát, letartóztatja.

Azzal is vádolnak — mondja tovább — hogy *Dreyfus*szel majd ülő, majd fekvő helyzetben, keztyüs kézzel s keztyü nélkül irattam a levelet. Ezt azonban nem a magam szántából, hanem *Bertillon* irásszakértő külön kivánságára határoztam el. Szememre vették, hogy *Dreyfust* kinoztam s azzal az igérettel igyekeztem vallomásra birni, hogy a miniszternél kihallgatást eszközlök ki neki. De birtokomban van a *vezérkar fejének hivatalos üzenete*, amely szerint a miniszter kész *Dreyfust* bizonyos feltételek mellett kihallgatáson fogadni. Csodálom, hogy a megbizásukban eljáró tiszteket, nem pedig azokat teszik felelősség, akik a megbizást adták.

Ami *Picquartt* illeti — folytatta *du Paty* — eleinte bizalmatlan voltam vele szemben, mert *Picquart* a *bordereau* fényképén kivül egy hamisitottnak látszó levelet mutatott nekem, amely a bordereauéhoz hasonló irással volt irva s amely *Picquart* szerint ugyanattól a kéztől való, mint a *bordereau*. Figyelmeztettem *Picquartt*, hogy ne szedesse rá magát. Ez láthatólag lehangolta őt. Csak az *Esterházy*-pőr folyamán tudtam meg, hogy *Esterházy*nak egy preparált levelével volt dolgom.

Páris, április 1.

A *Figaro* közléseit az antirevizionista és publicista lapok agyonhallgatják. *Coppée* ir ugyan egy pár, nagy zavarodottságra való szót, de *Rochefort* a Fülöpszigetekről, *Beaurepaire* pedig Bourgeoisnak a hágai konferenciába való bevá-

---

amibe immáron tizenkét esztendő óta ezerháromszáz forintot jegyeztetett be Demkó ur a Céci nevére. És Demkó urnak nem volt szabad semmiféle asszonyra nézni, Demkó urnak a hivatala után egy negyed órával otthon kellett lenni, mert Zsuzsika egy-egy poftól se riadt vissza, ha ugy találta, hogy a Demkó ur nevelésének szüksége van erre. S hazudnék, ha azt mondanám ezek után, hogy Demkó ur rosszul érezte magát. Dehogy . . . Rótta a maga utját, egyik napot a másik után, néha kapott egy félliter olcsó bort, azt csendesen megiszogatta s nézte, hogy hogyan nő, fejlődik, szépül a gyerek s egy kicsit gondolkozott is hébe-korba a sorsán, hogy igy elmult minden. De ez csak ritkán esett meg. Inkább csak élt, mint egy masina s idők multán szép vastag gyep nőtt az agyára. Akkor érezte igazán jól magát, ha semmire se gondolt s akadt a zsebében egy rossz szivar, amin elrágódhatott és ha jó melegre volt hangolva a szoba, hogy némely kellemetlen szaggatások nem kinozták. Mert mostanság már sürün elefordult, hogy fájlalta a lábát meg a karjait.

III.

Mégis ellopott azonban a hivatalos időből egy negyed órát. Ugy vette a kalapját, mintha csak kimenne — s szaladt haza. — Mi baja lehet a gyereknek, az járt az eszében. S mig a nagy sietésben megállott szusszanni egyet, hirtelen arra gondolt, hogy talán már meg is hal a kis lány, mire hazaér. Belesáppadt a félelembe s megingott a lába alatt a föld. Nekivetette a hátát egy kőkeritésnek s érezte, hogy viz foly végig az arcán s elhomályosodik előtte az utca. Pedig sütött a nap, hogy szinte perzselt. Nagy, lila zsebkendővel törülgette meg a szemeit s ujra nekilódult az utnak, de kábultan, mintha részeg lenne. Isten őrizz attól, hogy valami hivatalfőnök jött volna szembe.

Otthon félve nyomta le az ajtón a kilincset, ugy ment be a szobába, mintha lopni akart volna. S ugy állott meg a küszöbön, mintha nagyot ütöttek volna a fejére. Zsuzsika az ágy szélén ült s mellette egy férfi, egy nagy vörös ember, aki elkésve kapta le az asszony derekáról a karját. Ölelte, le se tagadhatja. Nem is próbálta. Minden fölösleges sietség nélkül emelkedett föl az ágyról s lomhán indult meg az ajtó felé. Demkó ur kérdezni akart, de a torkán akadt a szó, Zsuzsika pedig nyugodalmasan igazitott valamit a gyerek fekvésén, hátat fordítva nekik, mint akinek nem is érdemes szóra nyitni a száját. A gyerek arcán gonosz mosolygás ült. Halovány képe kipirult s a könyökére támaszkodva nézte a férfiakat. S amint a kis öreghez közeledett a nagy erős idegen, Demkó ur mindig összébb esett, kisebb lett, aggodalmasan pislogott arra az emberhegyre, amely esetleg rá talál dülni s inkább csak meglepetve nyögte ki a kérdést:

— Kihez van szerencsém?

Az asszony visszafordult s tetőtől talpig végigmérte Demkó urat.

— Maga már hazajött? — kérdezte nagy egyszerüséggel.

— Haza. Ki ez az ur?

— Hozhatott volna mindjárt doktort is. Kit a fenét küldjek én el innen. Tudja, hogy egyedül vagyok. Magáért is a szomszédból ment el a gyerek.

Demkó ur szorongva nézett rá és ujra kérdezte.

— Ki ez az ur?

— Ez? Hát Tuba sógor. Azt hittem, hogy ismeri.

Erre Tuba ur is meghajlott egy kicsit és barátságos mosolygásra gömbölyödött ki a képe.

— Tuba Sándor a nevem. Van szerencsém . . .

Az asszony a vállát vonogatta, mint aki nem érti a dolgot s ujra kérdezte:

— Hát maga csakugyan nem ismeri Tuba sógort?

— Nem, nem . . . Most már igen — mondta a kis öreg s elborultan a padlót nézte a sógor lábai alatt s csak lassan-lassan merészkedett a pillantásával fennebb, hogy megismerkedjék az egész emberrel. S szorongva számolt be magának a sógorról, hogy: — Istenem, hát hiszen szép embernek igazán nem mondható, de micsoda nagy, erős, hatalmas. Milyen karjai vannak, meg ahova ez megveti a lábát, hát az a hely az övé. Talán még lovakkal se lehetne kimozditani. Meg a melle, micsoda széles, nagy melle van, arra termett, hogy követ törjenek rajta nagy kalapácsokkal s ő azalatt jókedvüen vigyorogjon, mulasson a gyöngén, mint ahogy most mulat azon a kis tipegő emberkén, aki körüljárkálja, aggodalmasan pislog reá, mint valami félelmes nagy baromra. Demkó ur csakugyan valami ilyest vett észre s fölkapta a fejét és sértődötten rendre akarta utasitani a nagy vörös embert, de aztán elharapta a szót hirtelen s tovább járkált körül a szobában minden cél nélkül, éppen csak azért, mert érezte, hogy ha leül, még kisebb, még jelentéktelenebb lesz s az asszony majd nézi őket, meg a gyerek is . . . . S Tuba sógor müvelten és illendőséggel szólott:

— Bátorkodtam meglátogatni a Zsuzsikát,

Az Én Ujságom Április havában a tizedik évfolyamába lép. Meséivel, verseivel, elbeszéléseivel, gazdag, változatos, mulattató tartalmával, gyönyörü képeivel a legszebb, legjobb ké es heti magyar gyermeklap. Szerkeszti Pósa bácsi. — Negyedévre csak 1 frt. Kiadóhivatal: **Budapesten, Andrássy-ut 10. szám.**

lasztásával foglalkozik. Csak *Cassagnac* mondja meg azt, amit már régen, évekkel ezelőtt kellett volna megmondani:

— Lábujjhegyre ágaskodom és ugy kiáltom ki az országba, hogy *ezeket a Patykat, Esterházyakat és a hozzájok hasonlókat nem szabad a hadsereggel azonosítani. A hadseregben és a papirendben is vannak* kinövések, amelyeket mind *könyörtelenül ki kell égetni.*

A szabadelvü lapoknak könnyü dolguk van e leleplezésekkel szemben. *Guyot* azt mondja a *Siècle*ben, hogy ha mindezt valami regényiró vagy drámairó adná elő, mindenki azt kiáltaná: Lehetetlen! Pedig ez száraz valóság.

Clémenceau azt firtatja, hogy Zurlinden mi okból akart odahatni, hogy Esterházyval enyhén bánjanak el s azt kérdezi: „Kinek a torkán van az Esterházy keze?"

Páris, április 1.

Egy rendőrtiszt ma este a *Dreyfus*-ügyre vonatkozó vizsgálati iratok közzététele miatt *házmotozást* tartott a *Figaro* szerkesztőségében. A felelős szerkesztő vonakodott megmondani, hogy honnan szerezte az iratot, amiről a rendőrtiszt jegyzőkönyvet vett fel.

Páris, április 1.

Mathieu *Dreyfus* a Havas-ügynökséghez intézett levélben határozottan *megcáfolja* azt a híresztelést, hogy *Esterházy*nak vagy madame *Pays*nak közvetve vagy közvetlenül pénzt kinált azért, hogy *Esterházy* a bordereau szerzőjének vallja magát.

Páris, április 1.

Azon a vizsgálaton kivül, amelyet *Dupuy* miniszterelnök rendeletére folyamatba tettek, hogy kideritsék, milyen uton-módon jutott a *Figaro* szerkesztősége a Dreyfus-féle vizsgálati iratcsomó birtokába, ma az 1881. julius havi törvény VIII. cikke alapján a bünvádi eljárást is megindították a *Figaro* ellen. A bünvádi eljárást azért nem határozták el már tegnap, mert a *Figaro* csak egy már befejezett ügyre vonatkozó okiratokat közölt. A mai közlés azonban folyamatban levő ügyre vonatkozik s azért alkalmazzák rá az idézett törvényt.

Páris, április 1.

Fabre vizsgálóbiró ugy határozott, hogy Monteil ezredes és a nemzeti védelem érdekeit védő ligának többi tagjai ellen a vizsgálat beszüntetendő, mert a ligának huszonkettőnél kevesebb tagja van.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Március 31-én uj előfizetés nyilt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megujításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

HIREK.

A XX. század.

A Budapesti Napló t. szerkesztőségének

Budapesten.

Nem akarom önöket megcsalni. Hasonló levelet küldtem a mai postával a világ összes nagyobb ujságainak s husvétra valamennyi közölni fogja azt a kör-interviewt, amelyben a legnagyobb élő irók rövid nyilatkozatát közlöm arra a kérdésemre, hogy mit köszönhet a XX. század a XIX-iknek. Volt rá érkezésem, hogy ezt a nagy munkát sikerrel megcsinálhassam s ugy vélem, mindenütt érdeklődéssel fogják olvasni.

Tisztelettel
Walsin-Esterházy.

Tisztelt közönség! Én sem akarom önöket megcsalni. Ez a levél felbontva feküdt az asztalomon s a szétrongyolt boritékról nem tudtam megállapitani, hogy a világ melyik pontján adhatták postára. A kör-interview azonban csakugyan mellékelve volt s az irodalom élő mesterei sokkal érdekesebben nyilatkoznak benne, semhogy lelkemre vehetném, ha csak egy percig is elvonom az ő véleményüket a közönségtől. Nem akarom elhallgatni, hogy minden egyes nyilatkozat az illető mester jól ismert kézvonásait árulja el, ami igazolni látszik, hogy a kör-interview *csakugyan a Walsin-Esterházy munkája.* A hires kéziratok ilyen tekintélyes gyüjteményét senki sem tudná olyan könnyen megszerezni, mint Walsin-Esterházy, akinek az összeköttetésen kivül némi gyakorlata is van. Másrészt azonban azt sem akarom elhallgatni, hogy Walsin-Esterházy kisérő levelének kézirása némiképpen gyanusnak tetszik nekem. Ezt az irást mintha már láttam volna valahol. A szedő-szakértő, akit tanácskozás okáért berendeltem, rejtelmesen mosolygott. De ő mindig mosolyogni szokott és mindig rejtelmesen. Abból tehát nem leszünk okosabbak.

Ilyen körülmények között talán legjobb, ha egyáltalán nem okoskodom tovább, hanem lenyomatom az élő mesterek nyilatkozatait, sorra mind.

(Zola Emil)
A francia eredetiből.

Örnagy ur! Ön nem felelt az én kérdéseimre, udvariasabb akarok lenni én. De a felelet nem is valami nehéz. A XIX. század utolsó esztendejéből már át lehet nézni a XX. század életének misztériumaiba. Puha férfiak és kétségbeesetten unatkozó asszonyok ülnek ottan s egyik sem tudja, mit csináljon. A világ ugy tátong előttük, mint egy kiaknázott bánya, amelyben már nem akad munkálni való. Mert a XIX. század ugy tett a XX-ikkal, mint annak a nevezetes mineralógusnak a tanitványa, aki elindult ásványokat keresni. A tanitvány ugyanis udvarias buzgóságában fölszedett a tanár utjából — mindent követ. Pedig a tanár éppen a kövek miatt indult sétára. A XIX. század is minden munkát elvégzett a XX. előtt s neki nem hagyott egyebet, csak az unalmat. Ez is munka és pedig ostoba munka. A XX. század komolyabb munka hijján szeszélyekkel és szertelenségekkel fog dolgozni, hogy elkergesse magától az unalmat. S ezt a XIX. század dicső buzgóságának köszönheti, mely az élet igazi célját, a háborut legalább száz esztendőre fölöslegessé tette. Munka majd csak a XXI. században akad megint az emberiségnek.

Zola Emil.

*

(Rudyard Kipling)
Az angol eredetiből.

Kérdése egy időben érkezett a nénet császár kérdezősködésével. Erre a felesége m válaszolt, de az ön kérdésére csak magam fel elhetek.

Hogy mit köszönhet a XX-ik század a XIX-iknek?

Két indus beszélgetését lestem meg valamikor. Apa és fiu volt. Azt mondta az apa a fiának:

— Leteritetted az elefántot, igaz. De az elefánt az enyém. Mert te nem is vagy, ha én nem vagyok. Az életedet is nekem köszönheted.

A fiu odaült az élettelen elefántra s igy felelt:

— Annyit ez az elefánt is köszönhetett az apjának s most még sem él. Az apja lábai nem mentették meg, a saját lábai megmenthették volna, ha jobban fut. Az elefánt tehát az enyém, mert én öltem meg.

Amivel csak azt akarom mondani, hogy jó lesz megvárni, lesz-e a XX. századnak egyáltalán valami oka köszönetre? Mert ha lesz, magának fogja köszönhetni.

Rudyard Kipling.

*

(Hauptmann Gerhard)
A német eredetiből.

XX. század: Rám szabaditottad a munkásokat, a szegényeket, a nyomorultakat. Ha kinyitom az ajtómat, tajtékzó dühvel ostromol meg a rongyosok tábora. Oldalamba vágja a csákányát s én vérezve feleljek neked, hogy jót tettél-e vélem?

---

mivelhogy hallám, hogy kornyadozik a gyerek. Uraságod megenged . . .

— Meg, meg — mormogta Demkó ur a földet bámulva.

S a sógor megint az ágy szélére ült.

És nagy csend következett. Az asszony ki-és bejárt, csapkodta az ajtókat s a két férfi kerülte az egymás tekintetét. A Demkó ur fejében nagy találós kérdéseken rágódott a velő. Belelzzadt a töprengésbe, hogy hogyan kerül ide ez az ember s mikor egyszer bejött az asszony, hirtelen rászólott:

— Honnan sógorod neked Tuba ur?

— Hát onnan! De nagyon eszi a méreg! Hát ne lehessen nekem sógorom?

— Lehessen, lehessen, de honnan?

— Hát a testvéremnek volt az ura.

— Testvéred, hát van neked?

— Van hát.

— Nem mondtad.

— Minek mondjam? Ugy is meghalt . . .

— Meg — s a Tuba ur . . .

— A sógor!

— Ugy?

A kis ember most már leült s egészen magába mélyedt. Ahogy összegörnyedt a széken, valami kis ottfelejtett pakknak látszott. Végtelenül komor, összebarázdált arcában homályosan pislogtak a szemek s a szája ugy mozgott, mintha hang nélkül, befelé beszélne. És néha kinosan sóhajtott, amint megakadt a pillantása a gyerek kajánul mosolygó arcán, aki ugy látszott, hogy jobban ért mindent, mint ő, s a sógoron, aki most már sétálni kezdett a szobában s hol a széles hátát, hol a kidüllesztett nagy mellét mutatta.

Mikor bejött az asszony, már a kész ebéd szaga csapott be utána a konyhából s Demkó ur várta, hogy történjék már valami. Kinlódott igy ebben a félszeg állapotban. — S az asszony rávert a só[illegible] hátára közepére és nagy szivességgel szólott:

— Egyél nálunk, ha már itt vagy. Jut neked is.

— Akkor jó, — mondta vidáman a sógor. De mégis Demkó urra pillantott s udvariasan tőle is várt egy kis biztatást. — Ha az uraságát meg nem sértem . . .

— Dehogy sérted! — vágott bele a szóba az asszony s kiment tányérokért. Ugy törülgetés közben aztán elárult egyet s mást a sógorról. — Éppen hivatal nélkül van. Akárhova csak nem mehet. Aki már uraságok mellett volt, annak adni kell magára.

— Hát hol volt a sógor? — kérdezte Demkó.

— A miniszteriumban volt diner. Ugy élt ott, mint akármicsoda hivatalnok. Még többre is felment, mint valami éhenkórász uriféle. Tőle kérték a sok pénzt, hogy: Sándor komám, öt forint kell. Sándor komám, három forint jó volna — s most meg nem igen szaladnak, hogy visszafizessék. Ugy áll szegény itt, mint az ujjam. Hivják valami zsidó boltba, de hát csak nem megy.

A sógor azt mondta:

— Nem vesztem meg.

Ebéd közben az asszony elszaladt és bort hozott.

— Iszik maga is? — kérdezte Demkó urat.

— Nem.

Ellenben a sógor ivott. Csak ugy könyv nélkül szokta — azt mondta s nagyokat huzott az üvegből. Azonközben tele szájjal evett s szó nélkül vette tudomásul, ha az asszony ujra meg ujra telerakta a tányérját. A kis öreg urral nem sokat törődtek. Elveszett a két nagy test között, agyonnyomták s az asszony még mindig kijárt a konyhára s uj ételeket hozott. Leginkább husokat és csak most kezdtek igazán belemelegedni az evésbe. A szájuk két szélén kis lassu, fényes csermelyben csurgott le a zsir, az asztalon áthajolva mártogattak bele a tálba s a kis öreg hol egyikre, hol másikra emelte föl fürkészve a szemeit, valami szent borzalommal, hogy hova fér el bennük annyi hus, csupa nagy, kövér falatt.... És ahogy ettek, a harmónia, a mibe összesimult a két iszonyatos étvágy, a hogy megértette egymást a telhetetlen gyomruk. Egy volt még a kezükjárása is, a hogy a késsel átdöfték a kenyeret, a hogy egy-egy pillanatra lepihentették az öklüket az abroszra és szuszogtak . . . S Demkó ur agyában mindinkább megvilágosodott valami, a mire hirtelenében jött rá. — Ezek nem először esznek együtt. Összetanultak. — S tátott szájjal bámult rájuk.

Ebéd után az asszony szivarért ment s aztán az ágy köré ültek s nagy kóválygó füstben még bort ittak. Demkó ur egy kicsit elhuzódott tőlük, de hozzá is beszéltek néha, felelnie kellett, bár terhére esett nagyon a beszéd. Ugy érezte, hogy most mindjárt elsirja magát. Olyan szépen berendezkedett itt, hogy elkeseritette az a nagy vörös ember, aki jóllakva terpeszkedik el az ő székén. Szeretett volna rákiáltani, hogy menjen ki! — de ezen maga is elmosolyodott. Hogy tehetné, hogy? . . .

Az asszony egyszerre feléje fordult. Valami eszébe jutott.

— Bizony itt maradhatna a sógor, mig valami helyhez jut. Minek csatangoljon bolondjába . . .

Demkó ur bólintott s ráhagyta:

— Maradhat.

IV.

Később már az ujságot is el kellett hozni a sógornak és politizáltak. Inkább csak a sógor. Demkó ur, mint államhivatalnok, vigyázott a szájára, de a sógor ellenzéki ember volt s kifejezést is adott az elveinek. Ha ujságot olvasott, bojtos török sapkát tett a fejére és evikkert is viselt ilyenkor — s maga volt a tisztes polgári nyugalom. Tele volt vele a ház. A szegény Demkó ur néha azt hitte, hogy csak a fal mellett meglapulva férhet el mellette s ugy sompolygott át a szobákon, mint az árnyék, egy szintelen, szegény kis féreg, aki örülhet, ha agyon nem tapos-

XIX. század: (*magára huzza főzékonyan a takarót és ágyába buvik.*)

A rongyosok tábora: (*betöri a XX. század kapuját és orditva lepi el a szint.*)

Hauptmann Gerhard.

*

(Echegaray José)

A spanyol eredetiből.

A spanyol közmondás tartja: A szurony mindenre jó, csak arra nem, hogy az ember — *ráüljön*.

Valami nagy kényelmet tehát a XX. század aligha fog köszönhetni a szuronyos századnak. Meg kell állania a lábán száz évig, ha győzni akar. De ha csak leül, már — megsebesült. Tetszik tudni: a szurony mindenre jó, csak arra nem, hogy az ember ráüljön.

Echegaray José.

*

(Roberto Bracco)

Az olasz eredetiből.

Ő nagysága, az Idő, minden szóz esztendőben ujra férjhez megy s uj nevet visel. S az uj férj, mint rendesen, átkozni fogja az elődeit, már csak azért is, mert ő nagysága kétségtelenül sokszor fogja szemére vetni, hogy mennyivel különbek voltak az előző férjei.

Az ilyen vén dáma mellett nincs köszönet. Hiszen még a középkort is hányszor fölemlegeti, pedig ugyan brutális férje volt. Vagy éppen azért?

Roberto Bracco.

*

(Jókai Mór)

A magyar eredeti.

Már régen megirtam *A jövő századi regényé*-t. Az ön kérdése megdöbbent. Talán a jövő századnak már nem is lesz regénye. Helyébe lép az interview. És Daudet és Zola és Dosztojevszkij és Dickens és Kipling és szerénységem homlokáról letépi a babért a — reporter!

Jó éjszakát!

Jókai Mór.

A forditások hüségéért kezességet vállal

K.

Ujságirás a vidéken.

Egyszer egy okos vezéreikkben azt olvastuk, hogy a hivatalos közegek főleg két embert nem szeretnek: az ügyvédet meg az ujságirót. Mind a kettő mögött az emberiség legnagyobb és legszentebb tradicióji állanak, mind a kettőnek nagy a hatalma, mind a kettő tehát kellemetlen. Mind a kettő szétpiszkálja az apró panamákat, kikotorja a piszkos kis bünöcskéket és mulasztásokat, mind a kettő büntet. Ezt most két cikk tette aktualissá. Az egyiket egy szinész irta, a másikat egy ujságiró. A szinész öt sorban gunyosan napirendre tért a vidéki ujságirás fölött, gondolva: „No ezekkel ugyan elbántam“ — az ujságiró pedig hosszu és érdekes cikkben elmondta az ő összes nyomoruságaikat. Arról volt szó, hogy a debreceni ujságok napirendre tértek Zivuska Jenő darabja fölött, amelyet ott előadtak, s amely most az Akadémián pályadijat nyert. A szinész megrótta a vidéki szini kritikát, ami kétségkivül hálás természetre vall. Alapjában véve neki van igaza. Az ujságiró ebben az esetben is karriért csinál, de mindig a másét. Például a szinész ugy köszönheti a hirnevét az ujságirónak, mint az életét az anyjának, ezt ugyan bizonyitani se kell. Mi meg — a publikummal együtt — ott tartunk, hogy teleirjuk a papirost szinészek kalandjaival, ismertekké teszszük őket az országban, ugy foglalkozunk velük, ahogy csak hármuk-négyük érdemelné meg valamennyi közül. A szinész jól teszi, ha aztán kicsufolja a vidéki kritikát, megbünteti igy azt a mulasztást, hogy az ő neve többször olvasható a lapban, mint a legjobb festőké, iróké, szobrászoké, zeneszerzőké, a müvészet teremtő apostolaié. A szinész helyesen cselekszik, ha hálátlan, mert sietteti annak az időnek az eljövetelét, amikor — mint külföldön — majd hátul, valahol eldugva irnak róla néhány szót a lapok, nem ugy, mint most. Ez az egyik oldala a dolognak. A másik *Ujlaki* Antal bajtársunknak a cikke, amelyben müvészi módon rajzolja meg a vidéki ujságiró életét. Ismeri minden olvasóját; le kell számolnia mindenkinek a gyöngeségeivel, a panamáival; vigyáznia kell, hogy *ezt* ne dicsérje, mert akkor *az* megharagszik. Reggeltől reggelig gyüléseken, kihallgatáson, szinházban, bálban van, mert jaj, ha valami kimarad a lapból. Hogy fedezhesse föl igy a Zivuskákat? Ez mind igaz. Azt azonban nem irja meg Ujlaki, hogy milyen tényező az ujságiró a vidéken. E sorok irójának meggyőződése az, hogy a vidéki ujságiró nagyobb kulturális tényező, mint a fővárosi. Itt sok a lap, sok az ellentétes vélemény, sok a tekintély, mig vidéken a nyilvánosságot egy-két lap képviseli. A vidéki kolléga mindenről ir, beleavatkozik a legapróbb helyi dolgokba, gyökerében fojtja el a panamát, izgat a jó érdekében. A vidéki kolléga hatalmasabb a maga kis körében, mint a fővárosi zsurnaliszta. Azt azonban viszont nem lehet tagadni, hogy ezért megfelelően kisebb a dotációja, szerényebb az élete s igen sokkal kevésbé szerettetik hivatalos helyeken, mint a pesti. Ezek az emberek küzdenek a maradisággal, a gazságokkal, a tudatlansággal és az élettel. Küzdenek mindvégig, valami próféta szerü lázzal, talán azért, mert oly közvetlen tanui a hatásuknak. Azért félrehuzza a száját a kaszinóbál rendezője, ha az ujságiró frakkja kopott. Azért ha csak lehet, ütnek egyet rajta, kihagyják innen is, onnan is; ha ugyan nem félnek tőle. De ő otthon aztán elégedett az életével, s ha ujra kezdhetné, ujra kezdené. Talán mert érzi, ha leül a szerkesztőségében, hogy most ő egyedül képviseli itt a haladást, a kritikát, s hozzászólás jogát, s a népet. Reménykedik, hisz majd megjavul a helyzet. A lelke mélyén lobog a prófétaság tüze, a nélkül, hogy tudná. Megy a maga göröngyös utján, és nem törődik azzal, ha bántják. Csak néha, amikor nagyon is a mesterségét érintő bántás éri, jajdul föl, mint tegnap is, abban a cikkben. Hát ne maradjon visszhang nélkül a szava. Legalább is olyan fontos tényezője ő a nemzeti haladásnak a vidéken, mint a szinész. A vidéki szinészszel egyre foglalkozunk; legyen a vidéki ujságiróról is szó. A szinész, azzal, hogy a szinpadra lép, még nem szinész; ha ir, rögtön ujságiró az ember. És a legrosszabb vidéki lap is nyom annyit a kultura mérlegében, mint a vidéki szinház. Legyünk már egyszer igazságosak a névtelen harcosok iránt is, és adjunk igazat annak a szinészembernek, aki csak ugy *mir nichts, dir nichts* leszólja a vidéki kritikát. Igaza van neki, mert ugy kell nekünk.

M. F.

Budapest, április 1.

— Lapunk legközelebbi száma a husvéti ünnepek következtében kedden reggel jelenik meg.

— Husvéti mellékletünk. A *Budapesti Napló* ma *tizenhatoldalas* ünnepi mellékletet illeszt gazdag husvéti számához. A melléklet *Ábrányi* Emil gyönyörü versével kezdődik. Utána következik:

Lyka Károly: Donna Clara éjszakája.
Pekár Gyula: Az Ezüst Legendakör.
Váradi Antal: Astaróth leányai (vers).
Kabos Ede: Mab királynő.
Balkay Béla: A csodálatos szabóné.
Szántó Kálmán: A halottak feltámadnak.
Lévay Mihály: Feltámadás (vers).
Molnár Ferenc: A fáklyakirály.
Martos Ferenc: Inséparables (vers).
Gabányi Árpád: Ha meghalok.
Pásztor Árpád: Elza (vers).
Nógrádi László: Beteg a gyerek.
Szabolcska Mihály: Balla Maris (vers).
Hajdu Miklós: Gyászfátyolos elmélet.
Veszelei Károly: Két vers.
Lenyel Laura: A boldogság.
Hirdetések.

— A pápa. *Rómá*ból telegrafálják, hogy *Mazzoni* és *Lapponi* orvosok ma este meglátogatták a pápát és levették róla a kötést és ez alkalommal egyszerü ollóvágással egy öt centiméter hosszu, elszáradt kis bőrdarabot távolitottak el az operált helyről. A pápa nem érzett fájdalmat. Az operált helyet, amely már majdnem teljesen behegedt, uj tapaszszal látták el. A pápa általános állapota jó. Ő szentsége valószinüleg már legközelebb misét fog mondani a Péter templomban. Dr. *Mazzoni* csak jövő csütörtökön látogatja meg ujra a pápát.

— Mátyás király emléke a budai várpalotában. Az uj budai királyi várpalotát a melegebb időjárás beálltá óta nagy arányokban épitik. A miniszterelnöki palotával szemben befejezéséhez közeledik a magyar testőrség palotája, mely pompás barokkstilü épület és szépen egészíti ki a királyi palota épületcsoportját. A palota udvarán most a király jóváhagyásával meg fogják örökiteni a budai várpalota első alapitójának, *Mátyás* királynak az emlékét. Megépitik ugyanis Mátyas király kutját, amely egyike lesz a legszebb emlékeknek. Rajta lesz *Mátyás* király alakja, előtte az elejtett szarvassal, továbbá a mondabeli *Szép Ilonka* és egy lovas vadász, amint *Hallalt* fuj. Az emlék épitészeti részét *Hauszmann* Alajos tanár, a királyi palota épitője tervezte, mig a figurális szobrászati részt *Strobl* Alajos tanár mintazza.

— Nagyszombat. Kegyeletes áhitattal ünnepelték a fővárosban a föltámadás ünnepét. A templomok

---

sák. Hogy a sógor valami keresethez jusson, arról már igen ritkán esett szó. Olyankor Demkó ur reménykedve pislogott . . .

Vasárnaponkint pedig kávéházba ment a sógor. Egyszer elvitte magával az asszonyt is és Demkó ur Cécivel maradt otthon. Egészen egyedül. Kinyitotta az ablakokat, hogy kimenjen a sógor füstje és sokáig bámulta a gyereket az ágyban, mig megszólitotta.

— Céci!

Melléje ült az ágy szélére és a fejére tette a kezét.

— Tessék? — mondta a gyerek s mintha idegenkednék tőle, elhuzódott kissé.

— Céci, szeretsz engem? — kérdezte Demkó ur s a gyereket rákényszeritette arra, hogy a szemébe nézzen. — Hát mondd . . .

— Igen.

— Igen, igen, hát hiszen nem is bántottalak soha. Tudod, nem vagy már olyan kicsi, hogy ne tudnád. Hát most kérdezek tőled valamit. Felelj becsületesen. — Valami olyast látott a gyermek szemében, ami bizalmatlanná tette s erre dühbe jött s megmarkolta a kis leány karját. — Ne hazudj! — S mikor a gyerek sirni kezdett, még féktelenebb lett a düho. — Kitekerem a nyakad, ha hazudsz! Ide hallgass. Ismered te a sógor bácsit régóta?

A gyerek szepegett s a legszivesebben menekülni szeretett volna, de a kis öreg ember erősen szoritotta a karját s rákiabált:

— Felelj!

Sirással vegyesen tört ki a gyermekből a szó:

— Igen.
— Nagyon régóta?
— Nagyon.
— Ide járt?
— Ide.
— És csókolta a mamát?
— Igen. Engem is.
— Téged is. . . Hát jól van. Mondok neked valamit. Öltözz fel. Gyere, elmegyünk ketten valahova. Itt hagyjuk őket. Ők is lesznek ketten, mi is ketten. Te leszel nekem az én kis támaszom, a gazdám, vigyázol reám s én is reád. Fogadok egy kis cselédet, akkorát, mint amilyen kis lány te vagy. . . Játszhattok egész nap. Veszek nektek babát, hajasat . . .

Kényeskedve nyafogott a gyerek:

— Nem kell.

— Azt csinálhatsz, ami neked tetszik. Szót se kell fogadni. — És még egyéb engedményeken gondolkozott s a szekrényből kis szoknyákat, rókliket rakott ki az ágyra, ugy ahogy a holmi a kezébe akadt és sürgette a gyereket.

— No, gyere hát, hogy ne is találjanak itt. Gyere lelkem.

— Nem, a mama nélkül nem . . .

A kis öreg remegve dült le az ágyra s könyörögni kezdett a gyermeknek.

— De hát ha más kell neki és nem én. Hát legalább te maradj meg nekem. Én vagyok az apád, engem kell szeretni . . .

A gyerek tágra nyitotta a szemeit s ugy bámult reá:

— Maga? — Aztán ujra kérdezte: — Maga? — s csengőn, hangosan kacagott. — Most már kettő is van.

— S ki a másik?

A gyerek a párnába dugta a fejét s ugy felelt. Mintha a pinceből jött volna a hangja.

— A sógor bácsi is, maga is . . .

A kis öreg ember csak nézte üresen, kábán. Egyszerre azt hitte, hogy megindult alatta az ágy s leugrott róla. De a föld is táncolt. Ugy botorkált rajta, mint a részeg matrózok a hajó fedélzetén — s kiindult az ajtón, tapogatózva, mintha szilárd talajt keresne. — Végre valami messze utca megállott a lábai alatt. Ott leült egy kőre s miután valamicskét észre tért, elkezdett sirni.

mindenütt megteltek hivő közönséggel és a nép ezrei vettek részt a délutáni körmenetben. Mint bécsi levelezőnk telegrafálja az ottani udvari plébánia templomból kiindult körmenetben maga a *király* is részt vett.

— **Ma történt...** A hit a mai napot a reménység ünnepévé tette. A vigasztalan, komor és sötét esztendőben egy nap, ami vigasztalásé, hogy idelenn nincs még mindennek vége. Következik még valami azután is, ahova a pillantásunk már be nem hatolhat s nem üres szó a temető kapuján az, hogy: Föltámadunk. Istenem, milyen nagyon hiányos lenne a hit — husvét nélkül. Vártuk a messiást, jött, azt mondta, hogy fia az Istennek és meghalt olyan közönségesen, mint az ember, mint akármelyik a halálra szántak közül. Éppen ugy a fájdalom ölte meg s éppen ugy telebarázdálta az arcát a kin. Ha nem jött volna vissza, ha a képzetben továbbra is megmaradt volna kivégzett szerencsétlennek, a kereszténység talán valami olyas kicsi felekezet lenne, mint az exentrikus, az emberi különösségekre épített hitel nélküli hitek. Hiányoznék belőle az Isten, aki megmutatta magát s reményt adott arra, hogy a földi gyarlóság még nem a minden. S kong, bong a sok harang s a gyászra következik az ünnep, a nagy töprengés, a nagy vigasztalanság után, hogy ime éppen ugy eltemette Őt it a sir, mint a többi halandót, a kitörő, ujongó öröm, Él! Él! — s benne élünk mi is. Ő te csodaszép vallás, de nagy vagy. És a mai nap a csillag, ami körül minden forog. Sok nagy, állandó töprengés, hitetlenség az irott szóban, örökké ismétlődő folytonos megcsalatkozás és aztán minden esztendőben ujra és ujra egy husvét, amikor kiszállott a sirból az élet, a koporsóról leesett a fedél... a halál le van győzve... Élünk, mindig élünk...

— **Gróf Zichy Jenő köszönete.** Gróf *Zichy* Jenő visszaérkezett külföldről a fővárosba és most már állandóan itt marad. A nemes grófot több nagy külföldi városból meghivták, hogy utolsó ázsiai utazásáról felolvasást tartson. A gróf azonban nagy elfoglaltsága miatt csupán *Münchenben* fog május hóban felolvasást tartani. A gróf legutolsó utjáról egy rövidre fogott jelentést irt, melyet most megküld minden országgyülési képviselőnek. A diszes kiállitásu munka első oldalán van Zichy Jenő következő levelének fakszimiléje:

> Tisztelt képviselőtársaim! Önök oly szivesek voltak harmadik expedicióm alkalmából az általam kért egyéni szabadságot egyhangulag megadni. Hogy ezen lefolyt év alatt milyen munkát végeztem és milyen eredménnyel jártam el, engedjék meg, hogy erről dióhéjban foglalt beszámoló jelentésemet bemutassam, melynek átadásával maradtam hazafias tisztelettel kész tisztelő hivük,
>
> *Budapest*, 1899. március 25-én.
>
> *Zichy Jenő.*

— **A különbség.** Egy orvos meg egy másik ur beszélget a kávéházban. És a miről szó van, az emberi test, ez a bámulatos masina. Különösen az orvos lelkesedik nagyon:

— Én mindennap belelátok uram. A leghatalmasabb valami, ami elképzelhető. És micsoda ideálja a demokráciának. A királynak éppen olyan a szeme, mint a napszámosnak, semmivel se uribb s Rothschildnak éppen ugy van összerakva a gyomra, a karja, a melle, mint a furulyás zsidónak. Teljes egyenlőség. Nem lehet különbséget, előnyt vásárolni pénzért...

S még tovább mondta a himnuszt, de hirtelen az órájára nézett s mintha föl akart volna állani a székről. De aztán csak ott maradt.

— Hová siet? — kérdezte a másik ur.

— Eh, sehová. Van itt egy betegem, valami tanító. Reggel hivattak hozzá, hogy nagy a láza, meg félrebeszél. De bizony kiment a fejemből. Most pedig már hat óra, nem igen van kedvem oda kimenni...

— Persze. Inkább diskuráljunk...

— **Rákóczy Ferenc hamvai.** Emlitettük már, hogy ujabb mozgalom indult meg Rákóczy Ferenc hamvainak hazahozatala iránt. A mozgalom megindítói az ügyben *Széchenyi* Ödön basához fordultak, aki a minap levélben tudatta, hogy a hazaszállítás főakadálya a lazarista rend, amely konstantinápolyi templomában féltékenyen őrzi a szent ereklyéket és azok kiadásáról tudni sem akar. A bizottság most *Vaszary* Kolos hercegprimáshoz adott be folyamodást, arra kérve a primást, hogy a keresztény világ fejénél XIII. *Leó* pápánál eszközölje ki, hogy a nagy fejedelem hamvainak további őrzéséről az erre fogadalmat tett lazarista-rendet mentse föl és utasitsa arra, hogy a magyar törvényhozás által e célra kiküldendő bizottságnak a szentelt hamvakat Budapesten leendő ellemetés és megőrzés céljából engedje át. A bizottság a hercegprimás válasza után fog lépéseket tenni a székesfőváros törvényhatóságánál, valamint a törvényhozásnál.

— **Zivuska Jenő.** Egy félhivatalos jelentés ismert száraz rövidségével hirül adja, hogy *Darányi* Ignác földmivelésügyi miniszter *Zivuska* Jenő erdőgyakornokot, a Teleki-pályázaton kozsorut nyert *Becsületbiró* fiatal szerzőjét hivatalból Budapestre helyezte át, ahol a földmivelésügyi minisztérium erdészeti főosztályában fog dolgozni a magyar erdőgazdaságért. Szépirodalmunk barátai kétségtelenül örömmel fognak értesülni a földmivelésügyi miniszter e rokonszenves elhatározásáról, amely egy nem mindennapi költői tehetségnek módot nyujt arra, hogy itt az irói és művészi élet középpontjában fejleszthesse irói látókörét és képességeit és igazolhassa azt a nagy várakozást, amelyet pályakoszoruzott tragédiájának illusztrus birálói jövőjéhez fűznek. *Zivuska* Jenő ma még jóformán csak könyvből ismeri a drámairodalmat, itt a „szinházak városában" alkalma lesz behatolni az előadó művészet, a szinpad titkaiba, megismerkedhetik a modern drámairás ezer föltételével, ki fogja tanulni a közönséget, amely az akadémikusoknál is kérlelhetlenebb itéletében s akkor reméljük, koszoruzott munkája egy fényes pálya megindulását fogja jelenteni. De ehhez még egy kell, az, hogy annak a fiatal embernek kenyere legyen. És ha már kiragadta a miniszter azt a fiatal embert a vadon természet háboritlan csöndjéből, bizonyára megadja neki hozzá a tisztességes megélhetés feltételeit is, hogy izmos tehetségét anyagi gondoktól menten érvényesithesse. Sok okunk van hinni, hogy ez a fiatal erdőgyakornok még nevet szerez magának és dicsőséget irodalmunknak és akkor ebből a koszoruból szivesen juttat a közvélemény egy levelet a miniszternek, aki oly hamar belátta, hogy az erdőket kár volna drámairói tehetségekkel őriztetni.

— **Széll Kálmán legkisebb unokája.** *Széll* Kálmán miniszterelnök pénteken délelőtt Szombathelyen időzött. Tizenegy órakor a pályaudvaron bevárta a bécsi vonatot, amelyen a gróf *Széchényi* Manó ő felsége személye körüli miniszter érkezett. A miniszterek együtt étkeztek a szalonkocsiban és hosszas társalgás után gróf Széchényi Manó a pozsonyi vonattal Hegyfaluba utazott nagybátyja gróf Széchényi Gábor látogatására, mig *Széll* miniszterelnök délután 1 órakor Rátótra utazott, hol kedves családi öröm várta, mert Ilona leánya, Bernrieder Jánosné csütörtökön egy leánygyermeknek adott életet a rátóti kastélyban. Az ujszülött a miniszterelnök második unokája.

— **Egyetem — hallgatók nélkül.** A mult hetekben nagy zavargások voltak a *pélervári* egyetemen. A zavargások okozásában az egyetem rektorának is volt része, amiért is hosszu szabadságra küldték. Volt tehát egyetem, rektor nélkül. Most a hallgatókat is kizárták, hogy éppen senki ne maradjon az univerzitáson. Most ugyanis az orosz *hivatalos lap* közli, hogy a folyton tartó diákzavargások miatt az *egyetem összes hallgatói kizárattak*. Akik ujra fel akarnak vétetni, április 2-áig kell erre vonatkozó kérvényt beadniok.

— **Az uj államtitkár üdvözlése.** A szegedi, szabadkai, bajai, nagykikindai, nagybecskereki és zombori törvényszékek küldöttségei tisztelegtek ma délelőtt 10 órakor *Bernáth* Gézánál, a szegedi itélőtábla volt elnökénél, hogy üdvözöljék államtitkárrá történt kinevezése alkalmából. A küldöttség érzelmeit *Hódossy* Lajos kir. törvényszéki elnök tolmácsolta, mire *Bernáth* Géza válaszában kifejtette, hogy a legjobb benyomásokkal távozik körükből. A királyi tábla küldöttségét kedden fogadja az államtitkár s ugyancsak kedden, a délutáni vonattal utazik Budapestre, hogy az igazságügyminiszteriumban elfoglalja uj állását.

— **Házasság.** Chernelházi *Chernel* György cs. és kir. kamarás, országgyülési képviselő, eljegyezte Uzoni *Béldi* Elise kisasszonyt Tömördön. — Dr. *Mariska* István budapesti kir. büntetőtörvényszéki jegyző, nőül vette De *Waxel C. Sven* Wladimirosona Annát, lovag De Waxel C. Sven Wladimir, orosz cs. gárdakapitány és neje, Wileinsky Constance grófnő leányát. — Dr. *Herczegh* Adolf ismert fővárosi gyakorló orvos, eljegyezte *Tyroler* Janka kisasszonyt, özv. *Tyroler* Lipótné háztulajdonosnő kedves leányát Budapesten. — *Ruster* Béla, a magyar általános takarékpénztár igazgató-helyettese jegyet váltott *Geissler* Ella urhölggyel, *Geissler* Artur cs. és neje, szül. *Wimmer* Erna leányával Budapesten. — *Kampler* P. Péter tanító e hó 23-án eljegyezte *Schwarcz* József leányát *Ernesztint* H.-Böszörményben.

— **Az orosházai kiállitás.** Holnap nyitják meg az orosházai iparkiállitást. Külön vonaton érkeznek oda *Schmidt* és *Zsilinszky* államtitkárok, *Szterényi* József iparfelügyelő, *Gelléri* Mór iparegyleti igazgató, *Thék* Endre alelnök, *Kovács* Gyula egyetemi tanár, *Lukács* György főispán, *Fábry* Sándor alispán, *Zay* Miklós gróf képviselő, továbbá Szeged, Hódmező-Vásárhely, Békés és Csaba küldöttségei. *Orosháza* fellobogózva készül az ünnepélyre. A fogadtatás igen diszes lesz. A népies bandériumnak külön ruhák készültek és a délután folyamán népies lakodalmi menetben vesznek részt. A kiállitáson 300 iparos 2000 tárgyat állitott ki. Az állam a kiállitást 2000 forinttal, a békésmegyei főurak pedig 3000 forinttal segélyezték.

— **A Kóburg család botránya.** Egy *wiesbadeni* távirat szerint *Lipót* belga király ma *hazautazott* Brüsszelbe. Ez a rövid telegramm nagy feltünést kelthet világszerte. A belgák királya ugyanis csak nemrég utazott Wiesbadenbe, még pedig több heti kurára. Kétségtelenül nagy dolog lehet, ami őt ilyen hirtelen hazaszólitotta. Némi magyarázatot nyujt az a még szenzációsabb *brüsszeli* jelentés, hogy a belgák királya kurája befejeztével Wiesbadenből *Bécsbe* utazik, hogy leányа dolgában *rendet csináljon*. Ez a hir azonban még meglepőbb, mert a minap éppen a belga király környezete cáfolta meg azt a jelentést, hogy *Lujza* hercegnő találkozni fog atyjával.

— **A közoktatási tanács reformtervei.** A közoktatási tanács vezetősége a napokban terjeszti föl legujabb reformmunkálatát a közoktatási miniszterhez.

Ennek a tanügyi tekintetben nagyon fontos munkának első és második részét a következőkben ismertetjük:

I. *A képző-intézeti tanárok képesitése.* 1. A tanitóképző-intézeti tanárok képesitésére állami vizsgálóbizottság állittatik. 2. A tanárjelöltek a tantárgyak következő csoportositása szerint bocsáttatnak képesitő vizsgálatra: a) Filozófia és pedagógia; b) Magyar történelem, földrajz; c) Magyar, német; d) Történelem, földrajz, német; e) Mennyiségtan, természettan; f) Biológia, vegytan és ásványtannal, természettan. 3. Valamennyi szakcsoporton kötelező tárgyak a filozófiaiak közül: a lélektan, logika, a filozófia története: a pedagógiaiak közül az elméleti pedagógia; továbbá didaktikai gyakorlati ismeretek. 4. A szakcsoportok egyik tárgya — szabad választás szerint — főtárgy; kivétel az a) szakcsoport. 5. A főtárgyból megkövetelteitik a tudomány-ág alapos ismerete és átértése, tájékozottság a tudományos módszerekben és segédeszközökben s némi jártasság alkalmazásukban. 6. A melléktárgyakból annyi tárgyismeret kivántatik, amennyi a tanításhoz szükséges. 7. Tanitóképző-intézeti tanári képesitő vizsgálatra bocsáttatnak: a) akik a polgári iskolai tanitói oklevelet jeles vagy jó osztályzattal megszerezték, azután két éven át az egyetemet vagy müegyetemet lálogatták s képzőintézeti és népiskolai gyakorlatot fölmutatnak; b) akik négy éven át az egyetem filozofiai fakultásának vagy a müegyetemnek rendes hallgatói voltak az illető tárgyakból s képzőintézeti, valamint népiskolai gyakorlatot fölmutatnak. 8. A sikerrel kiállott vizsgálat alapján a jelölteknek országos érvényességü tanitóképzőintézeti tanári oklevél állittatik ki.

II. *Szervezendő kollégiumok.* 1. Az állam a budapesti I. és VI. kerületi állami polgári iskolai tanitóképzőintézetekkel kapcsolatban egy-egy kollégiumot állit. 2. A kollégiumok vezetésével a nevezett intézetek igazgatói bizatnak meg. 3. A kollégiumok tanfolyama két évre terjed. 4. A kollegiumokba jeles (1) vagy jó (2) általános osztályzatu polgári iskolai oklevéllel biró jelölteket vesznek föl. Utóbbiaknak a szaktárgyaikból jeles osztályzatot kell fölmutatniok. 5. A fölveendő jelöltek számát a szükséglet határozza meg. 6. A kollégiumok tagjai teljes ellátásban részesülnek, mely rendesen ingyenes. Ösztöndijat is kaphatnak. 7. A kollégium föladata: az egyetemi leckerend alapján a jelöltek tanulmányi rendjet megállapitani; támogatni, ellenőrizni, szükség esetén kiegészíteni a tagok egyetemi tanulmányait; iskolai gyakorlatról gondoskodni; alkalmat adni a tagoknak legalább egy élő nyelv gyakorlására; gondoskodni arról, hogy a tagok testgyakoriatokat rendszeresen folytassanak. 8. A szaktudományi képzés körébe tartozó kollégiumi föladatokat szakvezető tanárok teljesitik. 9. A tagok iskolai gyakorlatát a kollégium vezetője eszközli. 10. A kétéves tanfolyam befejezése után a kollégium tagjai elbocsátó bizonyitványt kapnak, amely a képesitő vizsgára jogosit. 11. A kollégium tagjai fölvételük alkalmával kötelezik magukat arra, hogy tanári képesitőt tesznek és a számukra kijelölt tanári alkalmazást elfogadják. 12. A jelesen képesitett jelöltek a külföldi ösztöndijak kiosztásánál figyelemben részesülnek.

— **Földindulás.** *Leobenből* jelenti tudósitónk, hogy ott ma reggel öt órakor két másodpercig tartó, hullámos földrengést éreztek, amely azonban kárt nem okozott.

— **Halálozás.** *Patzek* Henriette posztói földbirtokosnő tegnap hosszu szenvedés után elhunyt Pasztón 86-ik évében. Temetése husvét vasárnapján lesz.

HUNGARIA-vasfürdő
Budapest, VII., Nyár-utca 7. szám.
Gőz- és kádfürdők.
Nyitva reggel 5-től este 9-ig.

— **Az első merénylet.** *Loubet* elnöknek is megvan immár a maga merénylete, az a bizonyos merénylet, amelyre okvetetlenül szüksége van egy francia köztársasági elnöknek ahhoz, hogy népszerűvé váljék. *Loubet* tehát mától fogva népszerű lesz, de egy szegény, ártatlan ember élete árán. *Loubetnek szerencséje van: a merénylő helyette egy gyanutlanul sétáló embert lőtt agyon*, aki talán az első szép tavaszi nap melegét akarta magába szívni künn a szabadban. A gyilkost elfogták, s a rendőrségen vallatóra vették. Orosz származású ember, *Ozuff* a neve, rövid idő óta van Párisban, ahova állítólag azért utazott, *hogy meggyilkolja Loubet-t, a köztársaság elnökét.* Vallomása szerint megtudta, hogy *Loubet* gyakran ki szokott kocsizni a *Bois de Boulogne*ba, annak egyik sétányán ki szokott szállani a hintóból, hogy gyalog folytassa sétáját. *Ozuff* ezen a helyen várta az elnök közeledtét. Tegnap csakugyan észrevett egy korosabb külsejű urat, aki lassan, szivarozva sétált a fák alatt. Benne felismerni vélte a köztársaság elnökét, *célba vette s lőtt. A golyó talált, az áldozat holtan bukott a földre.* A gyilkos rögtön kézre került. Minden jel arra mutat, hogy őrült ember, akit valamely *idea fixa* birt a véres tettre. Ma orvosi vizsgálat alá vették, amelynek eredménye még nem ismeretes. Csak annyi szivárgott ki a rendőrség köréből, hogy *Ozufot* bizonyára az őrültek házába csukják. Párisban nem okozott ez a hir különösebb emóciót. Bár rögtön széttelefonálták s az ujságok is hosszasan közölték, nem fogták fel tragikusan a boulevardokon. *Loubet*nek elsősorban *Dupuy* miniszterelnök sietett gratulálni szerencsés megmeneküléséért, azután mindenfelől temérdek szerencsekivánó távirat érkezett Páris minden részéből az Elysée-be. A szürke és kevéssé nevezetes elnöknek népszerűségét mégis jelentékenyen fogja emelni ez a szomoru eset, amelynek tragikus áldozatáról mindeddig semmi felvilágositást sem tud adni senki sem.

— **„Dieu protège la France."** Ez a mondás (Isten gondot visel Franciaországra) épp oly körirata a nagyobb francia ércpénzeknek, mint a mieinknek a *Bizalmam az ősi erényben.* Most, hogy az uj huszfrankos aranyakat behozták, sokat vitáztak erről a kérdésről. Alfréd *Capus* ebből az alkalomból a következő karcolatot irja a Figaroban:

A képviselő felesége igy szólitja meg férjét:

— Nos, te ugyan szomoruan térsz haza! Talán megint valami botrány történt abban az átkozott képviselőházban?

A képviselő felel:

— Persze.

— Ugy?

— Le vagyunk győzve.

— Ez nem nagy baj. De mely kérdésben győztek le benneteket?

— Arról volt szó, hogy az „Isten gondot visel Franciaországra" — szövegü körirat megmaradjon-e a huszfrankos pénzeken . . .

— Mi volt a te véleményed?

— Azt már régen tudhatnád. Legszentebb meggyőződésem, hogy Isten nem visel gondot Franciaországra. Ez a véleményem. Ha van Isten . . .

— Ugyan! Te pogány!

— Akkor sincs bebizonyitva, hogy gondot visel Franciaországra.

Az asszonyt ez bántja:

— Borzasztó! — szól.

— Mindenesetre — mondja a férj — ha gondot is visel az Isten ránk, bár ezt csak föltételezzük, nem elegáns dolog ezt a husz frankos aranyakon fitogtatni . . .

— Ellenkezőleg, ez a bizalom jele . . .

— Nos és ha ugy van, miért csak a huszfrankosokra irják? Miért nem irják a tizfilléresekre is? Hát azok a szegény ördögök, akik sohse láttak aranyat, ne vegyenek tudomást erről a magas protekcióról?

— Ostoba vagy. Szóval rajta marad a pénzen ez az irás?

— Rajta. Elhatároztuk, hogy Isten gondot visel Franciaországra, 280 szóval 156 ellenére. Ez szép többség és szép sikere a miniszteriumnak . . .

— **Sikkasztás, lopás.** A *zürichi* rendőrség értesitette a budapesti főkapitányságot, hogy *Schmisch* Vilmos Ernő huszonhárom esztendős épitési tisztviselő március 25-én tizenegyezer frankot elsikkasztott gazdájától, aztán megszökött. A sikkasztó kézrekerítője száz frank jutalmat kap. — A *pizai* rendőrség körözőlevele tudatta ma a budapesti főkapitánysággal, hogy a városban több ezer lirás ékszerlopás történt. A lopással *Melani* Alfonz huszonötéves pincért gyanusitják, aki eltünt Párisból.

— **Ami megnyugtató . . .** Lajos ur nagy kampós szeggel és kalapáccsal közeledik az apjához.

— Mit akarsz azzal a szeggel — bubikám? — kérdi az apja.

— Beütöm az ojjodba.

S már készül is reá.

— De hiszen az nekem fájni fog. Nagy sob lesz ar orromon, folyik a vér . . .

De mosolyogva nyugtatja meg az apját Lajos ur.

— A doktor bácsi majd ki tudja venni.

— **Andrée.** Stockholmból telegrafálják: *Martin* asszisztenstől, aki azért utazott Szibériába, hogy az *Andrée*ről legutóbb érkezett hirek megbizhatóságáról meggyőződjék, a következő táviratot érkezett:

Tomszk, március 31. Kikérdeztem Ljalint, aki azt állitja, hogy néhány tunguz azt beszélte, hogy három holttestet találtak, továbbá egy szövettel bevont nagy és meglehetős hosszu tárgyat, amelyhez fémrudakból alkotott állvány volt erősitve. A holttesteken világos ruha volt, amely nem hasonlitott az orosz öltözethez. Csizmájuk szőrrel volt bélelve. Krasznajarszkba utazom s onnan az aranymezőkre megyek. Semmi baj- *Martin.*

— **Öngyilkos irónő.** *Berlin*ből táviratozzák, hogy ott öngyilkossá lett *Déry* Juliánna magyar születésü irónő. *Déry* Juliánna Baján született 1864-ben. A *Sovány évek* cimü darabját legutóbb nagy sikerrel adták elő a berlini Residenz-szinházban, egy másik darabja meg Münchenben aratott nagy sikert. Vigjátékokon és népszinmüveken kivül novellákat is irt. Öngyilkosságának az az oka, hogy vőlegényével, egy épitészszel összeveszett.

— **A temetés után.** *Komáromból* táviratozza tudósitónk: *Boday* Aladár, megyei központi számvevőt, aki tegnapelőtt agyonlőtte magát, ma temették el nagy részvét mellett. A vizsgálóbizottság, *Galba* ügyész és *Varju* számvevő, ma fölfödözte, hogy Boday *sikkasztott* a gazdasági pénztárból. Eddig *háromezerháromszáz* forint hiányt konstatáltak, de azt hiszik, hogy a hiány sokkal nagyobb. Az öngyilkos iróasztalában három levelet találtak, egyik *Sárközy* főispánnak szólt. Ebben a levélben azt irja, hogy a hiányt kaucióját födözi. A másik két levélben két hivatalnoktársától bucsuzik el. A sikkasztó számvevő hét árvát hagyott hátra.

— **Hajótörés.** A *Stella* kiránduló hajó, amely a *Casquets* sziklán hajótörést szenvedett, csütörtökön délután hagyta el Southamptont és négy órakor délután teljes szélcsendben feneklett meg. A mentőcsolnokokat azonnal lebocsátották és első sorban az asszonyokat és gyermekeket helyezték biztonságba. Erre a kapitány kiadta a jelszót a férfiaknak is, hogy meneküljön, aki tud. Nem sokkal ezután a *kazán fölrobbant és a hajó elmerült.* A hivatalos lajstrom szerint az utasok közül 74-en, a legénységből 19-en menekültek meg. A menekültek legnagyobb része az éjszakát csolnakban töltötte és tegnap reggel egy arra menő gőzös fölvette őket. Az utasok *száma körülbelül 140, a legénység 42* emberből állott, *89 ember elveszett*, közöttük a kapitány és az összes tisztek. Egy éjjeli távirat szerint egy vontató gőzös tegnap megmentette a *Stella* nyolc utasát. A megmentett utasok azt beszélik, hogy 17 órán át élelmiszerek nélkül a hidegtől és nélkülözésektől kimerülve hányódtak egy csolnakon. Eleinte tizennégyen voltak a csolnakon, *hatan* azonban kinos vergődés után meghaltak, mire a tengerbe vetették őket.

— **Öngyilkos őrmester.** Pozsonyból táviratozza tudósitónk: *Bauman* István 71. gyalogezredbeli számvevő őrmester a kórház-utcai kaszárnyában ma reggel *borotvával elmetszette a nyakát.* A segitségére sietők már haldokolva találták. Bauman már a mult télen akart öngyilkos lenni Bécsben. Ágyát borszeszszel és petroleummal leöntötte, aztán ráfeküdt és szolgálati fegyverével mellbe lőtte magát. A lövéstől az ágy lángbaborult s égési sebeket is szenvedett, mindazáltal egy évig tartó kezelés után fölgyógyult. Most végképpen lerázta magáról a katonagondokat.

— **A csuz és köszvény** hatalmas gyógyitószere a *Zoltán*-féle Johnson-kenőcs, melyről számosan, még a társadalom legelőkelőbb köreiből is a legnagyobb elismeréssel és köszönettel nyilatkoznak. Igy legutóbb *Kopy-Daun* grófnő Mödling, *Stransky* bárónő Bécs, *Warkesch* báró ezredes, *Szoboda* őrnagy Klosterneuburg, *Pfeiffer* József, az osztrák-magyar bank felügyelője Bécs, *Fodor* Gábor Temesvár, stb. stb., akik mind odanyilatkoznak, hogy e páratlan szer 15—20 éves köszvényes és csuzos bajukra pár napi használat után gyógyulást hozott. E csodahatásu kenőcs 1 forintért kapható *Zoltán Béla* udvari szállító gyógyszertárában, Nagy-Korona-utca 28.

— **Csak igazságosan!** Eddig mindig az volt a baj, hogy a külföldön elsikkasztottak bennünket. A francia lapok nem ismertek Ausztria-Magyarországot, csak *Autrichet.* Mostanában már javult a helyzet. Az előkelő francia lapok oly korrekt magyar közjogi kifejezéseket használnak, hogy öröm olvasni. A *Le Journal* azonban, ugylátszik, nagyon szeret bennünket. Azt irja, hogy a *hágai* békekonferencián gróf *Welsersheimb* külügyminiszteri osztályfőnök és *Okolicsányi* hágai követ fogja két tanácsossal képviselni a — *magyar kormányt.* Ez tudtunkkal az első eset, hogy a külföldön az osztrák-magyar monarkiából nem bennünket sikkasztottak el, hanem Ausztriát. Eddig mindig mi maradtunk ki. De legyünk igazságosak, és valljuk be, hogy ezuttal Ausztriával rosszul bánt a *Le Journal.* Ellenben Ausztria ezt alaposan megérdemelte.

— **Szédelgő vállalat.** A kereskedelmi miniszterium figyelmezteti a közönséget, hogy egy *amszterdami* szélhámos a budapesti lapokban egy nem létező bank cége alatt hirdetést közöl, amelyben fölszólitja az érdeklődőket, hogy vegyenek részt egy olyan egyesületben, amely Magyarországon és Ausztriában forgalomképes és teljes biztosságot nyujtó értékpapirosok kihasználását tüzte ki céljául. Minthogy ez a vállalat szédelgésen alapul, óvakodjék a közönség tőle.

— **Mérlegek.** A kereskedőknek érdekükben áll, hogy mérlegeiket olyan helyen szerezzék be, amelyek szavatolnak a mérleg pontosságáért. Finom, érzékeny mérlegeket tudvalevőleg *Flórenc* I. bécsi császári és királyi udvari szállító cég készit. A cég nagy raktára Bécsben (I. Rothenthurm-Strasse 26. szám alatt) van.

— **Fontos háziasszonyoknak.** Szőrme-áruk, téli ruhák stb. megóvására legtanácsosabb *Katzer* József legjobb hirnévnek örvendő, molykár ellen biztositó és megóvó intézetét igénybe venni, hol minden tárgy a legnagyobb gondozásban részesül. Bővebbet lásd a mai hirdetésben.

— **Kirándulás Konstantinápolyba.** A husvét utánra tervezett társaskirándulás magyar tagjai, mint értesülünk, ujabb intézkedés folytán külön fognak utazni és Konstantinápolyban is külön elszállásoltatni. A társaság nagyobb része a *Hálókocsi-társulat* uj nagy *Pera Palace* nevü hoteljében fog lakni, amely Konstantinápoly legnagyobb és legelegánsabb szállója. Előjegyzések a *budapesti menetjegyirodához* (Hungaria-szálló) intézendők.

— **Gyomorbajok.** A gyomor kisebb betegségeiből azért származik legtöbbnyire nagyobb baj, mert az orvoslásukat elhanyagolják. Pedig ajánlatos a kisebb baj orvoslása, erre legalkalmatosabb a dr. Rosa-féle balzsam, amely Fragner B. gyógyszertárában (Prága, 203. III.) készül és minden gyógyszertárban kapható.

(x) **A Bem-Petőfi körképhez** husvétvasárnapján és hétfőn felére leszállitott áru — 50 krajcár helyett 25 krajcáros — jegygyel lehet bemenni.

(x) **Váci-utca 10. sz. a. levő** *Erényi* női divatterének tavaszi ujdonságai és eredeti modelljei nagy feltünést keltenek. A parisi ujdonságok megtekintésére felhivjuk a n. é. hölgyközönség figyelmét.

(x) **A Hódoló diszfelvonulás** látogatói most tudvalevőleg azt a pompás képeiklust is megtekinthetik, melynek cime: „Utazás a világ körül 45 perc alatt." E vetitett képek iránt akkora az érdeklődés, hogy a körkép-társaság elhatározta a tolongás elkerülése céljából husvét vasárnapján és hétfőjén a három délutáni előadáson kivül egyet-egyet mindkét ünnepnap délelőttjén is rendezni 11 órakor. Megjegyzendő, hogy az angol turisták rendes utjának képeit még egy sorozattal is megbővitették, azokkal, melyek Budapesttől Londonig vezetnek. Az „Utazáson" kivül állandóan láthatók a szines fényképezés csodái is.

(x) **Gyermektápliszt.** A csecsemő legszükségesebb tápláléka az anyatej. Ezt egyedül a *Nestlé* féle gyermek-tápliszt pótolja. Hosszas kutatások és fáradozások után jutott Nestlé a tápliszt elkészitésének a módjára. A Nestlé féle lisztet alkazmazni kezdték, az összes tejkivonatok használásával fölhagytak. Harminc év sikere, harminc év generációjának az egészsége a legfényesebb bizonyitéka a Nestlé gyermek-tápliszt mellett.

(x) **Akácia-arckrém 1 forint, akácia-szappan 20 krajcár.** E kiváló és közkedvelt arcszépitő és tisztitó készitmények törvényesen vannak védve. Kaphatók a gyógyszertárakban. Főraktár *Kriegner* Gy. gyógyszertára, Budapest, Kálvin-tér.

(x) **Brázay sósborszesze** a leghatásosabb háziszer *csúz, rheuma, fej- és szemfájás*, valamint *meghülések* ellen. Nagy üveggel 1 forint, kis üveggel 50 krajcár.

(x) **Hársfaméz-cukorkákat** használjunk köhögés és rekedtség ellen! E kellemes izü cukorkák kaphatók *Kriegner* K. gyógyszerésznél (Budapest, Almássy-tér) és a gyógyszertárakban, dobozonkint 25 krért.

Az előkelő hölgyvilág figyelmébe!!

A legizlésesebb női angol kosztümöket készitik saját műtermükben **SCHNELLER és KOZMA** női angol és férfi szabók Budapest, „Royal" nagyszálloda.

Hirsch báróné halála.

Budapest, április 1.

Néhány millió szegény ember könnye kiséri sírjába a világ legnagyobb jótevő géniuszát, *Hirsch* bárónét, aki ma csöndes agónia után elhunyt Párisban.

Ő volt a rajongó emberszeretetnek legnemesebb ideálja, nemcsak azért, mert negyven millió forintot adott a szegények nyomorának enyhitésére. hanem mert a dusgazdag emberek szokása ellenére temérdek milliói nem szigetelték el a nyomor gyermekeitől, hogy aranyvárából le tudott szállani a külvárosok és földalatti koldustanyák sötétjébe s életprogrammul ezeknek az összetiport szenvedőknek gyámolitását, sebeik behegesztését, könnyeik felszáritását tüzte ki. Puha ére az arany, de acélkeménynyé teszi a szivet: *Hirsch* báróné nagyságát csak akkor tudjuk valósággal elgondolni, ha fejedelmek és miliárdosok élete müvével hasonlitjuk össze az ő angyali apostolkodását. Ma, amikor az emberi vágyak hierarkikus sorának végén diesfénytől sugárzva trónol a pénz, az epikai nagysággá felfujt pénz, majdnem vértanuság számba megyen, ha valaki ellöki magától a pengő aranyok milliói, hogy azt kis váltópénzre felaprózva, eljuttassa az inségben vonaglók kezébe, semmi egyebet nem kérve és nem várva ezért, mint az ideális kötelességérzésnek azt a boldog nyugalmát, amely nyomán jár a nemes jótékonyságnak.

Amennyi könnyet törölt ez a hős asszony a szegények szeméből, annyi könny kiséri utolsó utjára. Nagy életet élt: nagy marad az emléke.

*

Bischofsheim Klára 1833-ban született Antwerpenben. Báró *Hirsch* Mórral való házasságából csak egy gyermeke született, a nagy tehetséggel megáldott *Lucien*, de azt is elvette tőle a halál 1887-ben. Akkor adoptálta a két *Le Forest* bárót, Arnoldot és Rajmondot, akiken azután olyan szeretettel csüggött, mintha tulajdon vérei volnának. De ez a szeretet nem elégithette ki Hirsch Mór feleségét. Gyermekéül adoptálta az egész emberiséget, a szükölködőket, a nyomorultak egész légióját s amióta férje is meghalt (1896. április), azóta meg éppen nem ismert határt a jótékonyságban. A legjellemzőbb talán egész életére nézve, hogy a mult évben, kevéssel a megbetegedése előtt, közönséges tagnak lépett be egy párisi egyesületbe, amely a tévedt nők megmentésére alakult és *két millió* frankot adott az egyesületnek. Budapesti intézetének néhány héttel ezelőtt, amikor tudomására adták, hogy igen sok szegény embert el kell utasitani, rögtön *egy millió* forintot küldött A *budapesti* intézetet különben is akkora tőkével látta el, hogy csak a *kamatai tizezer forintot* jövedelmeznek *havonkint*. Ugyanigy gondoskodott Bécs szegényeiről is. Bécsben azonkivül havonkint 10.000 forintot bocsátott irodájának rendelkezésére, a végre, hogy ebből az összegből *kisiparosoknak* apró részletekben visszafizetendő, kamattalan kölcsönöket adjanak. Ezeken az állandó segélyezéseken kivül óriási összegeket, százezreket áldozott egyes jótékonysági intézményekre. A király uralkodói jubileumára Brünn részére *másfél milliós*, Bécs részére *egy milliós* alapitványt tett. Jótékonyságát irodái utján gyakorolta. Ilyen irodái voltak Bécsben, Budapesten, Párisban, Brüsszelben, Londonban, Berlinben, Jeruzsálemben, Newyorkban, Brünnben, Krakkóban és Lembergben. Mindegyiknek 120,000 forintot juttatott évenkint, vagyis 10,000 forintot havonkint. Összevissza körülbelül *negyven millió forintra* rugott az az összeg, amelyet férje halála óta, tehát két év alatt jótékony célokra áldozott. Hogy ilyen élet után halálában miként gondoskodott szegényeiről, azt majd csak testámentumából fogjuk megtudni. A nemesszivü asszony már hónapokkal ezelőtt rendelkezett vagyonáról. Nemes szivüségét csodálták minden körben és királyunk is azzal fejezte ki elismerését iránta, hogy az Erzsébet-rend megalapitásakor e rend nagykeresztjével tüntette ki a jóságos asszonyt.

Hirsch báróné halála nem jött váratlanul. Körülbelül egy év óta betegeskedett és két hónappal ezelőtt olyan rosszra fordult állapota, hogy föl sem kelhetett az ágyból. Legközelebbi hozzátartozói az utóbbi időben folyton körülötte voltak és a leggyöngédebb szeretettel ápolták, de egész Páris részvéttel kisérte betegségének minden fordulatát. A temetés hétfőn délben lesz. Jellemzi a derék öreg asszonyt, hogy halála előtt megkérte környezetét, hogy minden koszorut és virágküldeményt utasitsanak vissza.

Igy élt, igy halt meg a század egyik legnemesebb szivü asszonya.

FŐVÁROS.

(*) **A Magyar Székesfőváros** hussvéti számában a főváros tanácsa lép a nagy nyilvánosság elé. A tanácstagok érdekes közleményekben számolnak be a fővárosi adminisztráció müködéséről s elmondják egyuttal azokat az ujitásokat is, amelyek a főváros életében ujabb, nagyszabásu változásokat ideznek elő. *Halmos* János polgármester a fővárosi törvény reformjáról ir; *Lung* György tanácsost a fővárost mint kegyurat ismerteti; dr. *Vaszilievits* János tanácsos a helyesebb háztartási rendszerről, *Szabó* Károly tanácsos a főváros közoktatásügyéről értekezik; *Kulmann* Lajos tanácsos egy nyilvántartási tervezettel vesz részt az ünnepi számban, amelynek értékét *Lampel* Hugó főszámvevő, *Heuffel* Adolf középitési igazgató, dr. *Melly* Béla, dr. *Bárczy* István, *Antal* Gyula, gróf *Festetics* Géza, *Folkusházy* Lajos tanácsjegyzők, *Zeleny* Ferenc, *Cziegler* Nándor vásárcsarnoki igazgató cikkei emelik. A *Magyar Székesfőváros*, amelyet dr. *Bartha* Sándor szerkeszt, ezzel a változatos, gazdag számával csak ujabb bizonyságát adta annak, hogy hézagpótló organum, amely a fővárosi adminisztráció és a főváros polgársága között erős, eleven kapcsolatot létesit.

SZINHÁZ. MÜVÉSZET.

Lehullott a rezgő nyárfa . . .

A királynéról és erről a nótáról festek egy képet.

A királynéról, mert ő a mi védőasszonyunk volt — a nótáról, mert az *ő* nótája volt . . .

1897. őszének egy szép délutánján *Gerbaud* ur szivessége révén jutott osztályrészemül a szerencse, hogy a városligeti *Pavillon Royal*ban szemlélője lehettem annak a jelenetnek, amint megboldogult királynénk *Gizella* fenséges leánya tiszteletére adott dejeunern magyar nótát huzatott.

A nóta most is a fülemben zeng . . . a képet most is látom . . .

Rég elhatároztam, hogy megfestem a királynét. Csak azt nem tudtam, hogy ugy fessem-e meg, amint *Korfu*-szigetén Hellász klasszikus korának müvészetét varázsolja vissza, vagy azt a királynőt, aki a montmartrei temetőben megkoszoruzza *Heine* sirját, vagy fessem meg azt a poétalelkületü királynénkat, aki a magyar nóta, a magyar érzés kultuszára adott példát?

Sokáig haboztam. Végre is elhatároztam, hogy megfestem először a mi királynénkat, a mi nótáink kedvelőjét, amint a *Pavillon Royal*ban huzatja magának a *Lehullott a rezgő nyárfa* nótát.

*

Ferenczy Ida ő méltósága jóvoltából a legpontosabban értesultem minden körülményről, amelyet a munkánál figyelemmel kell vennem.

Az adatok most már együtt vannak. Hátra van — a kép.

Márk Lajos.

** **A Városinház.** Budavár lakóinak egy küldöttsége ma dr. *Országh* Sándor vezetése alatt felkereste gróf *Keglevich* István intendánst, arra kérve őt, hogy amig a Városinház lebontása bekövetkezik, ujitsa meg a fővárosnak a szubvencionált szinházakkal eddig fennállott és most fölbomlott szerződését. Gróf *Keglevich* István válaszában elmondotta, hogy amidőn most 13 éve tiz éves szerződést létesitett a fővárossal, azt azért tette, mert meggyőződése szerint a vár lakosságának jogosult óhajtása az, hogy finomabb müizlésének megfelelő magasabb szinvonalu előadásokat kapjon, másrészt pedig a szinházak ez expoziturájának fönntartását a szubvencionált szinházakra, ha nem is anyagilag, de müvészeti azempontból hasznosnak tartotta. Ez a véleménye ma is s azért a legszivesebben fogja a belügyminiszternek azt javasolni, hogy a most megszünt szerződés javarészben megujittassék bizonytalan időre. Amennyiben e javaslatát a miniszter jóváhagyja, törekedni fog arra, hogy a fővárossal uj szerződés kötessék, melynek alapján ismét a Nemzeti Szinház tagjai fognak a Városinházban játszani, mindaddig, amig annak lerombolását elrendelik. Gondoskodni fog arról is, hogy a Krisztinavárosi Szinkörben jó vidéki szintársulat működjék. A küldöttség örvendetes tudomásul vette az intendáns kijelentését.

** **Premierek.** Április 8-án két ujdonságot mutat be egy estén a Magyar Szinház. Az egyik *Makai* Emil *Robinzonok* cimü egyfelvonásos vigjátéka, a másik Louis Varney háromfelvonásos operettje.

** **Nemzeti Szinház.** A hét folyamán *Thury* Elemér, a Kecskányi szintársulatának tagja fog szerződtetési célból vendégszerepelni. Első fellépte pénteken, e hó 7-én lesz *Essex gróf* cimszerepében; szombaton 8-án *Mariannában* Danielt, hétfőn 10-én pedig *Bánk bánt* fogja játszani. — A legközelebbi ujdonság Jules *Lemaitre Fehér nász* cimü 3 felvonásos szinmüve lesz, *Ambrus* Zoltán forditásában. A darab folyó hó 14-én, pénteken fog először szinre kerülni. A főszerepeket *Náday*, *Bercsényi*, *Török* I., *Nagy* Ibolyka és *Feleki*né játszszák.

** **Bajor pályadij magyar kézben.** *München*ből irja tudósitónk, hogy a bajor trónörökös által arckép tanulmányokra kitüzött pályadijat *Ács* Ferenc magyar festőmüvész nyerte el egy studiumával. A nyertes kép a müvész önarcképe és bár, mint a jelentés mondja: „a muvész nagyon alárendelte ecsetét *Dürer* hatásának, mindazonáltal a fölfogás eredetisége, a kezelés finomsága indokolttá teszi a dij kiadását.“ A fiatal festő, aki *kolozsvári* születésü, *Hollósy* Simontól nyerte első kiképeztetését, majd a müncheni festőakadémia egyik tanárának, *Herterichnek* vezetése alatt folytatta tanulmányait, ahonnan a legutóbbi időkben *Lenbach*hoz ment. A pályanyertes tanulmányfej, bár a régi mesterek modorában van megfestve, de a vásznon végig önálló egyetlen tónus, amely a bizarrságig eredeti, teljesen modernné teszi. A képet különben *Lithauer*, a leghiresebb müncheni mükereskedő vette meg, de a müvész csak oly feltétel alatt engedte át a munkáját, ha a legközelebbi időkben *Budapesten is kiállithatja*. Valószinünek látszik, hogy nemsokára a magyar közönség is gyönyörködhetik a pályamüben.

** **Norvég festőmüvész Budapesten.** *Smith* Frithjof, ismert norvég festőmüvész, a weimari képzőmüvészeti akadémia tanára, néhány nap óta a Royal szállóban fővárosunk vendége. A kitünő müvész, kinek egy nálunk kiállitott portrait-képe pár év előtt müvészi köreinkben általános feltünést keltett, megint ilyen járatban van nálunk: a fővárosi társaság egy előkelő hölgyének arcképét festi.

** **Hirek a Vigszinházból.** A *Vigszinház* legközelebbi ujdonságának, *Pekár* Gyula *Dodó főhadnagy* cimü vigjátékának bemutató előadását véglegesen keddre, április hó 11-ére tüzték ki. A darab iránt mutatkozó nagy érdeklődésre való tekintettel a *Vigszinház* pénztára és a jegyirodák már keddtől, 4-étől kezdve fogadnak el előjegyzéseket. Husvét vasárnap és hétfőn a szinház kedvelt müsordarabja, *Helyet a nőknek* kerül szinre esti előadásán, ünnep első napján T. Delli Emmával Cascadier Renée festőnő szerepében. Vasárnap délután a *Dr. Pepi* adatik, hétfőn délután pedig a *Végrehajtó* cimü népszerü bohózat, melyet már huzamosabb idő óta nem adtak. — Csütörtökön, április hó 6-án, *A mozgó fényképek* kerül szinre; a mulatságos bohózatnak multkori immár 54-ik előadása is nagy közönség, köztük feltünően sok fiatal leány és gyermek, volt jelen. A megujitott *kinematografikus* (mozgó) fényképek sorozata a szinlapon lesz olvasható. — Vasárnap, április 9-én először adják délutáni előadásban a *Tanquerey második felesége* cimü drámát, *Pinero* hirneves darabját.

** **Kis keretek, nagy képek.** A kőbányai uj templomba, ahol holnap lesz az első istentisztelet s *Hock* János tart szent beszédet, tegnap vitték ki *Koskovics* Ignác jeles festőmüvészünk müterméből a templom főoltárképét, a főoltár képét. A kép Szent Lászlót ábrázolja, amint a cserhalmi ütközet után hálát ad győzelméért az Istennek. A képet ünnepélyes orgonaszó mellett helyezték el illető helyére, a kőbányai előkelőségek jelenlétében. Azaz csak el akarták helyezni, mert mintegy folytatásaképp a templom épitésénél elejétől fogva ismétlődő többnemü kalamitásoknak, kitünt, hogy *a képre váró keret jóval kisebb, mint a festmény* s nyomban konstatálták, hogy a müvész pontosan betartotta az adott méretet, de a keret kisebbre készült. Ugyanez a sors érte egy mellékoltár számára készitette képét is a müvésznek, az Árpád-házi Boldog-Margitot ábrázoló arany alapra festett müvet is. Eltekintve attól, hogy ennek is kisebbre csinálták a keretét, mint ahogy a müvész adatai megkiván tak volna, bántó felületesség az az eljárás, hogy az oltár főtestét képező majolika keretben oly alacsonyra esik a kép, hogy a szentségtartó s egy csomó gyertyatartó által a képnek csaknem fele teljesen el van takarva s ha csak az oltárt szét nem szedik s ujra nem konstruálják, a festmény teljesen elveszti müvészi hatását.

** **Henschel fuvaros a Kisfaludy-Szinházban.** *Hauptmann* Gerhard hiressé vált drámája, a *Henschel fuvaros*, vasárnap kerül bemutatóra a *Kisfaludy Szinházban Molnár* Ferenc jeles forditásában. A jobb szerepeket *Keszler* Ede, *Arday* Ida, *Gyurmann* Alice, *Latabárné*, *Sarkadi*, *Bánfalvi* játszszák. *Hauptmann* drámája a jövő hét egész müsorát betölti.

** **Hirek a Népszinházból.** *A görög rabszolga* Jones Sidney operetteje oly állandó vonzóerőt gyakorol a Népszinházban, hogy a vidékről is már táviratilag rendelik meg a jegyeket. A hétfői előadásra *Pálmay* Ilka rendelt táviratilag páholyt Bécsből. A darab a jövő hét folyamán hétfőn, kedden, szerdán és csütörtökön kerül szinre.

A Népszinház igazgatósága három évre szerződtette *Kovács* Mihályt, akit a főváros közönsége a budai szinkörből már előnyösen ismer. A művész már elfoglalta helyét a Népszinházban.

** **A Takácsok Bécsben.** A német cenzura a legtöbb szinpadról és igy a bécsiről is letiltotta *Hauptmann* Gerhardtnak *A takácsok* cimü drámáját. Az erősen szocialista drámát most mégis szinpadra fog kerülni az osztrák császárvárosban. A *Raimund-Szinház* tervezi a *Hauptmann*-darabnak tiz előadását meghivott közönség jelenlétében. Az ilyen előadásokra a cenzura nem terjed ki. A meghivók névre fognak szólani, még a — karzatra is.

** **Magyar szintársulat Berlinben.** *Krecsányi* Ignác, a *Budai Szinkör* volt jeles igazgatója, az idei nyáron dicséretreméltó kisérletet tesz *Berlin*ben. Magyar társulatot visz a németség fővárosába, ahol május elsejétől junius tizenötödikéig fog játszani a *Belle-Alliance-Theater*ben. *Krecsányi* már megkötötte a hat heti vendégszereplésre vonatkozó szerződést *Schnabel* berlini igazgatóval. A mi értesülésünk szerint *Krecsányi* igazgató tárgyalásokat folytat *Blaha* Lujzával, akit a berlini vendégszereplésre megnyerni óhajt. A magyar vállalkozásnak ugy erkölcsi, mint anyagi sikere érdekéből melegen óhajtanók, hogy az énekes magyar szinpad nagy müvésznője a berlini vendégszereplésben részt vegyen.

** **Népszinmü-premiér a vidéken.** A *Bölönyi* József, kolozsvári intendans által kitüzött népszinmüi pályázaton, mint annak idején emlitettük, A *Bünhődés* cimü népszinmüvet a biráló bizottság egyhangu dicsérettel előadásra ajánlotta. Az uj népszinmüvet, amint nekünk most Kolozsvárról jelentik, *Sebesi* Samu, hirlapiró irta, kinek már két darabját sikerrel adták *Kolozsvárt*. *Follinus* igazgató a *nagyváradi* szinkörben esetleg a kolozsvári őszi saison kezdetén ott hozza szinre a darabot.

** **Kicsikék az Operában.** A *Terézvárosi Jótékony Egyesület* javára április tizenkettedikén gyermekelőadás lesz a *Magyar Királyi Operá*ban. A kicsikék számára rendezett előadáson a *Jó éjt Pantalon ur!* cimü vig opera és a *Piros cipők* cimü ballet kerül előadásra. Ezenkivül felolvasást is tartanak a kedves apróságoknak. Az előadás délután öt órakor kezdődik. Jegyek már most is kaphatók a Terézvárosi Jótékony-Egyesület irodájában és a M. Kir. Operaház pénztárnál.

** **Egyházi zene.** Husvét vasárnapján délelőtt tiz órakor a belvárosi főplébánia-templomban *Szautner* Zsigmond vezetése alatt *Gruber* J. Missa solennis-e D-dur kerül előadásra. Graduale *Haec Dies*, énekli Szendrői Lajos operai tag. Offertórium: *Terra tremuit*, Filkétől. Husvét hétfőn ugyancsak délelőtt tiz órakor *Zangl* J. Fis-moll miséjét adják elő.

** **A Népszinház premiérje.** A Népszinház legközelebbi premiérje a jövő hét péntekjén lesz, a mikor is *Márkus* József és *Fejér* Jenő operettje, a *Betyárvilág* kerül szinre. A darabra nagy buzgalommal készül a Népszinház müvészgárdája.

** **A Budai Szinkör uj órája.** A *Budai Szinkör* ez idei nyáron, tudvalevőleg, uj vezetés alá kerül. *Makó* Lajos, a *szegedi* szinház eddigi igazgatója vonul be társulatával a budai nyári muzsatemplomba; régi, kipróbált szinházi ember, aki nagy szaktudásán kivül, egész ambiciójával szolgálja a magyar szinészet ügyét. A *Budai Szinkör* uj igazgatójára nem könnyü feladat vár, de ha latba veti tudását és ambicióját, amit bizonyára meg fog tenni, a *Budai Szinkör*ben meggyökeresedett szinészetet csak még magasabb virágzásra fogja segiteni. A szinkör nyari évada különben a legváltozatosabbnak igérkezik. *Makó* Lajos egész seregével látta el magát az érdekes hazai és külföldi uj daraboknak. Ezen ujdonságok, értesülésünk szerint, a következők:

A szombatosok, pályanyertes dráma *Somló* Sándortól. — *Vándormadár*, pályanyertes vigjáték *Prém* Józseftől. — *A Sárdy-ház*, dráma *Gézay* Istvántól. — *Öld meg!*, szinmü *Márkus* Józseftől. — *A mi népünk*, népszinmü ifjabb *Bokor* Józseftől. — *A Singer-gyár*, bohózat *Kövessy* Alberttől. — *A mostoha*, népszinmü *Lukácsy* Sándortól. — *Paraszt szivek*, népszinmü *Balassa* Ármintól. — *Századvégi kis leány*, bohózat *Lukácsy* Sándortól. — *1793*, dráma *Hugo* Viktortól, forditotta *Makó* Lajos. — *A közgyám*, bohózat *Bisson* Edétől, forditotta *Makó* Lajos. — *Godin papa lányai*, bohózat *Ordonneau*tól, forditotta *Makó* Lajos. — *Három feleség*, bohózat *Grenet* és *Doncourt*-tól, forditotta *Makó* Lajos. — *Három tcatór*, francia operette *Stoll* Károlytól. — *A beszélő kut*, francia operette *Audrant*ól és *A megdzott Ámor*, francia operette *Varneyt*ől.

Ez a hazai és külföldi darabokban gazdag müsor eléggé bizonyitja, hogy *Krecsányi* igazgatót, akinek nagy érdemei vannak a budai színészet körül, hivatott ember váltja fel a *Budai Szinkör*ben.

** **Szinházak müsora.** *Nemzeti Szinház.* Vasárnap délután: *Essex gróf.* Este: *Himfy dalai.* Délután: *Sevillai borbély.* Hétfőn: *Bünös szerelem.* Kedden: *Első vihar.* Szerdán délután I. ifj. előadás: *Bánk bán.* Este: *A nők barátja.* Csütörtökön: *Bünös.* Péntek: *Essex gróf* (Thury fellépte.) Szombaton: *Mariana* (Thury fellépte.) Vasárnap délután: *Dolovai nábob lánya.* Este: *Házi béke.*

Magyar királyi Opera: Kedden: *A bibliás ember.* Szerdán: *A troubadour.* Csütörtökön: *A hadi fogoly* (először.) *Nap és föld.* Pénteken: *Nincs előadás.* Szombaton: *Bánk bán.* Vasárnap: *A hadi fogoly* (másodszor) és *Nap és föld.*

Vigszinház: Vasárnap délután: *Doktor Pepi.* Este: *Helyet a nőknek!* Hétfőn délután: *A végrehajtó.* Este: *Helyet a nőknek!* Kedden: *A hálókocsik ellenőre.* Szerdán: *Doktor Pepi. Hajnali vendég.* Csütörtökön: *Mozgó fényképek.* Pénteken: *Helyet a nőknek!* Szombaton: *A tekenősbéka.* Vasárnap délután: *Tarqueray második felesége.* Este: *Helyet a nőknek!*

Népszinház: Vasárnap délután: *Tót leány.* Este: *A bibliás asszony.* Hétfőn délután: *Gyimesi vadvirág.* Este: *A görög rabszolga.* Kedden: *A görög rabszolga.* Szerdán: *A görög rabszolga.* Csütörtökön: *A görög rabszolga.* Pénteken: *Betyár világ* (először.) Szombaton: *Betyár világ* (másodszor.) Vasárnap délután: *Tolonc.* Este: *Betyár világ* (harmadszor.)

Magyar Szinház: Vasárnap délután: *A Gyurkovics-lányok.* Este: *A gésák.* Hétfőn délután: *Aranylakadalom.* Este: *A Gyurkovics-lányok.* Kedden: *A bolond.* Szerdán: *A Gyurkovics-lányok.* Csütörtökön: *Gésák.* Pénteken: *A Gyurkovics-lányok.* Szombaton: *Robinzonok. A Barnett-lányok* (először.) Vasárnap délután: *Aranylakadalom.* Este: *Robinzonok. A Barnett-lányok* (másodszor.)

** **Uj zeneművek.** (Kaphatók *Méry* Béla zenemükereskedésében, Dorottya-utca 7.) Görög rabszolga teljes 3 frt 50 kr, Potpourri 1 frt 80 kr, Keringő 1 frt 50 kr, Gésák teljes 3 frt, Potpourri 1 frt 80 kr, keringő 1 frt 50 kr, Egyptom gyönyre, Unatkozó király, Midász király, Ádám és Éva, Operaball, Varázsgyürü, Baba, Lili, füzete 1 frt 50 kr, Legujabb amerikai indulók: Rappoli, Mézeshetek, Washington, Post füzete 90 kr, Cérnaszál-dal 1 frt 25 kr, Mein Elend, Toreador keringő, Au bi du bout du Banc, Barrison Reitlied, Schleicher, Komm Karline, Wie reich wie Arm, Das ist die höchste Schmutzerei füzete 75 kr, Perosi, Szt. Lázár feltámadása 3 frt 60 kr, Puccini Bohémek teljes 3 frt 60 kr, Delibes A király mondta 4 frt 80 kr, Potpourri 1 frt 20 kr, Keringő 1 frt 20 kr, Leoncavallo Bohémek teljes 5 frt, nagy Potpourri 2 frt, kisebb 1 frt 50 kr, könnyü 1 frt, Mora Sevilla keringő 1 frt, Mezey Chrysanthéme keringő 1 frt, Méry Magyar Szalon Album 10 válogatott népdal feletti ábránd füzete 1 frt 50 kr, Bihárné dalai 102 magyar nóta 1 frt 50 kr, Palotássy Magyar ábránd 1 frt 50 kr, Poldini fantaisie hongroise 1 frt 20 kr, Schürger Jenő Magyar ábránd 1 frt 50 kr.

** **Az Operaház előadása otthon.** *Husvét* vasárnapján a magyar királyi Operaházban gróf *Zichy* Géza dalműve, a *Roland mester* kerül szinre. A *Telefon Hirmondó* az előadást közvetiteni fogja s igy az előfizetők otthon is végighallgathatják. Hétfőn a *Hirmondó* nem tart délelőtti felolvasást, de este közvetiti az operai előadást és a rendes *cigányzenét* is.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **Petőfi Zoltán.** A *Hét* husvéti számában nagyon érdekes fotográfia látható. *Petőfi* Zoltánt, a legnagyobb magyar költő fiát ábrázolja egyszerü, szegényes ravatalon. Ez a ravatali kép Moszkvából került vissza. Az van a hátára irva: *Petőfi Zoltán, meghalt karjaimban, 5. Novemberben 1870 Sándor utca 12 szám alatt Budapesten. Özv. Simkovicsné.* Ez az asszonyság, Petőfi Zoltán istápolója, Moszkvában végezte életét s halála előtt az erekiyés képet barátnőjének, *Schiele* Vilma asszonynak ajándekozta, ki egykor német szinésznő volt s később egy oroszországi kereskedő nejévé lett. Schiele Vilma asszonytól, édes testvérétől kapta nemrég, Moszkvában jártában *Füáringer* Gusztáv, a kassa-oderbergi vasut alkalmazottja, a képet, és *A Hét* rendelkezésére bocsátotta. *Tóth* Béla gyönyörü kommentárt irt ehhez a megható képhez, a szellemóriás betegfiának utolsó arcképéhez. — Egyebekben is érdekes, gazdag a husvéti *Hét*. *Ignotus* és *Makai* Emil irt belé verset, *Tóth* Béla novellát. Ezenfelül van még benne krónika, croquis, Innen-Onnan, csupa elsőrendü olvasmány.

○ **Müvészvilág** cimen uj folyóirat indult meg a mai napon *Prém* József és *Rudnai* Győző szerkesztésével. Az első számban irtak *Alexander* Bernát az uj müvészetről, *Prém* József Wlassics Gyuláról, *Zsilinszky* Mihály Mátyas királynak a negyvenes években tervezett emlék-szobraról, amelyet Ferenczy Istvánnal akartak megalkottatni. *Ábrányi* Emil Primuleao veris cimen folytatja Margit-dalait, *Huszár* Vilmos a spanyol drámát mutatja be, *Miss Marie Halton* az operetterőll mond érdekes dolgokat, *Thury* Zoltántól találunk novellát a füzetben, képek illusztrálják a budapesti és kolozsvári Nemzeti Szinház ismertetését. Szinházi kritikák, képmagyarázatok zárják be az érdekes számot, amelynek „szecesszionista" szövegrajzi a *Jugend*, a *Ver Sacrum* modorában vannak tartva.

○ **A Mücsarnok második évfolyamának XII-ik száma** 20 oldalnyi terjedelemben a következő érdekes tartalommal jelent meg: Remények irta *Lyka* Károly. A szépmüvészeti muzeum pályatervei: irta dr. *Térey* Gábor. Van Dyck: irta *Dömötör* István. Két uj kiállitás Münchenben: irta *Rózsa* Miklós. Mit mesél a Notre-Dame de Paris facadeja (I): irta *Nagy* Sándor. Müvészeti előadások. Az *Országos Magyar Képzőmüvészeti Társulat* választmanya üléséről szóló tudósitás, három képzőmüvészeti pályázat hirdetése és gazdag hirrovat egészitik ki a komoly fejlődés utján biztosan haladó müvészeti folyóirat tartalmát, amelyet dr. *Ambrozovics* Dezső fáradhatatlan buzgalommal és nagy szakavatottsággal szerkeszt.

SPORT.

⁂ **A fővárosi vivó-klub** március 30-án tartotta XV. évi rendes közgyülését, amelyen a tagok jelentékeny része megjelent. A választmány évi jelentését, a zárószámadásokat és a költségelőirányzatot tudomásul vette és jóváhagyta a közgyülés. Ezután a választások következtek, melyeknek eredménye a következő: elnök: *Hajós* Zsiga, elnökhelyettes: *Sátori* Ernő, titkár: dr. *Marton* Henrik, ügyész: dr. *Meller* Izsó, pénztáros: *Erber* Gyula, ellenőr: *Hoch* Hugó, haznagy: *Kinszky* Ármánd; választmányi rendes tagok: *Berger* Ödön, *Heidelberg* Ödön, *Kell* Hugó, dr. *Keményffy* Gyula, *Kisfalvi* József, *Kunstädter* Ignác, dr. *László* Lajos, dr. *Steuer* Géza; póttagok: *Brügler* Bertalan dr. és *Eichenvald* Sandor. A közgyülés után társasvacsora volt a klub helyiségeiben.

⁂ **Magyar ügetők Bécsben.** A bécsi ügetőversenyek szombaton kezdődtek és vasárnap folytatódtak. A magyar tenyésztés mindjárt az első napon ismét kitett magáért; nem kevesebb mint négy magyar ló győzedelmeskedett és pedig a 8 éves *Dongó* (gróf *Dessewffy* A. tenyésztése) megnyerte az Andrássy-dijat, a 3 éves *Puzsi* (gróf *Dessewffy* M. tenyésztése) a háromévesek dijat, a 3 éves *Mary C.* (gróf *Keglevich* Gy. tenyésztése), mely tavaly összel Budapesten is futott, a kisérleti verseny első részét, s három éves *Tüzoltó* (gróf *Dessewffy* A. tenyésztése) ennek második részét. A háromévesek mindig 2200 méterre futottak és pedig *Puzsi* 3.43⅘, *Mary* 3.47⅘, *Tüzoltó* 3.48⅕ perc alatt. Az emlitett négy ló közül Tüzoltó gróf *Andrássy* Sándor tulajdona.

⁂ **A Telefon Hirmondó az alagi lóversenyekről.** A fogadó közönség bizonynyal örömmel fog értesülni arról, hogy a *Telefon Hirmondó* az alagi versenyek eredményéről *Husvét vasárnap* és *hétfőn* délután fél 6 órától 6-ig részletes tudósitást fog felolvastatni.

Alagi futtatások.

— Első tavaszi meeting. —

Budapest, április 1.

A fővárosnak, hová csak elvétve téved be egy-egy fecske, évek óta azok a versenyképes plakátok adják hirül a tavaszt, melyek ott piroslanak most is nehány nap óta a hirdetési oszlopokon, jelentve az alagi futtatások kezdetét. Ma már belevegyülés az utca zajába a programmáruló hordárok monoton kiáltozása, is nagy örömére a sportembereknek és megindult a tipelés az utcán, a kávéházakban és kaszinókban egyaránt. Nincs ma népszerübb alak a fővárosban, *Alpár*nal, *Buda*, Bálványom vagy *Stewart*onnál és semmi sem hozza az embereket annyira lázba, mint egy-egy gazdátlan istálló hir, mely sokszor egy elejtett ártatlan szóból lavinamódra növekedve megy szájról-szájra. A legnagyobb esemény természetesen a *Rákosi-dij*, melyet százezerszer megvitattak már az utolsó hét folyamán s melyre ma már megvan a kávéházi pikkolótól a lovaregyleti tagig minden valamirevaló sportembernek a maga holtbiztos tipje.

Pedig nem is olyan könnyü dolog tipelni ma a *Rákosi dijra*. *Alpár*ról, a főfavoritról az a hir van elterjedve, hogy megütötte a lábát és sántán áll boxjában, *Bálványom*ról, *Stewarton*ról, *Fodrász*ról *Belle Helene*ről és *Buda*ról pedig egyformán jó hireket portálnak, s ez a baj, mert egyikről sem tudjuk, hogy fejlődött, mit mivelt a télen. A mult évi formák szerint *Grobián* tartja Inest, Futárt és Tollt, viszont *Belle Helene* jobb mindezeknél, de *Alpár* tartja valamenyit. *Orchef* még nem szerepelt gátakon, de ugy halljuk, kitünően ugrik s ez esetben szép kilátással indul épp ugy mint *Buda*, mely mindenesetre frontban lesz a végküzdelem alkalmával. *Bálványom*nak szintén elsőrendü sanszot kell adnunk mult évi futásai után és nem lepne meg, ha Trivial példáját követve is nét

Kérjen 1899-es árjegyzéket a világhirü **CHAMPION** és **„THEROYAL PROGRESS"** kerékpárokról.
Kizárólagos föraktár: **Láng Jakab és Fia kerékpárnagyraktárában, Budapesten,**
VIII., József-körut 41. sz. Képviselőség: **Kőbánya, Liget-tér 4. sz.**
Olcsó árak! Előnyös fizetési feltételek!
Nagy kerékpáriskola és szakértői javitómühely. Használt kerékpárok a legmagasabb árban becserélhetnek.

győzelemre vinné Taxis herceg szineit. *Stewarton*ról, Tokió vezetőlováról nem mondhatunk véleményt, mert eddig jobbára csak pacemakerként szerepelt, de hogy versenyképessége van, azt eddigi futásaival is bebizonyitotta.

A versenyben különben hir szerint a következők fognak indulni:

Stewarton	Sheibal
Bálványom	Taxis herceg
Veloce	Brooke
Belle Helene	?
Grobian	Rusel
Alpár	Buckenham
Buda	Slinn
Orchef	Geoghegan
Fodrász	Csompora
Vignola	Morton
Ines	Wheeler
Futár	Salter

melyek közül mi *Bálványom*ban, *Orchef*ben és *Stewarton*ban bizunk leginkább.

Az egyes versenyekre a következők győzelmében bizunk:

— *Első nap.* —

I. *Galambom—President*
II. *Őszi rózsa—Edison—Mátra*
III. *Bálványom—Orchef—Stewarton*
IV. *Heretiere—Orsich-istálló*
V. *Blue Bull—Eglamour*
VI. *Geist-istálló—Tarna.*

— *Második nap.* —

I. *Edison—Geist-istálló.*
II. *Mesébe való—Geist-istálló—Yvonne.*
III. *Geist-istálló—Gavarni.*
IV. *Nell—Helyes—Grumbler.*
V. *Ohó—Nyiri-bicskás.*
VI. *Tarna—Weyer—Geist-istálló.*

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **A trónörökös a budapesti tőzsdebiróság előtt.** A budapesti tőzsdebiróság áprilisban szenzációs itéletet fog hozni. A fölpörös és az alperes a tárgyalásra kerülő ügyben nem más, mint *Ferenc Ferdinánd* főherceg. A trónörökös önként választotta ügyében a tőzsdebiróságot fórumul. Az eskü-téri hid épitési vállalata szerződést kötött Ferenc Ferdinánd főherceggel, hogy a hid épitésénél szükséges gránit-pillereket a főherceg *konopisti* bányái szállitják. A szerződés értelmében a szállitás két részre oszlott 1898-ban és 1899-ben történendő szállitásra. Időközben a bánya kezelősége és a hidépitési vállalat között villongások támadtak s a vállalat 1898. január 18-án közjegyzői óvás kapcsán értesitette a Ferenc Ferdinánd konopisti uradalmát, hogy a szerződést felbontja s az 1899-iki évben esedékes szállitástól fölmenti, kártéritési igényeinek fenntartásáról pedig gondoskodik. A főherceg tiltakozott az egyoldalu szerződésbontás ellen, egyben azonban a budapesti tőzsdebiróság előtt pört inditott annak megállapitása végett, hogy szállitási kötelezettségének mindig megfelelt s amennyiben egyes kisebb tételek szállitásánál késedelem történt, annak nem ő az oka. Konopisti bányáinak magasfoku berendezése lehetővé tették volna, hogy az 1899-ik évben kötelezett szállitásnak eleget tegyen s ennek folytán a szerződésnek egyoldalu felbontása jog és törvénybe ütközik. Ferenc Ferdinánd főherceg ennek megállapitását a tőzsdebiróságtól nem az anyagi veszteség miatt kéri, hanem erkölcsi szempontból. Mert, mint keresetében kijelenti, különös sulyt fektetett arra, hogy az eskütéri hidhoz ő szállittassa a pillereket. Az épitési vállalat a szerződés fölbontásáért a főherceget tette felelőssé és arra kérte a tőzsdebiróságot, hogy a szerződés fölbontásából származó kárát 38.000 forintban állapitsa meg. A két keresetre a tőzsde választott birósága rövid határnapot tüzött. Ferenc Ferdinánd főherceget dr. *Pollák* Illés, az épitési vállalatot dr. *Csillag* Hugó képviselte. A választott biróság elnöke *Kornfeld* Zsigmond a Hitelbank igazgatója volt, birák *Weisz* Berthold országgyülési képviselő, *Jellinek* Henrik, a közuti vasut vezérigazgatója, *Neumann* Frigyes nagykereskedő és báranyavári *Ullmann* Bernát. Kétszer tárgyalták már a szenzációs pört s a napokban terjesztették itélethozatal végett a biróság elé. Itélet valószinüleg április végén lesz a trónörökös pörös ügyében.

TÁVIRATOK.

Páris, április 1. *Catusse* államtanácsost kinevezték stockholmi követté.

Hohenlohe születésenapja.

Baden-Baden, április 1. *Hohenlohe* herceg birodalmi kancellár születésenapja alkalmából számos üdvözletet kapott, köztük Ferenc József ő felségétől, Goluchowsky gróf külügyminisztertől, Schönborn és Kopp bibornokoktól.

Marchand expediciója.

Dsibuti, április 1. Marchand expediciója március 11-én baj nélkül Adisz-Abebába érkezett. Az expediciót egész Ethiopiában igen szivesen fogadták. Dsibutiba valószinüleg április végén érkezik az expedició. A vasut épitését ujra megkezdték. Teljes nyugalom van.

Páris, április 1. *Marchand* expediciója március 11-én Elcottóba érkezett.

Szerencsétlenség a tengeren.

London, április 1. A Lloyds táviratot kapott Hastingsból, amely szerint a *Pontos* nevü német gőzhajó, Rosarioból Hamburgba menet, a mult éjjel 12 óra tájban egy ismeretlen gőzössel való összeütközés következtében Hastings előtt elsülyedt. A kapitány és 19 matróz ma partra szállt Doverben. Azt hiszik, hogy az ismeretlen gőzös a *Star of New-Seeland* volt, amely erősen megrongálva érkezett Doverba. Ujabb jelentések szerint a *Pontos* egész személyzetét megmentették.

Az orosz diákzavargások.

Pétervár, április 1. A teknologia hallgatói között meg-megujuló zavargások lehetetlenné tévén a sikeres tanitást, az intézet valamennyi diákját törölték az intézet anyakönyvéből. A hallgatók ujrafölvételére nézve az intézet hatósága fog intézkedni.

Számoa.

London, április 1. A Reuter-ügynökségnek jelentik Washingtonból, hogy Anglia és az Egyesült Államok hajlandók elfogadni azt a javaslatot, amelyet hir szerint Németország tett s amely szerint a három hatalomnak egy-egy képviselőjéből közös bizottságot alakitanának, amelynek az volna a föladata, hogy a számoai kérdésben ujabban fölmerült nézetellentéteket megvizsgálja és kiegyenlitse.

Berlin, április 1. A *Norddeutsche Allgemeine Zeitung* arról értesül, hogy az Egyesült-Államok kormánya is célirányosnak tartja Németországnak azt a javaslatát, hogy a három hatalom egy-egy külön meghatalmazottjából álló bizottság küldessék Szamoába a vitás összes kérdések végleges elintézésére. Ugyanazon lap szerint, *Mac Kinley* elnök hivatalos helyen kifejeztette meglepetését és élénk sajnálatát, amelylyel az Apiából érkezett összeütközés hirét vette. Amerika számosi képviselőit táviratilag utasitották, hogy azon legyenek, hogy a statusquo minden további konfliktus nélkül fenntartassék.

Khina.

London, április 1. A *Times*nak jelentik Pekingből tegnapi kelettel: A Santung tartományban lakó külföldiek ellen támasztott zavargások következtében Németország megszállta a ngantungi kikötőt. A *Gefion* cirkálóhajó odaérkezett, hogy legénységet szállitson partra, amely majd Icsoufuba indul és megszállja ezt a helységet mindaddig, amig Khina garanciát nem nyujt arra nézve, hogy fönn tudja tartani a rendet ebben a tartományban.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, április 1. A török sorsjegyek huzásán a 600.000 frankos főnyereményt az 1.968.106. számu sorsjegy nyerte, a 60.000 frankos második nyeremény a 98.445. számu sorsjegyre esett, 25.000 frankot nyertek a 457.665. számu és 1.262.119. számu sorsjegyek.

Bécs, április 1. A Rudolf trónörökös-sorsjegyek mai huzásán a 15.000 forintos főnyereményt az 1910. sor. 38. szám, a 3000 forintos második nyereményt a 928. sor. 45. szám és az 1200 forintos nyereményt a 3103. sor. 47. számu sorsjegy nyerte meg.

Berlin, április 1. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) *Esti forgalom.* Négyszázalékos magyar aranyjáradék 100.50. Magyar koronajáradék 97.94. Osztrák hitelreszvény 232.—. Osztrák-magyar államvasut 155.60. Déli vasut 28.60. Északnyugati vasut —.—. Elbavölgyi vasut —.—. Orosz bankjegy készpénz 216.10. Buschtiehradi —.— Orosz bankjegy —.—. (Ultimo.) Lombard —.—.

New York, április 1. *Liszt* helyben 2.85. *Buza* májusra 78.¹/₈, juliusra 77.¹/₈, szeptemberre 75⁵/₈. *Tengeri* májusra 40.⁵/₈.

Chicago, április 1. *Buza* márciusra 72⁵/₈. *Tengeri* májusra 35.—.

Nyilttér.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

Orvosok és orvosnövendékek

legjobban szerezhetik be egyenruháikat az előnyösen ismert

BLUM és TÁRSA cégnél

Budapest, Sütő-utca 2. szám.

Szerb királyi, József főherceg ő cs. és kir. fensége udvari szállitói.

Téli kura
Szt. Lukácsfürdő
Budapest.

Rheumatikus bajok, köszvény, neuralgiák, ischias stb. ellen. Nagy kénes iszapfürdő, külön fürdők. Iszap begöngyülések. Massage, gépgyógyászat. Kitünő szállodák. Lift. Meghülés kizárva. Olcsó árak. Prospektust ingyen küld az igazgatóság.

SCHIMMELPFENG W.
Tudakozóda

irodái vannak **BUDAPEST, V., Váci-körut 8., BÉCS**, továbbá **Amszterdam, Brüsszel, Drezda, Lipcse, London, Páris, Zürich** stb. városokban. Foglalkoztat **700**-nál több hivatalnokot. Amerika és Ausztráliában **„THE BRADSTREET COMPANY"** által van képviselve.

Korytnica ásványviz.

Elismert kitünő gyógyviz gyomor-, bél-, aranyeres bántalmak, máj, lépdaganatok, sárgaság, idült székrekedés és epekövek ellen. Kaphatók Korytnicán a fürdőigazgatóság által, Édeskuty L., Mattoni és Wille Budapesten, Makoviczky Péternél Rózsahegyen, valamint minden gyógyszertárban.

Szezon megnyitás május hó 15-én.

Teljes penzió elöidényben hetenkint 21 frt, a föidényben 28 frt,

Fölvilágositással szolgál a fürdőorvos dr. Ormay József kir. tanácsos Budapest (Royal-szálloda). Ugyszintén a fürdőigazgatóság Korytnicán.

Óvadékképes könyvelő,

magyar levelező, kitünő referenciákkal ajánlkozik, bármily állásra akár pénzbeszedőnek is. Szives ajánlatok **„Becsületes"** jelige alatt a kiadóhivatalba kéretnek, vagy cim a kiadóban.

Pschorrbräu.

F. évi január havában ifj. Schwarz Zsigmond urnak Aradon adott Pschorr-képviseletem kitünő eredménye arra ösztönöz, hogy az általam képviselt Pschorr G. müncheni cég beleegyezésével minden nagyobb vidéken képviseleteket felállitsak. Helyismerettel biró pályázók lehetőleg a szakmából sziveskedjenek ezen Pschorr-képviselet átvétele végett hozzám fordulni. Tisztelettel **Peissel Henrik,**
Pschorr G. München vezérképviselője a magyar korona s társországai részére.

Április hó 15-én kurzust kezdek
dadogók számára.

Jelentkezések korlátolt számban belégzési intézetemben fogadtatnak el 2—4-ig. Erzsébet-körut 6. I. em.

Dr. Laszky Lajos.

THE MUTUAL
NEW-YORKI ÉLETBIZTOSITÓ-TÁRSASÁG.
Alapittatott 1842-ben.

Tisztán kölcsönös. Részvényesei nincsenek.

Változatlan dijtételek, utánfizetési kötelezettség nélkül.

Kivonat az 1898. évi december 31-én lezárt mérlegből:

Biztositéki alap 1898. december 31-én ...	frc.	1,437.913,602·90
Tehermentes nyeremény-tartalék (felesleg)	„	218.853,288·50
Készpénzosztalék kötvénytulajdonosoknak	„	11.502,590·67
Összes bevétel	„	285.008,442·64
Összes kifizetések kötvénytulajdonosoknak	„	128.246,939·64
Érvényben lévő biztositások	„	5,034.777,190·62

Három évi fennállás után a társaság uj kötvényei semmi esetre sem válhatnak teljesen érvénytelenné, rendkivüli magas összegü kölcsönre jogositanak és egyéb kiválóan előnyös kedvezményeket nyujtanak.

Dijtáblázatokkal és felvilágositásokkal szolgál a

Vezérigazgatóság Magyarország és a keleti tartományok részére Budapest, IV., Károly-körut 36.

Tekintélyes képviselők alkalmazást nyernek.

Tisztelet annak, kit tisztelet illet!

Wilhelm Ferenc urnak, *gyógyszerész Neunkirchenben*, Bécs mellett, irják Altonából 1897. augusztus 11-én:

Immár 70 éves vagyok és 10 év óta izületi csuzban, ugyszintén aranyér-csomóban szenvedtem és segélyt nem találtam. Csakis az ön *Wilhelm-féle antiarthikus, antireumatikus vértisztitó teája* szabaditott meg bajomtól 3 hét alatt. Én is ugy, mint a grófnő, kinek értesitését a lapban olvastam, legszivélyesebb köszönetem fejezem ki önnek.

Teljes tisztelettel

Ackermann Christ. magánzó

Altona, Hamburg mellett, *Reichenstrasse 6.*

Főraktár: *Neunkirchen* (Alsó-Ausztria.)

Kapható **Budapesten:** Török József gyógysz. Király-u. 12. Petri Ottó gyógysz. Váci-körut 17. Thallmayer és Seitz. Kochmeister Fr. utódai. Neruda N. **Bécsben:** cs. és kir. udv. gyógyszertár. **Berlinben:** Schering's Grüne Apotheke. Chaussee str. 19. **Münchenben:** Dr. Bedall, Thal 13. Vidéken minden jobb nevü gyógyszertárban és drogua-üzletben.

MÓKA BÁCSI MESÉI.

A három átok.

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy legény, az elment vándorolni. Ment, mendegélt, addig ment, mig odaért egy városba. Bemegy a városba, hát nem lát egy teremtett lelket se. Mi lehet ez? Mi lehet ez? Mi lehet ez? Bemegy az egyik házba, bemegy a másikba, sehol senki.

Utoljára odaér a város végére egy kis házhoz, annak az udvarán egy ember volt megkötözve. Megszólítja:

— Mi az, hogy ebben a nagy városban egy lélek sincsen, te pedig meg vagy kötözve?

— Jaj, ne is kérdezz, azt mondja: nagy a mi bajunk. Jön ide egy óriás, az megparancsolta, hogy minden nap egy embert adjanak neki, akit megehessen, mert különben széjjelhányja az egész várost. Most rajtam a sor, engemet kötöztek meg, hogy az óriás elvihessen. Reggel az emberek mind kiszaladnak a városból és csak este mernek hazajönni, mikor az óriás már elment. Szaladj el te is, mert ha itt ér, téged is bekap.

— De már én nem szaladok, azt mondja a legény; szeretném azt az óriást látni, micsoda teremtés.

Aztán ott maradt és feloldozta az embert.

Egyszerre csak megremegett a föld, nagy tappogással, dobogással jött az óriás. Az ember ijedtében csak azt nézte, merre bujhasson, maga maradt a legény.

Csunya teremtés volt biz az az óriás. Fél szeme volt a homloka közepén, szája pedig akkora, mint egy ajtó. Alig, hogy odaért, azt kiabálta!

— Jaj, de sovány falat ez mama, de azért ham, bekaplak!

— Csak lassan egy kicsikét a testtel, te csunya féreg, azt mondta a legény. Kettőn áll ám a vásár! Csak nem gondolod, hogy erősebb vagy, mint én!

Elröhögte magát az óriás és azt mondta:

— Ejnye te hitványság, hát te erősebb akarnál lenni? Nézd, hogy szétmorzsolom ezt a követ!

Avval fogott egy akkora követ, hogy tiz ember se birta volna még csak meg se emelni és ugy szétlapitotta az ujja között, hogy csupa finom homok lett belőle.

— Az semmi, azt mondta a legény, ezt minden gyerek meg tudja tenni, de azt tedd meg, amit én! Ugy morzsold szét a követ, hogy viz is csurogjon belőle.

Avval kivett a kebeléből egy darab turót és ugy összeszoritotta, hogy a savó kicsordult belőle.

— No látod, ezt tedd meg, akkor aztán elhiszem, hogy erős vagy.

Nagyott nézett az óriás és csak csóválta egy darabig a fejét, hogy micsoda erő lakik ebben a hitvány legényben. Hanem aztán azt mondta:

— Ha olyan erős vagy, hát dobj fel te is egy követ, én is egyet, aztán majd meglátjuk, melyikünké esik le hamarabb.

Itt az óriás mindjárt föl is kapott egy követ és olyan magasra dobta, hogy csak egy óra mulva esett vissza. Azt mondta a legénynek:

— No most dobj te!

A legény éppen előtte való nap egy kis madarat fogott, aztán kivette kebléből, tette magát, mintha jól megesóválná és azt mondta:

— A te dobásod semmi, hanem nézd csak az enyémet! Ezt lesheted, amig visszaesik.

Avval elereszlette a madarat, ez pedig szállt föl sebesen, mint a nyil, mindig magasabbra meg magasabbra és utoljára egészen elveszett a szem elől.

Várhatta az óriás, amig leesik. Várta egy óráig, várta két óráig, utóljára azt mondta neki a legény:

— Várhatod az én kövemet ítéletnapig, még se esik vissza. Ugy-e, hogy gyönge fickó vagy te?

Elcsudálkozott az óriás, hogy micsoda erő lakik ebben a hitvány legényben és azt mondta:

— Látom, hogy erős vagy, de azért tudom, nem tudsz akkorát füttyenteni, mint én.

— Már hogyne tudnék, azt felelte a legény, de azt akarom, hogy jobban megérezd az erejét, hát csak gyere be velem egy kicsit a szobába.

Aztán bementek. Itt az óriás akkorát füttyentett, hogy a fütty szele a legényt egész a tetőig fölemelte. Mondja neki az óriás:

— Hallod-e te, mit csinálsz ott olyan magasan?

— Azt csinálom, hogy bedugdosom a lyukakat itt a háztetőn, mert ha én füttyentek, akkora szelet támasztok, hogy menten megfulladsz.

— Jaj, azt mondja az óriás, akkor ne is füttyents, inkább verekedjünk egyet. Próbáljuk meg, melyikünk tudja a másikat bottal jobban elverni.

— Jól van, azt felelte a legény, nem bánom. De mivel te vagy a gyöngébbik, nesze neked ez a hosszu pózna, én meg csak evvel a kurta bottal verlek.

Aztán odaadott neki egy hosszu, hosszu póznát, akit valahol kint talált az udvaron, maga meg egy jó bunkós botot vett a kezébe, odaállt egészen mellé és elkezdtek verekedni.

Az ostoba óriás csak kapkod, csak kapod a póznájához, meg akarja a legényt ütni, de bizony semmit se ért vele. Mindig bele akadt a dorongja hol a falba, hol az ablakba, hol az ajtóba, soha se találta el a legényt.

De bezzeg a legény! Az nem állt ám hiába az óriás mellett! Fogta a jó bunkós botját és ugy megrakta, ugy megabrakolta vele a mennykő nagy állatot, hogy az utoljára már [illegible] tudta, mit csináljon.

Mikor látta az óriás, hogy semmire se megy a legénynyel és már megunta a nagy abrakolást, rájött, hogy a hosszu pózna az oka mindennek és torkaszakadtából kiabálta:

— Megállj hé, nem ugy verik a cigányt! Most majd én veszem a kicsiny botot, te meg a nagyot.

— Jól van, azt mondja a legény, én nem bánom. Hanem látod, sajnállak, mert megint nagyon ki találsz kapni. Legjobb lesz, ha bebujsz a disznóólba, aztán onnan versz a kis bottal, ott legalább majd nem férhetek hozzád a nagy botommal.

Megörült ennek az óriás, fogta a bunkós botot, bebujt vele a disznóólba, a legény meg kint maradt a nagy bottal; csakhogy előbb jól kifaragta a póznának a hegyét. Aztán elkezdtek verekedni.

Az óriás csak hadonáz, csak hadonáz a furkós bottal, de akármennyit hadonázott, semmire se ment vele, mindig a disznóól falát találta.

Hanem bezzeg a legény! Az már tudta, mit csináljon a póznával. Volt ott a disznóólon egy lyuk, azon bedugta és akkorákat bökdösött a hegyes végével az óriáson, hogy szegénynek minden bordáját elterte.

— Jaj, azt mondja, elég volt már, elég volt már! Oda minden bordám, még a vérem is folyik. Hanem megállj, azért majd megmutatom én neked, hogy mégis én vagyok az erősebb. Ugy megátkozlak tégedet, hogy még a ruha se marad rajtad, ha pedig te nem tudsz jobban megátkozni, megeszlek.

— Jól van, én nem bánom, csak átkozz, de tudom, nem köszönöd meg, ha majd én átkozlak.

Avval elkezdte az óriás az átkát. Átkozta egyszer, átkozta kétszer, átkozta háromszor és mikor harmadszor átkozta, a ruha mind lehullott a legényről. Mikor ez megvolt, azt mondta neki a legény:

— No most gyere, most majd én átkozlak meg.

Aztán bevezette a szobába, ott volt egy kendergereben a falra akasztva, azt levette a szegről, odaállitotta az óriást a falhoz és azt mondta:

— A te átkod az semmi. De vigyázz, ha most én átkozlak, nemcsak a ruha, hanem még a hus is mind lemegy rólad.

Aztán csak rákezdte:

— Verjen meg a Péntek!

És a vasgerebent irgalmatlanul belevágta az óriásba.

Fájt ez az óriásnak nagyon, csak ugy szitta a fogát fájdalmában és kérdezte:

— Hallod-e, ilyen kegyetlen lesz a második átkod is?

A legény nem szólt semmit, hanem fölkapta

REGÉNY.

Edith bosszuja.

(12) — REGÉNY. —

Irta: **SZÁNTÓ KÁLMÁN.**

Maga körül csak azt hallotta, alig eltérő formákban ismételgetni, amit iskolaéveiben beszéltek állandóan neki: Magyarországot a katolikus vallás tette nagygyá; a protestantizmus sülyesztette alá, megbontva vallási és nemzeti egységét egyszerre. Tejjel és mézzel bővelkedő Kánaán voltunk addig, amig az arisztokrácia és a nemesség atyailag gondoskodott jobbágyairól s a föld népének nyomora ott kezdődik, amikor a javai feletti rendelkezést, mint gyermekeknek az éles kést kezébe adták. Egészen a maga erején s minden segitségtől függetlenül jutván a parlamentbe, György gróf ott keresett társakat, ahol a maga izlése szerintieket föltalálni hitte. A Sennyey Pál egynehány örököse a különböző pártárnyalatokba beolvadva, ott vonultak meg, szinte észrevétlenül a Ház legkülönbözőbb padjain; részben tán meg is feledkezve már tetszhalott elveikről, részben tán reménykedve még egy eljöhető feltámadásban. György ugy hitte, hogy csak egy szavába kerül majd tömöriteni őket s másikba, az egyszerü zaszlóbontásba, s a sokak szivében hamu alatt rejlő zsaratnok lángra lobban. Családi levegőjén keresztül látta a dolgokat s ha első föltevésében nem is csalódott, a másikból mihamar annál inkább kiábrándult. Első parlamenti föllépése siralmas vereség volt. Bizonytalan és habozó jellemét, ábrándokban merész, kivitelben félénk természetét még szerencséjének tarthatta. Ha önbizalmatlansága óvatossá nem teszi eszméi kifejtésében, első föllépésével könnyen eljátszhatta volna egész politikai jövendőjét. Hallgatósága igy beérte azzal, hogy eleintén lehurrogni kezdte, beszéde végén már nem is hallgatta a fiatal szónokot, akinek mágnás címe, kissé idegenszerü magyar beszéde a komoly tárgyalásokhoz nem a legjobb ajánló levél volt. György se erős, se következetes, se dacos jellem nem volt, sem mint ember, sem mint politikus. Talán csak nagyravágyó. Érzékeny lelkével azonnal kiérezte, hogy föllépése tulajdonképp fölsülés volt, s mint csiga a kinyujtott tapogatóival, a legelső érintésre ő is visszahuzódott. Amint tájékozódni kezdett, észrevette azt is, hogy a parlament sokkal demokratikusabb intézmény, mintsemhogy lovagi hőstettek dönthetnének csatákat benne; mint a modern hadviselésben tömegek állanak egymással szemben, s a taktika, az okos fölvonulás, mindenek fölött pedig a tömegek számaránya hozzák dülőre a küzdelmeket. Sokkal kisebb hitü volt, mintsem annyi erőt tulajdonitott volna magának, — pláne első vereség után — hogy önnön nagysága sereget fog vonzani köréje, de a megkezdett pályáról visszalépni se tudott volna, s dacosan mint a szirt, melyet évekig hiába mosnak a haragos hullámok, egymagában állani se tudott volna többé. Hiu, szereplésre vágyó lelke tuplálékot kivánt. A közjogi ellenzéket, a maga radikális tetszelgésével, nem kereshette föl: az uralkodó pártot, nem is tekintve, hogy ott legnehezebb lett volna hamarosan érvényesülnie, első föllépése eleve elzárta előle; nem volt tehát egyéb választása, mint helyet kérni s szerepet vállalni a mérsékeltebb ellenzék sorai között, ahol a dolog természeténél fogva is legszivesebben fogadták s akiknél az elvek lazábbra fogott fegyelme alatt legkényelmesebben meg is férhetett. Pártfegyelem tulságosan nem szoritotta, semmiféle irányban lehetetlenné nem tette magát; a mellett ideje volt pozíciót teremteni magának s megvolt a reménye, hogy a politikai viszonyok változtával aktiv szerepe is kerülhet. A változást hamar megérezte. Mikor idő multával ismét fölállott beszélni, maga az a tudat, hogy a parlamentnek egy számba vehető része áll mellette, megnövelte önbizalmát; ez pedig bátrabbá és nyugodtabbá tette előadását, határozottabbá és választékosabbá. A teremtésre hivatott, őserejü nagy tehetségeket az első kudarc, igazaik öntudatában még elszántabb harcra lelkesiti; a félerejüeket a balsiker kétségbeejti, az apró diadalok további munkára serkentik. Illésfalvy György lassankint tollasodni érezte szárnyait. Mikor ellentétbe helyezte magát a közzel, gyanusá lett mágnás volta, családi hagyományainak konzervativ szinezete által; most, hogy annak legalább egy részébe beleilleszkedett, egyszerre segitségére váltak neki ősi származása, nagy vagyona, előkelő családi összeköttetései egyaránt. Az ékesszólásnak, ha nem is belső ereje, de bizonyos költői szárnyalása csakugyan nem hiányzott beszédéből s nevét csakhamar ugy emlegették, mint aki az ellenzék provideneiális férfiai közé tartozik s akinek szava országos kérdésekben döntő sulylyal esik a mérlegbe. Lassankint beletanult az ellenzéki politika külső mesterfogásaiba is. Megtanulta, hogy igérni nagyon könnyü akkor, mikor megadni még messze van. Ma ugy állott nemzete előtt, mint a politikai erkölcs legjobb őre s a nemzeti nagy hagyományok legbuzgóbb védelmezője.

Landsberg Edith az ebéd folyamán még egyszer szóba került a fiatal emberek között. Ezuttal Tarnay emlitette föl s György finoman elmosolyodott bajusza alatt, mikor barátja kérdezte:

— Csakugyan olyan számlálatlan milliói lennének az öreg Landsbergnek?

— Ugy látszik, neked kell jobban tudnod, hogy a fia mennyit vert el belőlük; én csak azt tudom, hogy az öreg a legnagyobb adófizetők közé tartozik, pedig a vagyona nagyobb részét papirokban tartja.

Tarnay elhallgatott egy percre s ugy folytatta:

— S mit értettél azon, hogy Edith sokkal okosabb, mintsem akármelyikünkhöz hozzájöjön?

a gerebent, belevágott vele az óriás mellébe és azt mondta:

— Verjen meg a Szombat is!

De már ennek a fele se volt tréfa. Kinjában eljajditotta magát az óriás és azt mondta:

— Jaj, elég már az átkod! Elég már az átkod! Ereszsz el!

— De nem eresztelek bizony. Te is háromszor átkoztál, én is háromszor átkozlak. Hanem tudod mit, ha annyi arany- meg ezüstpénzt hozol nekem, hogy megtelik vele a kalapom, akkor nem átkozlak meg harmadszor.

Jaj, de szivesen ráállt az óriás! Örült, hogy megszabadulhatott és szaladt el a pénzért. A legény pedig ezalatt fogott egy ásót, ásott vele az udvaron egy jókora gödröt, kilyukasztotta a kalapja tetejét és rátette a gödör szájára.

Jön vissza az óriás, hoz egy nagy kötény pénzt. Tölti bele a kalapba, de akármennyit töltött, csak nem lett tele. Szalasztja vissza a legény, hogy micsoda dolog ez, még egy kalapra való pénzt se tud hozni és addig szalasztotta, mig a gödör tele nem lett és a kalap is megtelt.

Mikor már ott volt a sok pénz, azt mondta a legény az óriásnak:

— Elmehetsz. Hanem azt megmondom, ha még egyszer be mered a lábadat tenni ebbe a városba, előszedem a harmadik átkomat, aztán ugy megátkozlak, hogy csak a csont marad rajtad és menten elpusztuisz. Most pedig takarodj!

El is takarodott az óriás; ugy szaladt, mintha puskából lőtték volna s meg sem állt haza ig.

No most már elő mert bujni az az ember is, akit az óriás meg akart enni, és nagyban hálálkodott a legénynek, hogy megmentette. Aztán kiment a többi emberekhez és megmondta nekik, hogy már nincs mitől félni, bejöhetnek a városba.

Be is jöttek nagy örömmel és azt a legényt, aki megmentette őket az óriástól, mindjárt megtették királynak. Talán még most is király, ha meg nem halt.

KÜLÖNFÉLÉK.

Husvét-szombaton.

Hány éve most, a jó Isten se tudja,
Szerény magam még úgy se tudhatom;
Elég is az, hogy szemközt hozta útja,
Ú v mint ma este, husvét-szombaton.

Nem kérdezem, mint szokta sok poéta:
Hogy emlékszel, vagy emlékszik-e még,
S nem esküszöm, hogy nékem az a séta
Agyamban él, forró szivemben ég!
Nem irhatom, hogy üldöz nappal-éjjel
Egy álom, melytől el nem alhatom,
Amelyben ajkam ajkát éri kéjjel,
Mint akkor este, husvét-szombaton.

Nem irhatom, mint más poéta irná:
Hogy eljövend majd egyszer egy idő,
Amelyben ön szivesen vissza sirná
Megcsalt hivét, mint annyi — annyi nő.
Nem szidhatom egy hütelen barátom,
Sőt, asszonyomnak sem szólithatom,
S nem mondhatom, hogy sirok hogyha látom,
Mint akkor este, husvét-szombaton.

E sok szép fordulattal én nem élek,
Nem élhetek, hisz ön csak kis leány,
S a séta is, amelyről itt beszélek,
Csak annyi önnek, mint ki tudja hány.
Ön szembe jött, és én, én elkisértem;
Hogy nyájas volt, még azt se mondhatom, —
S én még is búsulok, magam sem értem,
Mint akkor este, husvét-szombaton.

Mért állok itt, a jó Isten se tudja,
Szerény magam még úgy se tudhatom, —
Várom, hogy hátha szemközt hozza útja,
Mint akkor este, husvét-szombaton.

Latzkó Andor.

+ **Bismarck és a pirostojás.** Mily nagy volt már a 70-es években Németországban a Bismarck-kultusz, azt semmi sem bizonyitja jobban, mint egy kis anekdota, amelyet most tett közzé egy berlini lap. A kedves humorral füszerezett apróság igy hangzik: B. Linka, egy előkelő hivatalnok öt éves leánykája, husvétra remek pirostojást kapott nagybátyjától. A gyerek öröme határtalan volt, ugy hogy semmiféle igéretre sem volt hajlandó a pirostojástól megválni. Végre is az atyja kifogott rajta, midőn igy szólt hozzá:

— Látod, kis leányom, én mégis tudok valakit, akinek te a pirostojást odaadnád.

— Csak Bismarck hercegnek adnám — felelte a leány gyorsan s rögtön hozzátette — ha Marcsa elkisér holnap a Thiergartenbe, akkor oda is adom Bismarcknak.

Igy is történt. A kis lányka husvét vasárnapján megleste a vaskancellárt, amint lovásza kiséretében angol telivérén a Thiergarten sétányán végig lovagolt. A pirostojást magasra emelve már messziről kiáltott a herceg felé:

— Jónapot Bismarck herceg! Állj meg egy percre.

A herceg eleinte mogorván tekintett a gyerekre, de midőn az a remek pirostojást magasra emelte, megállította lovát és igy szólt:

— Hogy hivnak kicsike?

— B. Linka.

— És te azért jöttel ki, hogy megmutasd nekem pompás pirostojásodat?

— Nem — neked akarom ajándékozni.

A herceg nevetett.

— Nekem ajándékozni?

— Igen, elfogadod?

— De hisz egy olyan szép piros tojást nem is érdemeltem meg. Aztán bizonyára apád, vagy anyád ajándékozta neked, mert jól viselted magad.

— Nem, R. nagybácsitól kaptam, de ha te akarod ...

— De hiszen akkor fel kell ide ülnöd a lovamra, hogy magad adhasd ide — folytatta a herceg, akinek a tréfa ugylátszik nagyon tetszett.

— De hogy ülhetnék fel a lovadra?

A herceg intett lovászának, aki a kis lányt rögtön fölemelte a herceghez. Nemsokára büszkén, de azért kissé félénken tekintett le a gyermek a nyeregből.

— No most gondold meg kis Linka még egyszer ,nekem adod-e a pirostojást vagy nem?

— Neked adom, de te visszaadod, — felelt a gyermek őszintén.

— És ha nem adom vissza?

— Oh te visszaadod.

A herceg nevetett, visszaadta a pirostojást, a pici lány boldogan sietett volna haza, ha az időközben százszámra fölszaporodott közönség, amely az egész jelenetnek szemtanuja volt, kézről kézre adva és össze-vissza csókolva fel nem tartóztatta volna.

*

+ **A menyasszonyok királynője.** Los Angelos kaliforniai városban él egy leány, akinek már tizenhét vőlegénye volt, noha még alig van husz esztendős. Nagy az irigység ellene különösen azoknak a leányoknak a részéről, akiknek még egyetlenegy kérőt sem adott végzetük, de ő ezzel nem törődik, mert éppen azon van most, hogy a tizennyolcadik vőlegényének legyen a mátkája. Előkelő amerikai körökben nem szokás, hogy menyasszonyok, vőlegények, ha felbontják a mátkaságukat, visszaküldjék egymásnak a karikagyürüt és az ajándékokat, képzelhető tehát, hogy ennek a sokszoros menyasszonynak, aki már tizenhét vőlegényen adott tul, milyen szép kis gyüjteménye van. Ő különben nagyon gazdag leányzó és az a törekvése, hogy őt valaki saját magáért vezesse oltárhoz. Mire pedig meggyőződött a tizenhét vőlegénynél, hogy főként a kincseire áhitoztak, szélnek eresztette őket. Eddigi tapasztalataiból egyébként azt a meggyőződést szürte le, hogy igazán csak akkor ismerheti ki egymást az ember, ha vőlegény és menyasszony. Éppen azért is jegyzi el ő magát szivesen, nem törődve azzal, lesz-e a vőlegényéből férj is.

*

+ **The Sudan Gazette.** Ez egy uj lap, amely Omdurmanban jelenik meg március hetedike óta, mintegy hivatalos lapja a Kitchener lorddal kezdődő uj kormányzatnak. Az első szám közli az angol és egyiptomi kormány egyezségét Szudán jövendő kormányzására nézve, továbbá a khedive dekrétumát Kitchener főkormányzójává való kinevezéséről. A lap

---

— Mióta szalmaözvegykedik? — kérdezte viszont György.

— Van vagy öt-hat esztendeje, talán több is.

— Azt hiszem, nagyon kiösmerhette a férfiakat s nagyon lenézhet bennünket. Legalább rám azt a benyomást tette. Különben mért hagyta oda az urát?

— Hallod, nem is tudom igen. Nem sokat találkoztam vele mindössze is s rám mindig a lány benyomását tette; ugy is bántam vele mindig s sohse gondoltam arra, hogy tulajdonképp asszony. Amit tudok felőle, pletykából tudom, kétféleképp is hallottam elbeszélni. Mondják, hogy a nászuton, mihelyt Fiumében az első hotelben megszálltak, már történt valami férj és feleség között, ugy, hogy Edith rögtön pakolt és egyedül jött vissza az apjához. Mások szerint eljutottak Valencéig. Valami hirtelen zápor a prokuráciák alá kergette őket s leültek Floriánnal uzsonnázni. Edith becses férje valami ismerőssel találkozott ottan: a Somossynak vagy a Ronachernek valami *star*jával. Bemutatta a feleségének s mikor a zápor elállt, hárman beleültek egy gondolába. A férj otthon letette Edithet, hogy a kisasszonyt is hazaszállitja. Edith szépen leült és várt, várt; el nem tudta képzelni, hova lett az ura. Reggelfelé egy vidáman hajdinázó társaság csónakja evezett el az ablakja előtt, benne ült a becses férje is a tegnapi kisasszonynyal. Igazán nem tehetett egyebet, mint hogy haza jöjjön.

— Derék kis ember lehetett, az bizonyos, aligha igazam nem lesz, ami Edith nézeteit illeti.

Egy pillanatra megakadt a beszélgetés a két fiatal ember között.

— Nem volna kedved átjönni hozzájuk? — vetette föl ismét Tarnay.

— Landsbergékhez? Tán még korán is lenne; hisz csak tegnap voltak itt.

— Sohse törődj vele, Landsbergéknél nem kell azt olyan szertartásosan venni. Nagyon meg lesznek hatva, s boldogok lesznek, ha eljösz.

— A milliók, fiam, ugy látszik még is izgatnak egy kissé?

— Szavamra mondom, eszembe sincs, de meg el is ijesztettél a véleményeddel. Hanem az igazat megvallva, kiváncsi vagyok megnézni azt a leányt, aki neked annyira imponál.

— Imponál?

— No, nem? nem tudod, vagy tagadod? Én sokszor találkoztam már vele s még az árnyékát se láttam meg annak, amit te ötpercenyi együttlét alatt észrevettél. Pedig téged nem is szoktak asszonyok olyan könnyen fellobbantani.

Illésfalvy György csakugyan azok közé a férfiak közé tartozott, akikre nem nagy hatással vannak az asszonyok. Ebben egészen elütött az apja vérétől s anyja hideg természetét örökölte. Parlamenti sikerei óta a főváros legérdekesebb férfiai közé tartozott, akinek bőséges része lehetett volna könnyü és legkönnyebb hóditásokban. Vállas, magas termetü volt, mégis könnyed és meglátszott rajta fizikumának férfias gondozása, eleven, derült zöldes-szürke szemei, nagy, gesztenyeszin bajusza, melyet ő kezdett először *à la prussienne* keféltetni, apróra nyirt körszakálla, beszélő hangjának szines érce a szép férfiak kategóriájába sorozták, akik társadalmi előnyök nélkül is, puszta megjelenésükkel is hatni tudnak az asszonyok képzeletére. Annál csodálatosabb volt, hogy György gróf semmiféle viszonyairól nem tudott a hir beszélni, se komolyakról, se futólagosakról, s inkább kerülni, mintsem keresni látszott a női társaságot.

Tarnay nógatására egy pillanatig elgondolkozott; talán meglepődött barátja megfigyelésén. Csakugyan melegebben nyilatkozott volna öt-percenyi érintkezés után egy nőről, mint ahogy rendes szokása volt? Egy pillanatig fölidézte emlékében a fiatal hölgy képét: bájosnak, megkapónak, közvetlennek találta. Veszedelmet rejtene ez a nő magában reá nézve? Ostobaság! gondolta. Ugy érezte, mintha idegenszerüen, s mégis enyhén, melegen végigborzongatná valami. S ha is! füzte tovább gondolatát. Annyiszor volt néma hallgatója barátai kisebb-nagyobb dicsekedésének, amint kalandjaikat fölemlegették. Nem nagyon értette és sohasem irigyelte őket. Hátha most az ő ideje érkezett volna el! Fiatal, szép szalmaözvegynél, aki talán már évek óta kivánkozik vigasztalás után. Vajjon mért térne ki mindenáron az utjából s mért ne próbálhatna csakugyan szerencsét!

— Gyerünk hát, Laci, nem bánom.

A radnóthi uradalom körülbelül egy órányira lehetett az illésfalvi kastélytól. Az uton a két fiatal ember nem sok szót váltott egymással. Györgyön valami különös nyugtalanság vett erőt, aminőt ezelőtt nem igen figyelt meg magán. Oknélküli izgatottság, mely végig futott valamennyi idegén, gyorsitotta lélekzetét s könnyüvé, szinte röpülékenynyé tette tagjait. Midőn az urilakhoz közeledtek, ugy hogy a sürü lombu tölgykoronák közül eléjük villant a nehézkes, kettős szárnyu emeletes épület fehér fala, eszébe ötlött, amire eddig rá sem ért gondolni, hogy vajjon milyen benyomást gyakorolhatott ő Edithre? Sokért nem adta volna, ha valamiképpen tudhatja azt mostan. Végignézett magán s eszébe jutott, hogy talán választékosabban is öltözhetett volna. Puha, selyemszál hullásu haján végighuzta kezeit egy párszor, önkéntelenül, szokása ellenére, mintha attól tartott volna, hogy meg lehet kuszálva. Világosan érezte magában a vágyat, hogy tetszeni szeretne.

Edith szobájában fogadták őket s figyelő szemét nem kerülte el, hogy mikor beléptek, a fiatal hölgy tekintetét egy futó pillanatra kelletlen árnyék homályositotta el.

— Édes anyám s hugaim üdvözletét jövök átadni, akiknek már elébb tett s meg nem változtatható intézkedések folytán ma reggel utazniok kellett. S mivel ilyen kellemes feladat várt reám, egy pillanatot sem akartam mulasztani teljesitésével.

— Üljenek le, urak.

(Folytatása következik.)

többi részében más hivatalos okmányok és jelentések vannak. A lap négy oldalos és párhuzamos hasábokban angol és arab szövegü.

*

+ **Három nap alatt Amerikába.** Az európa-amerikai tengeri utat egy uj vonallal, amely Uj-Fundlandot, Irország nyugati partjával kötné össze, 1500 mértföldel akarják megröviditeni. Ugy, hogy gyorsgőzösön három nap alatt lehetne eljutni Amerikába. A kanadai kormány a terv megvalósitásához megigérte anyagi támogatását. Remélik hozzá az angol kormány szubvencióját is. Ez a tengeri utvonal Green Baynél kezdődnék, Uj-Fundland északi partvidékén. A kikötőt a szigeten át egy vasutvonal kötné össze Amerika nyugati partvidékével. Az uj tengeri vonalon a liverpool-chicagoi utat hat nap alatt lehetne megtenni.

*

+ **A fehér néger.** Két évvel ezelőtt egy bécsi gyáros egy tizenkilenc éves szudán-négert hozott magával Afrikából, aki Bécsben gyorsan megtanulta a német nyelvet is, még pedig a bécsies kiejtést és az utcán nemcsak koromfekete arcával, hanem eleganciájával is feltünést keltett. A „szép néger fiu", mint ahogy a bécsiek nevezték, a mult őszszel sulyos idegbetegségbe esett. Gazdája egy hires ideggyógyász kezelésére bizta őt, ki Ibn-al-Lacho-t naponta villamozta. A gyógykezelés használt is a négernek, aki azonban a gyógyulással arányban egy csodálatos átváltozási processzuson esett át. Az afrikai bennszülött ugyanis napról-napra fehérebb lett, mignem február havában egészen fehér ember lett belőle. A szinváltozás azonban éppenséggel nem örvendeztette meg a fehérré villamozott szerecsent. Ugyanis duzzadt husos ajka, pisze orra és szerecsen gündörhaja oly furcsa ellentétben volt fehér arcához, hogy senkisem állhatta meg, hogy el ne nevesse magát, mihelyt megpillantotta. A pajkosságukról hirhedt bécsi utcagyerekek pedig annyira bántották csufolódásukkal, hogy akárhányszor kocsin kellett menekülnie. A szegény Ibn-al-Lacho ma már annyira megunta a sok csufolódást, hogy szivesen visszatérne hazájába, a Szenegál-partjaira. Csakhogy fehér szegény.

*

+ **Mi lesz ezer tanulóból?** Egy angol statisztikus, aki negyven éven át följegyezte magának az összes adatokat, most érdekesen felel meg erre a kérdésre. Az adatokat egy nagy londoni népiskola szolgáltatta. E szerint ezer tanulóból százkilencvenhét jogász lett, három orvos, két sportsman, kettő öngyilkos, tizenhét meghalt Indiában, három a vadászaton és kettő labdázás közben veszté életét, egy lezuhant a Matterhornról; huszonkettő kereskedővé lett, egyet közülök London főpolgármesteri székébe választottak, kilenc örökölte a peeri méltóságot, huszonháromnak elegendő pénze volt, hogy egyáltalában ne kelljen tanulnia, százhuszonhárom tanitó lett, huszonhét földmives, kilencvenöt katonai hivatalnok, hét katona, kilencvenkét lelkész, tizenegy követségi hivatalnok, harminchárom artista, tizenkilenc hirlapiró, huszonhárom festő, tizenkilenc színész, kettő muzsikus.

KÖZGAZDASÁG.

Hetiszemle.

Budapest, április 1.

Értéküzlet. Az üzlet menete az elmult héten nagyon csöndes volt a tőzsdén. Nagyobb árhullámzás csak a Rimamurányi részvényeinek volt. Figyelemben részesültek még az Osztrák Hitelrészvény és az Osztrák Magyar Államvasut részvényei. A spekuláció irányzata nagyon tartózkodó volt. Az egész héten semmi sem zavarta a tőzsde nyugodt hangulatát. Az izgalom teljesen a gabonatőzsdét illette.

Gabonaüzlet. Az időjárás e hét folyamán kedvezőbben alakult. A csapadék megszünt és habár a hét elején még borus és hüvös volt az idő, később az égboltozat teljesen kiderült és evvel együtt emelkedett hőmérséklet is következett be. A vetések állásáról továbbra is kedvező hirek érkeznek és remélhető, hogy a mult heti fagyok sem okoztak kárt. A vizállás e héten keveset változott, azonban továbbra is alacsony. Külföldön ugyancsak enyhébb lett az idő.

A külföldi piacok üzletmenetében alig van változás és a kontinentális tőzsdéken a forgalom továbbra is szerény korlátok között maradt. A tengerentuli piacokon az árfolyamok kezdetben gyorsan emelkedtek ugyan, mert a termésbecslések kedvezőtlenebbek lévén, ez fedezési vételekre adott alkalmat, később azonban ismét visszaesés következett be, mi mellett a látható készletek is gyarapodtak és az exportkereslet is gyenge maradt. Angliában az árak alig változtak és a vevők ugy mint az eladók tartózkodóak maradtak. A francia piacokon állandóak voltak az árjegyzések és elégséges hozatalok mellett a vevők szükségletüket gyorsan elégithették ki. Az összes többi kontinentális piacokon a kereslet kismérvü, a fogyasztás csak legszükségesebb vételeire szoritkozik és az árakban alig észlelhető említésre méltó változás.

Nálunk a hét kezdetével a főcikk — buza — iránt rohamos és nagyobb áresés következett be. Később az irányzat barátságosabb alakot öltött, a nélkül azonban, hogy az árakra befolyással lett volna. Takarmánycikkek mérsékelt kereslet mellett változatlanok.

Az üzleti hét részleteiről a következőket jelenthetjük:

Buza. Az e heti üzlet kezdete a márciusi határidő-felmondások utolsó napjával esett össze és habár — tekintettel a kontreminnek a márciusi határidőben kifejtett szállitási akciójára — arra el kellett készülni, hogy az utolsó napon sem fognak kis mennyiségek felmondásra kerülni, a felszinre került és felmondott mennyiség mégis megdöbbentően nagy volt. A hatás nem is maradt el. A határidőpiacon valóságos deroute állott be és az árfolyamok rohamosan csökkentek, mi mellett az üzlet is nagyon izgatott hangulatban folyt le. A készáruüzletben ez természetesen nem maradhatott befolyás nélkül. Sürgetős kinálat és nagyon korlátolt forgalom mellett az árak 60—65 krajcárral csökkentek. Az üzlet későbbi folyamán a kedélyek nyugodtabbak, a hangulat is valamivel barátságosabbra fordult, sőt prima áru néhány krajcárral javult árak mellett is el volt helyezhető, az irányzat mindazonáltal csendes maradt és a forgalom is kismérvü volt. Az összforgalom ca. 55.000 métermázsa.

Rozs tartósan el volt hanyagolva. A fogyasztás tartózkodó és szállitási célokra sem volt kereslet. Igy csak szórványosan néhány kisebb tétel került eladásra, a mult héthez viszonyitva 10—15 krajcárral olcsóbb árak mellett. Budapest távolságában átvéve 7.65—7.70 forint, helyben 7.85 forintig jegyzünk.

Árpa (takarmány és hántolási célokra) ugyancsak mérsékelten volt forgalomban. A kinálat e héten valamivel gyengébb volt ugyan, a kereslet azonban szintén korlátoltabb és az árak változatlanok maradhatnak. A hét végével az irányzat némileg barátságosabb és minőség szerint 6.35—6.55 forintig fizetnek.

Zab kellemes irányzatu. A hozatalok mérsékeltek és különösen prima áru hiányzik a piacon. Az árak szilárdan tartottak és szin és tisztaság szerint helyben 5.85—6.20 forint között váltakoznak.

Tengeri változatlan maradt, ami mellett a kereslet ugy a helyi fogyasztás, mint elszállitási célokra is mérsékelt. Budapesti paritásra 4.50—4.55 forint, helyben 4.55—4.65 forint és Kőbányán 4.66½ forintot fizettek. Állomásokon átvéve a forgalom gyenge.

Olajmagvak: Készáru káposztarepce üzletlenül 11.——12.— frton jegyez. Bánati repce 11.25—11.75 frton, vadrepce 5.50—6.20 frton, lenmag 10.50—11.50 frton, gomborka 9.25—10.— frton. Uj káposztarepce 1899. augusztusra változatlan és üzlet nélkül állandóan 12.10—12.20 frt között jegyzett. Kendermag 11.50—12.— frton jegyzett.

Hüvelyesek. Bab (uj) változatlan csendes, üzlet nélkül. Névlegesen Trieurt aprószemü babot Gyöngyös-Félegyházán 7.— frton, gömbölyüt Baja-Zomborban 6.50 frton, barna babot Kalocsán 7.— frton. Nagy-Károlyban 6.75—7.— frton jegyzünk. Köles helyben 4.——4.10 frton értékesithető.

Vetőmagvak: Vöröshere változatlan. Bánáti vöröshere 42.——45.— frt, felvidéki áru 48.——54.— frt, lucerna 48.——54.— frt, muharmag 6.——6.50 frt, bükköny 5.25—5.50 frt, baltacim 12.50—13.50 frt között jegyez helyben.

A határidőüzletben már e hét kezdetével nagy árhanyatlás állott be. Ugyanis a buzaring a nem várt arányu felmondás hatása alatt kénytelen volt eddig folytatott manőverjét abbahagyni és hogy még a birtokában levő áprilisi buza egy részét szintén tovább adta, a kurzusok az effektiv buza értékére, sőt még jóval ez alá estek. És bár az effektiv piac a tömeges felmondásnak ellenére további erős visszaesést nem mutatott fel, a határidőüzletben még sem volt további jelentékeny árcsökkenés, sőt az amerikai hausszre ismét néhány krajcárral javult, amely javulást azonban a mai felmondás által keletkezett hangulat elenyésztette.

Márciusi buza 10.56 forintról 10.— forintig esett, majd megjavult 10.19 forintra, mig a mai felszámolási ár 10.— forintban lőn megállapitva.

Áprilisi buza 9.67 forintról 9.15 forintig hanyatlott s e hét folyamán több árvariációk után 9 forint 18 krral záródik.

Májusi buza 9.32 és 9.08 forint között e héten valamennyi számot átélte, mig végre 9.15 forintban állapodott meg.

Az októberi buza 8.51 forintról 8.40 forintra esett, majd 8.53 forintig javult, mig végre 8.43 forint kurzussal zárult.

Októberi rozs 6.65 és 6.60 forint között variált záró kurzusa 6.65 forint.

Májusi tengeri 4.56 forint körül ingadozott és 4.53 forinttal zárult.

Zab 5.85 és 5.78 forint között jegyzett és 5.82 forintban állapodott meg.

Repcében ugyszólván nem is fordult elő kötés, ára: 11.85 frt penz, 11.95 frt áru.

Hüvelyesek és terményok. (*Rechtnitz H. és M.* jelentése a *Budapesti Napló* részére.) Az üzletlenség, mely a hüvelyesekben már hosszabb idő óta jellemezte a helyzetet, a lefolyt héten is megmaradt eddigi tespedésében, különben ezt a pangást befolyásolta egyrészt az a körülmény is, hogy az ünnepekre a vételkedv nagyon gyenge volt, másrészt külföldi piacokon a hangulat csendes, a forgalom nehézkes. *Bab.* A jó kivitel következtében élénk kereslet e héten is csak barna bab után volt, amelyből a raktárak már nagyon csekélyek s a kis mennyiség, még piacra jó áron kelt el; ára állomáson 7½ frt, mig a többi fajták után a jelentéktelen kivitel következtében hiányzik a vételkedv. Ára: fajt fehér 6½—6¾ frt, törpe 7¼ frt. *Borsóban* nem volt üzlet, ára névleg 11—13 frt. *Lencsében* a fogyasztás csaknem kizárólag kisebb tételekre szoritkozott, ára 12—15 frt. *Mák* után való kereslet az ünnepekre ismét előtérbe jött s jó keletnek örvend; ára 32—34 frt. *Köles* ára 4¾—4½ frt, oláhországi áru transito 4¼ frt. *Kása* 9½—10¼—11.— forint. *Kendermagban* nagyobb tételek már nem kaphatók, kisebb mennyiség, mely még rendelkezésre áll, 13—14 frton talál vevőre. *Bükkönyben* kevés üzlettel szemben az előző heti irányzat e héten is megmaradt, ára 6¼—6½ frt. Muharmag után alig volt kereslet, ára 6½—6¾ frt. Mind 1000 kilogrammonkint.

Terpentinolaj. (*Kalmár* Sándor jelentése a *Budapesti Napló* részére.) A forgalom igen élénk, azonnal való szállitásra nagyobb tételek keltek. Későbbi terminusra nem fordultak elő kötések, mert a fogyasztók azt hiszik, hogy mihelyt az uj áru piacra érkezik, az árak az előbbi szinvonalra esnek. Viztiszta orosz terpentinolaj különösen keresett, és nagyban jegyez: 27·75—28·25 frtot 100 kilogrammonkint, 18% göngysuly engedménynyel, ingyen barrelban, ab budapesti állomás, készpénz fizetésre. Egyes barrelok 25 krral drágábbak.

Denaturált szesz. (*Kalmár* Sándor jelentése a *Budapesti Napló* számára.) A német piacok emelkedő irányzata egyre tart, mert a most közzétett adatokból kitünik, hogy a kartellbe, amelynek megalakulását 80 millió liter kontingens összehozásától tették függővé a tervezők, eddig 130 millió liter kontingenssel biró szeszgyárak léptek be, és további jelentkezések még mindig történnek. Nálunk ez a hausse irányzat nem érvényesült, mert a bécsi jegyzések csökkentek, és a fogyasztás különben is gyenge. Mai nagybani jegyzések: 19.50—19.75 forint, 10.000 literfokonkint, ingyen barrelban, ab budapesti állomás, készpénzfizetésre, engedmény nélkül.

Vásárcsarnok. Bár az ünnepek behatása alatt élénk üzlet fejlődött, a forgalom a várakozáson alul maradt, mi jórészt annak a körülménynek tudható be, hogy a hónap végével uralkodó pénzszüke a vevőközönség egy részét csak a legszükségesebb élelmi cikkek beszerzésére utalja. Fokozott vételkedvet tehát csak közvetlenül az ünnepek előtti napra varunk. Hozatalaink nagyarányuak voltak, a nagy készletek azonban a keresletet jórészt tulhaladva, hanyatló árakat idéztek elő.

Marhahusban gyenge volt a kereslet és az üzlet vontatottan alakult, a nélkül, hogy az árak változást szenvedtek volna.

Borjuban a nagy hozatalok árhanyatlást eredményeztek és hosszan mérve már csak 36—44 kros árak vannak érvényben.

Bárány napról-napra nagyobb mennyiségben került a piacra, a nagy élőbárány-felhajtás pedig annyira sürgős kinálatot tdézett elő, hogy az árak tarthatatlanul hanyatlottak. Igen sok gyenge bárány is érkezett, ugy hogy az ügyeletes állatorvos sokat áretlen volt miatt visszautasitott, amiért beküldőinket figyelmeztetjük, hogy 4 hétnél fiatalabb bárányokat ne küldjenek. Gyenge bárány párja 2—5 forintért, nehezebb bárányok 7—9 forintért kerültek eladásra.

Sertés jól keresett, kilója 45—48 krajcár.

Füstölt hus- és sonkából nagy tételeket bonyolitottunk le változatlan árakon, mert a készletek mindvégig elegendőknek bizonyultak.

Vadfélékből több vadsertés került eladásra, kilója 65 krajcárért, de ez ár alig lesz már tartható.

Élő baromfiban jó a piac, az árak tartottak. Szerb tyukot 1.40—1.50 krajcárért, magyar tyukot 1.60—1.80 krajcárért adtunk el.

Vágott baromfiban lanyhább az üzlet, vágott liba kilója a hét elején még 70—72 krjával fogyott nagyban, két nap óta pedig csak 64—66 krjával fizetik. Poulardok párja minőség szerint 1.50—1.80 frt.

Tojás a piac felvevő-képességét tulhaladó mennyiségben érkezett, amiért a mar mult heti jelentésünkben előre jelzett árhanyatlás tényleg be is állt, bar az ünnepi nagyobb fogyasztás egyelőre a rohamos áresések elejét vette. Ma eredeti ládajáért 30—31½ frtos árak voltak érvényben.

Vaj kielégitő mennyiségben érkezett. Friss főzővaj 85—95 kr, teavaj 1.05—1.20 frt kilója. Tehenturó 14—18 kr, liptói bödön-turó 50—54 kr. Turóban közvetlen ünnep utánra érzékeny elértéktelenedés várható.

Halakban élénk az üzlet, amiért a gyérebb küldemények javult árakon helyezhetők el.

Burgonyában még mindig szünetel az üzlet, a csekély vételkedv következtében az árak változatlanul olcsók.

Ipar és kereskedelem.

A Budapesti Villamos Városi Vasut-Részvénytársaság vonalain marciusban összesen 114.629 forint 83 krajcar bevétel volt. A mult év ugyanezen hónapjában a bevétel 118.365 forint 49 krt tett ki. A folyó év januar 1-től az összes bevétel 341.644 forint 90 krajcárra rugott, a mult év ugyanezen időszakában elért 348.469 forint 90 krajcár bevétellel szemben.

Fizetésképtelenségek. A *bécsi Creditoren-Verein* a következő fizetésképtelenségekről ad hirt: Posner Meier Izsák kézmüárukereskedő Tarnopol, Schick Manó kereskedő [illegible]meritz, Pinamonti Archidam-

kereskedő Caldonazzo, Winterstein P. Károly bőrkereskedő Magyar-Brod, Breier Hugó és társa női divatkereskedő Bécs, *Weisz* és *Pollák* bejegyzett kereskedő cég *Győr*, Pöchhacker és társa nagykereskedő Bécs, Swoboda József ércöntő Bécs, Kulczak Sándor ércöntő Bécs, Spiridione Paparella di Pietro kereskedő Zára.

A Mezőgazdasággal és Erdészettel Foglalkozók Nyugdijintézete e hónap 30-án tartja rendes évi közgyülését. A közgyülés elé terjesztendő igazgatósági jelentés szerint a nyugdijintézetnek 1898. végén 125 rendes tagja volt 149,800 korona biztositott nyugdijjal. A vagyon az 1898. évről szóló mérleg szerint 203,570 korona 76 fillért tesz, melyből 44726 korona 43 fillér esik az alapvagyonra, 155,278 korona 4 fillér pedig a biztositások dijtartalékára. A vagyon legnagyobb része és pedig 189,581 korona értékpapirokba van befektetve, a másik része takarékpénztárban mint betét kezeltetik. Az igazgatóság jelentésében megelégedéssel mutat rá az intézet anyagi állásának örvendetes állapotára, mely alkalmas arra, hogy az intézet iránt való bizalmat szélesebb körökben felköltse.

Első Leánykiházasitási Egylet m. sz. Ez évi marcius hóban 976 jutalékrész irattatott be és nászjutalékok fejében 26.162 forint 88 krajcár fizettetett ki. 1899. évi január 1-től március 31-éig beirt összes jutalékrészek száma 2849 és a kifizetett nászjutalékok összege 70.586 forint 02 krajcár.

Sorsolás. A Tisza-szegedi nyereménykölcsön sorsjáték sorshuzása ma történt meg a fővámház épületében, *Zarka* Miklós miniszteri tanácsos elnöklete alatt. A sorsoláson a következő sorozatokat huzták ki: 174 260 388 962 975 1066 1177 1323 1334 1426 1529 1631 1922 2370 2437 2575 2611 2681 2690 2742 2818 2847 2871 3112 3243 3280 3317 3826 4112 4215 4290. Ezek közül nyert *100.000 forintot:* 338—86, *ezer-ezer forintot* nyertek: 1066—20 1334—79 2370—36 2847—93 és 3317—99. A sorozat többi számai egyenkint 120 forintot nyertek.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára *Budapesten* 17.— forint pénzben, 17.25 forint áruban. — *Bécsben* 17.70 forint pénzben, 17.90 forint áruban.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertéskonzumvásár árjegyzése 1899. március 31-én. Készlet 467 darab. Érkezett 316 darab. Összesen: 783 darab. Eladatott 378 darab. Maradt 405 darab. — *Napi árak:* 120—180 kgr. sulyban 49—52 krajcárig, 220—280 kgr. sulyban 46—50— krajcárig, 320—380 klgr. sulyban 47—50— krig. Öreg nehéz páronkint 400—500 kilos —— krajcárig. Malacok 40—42 krajcárig különkint. A vásár hangulata lanyha volt.

A budapesti gabonatőzsde.

Budapest, április 1

Az ünnepekre való tekintettel a forgalom nagyon csekély volt. Vontatott forgalom mellett csak néhány ezer métermázsa került eladásra 5—10 krajcárral olcsóbb árakon. Egyéb gabonanemüekben gyenge volt a forgalom.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 80 k. 10 frt 20 kr, 100 mm. 79 k. 10 frt 17½ kr, 800 mm. 78 k. 10 frt 05 kr, 200 mm. 79 k. 10 frt 05 kr, 200 mm. 78 k. 10 frt — kr, 200 mm. 78·7 k. 9 frt 95 kr, 100 mm. 75·5 k. 9 frt 80 kr, 100 mm. 75·8 k. 9 frt 70 kr.

Felső-tiszavidéki: 300 mm. 76·5 k. 9 frt 75 kr, 100 mm. 76·8 k. 9 frt 75 kr, 100 mm. 76·5 k. 9 frt 55 kr.

Pestvidéki: 200 mm. 78 k. 9 frt 90 kr, 100 mm. 77·7 k. 9 frt 80 kr.

Bácskai: 100 mm. 77·8 k. 9 frt 80 kr, 100 mm. 73·8 k. 9 frt 50 kr.

Tolnai: 1000 mm. 76 k. 9 frt 75 kr.

Mind 3 hónapra.

Tengeri: 800 mm. 4 frt 70 kr.

Rozs: 150 mm. 7 frt 87½ kr.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint, készpénzben 100 kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Buza (uj)						
bánsági	75 k.	9.40—9.45	76 k.	9.60—9.70	77 k.	9.75—9.80
	78 k.	9.90—9.95	79 k.	10.05—10.10	80 k.	10.15—10.20
tiszavidéki	75 k.	9.90—9.95	76 k.	9.80—9.90	77 k.	9.95—10.—
	78 k.	10.05—10.10	79 k.	10.15—10.20	80 k.	10.35—10.55
pestvidéki	75 k.	9.55—9.70	76 k.	9.75—9.85	77 k.	9.90—9.95
	78 k.	10.——10.40	79 k.	10.10—10.20	80 k.	10.20—10.50
fejérmegyei	75 k.	10.——10.10	76 k.	9.75—9.85	77 k.	9.90—9.95
	78 k.	9.60—9.80	79 k.	10.10—10.20	80 k.	10.20—10.30
bácskai	75 k.	10.——10.10	76 k.	9.95—10.—	77 k.	10.05—10.10
	78 k.	9.85—9.90	79 k.	—.——.—	80 k.	—.——.—
román	75 k.	10.15—10.20	76 k.	0.——0.—	77 k.	0.——0.—
	78 k.	0.——0.—	79 k.	—.——.—	80 k.	—.——.—
szerb	76 k.	—.——.—	77 k.	—.——.—	78 k.	—.——.—
	79 k.	—.——.—	81 k.	—.——.—	80 k.	—.——.—
belgár	76 k.	—.——.—	77 k.	—.——.—		
	79 k.	—.——.—	81 k.	—.——.—		

Rozs ...	(uj) I. r.	70—72 k.	7.85—7.95	II. r.	—— k.	7.75—7.85
Árpa ...	(uj) tak.	60—62 k.	6.20—6.55	égetni való	62—64 k.	6.60—7.40
„ ...	(uj) sörfőz.	64—66 k.	7.60—8.40			
Zab ...	(uj)	39—41 k.	5.80—6.15	(ó)		
Tengeri	(ó) bánsági	— k.	4.65—4.70	(ó)		4.15—4.80
Repce...	káposzta		11.25—12.—	más n.	— k.	—.——.—
Köles ...	(ó)		—.——.—	(uj) bánsági		4.50—4.65

A határidőüzlet irányzata lanyha volt.

Köttetett:

Buza márc.-ra . . .	—.——.—
Buza áprilisra . . .	9.23—9.33—9.18
Buza májusra . . .	9.23—9.27—9.15
Buza októberre . . .	8.46—8.42
Rozs áprilisra . . .	6.62—6.63—6.61
Tengeri májusra 99. .	4.54—4.55—4.53
Zab áprilisra . . .	5.70—5.71
Káposztarepce . . .	—.——.—

Déli egy órakor a következő záróárakat állapitották meg hivatalosan a tőzsdén:

Buza márciusra	—.—	pénz —.—	áru
Buza áprilisra	9.27	„ 9.29	„
Buza májusra	9.22	„ 9.24	„
Buza októberre	8.43	„ 8.44	„
Rozs márciusra	7.64	„ 7.66	„
Rozs októberre	0.—	„ 0.—	„
Tengeri májusra 99 . . .	4.50	„ 4.52	„
Zab márciusra	5.74	„ 5.76	„
Zab októberre	0.—	„ 0.—	„
Repce augusztusra	11.90	„ 11.95	„

Délután fél ½5 órakor zárul:

Buza áprilisra 99	9.26— 9.27
Buza májusra	9.24— 9.26
Buza októberre	8.46— 8.47
Rozs áprilisra 99	7.65— 7.70
Rozs októberre	6.65— 6.70
Zab áprilisra 99	5.73— 5.74
Zab májusra	—.——.—
Tengeri májusra 99	4.55— 4.56
Repce augusztusra	11.85—12.05

A budapesti értéktőzsde.

A mai üzlet tekintettel a közeledő ünnepekre nem tüntetett fel nagy forgalmat, a hangulat azonban mindkét hitelrészvényben meglehetősen szilárd volt. Magyar hitelrészvények a coupon detachirozása végett eszközölt vételek alapján 1.50 frttal javultak. Osztrák-magyar államvasutakban nem volt üzlet.

A helyi piacon buzában volt némi kereslet 1 frttal magasabb árak mellett.

A déli tőzsde továbbra is szilárd maradt. Valuták és ércárak változatlanok.

Az *előtőzsde* élénk.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 398.——398.50. Osztrák hitelrészvény 370.30—371.25. Osztrák-magyar államvasuti részvény 366.——366.25. Koronaértékü járadék 97.45. Rimamurányi vasmü 315.——316.— forinton.

A *déli tőzsde* szilárd.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 390.——390.50. Osztrák hitelrészvény 370.70—371.25. Osztrák-magyar államvasuti részvény 366.——366.25. Koronaértékü járadék 97.35. Rimamurányi kőszénb. 316.25—317.40. Déli vasut 62.25—62.60. Közuti vasut-részvény 394.——395.—. Leszámitolóbank részv. 260.—. Jelzálogbank részvénytársaság 247.——247.50 forinton.

Az *utótőzsde* irányzata csekély üzlet mellett nyugodt maradt.

Jegyzetek: Osztrák hitelrészvény 370.60—370.75. Magyar hitelrészvény 390.—. Osztrák-magyar államvasut 365.80—365.60. Rimamurányi vasmü 316.75 forinton.

Délutáni zárlat:

Osztrák hitelrészvény 370.60 forinton.

Leszámitoló árfolyamok:

Magyar általános hitelbank	397.—
Osztrák hitelintézet	368.—
Magyar aranyjáradék	119.75
Magyar koronajáradék	97.75
Magyar ipar- és kereskedelmi bank	105.—
Magyar jelzálog hitelbank	251.—
Magyar leszámitoló bank	264.—
Rimamurányi vasmü	317.—
Budapesti közuti vasp. részj. . . .	394.—
Déli vasut	64.—
Osztr.-magy. államvasut	364.—
Budapesti bankegyesület	100.—
Első magyar iparbank	168.—
Hazai bank r. t.	113.—
Pesti magyar keresk. bank . . .	1409.—
Belvárosi takarékpénztár r.-t. . . .	104.—
Magyar általános takarékpénztár .	300.—
Magyar orsz. közp. takarékpénztár	785.—
Pesti hazai első takarékp.	7985.—
István téglagyár	72.—
Magy. ált. kőszénbánya részv. . .	112.—
Salgótarjáni kőszénbánya r. társaság	588.—
Ganz-féle vasöntőde részv.-társ. .	2180.—
Bantlin-féle vegyi gyárak . . .	525.—
Magyar cukoripar A-sor	139.—
Magyar cukoripar r. t. B-sor. . .	176.—
Magyar vasuti forg. r. t.	257.—
Adria m. kir. tengerhajózási r. t. .	245.—
Budapesti közuti vaspálya id. részj. .	384.—
Budapesti városi villamos vasut. .	236.—

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerü hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapitotta meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna 48.——58.— forint, vörös tiszai, alföldi és felvidéki 39.——42.— forint. Vörös erdélyi —.——.— Vörös bánsági —.——.— forint. Középszemü 42.—47.—. Nagyszemü 47.—52.—. Disznózsir: budapesti 54.50—55.— forint, vidéki —.——.— frt. Táblaszalonna: légenszáritott vidéki —.——.— városi 4 darabos 45.50—46.— forint, 3 darabos 48.50—49.— forint, füstölt 51.——52.— forint. **Szilva:** bosznjai, szokás szerinti minőség —.——.— forint. 120 darabos 9.25—9.50 forint, 100 darabos 10.——10.25 forint, 85 darabos 18.——18.25 forint azonnali szállitásra. Szerbiai szokás szerinti minőség 8.25—8.50 forint, 100 darabos 9.50—9.75 forint, 85 darabos 12.75—13.— forint. Szilvaiz: szlavóniai 13.50—14.50 forint, szerbiai 12.——13.— forint azonnali való szállitásra.

A bécsi gabonatőzsde.

Bécs, április 1. (A *Budapesti Napló* tudósitójának telefonjelentése.)

Jegyzések: Buza tavaszra 9.20. Buza május—juniusra 9.02. Rozs tavaszra 7.80. Tengeri május—juniusra 4.82. Zab tavaszra 6.06. Repce augusztus—szeptemberre 12.10—12.20 forinton.

A bécsi értéktőzsde.

Az *előtőzsdén* korlátolt az üzlet, tekintettel az ünnepekre, csak ipari papirok élénkek.

A *déli tőzsdén* kedvező volt a hangulat.

A *zárlat* üzlettelen.

Bécs, április 1. (*Magyar értékek zárlata.*) 4% arany járadék 119.75. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy —.—. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 101.—. Magyar keleti vasuti állami kötvény 120.20. Magyar leszámitoló és pénzváltóbank 258.—. Rimamurányi vasmürészvény 316.75. Magyar koronajáradék 97.40. 4%-os Magyar földteherm. kötvény 96.40. Magyar hitelbank részvény 390.—. Magyar nyeremény kölcsön sorsjegy 163.40. Kassa-oderbergi vasuti részvény 186.60. Magyar kereskedelmi bank 1407.

Bécs, április 1. (*Osztrák értékek zárlata.*) 4·2% papirjáradék 101.—. 4%-os osztrák aranyjáradék 120.20. 1860-iki sorsjegy 140.—. Osztrák hitelsorsjegy 199.—. Angol-osztrák bank 155.—. Bécsi bankegyesület 277.50. Osztrák-magyar bank 922.—. Déli vasut 62.63. Dunagőzhajózási részvény 443.—. Dohányrészvény 132.—. Császári és királyi arany 5.69—. Német bankváltók 58.03. 4·2% ezüst járadék 100.80. Osztrák koronajáradék 100.80. 1864-iki sorsjegy 194.75. Osztrák hitelintézeti részvény 380.38. Unionbank 331.50. Osztrák Länderbank 242.25. Osztrák-magyar államvasut 365.63. Elbavölgyi vasut 257.75. Alpesi bányarészvény 246.80. 20 frankos arany 9.56. Londoni váltóár 120.50. Bécsi tramway 515.—. Az irányzat szilárd.

Bécs, április 1. (A *Budapesti Napló* tudósitójának telefonjelentése. A *délutáni magánforgalom*ban a zárlatok a következők voltak Osztrák hitelrészvény 370.50 Magyar hitelrészvény 390.50. Angol-Osztrák bank 155.25 Uulon bank 331.75, Länderbank 242.25, bankegyesület 277.50, osztrák-magyar államvasut részvény 365.75 északnyugati vasuti részv. 246.—, elbavölgyi vasut 257.75, dunagőzhajós részv. —.—, alpesi bányarészvény 247.— májusi járadék 101.—, osztrák koronajáradék —.—, magyar aranyj. —.—, magyar koronajáradék —.— német birodalmi márka februárra 59.03 márciusra —.—, török sorsjegyek 62.—, rimamurányi vasmü 317.25 déli vasut —.— dohányrészvény 132.50. Napoleon d'or 9.56.

Külföldi értéktőzsdék.

Berlin, április 1. (*Tőzsdei tudósitás.*) A bányaértékek százalékszámra emelkedtek, állitólag redőzésekre és véleményes vásárlásokra. Különben csöndes volt az egész piac, csak a belföldi vasutak emelkedtek. Járadékok állandók, belföldiek ártartók, amerikaiak bágyadtak. Zárlatkor ünnepi csönd volt az egész tőzsdén, csak kőszénrészvényekben volt tovább is élénk forgalom. Magánleszámitolási kamatláb 4¼%.

Berlin, április 1. (*Zárlat.*) 4·2%-os papirjáradék 100.30. 4% osztrák aranyjáradék 101.50. Elbavölgyi vasut —.—. Magyar koronajáradék 97.30. Osztrák-magyar államvasut 155.60. Kassa-oderbergi vasut —.—. Bécsi váltóár 169.30. Magyar vasuti beruházási kölcsön 102.10. Alpesi bányarészvény 101.50. Disconto-Commandit 195.75. Általános villamossági Edison 300.50. Gelsenkircheni 196.60. Laurahütte 240.—. 4·2% ezüstjáradék 100.25. 4% magyar aranyjáradék 100.60. Osztrák hitelrészvény 231.90. Déli vasut 28.50. Károly Lajos vasut —.—. Orosz bankjegy 216.10. 4% uj orosz kölcsön 101.—. Török dohányrészvény —.—. Olasz járadék 94.40. Magyar hitelbank 181.75. Dynamit Trust 191.25. Harpeni —.—. Az irányzat szilárd.

Páris, április 1. (*Zárlat.*) 3% francia járadék 101.92. Olasz járadék 94.70. Osztrák-magyar államvasut 782.—. Francia törleszth. járadék 100.55. 4% magyar aranyjáradék 101.—. Török dohányrészvény 285.—. Osztrák Länderbank 511.—. 3½% francia járadék 103.65. Osztrák földhitelintézeti részvény —.—. Déli vasut 170.—. 4% osztrák aranyjáradék 103.50. Ottomanbank 507.—. Párisi bankrészvény 1028. Alpesi bánya részvény 528.—. Az irányzat határozatlan.

Frankfurt, április 1. (*Zárlat.*) 4·2% papirjáradék —.—. 4% osztrák aranyjáradék 101.70. Magyar koronajáradék 97.40. Osztrák-magyar bank 153.—. Déli vasut 28.50. Elbavölgyi vasut —.—. Londoni váltóár 204.07. Bécsi bankegyesület 139.90. Villamos részvény 163.—. 3%-os magyar aranykölcsön 85.70. 4·2%-os ezüstjáradék 100.50. 4% magyar aranyjáradék 100.50. Osztrák hitelrészvény 232.40. Osztrák-magyar államvasut 156.—. Északnyugati vasut —.—. Bécsi váltóár 169.26. Párisi váltóár 80.75. Unionbank 166.— Alpesi bányarészvény 246.—. Az irányzat szilárd.

Hamburg, április 1. (*Zárlat.*) 4.2% ezüstjáradék 100.30. 1860. sorsjegy 147.25. Déli vasut 28.75. 4% osztrák aranyjáradék 101.30. Osztrák hitelrészvény 231.90. Osztrák-magyar államvasut 155.50. Olasz járadék 94.20. 4% magyar aranyjáradék 100.45. Az irányzat nyugodt.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Április 1. A hizott sertés üzletirányzata csendes.

A) *Hizott sertések ára:* I. A) Magyar elsőrendü: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli sulyban) 47½—48— krajcárig. Öreg közép páronkint 300—400 kilogrammig terjedő sulyban 47½—48 krajcárig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban 51—51½ krajcárig. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogrammig való sulyban) 49—50— krajcárig. Fiatal könnyü páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) 48½—49— krajcárig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 260 kilogrammon felüli sulyban) ——— krajcárig. Közép (páronkint 240—260 kilogramm sulyban ——— krajcárig. — Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— krajcárig. — III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) ——— krajcárig. — Közép (páronkint 250—320 kilogrammig terjedő sulyban) ——— krajcárig. — Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) ——— krajcárig. — IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——.— krajcárig. — Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) ——— krajcárig. V. Szerbiai:

Nehéz (páronkint 260 kilogramm felüli sulyban) 49——50 krajcárig. — Közép (páronkint 240—260 kilogrammig terjedő sulyban) 49—49½ krajcárig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 47½—48— krajcárig.

Sertéslétszám 1899. március 30. napján volt készlet 33.741 darab. 1899. évi március 31. napján felhajtatott 1707 darab, 1899. évi március 31. napján elszállittatott 309 darab. 1899. április 1. napjára maradt készletben 35.139 darab.

TÁJÉKOZTATÓ.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hirneves háziszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbizható, fájdalomcsillapitó bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csuznál, tagszaggatásnál és meghüléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerü háziszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékü utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony“ védjegy és Richter czégjegyzés nélkül mint nem valódit utasitsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállitók, RUDOLSTADT.

KATHREINER-FÉLE Kneipp maláta kávé.

Nagymama nekem is!

Évek óta kitűnő pótléknak bizonyult a babkávéhoz. Ideg-, sziv- és gyomorbajoknál, vérszegénységnél orvosilag ajánlva. — Legkedveltebb kávéital a családok százezreinél.

Napirend.

Naptár. Vasárnap, április 2. — Római katholikus: A. Husvét vasárnap. — Protestáns: A. Husvét vasárnap. — Görög-orosz: (március 21.) C. Nagyböjt 3. v. — Zsidó: Niszán 22. Pészách. ut. sz. — A nap kél reggel 5 óra 21 perckor. — Nyugszik délután 6 óra 14 perckor. — A hold kél éjjel 12 óra 40 perckor. — Nyugszik reggel 8 óra 51 perckor.

A miniszterek nem fogadnak.

Ünnepi zenés nagymise délelőtt 10 órakor a koronázó Mátyás-templomban *Vaszary* Kolos bibornok-hercegprimás pontifikálása mellett.

Nemzeti Muzeum: Természetrajzi tára nyitva d. e. 9-től délután 1 óráig. A muzeum többi tárai 1 korona belépődij mellett megtekinthetők.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körut 19.) nyitva délelőtt 9—1-ig.

Országos Képtár és a Van Dyck kiállitás az Akadémiában. Nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig.

Természetrajzi gyüjtemények muzeuma nyitva délelőtt 10—12-ig.

Az Iparmüvészeti Muzeum és az iparmüvészeti társulat állandó bazárja az Üllői-uton nyitva délelőtt 9—1-ig.

Teknologiai iparmuzeum zárva.

Az összes könyvtárak zárva vannak.

A Hódoló diszfelvonulás. Eisenhut Ferenc óriási kör képe, látható Városliget, Andrássy-ut végén, reggel 9 órától este 5 óráig. Belépő dij 50 krajcár, gyermekjegy 30 krajcár.

Magyar Kereskedelmi Muzeum. Állandó kiállitás, kereskedelemtörténeti muzeum és keleti mintatár az Iparcsarnokban délelőtt 9—12-ig és délután 2—5-ig van nyitva. Az igazgatóság hivatalos órái ugyanott délelőtt 9-től délután 2 óráig. Magyar házi-ipar központi bazár, Kerepesi-ut 22. I. emelet délelőtt 9-től déli 1 óráig és délután 3-tól este 7 óráig. Tudakozó iroda és nyilvános szakkönyvtár, Kerepesi-ut 20. szám, délelőtt 9—12-ig és délután 3—6-ig.

Állatkert nyitva egész nap.

Naptár: Hétfő, április 3. Római katolikus: Husvét hétfő. — Protestáns: Husvét hétfő. — Görög-orosz (március 22.) Vazul. — Zsidó: Niszán 23. — A nap kél reggel 5 óra 19 perckor, nyugszik délután 6 óra 15 perckor. — A hold kél éjjel 1 óra 20 perckor, nyugszik délelőtt 10 óra 1 perckor.

A miniszterek nem fogadnak.

A magyar uszóegyesület atletikai osztályának mezei versenye délután fél 4 órakor.

Fackberg R. szépirodalmi felolvasása este fél 8 órakor, a Royal szálló disztermében.

Nemzeti Muzeum: Természetrajzi tára, nyitva d. e. 9—1-ig. Többi tárai 1 korona belépődij mellett megtekinthetők.

Teknológiai iparmuzeum zárva.

Iparmüvészeti muzeum zárva.

Az összes könyvtárak zárva vannak.

Időjelzés.

— *A m. kir. országos meteorologiai intézet jelentése.* —

Budapest, április 1.

Az időjárási helyzet annyiban változott, hogy az északi depresszió Közép- illetve Dél-Oroszország fölé vonult, mig a maximum délnyugaton helyét megtartotta. Északnyugaton uj depresszió merült fel.

Az idő európaszerte szórványosan csapadékos, a hőmérséklet eloszlása nem változott lényegesen.

Hazánkban leginkább csak keleten volt csapadék, a hőmérő az éjjel többnyire 1—2 fokkal a fagypont alá sülyedt.

Kilátás: Nyugoti szelekkel tulnyomóan száraz idő várható, egyelőre jelentékeny hőváltozás nélkül.

ÚTMUTATÓ.

Sternberg Ármin és Testvére hangszergyár, cs. és kir. udv. szállitók Budapest, VII., Kerepesi-ut 36. Megjelent! A legujabb s legjobb FUVOLA-ISKOLA Weinbaum Keresztélytől. Kiválóan alkalmas önoktatásra. Könnyü modorban: Ára 2 forint. 2 frt 15 kr. beküldése ellenében bérmentve küldetik.

Első Leánykiházasitási Egylet Budapesten, VI. ker., Teréz-körut 40—42. szám. Alapittatott 1863. évben. Kifizetett nászjutalékok 1892. december hó 31-ig 1,600,000 frt. Legelőnyösebb feltételek kiházasitási biztositásokra 300 frttól 10,00 frtig.

Magyar általános takarékpénztár részvénytársaság BUDAPEST, V., József-tér 8. Befizetett részvénytőke 1 millió 500 forint. Elvállal takarékpénztári betéteket 4%-os kamatozás és a legkulansabb visszafizetési feltételek mellett.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Tolnay Lajos, vezérigazgató: Benke Gyula. VI., Andrássy-ut 5.

New-Yorki Germania életbiztositó társaság; alapittatott 1868. Biztositott tőkeállomány 815½ millió kor. Ugyanott:

Első osztrák biztositó intézet katonai szolgálat esetére Bécsben (kölcsönös): Mindkettő vezérképviselősége Budapest, V., Váci-körut 16. sz. Igazgató Kállay Gyula. Prospektus kivánatra ingyen.

Vadászkürt szálloda Kishid-utca 5. sz. Elsőrangu szálloda a város központján. Mérsékelt árak. Világitás és kiszolgálás a szobaárakba betudva. Kammer Ernő tulajdonos.

Teljes lakberendezések, háló-, ebédlő- és szalonberendezések, ugyszintén valódi angol bőr ülőbutorok készpénzfizetés mellett, igen előnyösen beszerezhetők, illetve megrendelhetők esetleg részletfizetésre is Gresz Lajos kárpitos és diszitőnél. Raktár és mühely: VIII., József-körut 17.

Pannonia szálloda, Budapest, Kerepesi-ut a Nemzeti Szinház és Népszinház között. *Százharminc szoba és terem. Nagy étkező termek és kávéház. Olvasó- és társalgó-terem. Elektromos felhuzó (Lift). Villamos világitás. Központi fütés. Fürdők.*

Haverland Antal épület- és mülakatos nagy gépmühelye IV., Károly-körut, a Károly-kaszárnya udvarában. Elvállal mindennemü épület- és mülakatos munkát, vasszerkezeteket, üvegtetőket, vaslépcsőket, helyi érdekü vasutak felszereléseit, takaréktüzhelyeket és mindennemü e szakmába vágó munkákat és javitásokat. Továbbá felvonógépeket, kézi és géphajtásra közlőmüveket és azok felszerelését. Göz-, gáz-, benzin- és petroleummotorok felszerelését, valamint kerékpárok javitását. Költségvetések kivánatra.

„Páris“ szálloda Budapest. Körülbelül 100 szoba és szalonok 1 frttól felj. fürdőszobák és villamvilágitás, elegáns kávéház, étterem és söresarnok, Bachuszpince, látványosság.

Vizállás.

		márc. 31. méter	ápr. 1. méter			márc. 30. méter	ápr. 1. méter
Inn	Schärding	0.48	0.60	Tisza	M.-Sziget	0.60	0.50
Duna	Passau	1.10	1.18	"	Tekeháza	0.54	0.76
"	Linz	1.35	1.29	"	V.-Namény	1.51	1.72
"	Bécs	1.28	1.04	"	Tokaj	1.83	1.83
"	Pozsony	0.92	1.16	"	Tisza-Füred	1.74	1.62
"	Komárom	1.23	1.29	"	Szolnok	1.71	1.58
"	Budapest	0.77	0.78	"	Csongrád	2.05	2.02
"	Paks	0.07	0.07	"	Szeged	2.58	2.59
"	Mohács	0.86	0.87	"	Török-Becse	1.66	1.63
"	Gombos	1.56	1.56	"	Titel	2.18	2.18
"	Ujvidék	1.30	1.29	Ondova	Bártfa	0.50	0.50
"	Pancsova	2.49	2.48	Topolya	Hoór	0.65	0.50
"	Orsova	3.08	3.06	Bodrog	Zemplén	1.80	2.10
Morva	Magyarfalva	0.42	0.—	Sajó	Zsolca	1.50	1.50
Vág	Zsolna	0.60	0.70	Hernád	H.-Németi	0.63	0.69
"	Trencsén	0.51	0.71	Berettyó	Margita	0.46	0.46
"	Szered	0.40	0.52	"	B.-Ujfalu	0.26	0.26
Rába	Sz.-Gotthárd	0.—	0.04	Körös	Csucsa	0.—	0.—
"	Sárvár	0.46	0.37	"	N.-Várad	0.35	0.36
"	Győr	1.56	1.68	"	Belényes	0.—	0.66
Dráva	Pettau	0.—	0.—	"	Tenke	0.60	0.58
"	Zákány	0.18	0.26	"	Gurahonc	0.84	0.80
"	Barcs	0.40	0.—	"	Borosjenő	1.14	1.18
"	Eszék	0.94	0.81	"	Békés	2.72	2.72
Mura	M.-Szerdah.	0.—	0.20	"	Gyoma	3.68	2.92
Száva	Zágráb	1.46	1.—	Maros	Gy.-Fehérvár	0.66	0.64
"	Sziszek	3.60	4.50	"	Branyicska	1.14	1.16
"	Mitrovica	4.66	4.81	"	Soborsin	0.—	0.—
Szamos	Deés	0.48	0.54	"	Arad	0.12	0.22
"	Szatmár	1.60	1.94	"	Makó	1.40	1.28
Kraszna	N.-Majtény	0.—	0.—	Temes	K.-Kostély	1.42	1.42
Latorca	Munkács	0.30	0.24	Béga	Kisszető	1.20	1.16
Laborca	Homonna	0.—	0.40	"	Temesvár	0.—	0.45
Ung	Ungvár	0.—	0.—	"	Becskerek	0.58	0.—

Élősövény.

Gleditschia (koronatövis, krisztustövis vagy tüskés lepényfa). Valamennyi sövény-növény között legelső. Gyorsan fejlődik, nem csemetézik (mint akácz, orgona stb.) sürü, izmos (15—28 cm. ágas, tövisseivel ember és bármi állatnak ellentáll; főelőnye, hogy agyag, homok, meszes, köves, szikes stb. talajban kitünően diszlik. Szőlők, kertek, legelők, udvarok, majorok, temetők stb. körülkeritéséhez felülmulhatlan, legolcsóbb, örökös sövényt képez. Ezer darab csemete ára 6 frt, elegendő kétszáz méterre. Minden megrendeléshez rajzokkal ellátott, nyomtatott ültetési és kezelési utasitás mellékeltetik. Ismertető árjegyzék ingyen és bérmentve.

Magvak, friss szedés, csiraképes, 100 kiló 28 frt, 50 kiló 16 frt, 10 kiló 4 frt 20 kr. — **Szőlőojtványok** szokványminőségben még eladásra vannak.

Szőlőültető.

Szabadalmazva Ausztria-Magyarország és Francziaországban. Egyszeri lenyomással 12 cm. széles és tetszés szerint 40—60 cm. mélységü kerek gödröt csinál, melyből a földet kiemeli, kitünő eredménynyel használható bármilyen gyökeres és sima szőlővesszők, ojtványok ültetéséhez és iskolázásához, kerti csemeték, egyébnemü kerti ültetvények, élősövény és bármi dugványok ültetéséhez. Szőlők, gyümölcsösök és szőlő- vagy faiskolák trágyázásához. Kiállitási kitüntetések. Nagyszombatban nagyérem és elsőrendü diszoklevél. Nagyváradon 1891-ben ezüst oklevél. 1896-ban nagy ezüst-érem és diszoklevél. Kassán ezüst-éremmel ékitett diszoklevél. Az ezredévi kiállitáson Budapesten kiállitási nagy érem és oklevél. Balaton-Füreden elismerő oklevél. A brüsseli nemzetközi kiállitáson nagy ezüst-érem és diszoklevél. Ezeken felül ezrekre menő elismerő levelek bizonyitják kitünő gyakorlati képességét s főként azt, hogy szőlészet, kertészet, gyümölcsészet ugy minden más, mezei vagy belgazdálkodásnál valóban nélkülözhetlen eszköz, s oly erős készületü, hogy évtizedek multán sem romlik el, az egész értékét pedig, bármihez szükséges ilynemü lyukak furásánál 2—3 nap alatt könnyü és gyors működésével már behozza. A lapokban hirdetett szabadalmazott, de nagyrészben használatképtelen uj találmányok megrendelése tárcsákodóvá tett ugyan sok megrendelőt, de itt már a fentirott, és még mindig szaporodó elismerő iratok és kitüntetések szerint mindenki a tárgy czélszerüségéről biztositva van. Ára aczélból, erős kivitelben 4 frt 50 kr., 10 darab 40 frt.

Megrendelhető a *SZŐLŐOJTVÁNY-TELEP KEZELŐSÉGÉ*-nél 7484
NAGY-KÁGYA, u. p. *SZÉKELYHID.*

Katona-ügyekben

legjobban, leggyorsabban és legolcsóbban eljár és elintéz

reklamációkat,

megszerez **utleveleket, idő előtti nősülésre engedélyeket,** eljár a **tiszt urak** és **önkéntesek összes személyes ügyeiben** stb. a **Dominke János** v. csász és kir. százados tulajdonát képező

KATONAÜGYI-IRODA

BUDAPEST.

VII., Kerepesi-ut 6. sz.

Ki ne volna kiváncsi a jövőjére?

Mit rejt magában a sors számunkra, mi fog történni velünk késő évek multán?

A cigány-jósnő

a kártyahuzás és kártyavetés müvészete

belé enged pillantanunk a titokzatos jövendőbe. Nemcsak **érdekes** és **tanulságos,** hanem **mulattató** könyv is.

Leányok, asszonyok kedvelt szórakoztatója

Ára szines boritékban 50 kr.

Felette érdekes:

A fölülmulhatlan ezermester

büvész-kamrája.

Mindenféle érdekes büvészi mutatványokkal. Ára 30 kr.

Megrendelhetők

a **Budapesti Napló** kiadóhivatalában.

A pénz előleges beküldésekor a könyv bérmentve küldetik.

Szinházak, szórakozó helyek.

NEMZETI SZINHÁZ.

Vasárnap, 1899. évi április hó 2-án.
Délután 2½ órakor leszállitott helyárakkal:

Essex gróf.

Szomorujáték 5 felvonásban. Irta Laube Henrik Forditotta Szigligeti.

Este:

Himfy dalai.

Vigjáték 3 felvonásban, egy előjátékkal. Irta: Berczik Árpád.

Kezdete 7½ órakor.

Hétfőn délután Sevillai borbély, este Bünös szerelem.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Vasárnap, 1899. évi április hó 2-án.

Roland mester.

Opera 3 felvonásban. A harmadik felvonásban egy változással. Zenéjét és szövegét irta Gróf Zichy Géza.

Személyek:

Roland	Perotti	Levelesol	Ney D.
Yvette	Kaczér	Beauvieux	Kertész
Parbleuné	Bartóky M.	Damoiseau	Takács

Kezdete 7 órakor.

Hétfőn A zsidónő.

VIGSZINHÁZ.

Vasárnap, 1899. évi április hó 2-án.
Délután 3 órakor mérsékelt helyárakkal.

Dr. Pepi.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Albert Carré. Forditotta: Zilahi Kiss Béla.

Személyek:

Bichard	Góth	Courtelinné	Nikó L.
Eugénie	Kalmár P.	Blanche	Pécsi P.
Cocherel	Gyöngyi	Oscar	Tapolczai
Hermance	Haraszthy H.	Ida	Hettyey A.
Adrien	Szerémy	Virginie	Makróczyné
Courtelin	Balassa	Liza	Boros F.

Este:

Helyet a nőknek.

Bohózat 3 felv. Irták Albin Valabrégue és Maurice Hennequin. Forditotta Huszár Vilmos.

Személyek:

Cascadier	Hegedüs	Pontgirard	Tapolczai
A neje	Hunyady	Bouquet	Gál
Renée festő	Delli E.	Courpeteaux	Szerémy
Andrée	Kalmár	Malvine	Berzétei
Camille orvos	Varsányi	Noémie	Haraszthy
Giboulet	Fenyvesi	Amélie	Molnár R.

Kezdete 7½ órakor.

Hétfőn délután A végrehajtó, este Helyet a nőknek!

VÁROSLIGETI SZINKÖR.

Vasárnap, április 2-án két előadás.
D. u. 3 órakor félhelyárakkal:

Betyár kendője.

Népszinmü 4 szakaszban. Irta: Abonyi Lajos.

Este ½7 órakor félhelyárakkal:

A vasgyáros.

Szinmü 4 felvonásban. Irta: Ohnet György. Forditotta: Fái J. Béla.

KISFALUDY SZINHÁZ.

Vasárnap, április 2-án.
Először:

Henschel fuvaros.

Szinmü 5 felvonásban. Irta: Hauptmann Gerhard. Forditotta Molnár Ferenc.

Somossy Mulató

Albrecht Ferenc, bérlő.

Ma vasárnap és holnap hétfőn két előadás.

Délután fél 4 órakor:

Egészen uj szenzációs specialista müsor:

Esti előadás kezdete 8 órakor.

A világhirü komikus-akrobaták

„AZ ERDEI MANÓK."

Sylvester kremo csoport.

MLLE LA BELLE VETSERA
a dán szépség.

REAL és LANZETTÓ
a kitünő francia duettisták.

VERON NŐVÉREK ének kettős.

THE NAMRUG zene-excentrikus.

Thellheim humorista.

„DIE FEINE ROSI" bohózat énekkel.

Valamint az összes müerők.

A télikert-kávéházban délután 3 órától kezdve Munczy Lajos hires zenekara játszik.

Legdivatosabb uj zenemüvek.

„Szervusz babám, galambom!" 3 más szép dallal együtt **Szentirmay Elemértől**, netto 70 kr. **Lányi Ernő** „Uj tavasz" legszebb uj magyar dalai, egy-egy füzetben 4—5 dal, 1 frt 20 kr. füzetje. **„Trillalárum"** nóta 40 kr. **Csengery Gyula „50 Hallgató nóta"** és 50 búfélejtő nóta" mindkettő ez utóbbi év legujabb s legkedveltebb magyar nótáit adja, kötetje 1 frt. **Operettek:** ‚Gésák', ‚Görög rabszolga' teljes zongorakivonat à 2 frt 50 kr. **Valzerok** 1 frt 50 kr. **Egyvelegek** 1 frt 50 kr. **Chinaman kuplé** 1 frt 50 kr. „Diákkisasszony" operette, a „Férfi mind ledér" dal keringője 90 kr. **Küry Klára daloskönyve** 104 oldal, tartalmazza Küry legszebb müsor darabjait 2 frt.

Blaháné, Komáromi Mariska Dalbokrétája, 104 oldal tartalmazza e müvésznők dalait 2 frt. **Táncalbum**, 16 legkedveltebb uj táncdarabbal 2 frt. **Kuplék:** Verlorenes Glück (Mein Elend) 50 kr., Schleicher Walzer 60 kr., Kleine Wittwe 50 kr., **D'Amant** „Männertreue" és „Ständchen" à 60 kr. **Táncok:** „Mondschein", „Ámor szabadságon" és **Yvon** „Budapesti emlék" keringők à 1 frt. „Pas de quatre" 60 kr. **Yvon** „La serenata" és **Ganne** „La Czarina" Lengyelkék à 60 kr, **Rosey** „Honey Moon" induló 60 kr.

A **„Zenélő Magyarország"** zongora és hegedü zenemü folyóirat ápr. elsei VII. füzete tartalma: I. **Szentirmay Elemér** „Volt-e szived, volt-e lelked" dal. II. **Bîou F.** ‚A tavasz bevonulása' induló. III. **Hartl H.** „Polonaise"-t hegedüre zongorakisérettel és **Fonj-fonj** szép svéd dal magyar szöveggel. Minden évnegyedben 6 hasonló gazdag tartalmu füzet 60 zeneoldal tartalommal 1 frt előfizetésért. Mutatványszámot ingyen és bérmentve küldünk. Ezek ugy, mint minden s bárhol megjelent zenemüvek gyorsan, pontosan s legjutányosabban megrendelhetők

KLÖKNER EDE zenemü-kiadóhivatalában, **Budapesten, VI., Csengery-utca 62 a) szám.**

A kereskedő és cukrász urak

figyelmét felhivjuk idény-ujdonságunkra:

Theobroma és Nukoa szeletek

(isteni eledel) (Crême)

Krajcáros áruk a legkitünőbb minőségben.
(Óriási nagy darabok, kiválóan izletesek.)

Első cseh keleti cukorgyárak és chocolade gyár Königl. Weinberge (Prag mellett).

Vezérképviselő: **BALÁZS CÖLESZTIN**, Budapest, VII., Nefelejts-utca 13.

Cataniai Vérpiros muscat NARANCS

Helyben száza 2½, 3½, 4 és 5 frt. Vidékre vasuton ládája ca 150—160 drb vér-muscat narancs 5.25. Ugyanilyen láda sárga faj-narancs 3.50. Egy láda óriás piros muscat narancs 80—110 darabig 4 frt 60 kr. Ugyanilyen sárga faj-narancs 3 frt. 300—360 drbos láda vérpiros narancs 7.75. Ugyanilyen láda sárga faj narancs 5.25.

5 kilós postakosár: Vérpiros faj-narancs	1.75	Cognac francia 3 csillagos	4.—
Vérpiros muscat nar.	2.—	¼ kilós doboz: Orosz családi tea ...	1.5
Mosselnai sárga narancs	1.40	Császár kev. tea legf.	2.-
Jaffa, óriás narancs ...	1.50	Törmelék-tea	1.-
Mandarin narancs 50 db	2.—	Mandarin kever.-tea	2.5
Citrom, szép tartós ...	1.30	In. doboz teasütemény legf.	1.
Maroni gőrci	1.45	Kuba-kávé, elsőrendü, kiló	2.-
Karfiol, olasz, 5—8 rózsa	1.45	Domingo kávé kilója	1.4
Oroszhal, 1 hordó 70 db	1.48	Santos kávé kilója	1.2
Idei burgonya máltai ...	1.10	1 kiló Muscat-datolya francia	1.4
Jamaika rum 5 kl. üveg	5.—	1 k. Cukros-gyümölcs francia	1.9
Jamaika rum legfinom.	7.25	1 kiló Malaga-szőlő	1.40
Bécsi virsli, párja ... 8 és	—.12	1 kiló doboz francia szilva...	—.75
6 drb imperial sajt francia ...	1.20	Kaviár ½ doboz	2.5
Sardinia doboza... 25 35 és	—.65	1 kiló Szalon-bonbon ... 1.20,	1.6
Camenberth sajt francia...	—.65	½ Csokolád bonbon créme	—.9
Szalámi legfinomabb kilója	1.65	1 kiló Mogyoró, feltört ...	1.1
Liptói friss juhturó kilója	—.95	Giardinetto vegyes fin. déligyümölcsök egy kl. dob.	1.4
Gorgonzola sajt valódi kiló	1.60	1 kiló francia mandula ...	1.6
Bajor óriás csiga 100 db ...	1.20	Vanilia likör francia	1.?
Jamaika rum egy nagy üveg	1.—	Chartreuse likör francia ...	2.8
Jamaika rum igen finom ...	1.50	Benediktini likör üvegje ...	2.8
Fejedelmi rum legfinomabb	2.40	1 üveg malaga, shery vagy madeira spanyol bor	1.?
Ananász rum legfinomabb	2.—	Tokaji aszu bor valódi ...	2.75
Cognac Clairmont 3 csillag.	1.30		
Cognac magyar 3 csillagos	2.—		

Az áruk vegyesen is rendelhetők. — Vidékre mindent fagymentesen, ingyen csomagolva küld a pénz előleges beküldése vagy utánvét mellett

PINTÉR GYULA cs. és magy. kir. udv. szállitó Budapest, Kecskeméti-utca 15.

Részletes füszeráru árlap ingyen. — Ismét eladóknak és gyógyszerészeknek árengedmény.

Monarch

Kényelmes kerékpáriskola.

kerékpár

a kerékpárok királya.

Fölülmulhatatlan minőség, elegáncia és tartósság tekintetében.

Budapest, VIII., József-körut 35.

Nagy választék kerékpár-alkatrészekben.

Javitó-mühely.

Herczeg Ferenc munkái.

Diszkiadás. ✿ Diszkötésben.

Eddig megjelent:

Az első fecske	2.40
Honthy háza	1.80
Szabolcs házassága	2.40
A három testőr	1.80
Napnyugati mesék	3.—
A Gyurkovics-fiuk	3.—
A Gyurkovics-lányok	2.50
A dolovai nábob leánya	1.80
Simon Zsuzsa	2.50
Mutamur	2.40
Fenn és lenn	2.40
Egy leány története	2.60

Az eddig 12 kötetből álló gyüjteményt egyszerre való megrendelés esetén 28 frt 60 krért szállitjuk, mely összeg 1 frt 50 kros egymásután következő havi részletekben törleszthető. — Az egyes kötetek a kitett bolti árakon külön is kaphatók. — Az ár és 20 kr. portó előleges beküldése esetén bérmentve. — Megrendelhető a „Budapesti Napló" kiadóhivatalában, József-körut 18.

Hirneves gyártmányu

zongorák
és
pianinók

a legdusabb választékban a **Zenepalotában,**

Sternberg Ármin és Testv.

cs. és kir. udv. szállitók zongora-termeben: Kossuth Lajos-utca 22. sz. (Károly-körut sarkán.)

Zenepalota.

Vidékre árjegyzéket dijmentesen küldünk.

Most jelent meg!

Korhadt fakeresztek

Irta:

Rákosi Viktor.

A szabadságharcunk névtelen hőseiről szól ez a kötet, akik korhadt fakeresztek alatt, szerteszét az országban alusszák siri álmukat. Érdekes, sötéten szinezett fantasztikus novellákban ezeli elénk a szerző a nagy nemzeti époszt, s hang, felfogás, feldolgozás annyira uj és eredeti, hogy ez a könyv a maga nemében páratlan a magyar irodalomban.

Ára 1 frt 40 kr.

Postai bérmentes küldéssel 1 frt 50 kr., ha az összeg előre utalványoztatik

Megrendelhető: a *„Budapesti Napló"* kiadóhivatalában.

Zongorák és pianinók

A világ első gyáraiból, valamint saját készitmények, melyek zenemüvészek által a zene gyöngyeinek neveztettek el, ez időben legszolidabban vásárolhatók.

Keresztély mintazongoratermében,

Budapest, Váci-körut 21. sz.

Ócska zongorák becseréltetnek és hangolások, valamint javitások lelkiismeretesen eszközöltetnek.

Váci-körut 21. sz. (Ipar-udvar).

A Kőbányai Királysörfőző

Dr. Korányi és Dr. Kétly egyetemi tanár urak által gyógycélokra ajánlott

GOLIÁT

MALÁTASÖRE

idegbajokban, vérszegénységnél, emésztési zavaroknál, gyengeségnél stb. kiváló sikerrel használtatik és egyuttal

Legkellemesebb üditő ital.

Ára vidékre kőbányai vasuti állomáshoz szállitva: nagy palack 19 kr, kis palack 13 kr, fogyasztási adóval együtt. Vidékre legkisebb szállitmány 30 palack.

Betét: nagy ládáért: 1 frt 60 kr, kis ládáért: 1 frt 20 kr, palackért 6 kr, mely azoknak bérmentes visszaadásakor visszaszolgáltatik.

Megrendelhető: a gyári irodában Kőbányán, a városi irodában VII., Kertész-utca 40. és a vidéki raktárosoknál.

Budapesten kapható minden nagyobb füszerkereskedésben és poharankint a Quisisana automata buffet-kben is.

Legelegánsabb

női kalapok

a legnagyobb választékban és mérsékelt árakon

A. LEGRAND

IV., Váci-utca 25. I. em.

Használjon ön fegyverkereket!

STEYRI FEGYVERGYÁR **gyártmánya.**

Különös előnye: Utólérhetien könnyü járás. (Megerőltetés nem létezik.)

Vezérügynökség és **egyedüli raktár BUDAPESTEN**

KANN és HELLER, Váci-körut 62.

Kerékpáriskola Városligeti-fasor 29.

Minden nagyobb vidéki városban raktárak.

Arc-szőr ellen

a LOLA-SZŐRIRTÓ-KENŐCS a legcsodálatosabb és legkitünőbb szer, minthogy e kenőcs már 10 napi használat után a hölgyeknél annyira kellemetlen **arcszört alaposan gyökerestül mindenkorra eltávolitja, teljesen ártalmatlan és a legcsekélyebb nyomot sem hagyja hátra.** Használati utasitás mellékelve van. 1 tégely ára 1 frt. Megrendeléseket diskréció mellett foganatosit

SCHMIDEK I. Budapest, VII., Nyár-utca 18. III. em. D.

Legszebb tavaszi ujdonságok olcsón csak nálunk kaphatók.

Bélelt tavaszi kabát	4.—
Bélelt zsinór-diszszel	5.50
Finomabb kivitelben	6.50
Legfinomabb kivitelben	7.50

Küry fazon

Moire disz selyembéléssel	9.25
Elegáns leánykabát	3.50
Finomabb kivitelben	5.-

Angol női ruha	14.—
Utcai ruhák	10 és felj.
Selyem ruhák	15.—35.-ig.
Bársony gallér	4.—

Dus választék bel- és külföldi ruhakelmékben.

SELYEMÁRUHÁZ **Herczeg és Horvát** **Kerepesi-ut 52. sz.** Adria szállóval szemben. SELYEMÁRUHÁZ

Szinházak, szórakozó helyek.

NÉPSZINHÁZ.

Vasárnap, 1899. évi április hó 2-án.
Délután 2½ órakor bérletenkivül mérsékelt helyárakkal:

A tót leány.

Eredeti népszinmü 3 felvonásban. Irta Almásy Tihamér. Zenéjét szerzette Serly Lajos

Személyek:

Gyarmathy J.	Szabó	Sári	Boránd
Örzse	Izsóné	Ötös Mári	Siposné
Bandi	Kiss M.	Brbolya	Ujvári
Máthé Julis	Gazsi M.	Hanka	Blaha L.
Kospál	Horváth	Misó	Solymosi
Lipták	Lubinszky	Csendbiztos	Bombai

Este:

Bibliás asszony.

Operett 3 felvonásban, 4 képben. Szövegét irta Antony Mars és Maurice Hennequin. Forditotta Heltai Jenő. Zenéjét szerzette Victor Roger.

Személyek:

Chatellerault E.	Küry	III. Ernő	Németh
Sarah	Gazsi	Chatellerault	Szirmai
Thea táncosnő	Bárdy	Beaugency	Solymosi
Maréchalné	Csatai	Pontbichet	Lubinszky
Paméla	Harmath	Trénitz	Kovács
Carmen	Makkos	Celestin	Tollagi
Teréz	Vidorné	Öreg bérlő	Ujvári
		Jolivet	Várnai

Kezdete 7½ órakor.

Hétfőn délután A gyimesi vadvirág, este A görög rabszolga.

MAGYAR SZINHÁZ.

Vasárnap, 1899. évi április hó 2-án.
Délután 2½ órakor mérsékelt helyárakkal

A Gyurkovics lányok.

Életkép 4 szakaszban. Irta: Herczeg Ferenc.

Személyek:

Gyurkovicsné	Szilássy	Liza	Haller
Katinka	Rózsa	Klári	Váradi
Sári	Aranyossy	Radványi	Molnár
Ella	Bilkei	Gida	Rózsahegyi
Mici	Ráskai	Horkay	Füredi
Terka	Galambos	Sándorffy	Szilágyi

Este:

A gésák

vagy: **Egy japán teaház története.**

Énekes játék 3 felvonásban. Irta Owen Hall. Forditotta Fái J. Béla és Makai Emil. Zenéjét szerzette Sidney Jones.

Személyek:

Reginald	Szentmiklóssy	Bolton	Béres M.
Bronville	Palásthy	Vun-Csi	Giréth
Cunningham	Odry	Imári márki	Boross
Grimston	Kardos	Mimóza, gésa	Komáromi
Downey	Simon	Molly Seamore	Szalóczy

Kezdete 7½ órakor.

Hétfőn délután Aranylakodalom, este A gyurkovics-lányok.

Magyar ember magyar irótollal irjon!

Aki jó magyar irótollal és tollszárral akar irni, az használjon Schuler József-féle magyar acél-irótollat.

Felülmulhatatlan, angol gyárt mányokkal minden tekintetben versenyképes.

Különösen ajánlhatók a következők:
Dániel Ernőné 532, 408, 450, 155, 564. Dániel Ernő 1893.
Minden papirkereskedésben kapható.

Cselédek biztositását betegség esetére csak **1 frt 50 kr.** évi dijért — bármely naptól kezdődőleg — elvállalja minden mellékdij nélkül a „Zion" jótékonysági egylet, VII. ker., Erzsébet-körut 26. szám. (TELEFON: „ZION"-EGYLET).

Budapesti takarékpénztár
és
országos zálogkölcsön részvénytársaság.

Árverési hirdetmény.

Közhirré tétetik, hogy a IV., Károly-körut 18. sz. IV., Koronaherceg-utca 11. sz. VII., Király-utca 57 sz. és VIII., József-körut 2. sz. a. zálogintézeteinkben a bezárólag *1898. évi junius hó 30-ig* elzálogositott és nem rendezett kézi zálogok u. m.

ÉKSZEREK
1899. évi április hó 4-én,
INGÓSÁGOK
1899. évi április hó 15-én

és a következő napokon mindenkor délután 2½ órakor a *VII., Király-utca 57. sz. a.* levő árverési helyiségünkben nyilvánosan elárvereztetnek.

Egyuttal közhirré tétetik, hogy az elárverezett tárgyak után befolyt fölöslegek a zálogjegyek visszaszolgáltatása mellett három éven belül azon zálogintézetünk pénztáránál vehetők fel, a melynél az elzálogositás eszközöltetett.

Budapest, 1899. március 25-én.
Az igazgatóság.

Első cs. és kir. osztrák-magy. kizárólag szab.
Homlokzat-festék-gyár
KRONSTEINER KÁROLY
Bécs, III., Hauptstrasse 120.
(Saját házában.)
Kitüntetve aranyérmekkel.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézőségek, vasutak, ipari, bánya és gyári társulatok, épitési vállalatok, épitőmesterek, ugyszintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállitója. — E homlokzatfestékek, melyek mészben feloldhatók, száraz állapotban, poralakban és 40 különböző mintában kilónkint 16 krtól felfelé szállittatnak és ami a festék szürtisztaságát illeti, azonos az olajfestékkel.

Mintakártya, ugyszintén használati utasitás — kivánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Budapesti családok!!

melyek saját évi lakással birnak, beszerezhetik szükségleteiket

részletfizetés mellett is
a legolcsóbb árban.

Nagy választék női felöltőkben és gallérokban legujabb női ruhakelme, selyem, mosóáru, vászon, szőnyeg, asztal- és ágyteritő és függönyökben. **Férfi-öltönyök** készen és mérték szerint, ugy a női, mint a férfi-ruhák saját mütermeinkben készülnek. Szóbeli vagy levélbeni megbizásokat elfogad **Németh Frigyes üzletvezető, Király-utca 26. sz.**

KÖRÚTI FÜRDŐ
Erzsébet-körut 51.
Uj fedett langyos hullámos
uszoda megnyitás
ujonnan berendezett diszes porcellán kádfürdők, gőzfürdő hullámmedencékkel.
Hidegvizgyógyintézet.

EGYETEMES REGÉNYTÁR

a legkiválóbb hazai és külföldi regények gyüjteménye. Egy-egy kötet ára csinos vászonkötésben 50 kr. Jegyzéke az Egyetemes Regénytár eddig megjelent köteteinek.

Abonyi. Magduska öröksége	1.—
Abonyi. A pénzes molnár románca.	—.50
Aidé. Az uri körökben	—.50
Alexander Mrs. Sibilla	1.50
Bársony I. Ecce Homo	—.50
Bársony I. A kaméleon leány története	—.50
Beniczkyné. Saját kezébe	—.50
Beniczkyné. Ő az. Regény	1.—
Beniczkyné. A hegység tündére	1.—
Beniczkyné. Rang és pénz	1.—
Beniczkyné. A vér	—.50
Beniczkyné. Közvélemény	1.—
Békefi A. Kálvárián.	—.50
Beöthy L. Két leány s egy legény	—.50
Boisgobey. A kék fátyol	1.—
Borosnyányi N. Mindszenti Katalin	—.50
Bret-Harte. Yerba-Buena	1.—
Brete Jean de la. Vadrózsa	1.—
Bródy S. Emberek. Elbeszélés	—.50
Bródy S. Faust orvos	—.50
Bródy S. Nyomor	—.50
Bródy S. Hófehérke.	—.50
Burnet F. H. A kis lord	—.50
Carmen Sylva. Tábori posta	1.—
Cherbuliez. Holdenis Meta	1.—
Cherbuliez. Miss Rovel	1.—
Cherbuliez. A csókástárnya	1.—
Coleman John. Curly, egy színész története	—.50
Collins. Nem! Regény	1.—
Contessa Lara. A komédiásné	—.50
Conway. Beatrice házassága	1.—
Conway. Élő halott. Regény	1.—
Conway. Paulina	1.—
Coppée. A bünös	1.—
Couperus Louis. Végzet	—.50
Croker B. A szép Neville kisasszony	1.—
Croker B. Családi hasonlatosság	1.—
Croker B. A milliomos	1.—
Csehov P. Antal. A párbaj	—.50
Csiky G. Az elvált asszony	1.—
Daudet E. Az elitélt leánya	1.—
Delpit. A. A marquisné	1.—
Delpit A. Hét év multán	1.—
Delpit E. A hitetlen.	1.—
Doyle A. Conan. A nábob kincse	—.50
Doyle A. Conan. Az üldöző	—.50
Dosztojevszkij. Fehér éjszakák	—.50
Eckstein. Violanta	—.50
Farina Salvatore. Végzet	—.50
Filon. Ibolya	—.50
Feuillet. A halott	—.50
Feuillet. Az özvegy.	—.50
Feuillet. Művészbecsület	1.—
Gárdonyi G. Két menyasszony és más elbeszélések	—.50
Gonzales. Egy csontváz elb.	—.50
Greller. A tábornok ur fia	—.50
Gunter A. C. Marina (Mr. Barnes of New-York)	1.—
Gunter A. C. Az amerikai	1.—
Gyalui Farkas. A szabadító	—.50
Gyarmathyné. A havasok alján	—.50

Megrendelhető a „Budapesti Napló" kiadóhivatalában, József-körut 18.

2 frtig terjedő megrendelések csakis az összeg előleges beküldése ellenében teljesittetnek.

Hazánk legjobb hirü, első és legnagyobb

Molykár ellen Biztositó és Megóvó Intézete

mindenkinek alkalmat nyujt, hogy a télen át használt ruhákat, szőrmeféléket, függönyöket stb., stb., fáradság nélkül (mert csak egy levelezőlapba kerül, hogy azok elvitelét megrendelje) a legfigyelmesebb gondozásra és minden károsodás ellen biztositva a nyári idényre elhelyezze.

Az árak a nagyterjedelmü, szakszerü berendezés folytán *mérsékeltek.*

A letétjegy és az azon kitüntetett összeg beküldése után a tárgyak dijmentesen házhoz szállittatnak.

— Bővebbet az árjegyzék. —

A tárgyak a mult évben **1,391.000 koronára** voltak biztositva az **„Első Magyar Ált. Biztositó Társaságnál"** és a **„Foncière" Pesti Biztositó-Társaságnál.**

Budapest, Ó-utca 44. saját házában.

Mühelyek | Ó-utca **42, 44, 45, 46** és
Raktárak | Uj-utca **43.** sz. alatt.

Katzer József
szücsmester,

a koronás arany érdemkereszt és az arany érdemkereszt tulajdonosa. Ő császi. és kir. fensége **József** főherceg és főmagassága **Dr. Vaszary Kolos** biboros, Magyarország hercegprimása Ő Eminenciájának udvari szállitója, stb., stb.

MEGJELENT a legujabb, legteljesebb nagy **házi cukrászat**. Irta **Kugler Géza. 200 képpel, 2000-nél több recipével, 459 oldalon.** E kiváló mü négy részt foglal magában: a) **A legteljesebb cukrászat,** 406 fajta **tortával,** bonbonok, crémek, piskóták, pogácsák stb. b) **A legteljesebb tészták könyve.** c) **A befőzés művészete bármely gyümölcsből** d) **Italok, konzervek és az összes fagylaltok. Magántanulásra legalkalmasabb. Ára diszkötésben csak 3 frt.** Portó 25 kr. melléklése kéretik.

2. **A legjobb, legteljesebb nagy magyar sakkkönyv,** az **Akantisz-Rozsnyay**-féle alapos utmutató az összes elméleti és gyakorlati ismeretek tökéletes elsajátításához. 250 mester-játszmával, a problémák tanának elméletével és 160 válogatott példával. Ára füzve 2 frt, diszköt. . . . . 2 frt 50 kr.

3. **Boccaccio** 100 vig elbeszélése, uj, vidámabb, érdekesebb, Szász K. forditásában és kiváló 100 francia müvészi képpel, ára 1 frt. Ugyanaz pompás müvészi diszk. 1 frt 50 kr.

4. **Mihályi Imre.** Francia zászló alatt, Mihályi Béla volt gyarmathóditó légionárius utleirása, érdekfeszitő kalandjai az equatoron. (2 frt helyett) csak . . . . 1 frt.

5. **Oh, azok az anyósok!** Humoros elbeszélések és kacagtató adomák, cimképpel . . . . 50 kr.

6. **Tóvölgyi Titus.** Van-e másvilág? A szellemek országából (1.50) . . . . 1 frt.

7. **Mantegazza.** A szerelem élettana. Dr. Nádas M. legteljesebb forditásában, 1 frt, diszkötésben . . 1 frt 50 kr.

8. **Pompadour marquise** szerelmi kalandjai, képekkel, 1 frt, diszkötésben . . . . 1 frt 50 kr.

9. **Gárdonyi Géza.** A világjáró angol, kacagtató, kalandos, legvigabb magyar regény, 20 figurás képpel, 1 frt, diszkötésben . . . . 1 frt 50 kr.

10. **Gárdonyi Géza.** A lámpás. Regény. 50 kr., diszkötésben . . . . 1 frt.

11. **A ki vig** házi vagy nyilvános **előadások** alkalmával **magánjelenetekben** kitünni akar, legalkalmasabban eléri azt, ha 10 kr.-jával megveszi a **Rozsnyay-féle,** kitünő szerzők által megirt **34 monolog** bármelyikét. Az egész gyüjtemény csak 2 frt 50 kr., mely összeg előleges beküldése esetén a gyüjtemény bérmentve küldetik.

12. Bármely nyelv **alaposan** és tanitó nélkül elsajátitható. Rozsnyai gyors nyelvmesterei teljes nyelvtant (Toussaindt—Langenscheidt módjára), teljes társalgási részt tartalmaznak magyarul, németül és az illető idegen nyelven a pontos nyelvkiejtéssel. Megjelent egyelőre az **angol, francia, olasz, orosz, román, német, spanyol, portugál** és **latin** kötet. Ára mindegyik nyelvmesternek csak . . . . 30 kr.

5 frtos rendelésnél bérmentve az összeg előzetes beküldése után. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

ROZSNYAI KÁROLY könyv- és zeneműkereskedése
Budapest, IV., Muzeum-körut 15. szám.
Minden legujabb könyv és zenemü azonnal jutányosan kapható.

1899. Saison

a hazai ernyőgyár

Budapest, V., Bécsi-utca 8.

ajánlja saját gyártmányu

nap- és esernyőit,

a legegyszerübbtől a legfinomabb kivitelig és a legolcsóbb gyári árak mellett (haute nouveautée) u. m.: Caro-, Schotten-, Plissé-, bedor- és csipkeernyők, minden létező szinben, a legnagyobb választékban, urak, nők és gyermekek részére, nagyban és kicsinyben. Divatoz sok, átalakitások és mindennemü javitások pontosan és olcsón eszközöltetnek.

Vidéki megrendelések a legtelkiismeretesebben eszközöltetnek.

Különös figyelmébe ajánlom a n. é. közönségnek uj divatu ezüst-ernyő-fogantyuimat, melyek nagy választékban és lego csóbban kaphatók.

Ismét elárusitók árengedményben részesülnek.

SCHEIN MÓR hazai ernyőgyár Bpest, IV. Bécsi-utca 8.

Szolid és műizléses

Empire-, barock-, angol és német stylusban készült

háló-, ebédlő-, szalon stb.

BUTOR

rendkivül olcsó áron adatik el.

= Meglepően dús választék! =

Vidéki megrendelések biztositva elküldetnek

Szabó Ferenc és Társa

Budapest, Kerepesi-ut 12. szám.

Butor-album 1 forintba kerül.

MAGYAR KÖNYVTÁR.

Szerkeszti: RADÓ ANTAL. Kiadja: Lampel R. (Wodianer F. és Fiai)

A legujabb számok a következők:

93. **H. G. WELLS.** Világok harca. (Mars-lakók a földön.) Angolból forditotta **Mikes Lajos** I. rész.

94. Ugyanaz. II. rész.

Egyike az angol irodalom legszenzációsabb regényeinek, mely Jules Verne modorában, de a Jules Verne-énél nagyobb tudással és szebben is van megirva.

95. **KÖLCSEY FERENC** válogatott versei. Bevezetéssel ellátta **NÉGYESY LÁSZLÓ.**

A magyar irodalom e nagyjának legszebb költeményei gondos, rendszeres kiadásban, kitünő bevezetéssel, most meg jelennek itt meg először.

96. **BOCCACCIO.** Válogatott elbeszélések a Dekameronból. Ford. és bevez. ellátta **Radó Antal.**

A Dekameronnak, a világirodalom ez egyik legnevezetesebb munkájának, még eddig nincs számbavehető magyar forditása. Ez az átültetése a nagy flórenczi költő novelláinak a leghivatottabb kézből ered.

97. **KELETI GUSZTÁV: Id. Markó Károly.** Négy képpel.

A legnagyobb magyar tájképfestő életét és jellemzését nyujtja e füzet a legjelesebb magyar műkritikus tollából.

Megrendeléseknél elegendő a füzet számát jelezni.

Egy-egy füzet ára 15 kr.

Minden füzet egyenkint kapható.

Megrendelhetők:

a Budapesti Napló kiadóhivatalában,

Budapest, József-körut 18. szám.

Teljes jegyzék kivánatra ingyen és bérmentve küldetik.

EGYETEMES REGÉNYTÁR

a legkiválóbb hazai és külföldi regények gyüjteménye. Egy-egy kötet ára csinos vászonkötésben 50 kr. Jegyzéke az Egyetemes Regénytár eddig megjelent köteteinek.

Gyarmathyné. Asszonyokról asszonyoknak	—.50
Gyp. A szeleburdi	—.50
Haggard Rider. „Ő."	1.—
Haggard Rider. Salamon király kincse	1.—
Haggard R. Ismeretlen ország	1.—
Herczeg F. Fenn és lenn	1.—
Herczeg F. Simon Zsuzsa	1.—
Herman Ottóné. Knopfmacher	—.50
Heyse P. Felejthetetlen szavak	—.50
Hungerford Mrs. Kis hercegnő	—.50
Hungerford Mrs. A kis hóbortos	—.50
Jókai. A ki a szivét a homlokán hordja	—.50
Kazár. Lég és föld. Kitörölt évek. Két elbeszélés	—.50
Kazár. A szivárvány	—.50
Kövér Ilma. Damáz Margit	—.50
Kövér Ilma. Két világ közt	—.50
Kupa Á. A napszámosok	1.—
Kupa Á. Képzelt királyok	1.—
Letnoff. Anjuta. Orosz regény	1.—
Lindau. Jung Helén. Elbeszélés	—.50
Lindau. Lázban	—.50
Margitay. Megölt lelkek	—.50
Mercedes. Noémi	—.50
Mikszáth. A lohinai fü. Elbeszélés	—.50
Mikszáth. A fészek regénye	—.50
Mikszáth. „Almanach" 1888., 1889., 1890., 1891., 1892., 1893., 1894., 1895., 1896., 1897., 1898., 1899-re	1.—
Moeller O. M. Az arany	—.50
Mudrony S. Ildeiné leánya	1.—
Ohnet. A bánya	1.—
Ohnet. Lise Fleuron.	1.—
Ohnet. A Croix-Mort grófnők	1.—
Ohnet. Sarah grófnő	1.—
Ohnet. Akarat	1.—
Ohnet. Rameau orvos	1.—
Ohnet. Utolsó szerelem	1.—
Ohnet. A vasgyáros (hámoros)	1.—
Ohnet. A Pierre lelke.	1.—
Ohnet. A gyülölség adója	1.—
Ohnet. Nimród és társai	1.—
Ohnet. A gyermek joga	1.—
Ohnet. Régi harag	1.—
Ohnet. Hiába való gazdagság	1.—
Ohnet. A képviselő leánya	—.50
Ohnet. A faviéresi lelkész	1.—
Ohnet. Páris királya.	1.50
Ouida. Freskók	—.50
Pekár Gyula. Lavina	—.50
Pekár Gyula. Hatalom	—.50
Petelei. A fülemile. Elbeszélés	—.50
Prevost M. A titkos kert	1.—
Rákosi V. Téli rege.	—.50
Reade Charles. Titok	1.—
Róberts Sándor. Lou	—.50
Rovetta G. Az első kedves	—.50
Rovetta. Egy leány miatt	1.—
Thury Z. Ullrich főhadnagy	—.50
Savage R. H. Hivatalos feleség	—.50

Megrendelhető a
„Budapesti Napló"
kiadóhivatalában,
József-körut 18.

2 frtig terjedő megrendelések csakis az összeg előleges beküldése ellenében teljesittetnek.

A „Magyar Könyvtár"

első 100 száma.

Szerkeszti: **Radó Antal.** Kiadja: **Lampel Róbert (Wodiáner F. és fiai.)**

Az eddig megjelent **100** szám **együtt véve havi 1 frtos részletfizetésre is** kapható.

Az első részlet kifizetése után a 100 szám egyszerre szállittatik.

Egyes szám ára 15 krajcár.

*1. **Katona József.** Bánk-bán. (Beöthy Zs.)
2. **Maupassant.** Apró elbeszélések. (Tóth B.)
3. **Berzsenyi** Dániel válogatott ódái.
4. **Coppée.** A kovácsok sztrájkja s más elb. költ. (Radó A.)
*5. **Kisfaludy** K. A kérők. (Beöthy Zs.)
6. **Sipulus.** Humoreszkek.
7. **De Amicis.** A bor. (Tóth Béla.)
8. **Zrinyi.** Szigeti veszedelem. (Bánóczi.)
*9. **Maurier-Potter.** Trilby. (Fái Béla.)
10. **Csokonai.** Dorottya. (Négyessy.)
11—12. **Arany János** válogatott balladái. Isk. k. (Riedl.)
13. Olasz elbeszélők tára. (Radó.)
14. **Petőfi.** Uti rajzok.
*15. **Dumas.** A kaméliás hölgy. (Szemere A.)
16. **Szomaházy István.** Légyott hármasban.
17. Francia elbeszélők tára. (Ambrus.)
*18. **Rovetta.** A becstelenek (Radó.)
19. **Kisfaludy Károly** válogatott költeményei. (Bánóczi.)
*20—21. **Shakespeare.** Szentiván-éji álom. (Arany J.) Isk. kiad.
22. **Kármán J.** Fanni hagyományai. (Bánóczi.)
*23. **Byron.** Manfréd. (Ábrányi Emil.)
24. **Ágai A.** Violka Vera.
*25. **Sardou és Najac.** Váljunk el. (Fáy Béla.)
26. **Deák Ferenc** 1861-iki felirati beszéde.
*27. **Aischylosz.** A leláncolt Promotheusz. (Zilahy)
28. **Bársony István.** Vadásztörténetek.
*29. **Murger-Barrière.** Bohém-élet. (Radó A.)
30. Béla király névtelen jegyzőjének könyve. (Szabó—Mika.)
*31. **Molière.** Dandin Gy. (Hevesi.)
32. **Gracza György.** 1848. március 15.
33. **Bourget.** Három elbeszélés. (Hevesi S.)
34. **Szabolcska Mihály.** Versek.
35. **Turgenyev.** Az ötödik kerek. (Sz. Nogáll J.)
36. **Kossuth Lajos** 1848. jul. 11-iki beszéde.
37. **Flammarion.** Csillagos esték. (Tóth Béla.)
*38 **Tóth Kálmán.** A király házasodik.
39. **Droz.** Az ur, az asszony és a baba. (Béri Gy.)
40. **Vértesi Arnold.** Kisvárosi történetek.
*41. **Ibsen.** A népgyülölő. (Vikár Béla.)
42. A kuruc-világ költészete. (Kardos.)
*43. **Schiller.** A messinai menyassz. (Váradi A.)
44. **Petőfi.** Elbeszélések és hirlapi cikkek.
45. **Poe.** Rejtelmes történetek. (Tolnai V.)
46. **Jókai.** Emlékbeszéd Rudolf trónörökösről.
47. **Kozma Andor.** Vig elbeszélések.
48. **Butti.** Az erkölcstelen. (Tóth Béla.)
49. **Petőfiné** naplója és levelei. (Jókai.)
50. **Tennyson.** Arden Enoch. (Lóránczy Zs.)
*51. **Murai Károly.** Huszárszerelem.
52. Magyar népballadák. (Morvay.)
*53. **Cavallotti.** Énekek éneke. (Radó Antal.)
54. **Fáy András** válogatott meséi. (Badics.)
55. **Szalagub.** A medve. (Ambrozovics D.)
56. **Ambrus Zoltán.** A hajótöröttek.
57. **Meyer Konrád.** Egy szegény fiu szenvedése. (Hevesi.)
*58—59. **Jókai.** Helvila.
60. **Csehov.** Falusi asszonyok. (Szabó Endre.)
61. **Kölcsey** válogatott beszédei.
62. **Yke.** Ujjászületés. Amerikai regény.
63. **Áldássy Antal.** Pázmány Péter élete.
64. **Falk Miksa.** Erzsébet királynéról.
65. **Ciceró.** Az öregségről. (Fábián Gábor.)
66. **Rudyard Kipling.** Indiai elbeszél. (Mikes L.)
67. **Kabos Ede.** A csengeri kalapok.
68. **Szalárdi János** siralmas krónikája. (Angyal D.)
69—70. **Arany.** Toldi. Isk. k.
*71. **Molière.** A fösvény. (Hevesi Sándor.)
*72. **Jókai.** A fekete vér.
73. **Plutarchos.** Perikles. (Kacskovics K.)
74—75. **Arany** kisebb költeményeiből. (Moravcsik.) Isk. kiad.
76. **Spanyol** elbeszélők. (Szalai Emil.)
77. **Nansen.** Éjen és jégen át. I. A Fram utja. (Brózik K.)
78. Ugyanaz II. r. A szánut.
79. **Gvadányi.** A peleskei nótárius. (Kardos.)
*80. **Bracco,** Pietro Caruso. **Verga.** Parasztbecsület. (Radó A.)
81. **Mikszáth Kálmán.** Két elbeszélés.
82. **Coppée.** Henriette. (B. Tölgyessy Margit.)
83. **Matilde Serao.** Lányok. (Tóth Béla.)
*84. **Sophokles.** Antigone. (Kemenes József.)
85. **Ábrányi.** Márc. dalok.
86. **Tolnai Lajos.** A nagygyárosék.
87—88. **Arany.** Toldi estéje. (Bánóczi.) Isk. kiad.
*89. **Giacosa.** Borus szerelem. (Radó A.)
90. **Heltai Gáspár** válogatott meséi. (Imre.)
91. **Musset.** Tizián fia. (Marquis Géza.)
92. **Kielland.** Elbeszélések. (Ritoók Emma.)
93. **Wells.** Világok harca. I. rész. (Mikes Lajos.)
94. **Wells.** U. az. II. rész.
95. **Kölcsey** válogatott versei. (Négyesy.)
96. **Boccaccio** válogatott elbeszélései. (Radó A.)
97. **Keleti G.** Markó Károly.
98. **Francia elbeszélők.** II. sorozat. (Ambrus Z. és Tölgyessy M.)
99. **Olasz elbeszélők.** II. sorozat. (Tóth B.)
100. **Jókai Mór.** Szép Angyalka. Kis képek.

A *-gal jelöltek szinművek. A zárjelbe tett név a **forditó, átdolgozó,** vagy **közzébocsátó** neve.

BUDAPESTI NAPLÓ kiadóhivatala Budapest, VIII. ker., József-körut 18.

Megrendelő bárca.

Alulirott megrendelem a **„Magyar Könyvtár" első 100 számát** 15 frt értékben. Kötelezem magamat mindaddig minden hó elsején **havonkint 1 frtot** fentnevezett cégnek befizetni, mig a teljes vételár törlesztve nincs.

A részletfizetés be nem tartása esetén a cég a részletet postai megbizás utján beszedi. A megbizás be nem váltása esetén a számla teljes összege azonnal esedékessé válik.

Név és állás: Lakhely és kelet:

Kivágandó és beküldendő.

A Megváltó feltámadásának ünnepére legszebb olvasmány:

A Szentföldön.

Irta: Erődi Béla.

100 képpel és Palesztina térképével. Ára füzve 2 frt, kötve 2 frt 80 kr., diszkiadás velinpapirra nyomtatva 4 frt

TARTALMA: I. A földközi tenger Jaffáig. II Palesztina földrajza dióhéjban. III. A Szentföld története főbb vonásokban. IV. Jaffa. V. Jaffától Jeruzsálemig VI. Jeruzsálem. A szent város leirása és története. VII. A Szent-Sir és a Golgotha. VIII. Sion-hegye és környéke. IX. Moriah-hegye. Salamon temploma. X. A Haram- és Serif-tér. XI. A Gethszemáne-kertje és Józafátvölgye. XII. Az Olajfák hegye. Régi sirok. XIII. Séta a szent városban és környékén. XIV. Betlehem és környéke. XV. Hebron. XVI. Kirándulás a Jordán folyóhoz. XVII. A Jordánon tuli Palesztina. XVIII. Galilea. XIX. Szamaria. Haifa és Karmel-hegye. XX. Hazafelé!

E könyv tehát teljesen hü képét nyujtja a Szentföldnek, multjának és jelenének egyaránt. A szerző két izben tett utjának eredményéről szingazdag leirásokban számol be.

Utleirási irodalmunknak egyik legkiválóbb terméke. Ihlett tollal, szép stilusban irt voltát a sajtó egyhangu dicsérettel illette.

Gyönyörü illusztrációi nemcsak a Szentföldet és annak kiváló helyeit mutatják be, hanem nagy mestereknek remek alkotásait is, melyekben a szent hagyományok és legendák alakjai örökkön élnek.

Erődi Béla egyéb utleirásai:

Utazásom
Szicilia és Málta szigetén.
Képekkel. Ára füzve 2 frt. kötve 2.80.

A Fáraók országában.
Utazás Egyiptomban.
Képpekkel. Ára füzve 2 frt, kötve 2.80, diszkiadás velinpapiron 4 frt.

Megrendelhetők:

a Budapesti Napló kiadóhivatalában,

Budapesten, József-körut 18. szám.

Aki a

szabadságharcunk

méltó emlékét akarja felállítani házában, szerezze meg

ZALA GYÖRGY

Budavári honvédszobra

érczbe öntött kisebbített másolatát. Fémtalapzattal **60 frt**, márványtalapzattal **70 frt**. Megrendelhető 5 frtos havi részletfizetésre is. Nemcsak mint müemlék becses, hanem mint szabadságharcunk felemelő emléke is.

Szalonok, tanácskozó- és üléstermek díszítésére kiválóan alkalmas.

Megrendelhető a „BUDAPESTI NAPLÓ" kiadóhivatalában.

Magyar Könyvtár.

Szerkeszti: **RADÓ ANTAL.**

Eddigi számaiban a következő

verses művek

jelentek meg:

(A verses szinművek a szinművek jegyzékében találhatók.)

Ábrányi Emil. Márcziusi dalok és egyéb költemények. (85. szám.)
Arany János, válogatott balladái. (11—12. sz.) Riedl Frigyes bevezetésével. Iskolai kiadás
Arany János, Toldi. (69. 70.) Isk. kiadás.
Arany János kisebb költeményeiből, szemelvények. Rendezte és bevezetéssel ellátta Moravcsik Géza. (74—75.) Isk. kiadás.
Arany János. Toldi estéje. Bánóczi József bevezetésével. Isk. kiadás. (87—88. sz.)
Arany János. Szemelvények Toldi szerelméből. Moravcsik Géza bevezetésével. (102—105. sz.) Isk. kiadás.
Arany János. Első lopás. Jóka őrdöge. Komáromy Lajos bevezetésével. (101. sz.) Isk. kiadás.
Berzsenyi Dániel Válogatott versei. Bevezetéssel (3. sz.)
Csokonai Vitéz Mihály, Dorottya. Négyessy László bevezetésével. (10. sz.)
Coppée. A kovácsok sztrájkja és más elbeszélő költemények. Ford. Radó Antal. (4. sz.)
Gyadányi. A peleskei nótárius. Kardos Albert bevezetésével. (79. sz.)
Kisfaludy Károly válogatott költeményei. Bánóczi József bevezetésével. (19. sz.)
Kölcsey Ferenc válogatott meséi. Négyessy László bevezetésével (10. sz.)
Kurucvilág (A) költészete. Kardos Albert. bevezetésével (42. sz.)
Magyar népballadák. Morvay Győző bevezetésével (52. sz.)
Szabolcska Mihály. Versek. (34. sz.)
Virág Benedek válogatott költeményei. Kiadta Zilinszky Aladár. (115. sz.)
Tennyson. Arden Enoch. Költői elbesz. Ford. Lőrinczi (Lehr) Zsigmond. (50. sz.)
Zrinyi Miklós. Szigeti veszedelem. Bánóczi József bevezetésével. (8. sz.)

Egy-egy szám ára 15 kr.

A megrendelésnél elég a füzet számára hivatkozni. Az ár beküldése után bármely füzetet bérmentve küld a

„Budapesti Napló" kiadóhivatala,

de megrendelhető minden hazai könyvkereskedésben is.

Aki meg akar tanulni

németül irni, olvasni és beszélni,

szerezze meg **RÖDER ADOLF „Levélszerinti oktatás a német nyelv tanulására"** cimü munkáját, mely **harmadik javított és tökéletesen átdolgozott** kiadásban most jelenik meg.

Nyelvmester nélkül, magánuton a *Toussaint-Langenscheidt-féle módszert* követve, **tökéletesen megtanit a német nyelv ismeretére. A magyar irodalomban e nemben a legjobb munka!**

Hogy mindenki könnyen hozzájuthasson, füzetenkint is megszerezhető. Egy-egy füzetnek, mely egy-egy levelet foglal magában, ára

20 kr.

Megrendelhető

a **„Budapesti Napló" kiadóhivatalában,**

József-körut 18. szám.

5 füzetre 1 frttal, 10 füzetre 2 frttal, az egész munkára (40 füzet) 8 frttal előfizetést bármely könyvkereskedés.

MAGYAR KÖNYVTÁR.

Szerkeszti: **RADÓ ANTAL.**

A „Magyar Könyvtár"-ban eddig a következő elbeszélő művek jelentek meg:

Ágai Adolf. A Violka Vera és egyéb elbeszélések. (24. sz.)
Ambrus Zoltán. Hajótöröttek. Nyolc elbeszélés. (56. sz.)
Amicis de Edmondo. A bor és egyéb apróságok. Ford. Tóth Béla. (7. szám.)
Bársony István. Vadásztörténetek. (28. szám.)
Boccaccio. Válogatott elbeszélések a Decameron-ból. Ford. Radó Antal. (96. sz.)
Bourget. Három elbeszélés. Ford. Hevesi Sándor. (33. sz.)
Butti. Az erkölcstelen. Olasz elbeszélés. Forditotta Tóth Béla. (48. szám.)
Capuana. Tünde. Elbeszélés. Ford. Tóth Béla (90. sz.)
Coppée. Henriette. Ford. Bottlikné Tölgyessy Margit. (82. szám.)
Csehov A. Falusi asszonyok és egyéb elbeszélések. Ford. Szabó Endre. (60. szám.)
Droz Gusztáv. Az ur, az asszony és a baba. Rajzok. Ford. Béri Gyula. (39. szám.)
Fáy András válogatott meséi. Badits Ferencz bevezetésével (54. sz.)
Francia elbeszélők tára. (Maupassant, Gréville, Ricard, Chavette, Bonsergent.) Ford. Ambrus Zoltán. (17. sz.)
Francia elbeszélők tára. (Daudet, Claretie, Prévost, Coppée, Alis, Epheyre. II. sorozat. Ford. Ambrus Zolt. és B. Tölgyessy M. (98. sz).
Heltai Gáspár válogatott meséi. Imre Lajos bevezetésével. (90. sz.)
Jókai Mór. Szép Angyalka. (100. sz.)
Kárman József. Fanni hagyományai. (22. sz.)
Kabos Ede. A csengeri kalapok és egyéb történetek. (67. szám.)
Kielland. Elbeszélések. Norvégből. ford. Riitoók Emma (92 szám).
Kozma Andor. Vig elbeszélések. (47. szám)
Maupassant. Apró elbeszélések. Ford. Tóth Béla. (2. sz.)
Meyer Konrad. Egy szegény fiu szenvedése. Ford. Hevesi Sándor. (57. sz.)
Mikszáth Kálmán. Két elbeszélés. (81. szám.)
Musset. Tizian fia. Elbeszélés. Ford. Marquis Géza (91. szám.)
Olasz elbeszélők tára. (Farina, Verga, Serao, De Amicis.) Forditotta Radó Antal. (13. szám.)
Poe Edgar. Rejtelmes történetek. Forditotta Tolnai Vilmos. (45. szám.)
Rudyard Kipling. Indiai történetek. Forditotta Mikes Lajos. (66. szám.)
Serao Matilde. Lányok. Elbeszélés. Forditotta Tóth Béla. (83. szám.)
Sipulusz. Humoreszkek. (6. szám.)
Spanyol elbeszélők tára. (Pallacio Valdes, Frontaura, Pardo Bazán, Alas.) Forditotta Szalai Emil. (76. sz.)
Szalagub gróf. A medve. Elbeszélés. Forditotta Ambrozovics D. (55. szám.)
Szomaházy István. Légyott hármasban és egyéb történetek. (16. szám.)
Tolnai Lajos A nagygyárosék és egyéb elbeszélések. (86. szám.)
Wells. Világok harca. (Marslakók a földön.) Regény. Forditotta Mikes Lajos. I. rész. (93, sz.)
— U. a. II. rész. (94. sz.)
Turgenyev. Az öltödik kerék. Forditotta Szabóné Nogáll Janka. (35. szám.)
Yke. Ujászületés. Amerikai regény. (62. szám.)

A Magyar Könyvtár füzetei tiszta nyomással, famentes papiron, csinos kiállításban jelennek meg.

Egy-egy szám ára 15 kr.

Megrendelésnél elég a füzet számát feljegyezni.

Az ár beküldése után bármely füzetet bérmentve küld

a Budapesti Napló kiadóhivatala, József-körut 18. szám.

Megszerezhető minden hazai könyvkereskedésben is.

Jogászoknak és a nagyközönségnek egyaránt nélkülözhetien:

Az 1898-iki törvények

gyüjteménye magyarázatokkal és jegyzetekkel.

E kötet a Lampel-Wodianer-féle egyetlen teljes törvénykiadás folytatólagos kötete.

A jogászkörök méltán kedvelik e kiadást, mely körülményes magyarázó jegyzetekkel kiséri az országgyülés alkotta törvényeket.

Megjelent kétféle kiadásban:

8°alakban (vörös barna v. zöld kötésben) 3 frt 40 kr
16° „ (vörös barna v. zöld kötésben) 3 frt 40 kr
Füzve bármely alakban . . . . . 2 frt 40 kr

Most jelent meg:

Legujabb törvények és rendeletek a

szeszforgalmi adóról

magyarázatokkal, felvilágositásokkal s betüsoros tárgymutatóval.

Tartalmazza: I. 1888. XVI. t.-c. szeszforgalmi adóról. II. 1898. XV. t.-c. az 1888. XXIV. t.-c. 3. §. érvényéről. III. Utasitás a végrehajtás iránt. IV. Rendelet pótadóról és visszatérítésről. V. Az 1888. XXIV. és XXXV. és 1894. XV. t. cz. érvényben hagyott határozmányai. VI. Utóbbiakra vonatkozó végrehajtási rendelelek. VII. Hirdetmény a január 1-én beállt változásokról.

Kis 8°-alak. **Ára 1 forint.**

Megrendelhető

a „Budapesti Napló"

kiadóhivatalában.

Magyar Könyvtár.

Szerkeszti: **Radó Antal.**

Eddigi megjelent füzeteiben a következő ismeretterjesztő: **történeti, irodalom- és mütörténeti, bölcsészeti, természettudományi, szónoki** munkák és utleirások jelentek meg:

„Anonymus." Béla király névtelen jegyzőjének könyve a magyarok tetteiről. Ford. Szabó Károly. Javitotta és bevezette Mika Sándor. (30. sz.)
Áldássy Antal. Pázmány Péter élete. Képekkel. (63. sz.)
Cicero. Az öregségről. Ford. Fábián Gábor, javitotta Latkóczy Mihály. (65. sz.)
Cserey Mihály históriájából, szemelvények. Rendezte Angyal Dávid. (120. sz.)
Deák Ferenc 1861-iki első felirati beszéde. (26. sz.)
Falk Miksa. Erzsébet királynéról. Visszaemlékezések. (64. sz.)
Flammarion Camille. Csillagos esték. Ford. Tóth Béla. (37. sz.)
Gracza György. 1848. március 15. (32. sz()
Jókai Mór. Emlékbeszéd Rudolf trónörökösről és egyéb beszédek. (46. sz.)
Kölcsey Ferenc válogatott beszédei. Radnai Rezső bevezetésével. (81. sz.)
Keleti Károly. Markó Károly. 4 képpel. (97. sz.)
Kossuth Lajos 1848. jul. 11-iki beszéde a haderő megajánlása ügyében. (36. sz.)
Nansen Fridtjhof. Éjen és jégen át. I. rész. A Fram utja. (77. sz.) Rövid. ford. Dr. Brózik Károly.
Nansen Fridtjhof. Éjen és jégen át. II. rész. A szánut. Rövid. ford. Brózik K. (78. sz.)
Petőfi Sándor. Uti rajzok. (14. sz.)
Petőfiné Szendrei Julia naplója és levelei. Jókai Mór előszavával. (49. sz.)
Plutarchos Periklés. Ford. Kacskovics K. (73. sz.)
Szalárdi János. Siralmas krónikája. Kiadta Angyal Dávid. (68. sz.)

Megrendelésnél elég a füzet számára hivatkozni.

Egy-egy szám ára 15 kr.

Az ár beküldése után bármely füzetet bérmentve küld

A „Budapesti Napló" kiadóhivatala,

József-körut 18. szám.

de megszerezhető bármely hazai könyvkereskedésben is.

Beniczkyné Hajza Lenke

válogatott regényei

28 diszkötésü kötetben.

1. Nyomaveszett 2 k. 4.—
2. Delila . . . . . 1 „ 2.—
3. Az anyajegy 1 „ 2.—
4. Egy szegény leány története 1 „ 2.—
5. Hercegi korona 2 „ 4.—
6. Családi hagyomány . . . . . 3 „ 6.—
7. Öt órakor . . . . . 1 „ 2.—
8. Megkésett fecske . . . . . 2 „ 4.—
9. A titok . . . . . 1 „ 2.—
10. Átültetett virág 2 „ 4.—
11. Ruth . . . . . 1 „ 2.—
12. A vér hatalma 1 „ 2.—
13. Arany kigyó 2 „ 4.—
14. Opál . . . . . 1 „ 2.—
15. Szőke mint a huza . . . . . 3 „ 4.—
16. Ár és apály . . . 1 „ 2.—
17. Az erdei lak . . . 2 „ 4.—
18. Becsületező . . . 2 „ 4.—

A 28 kötetből álló gyüjteményt egyszerre való megrendelés esetén **56 frtért** szállitjuk, mely összeg **2 frt 50 kros** egymásután következő havi részletekben törleszthető.— Az egyes kötetek a kitett bolti árakon külön is kaphatók. Az ár és 20 kr. portó előleges beküldése esetén bérmentve.

Megrendelhető a „BUDAPESTI NAPLÓ" kiadóhivatalában, József-körut 18-ik szám.

A modern embernek

szüksége van, hogy ismerje a társas élet szabályait. Ki olvassa

A pesti müvelt társalgó

cimü könyvet, abban megtalál mindent, a mi a társaságba való, **finom és illedelmes fellépésre, könnyed, szellemes és mulattató társalgásra** megtanit.

Fiataloknak és öregeknek, leányoknak és asszonyoknak egyaránt nélkülözhetlen!

Ára csinos vászonkötésben 1 frt 20 krajcár.

Megrendelhető a

„Budapesti Napló"

kiadóhivatalában,

VIII., József-körut 18.

Mokány Berci

a megmondhatója (és meg is mondja a könyv előszavában), hogy milyen pompásan használható könyv a

Kártyajátékok Könyve.

Szerkesztette: Parlaghy Kálmán.

Ára 1 forint 40 krajcár, kötve 1 forint 80 krajcár.

Leirja a hazai és külföldi kártyákkal játszható összes játékokat. Teljes fölvilágositást ad, miképpen kell játszani és mik a játék szabályai. Megismerteti a hamis játék fortélyaival, a rouletttel és hazardjátékokkal; bemutat néhány mulatsító kártyabüvészkedést és végül összeállitja a kártyajátékok történetét és a kártyamüszavak szótárát. **A könyv több mint 200 oldal terjedelmü.**

A szöveget képek is magyarázzák.

Ez az első teljes magyar kártya-codex!

Magánosoknak, de társas-körök számára is kitünő szolgálatot tesz kártyavitatkozások, szóvállások elkerülésére.

Megrendelhető a

a „Budapesti Napló" kiadóhivatalában, József-körut 18.

Minden szó egyszeri beiktatása petit betükből 2 kr. Cimmel ellátott hirdetésekért külön 30 kr. kincstári bélyegdij jár.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre dijmentesen ad felvilágositást a kiadóhivatal: József-körut 18. szám.

Levélbeli tudakozódásokra ingyen adunk felvilágositást, csak a válaszra szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

---

85 százalék
pénzelőleg mindenféle
sorsjegyre:
Jószív, Bazilika, magyar, osztrák, olasz vöröskeresztsorsjegyekre olcsó kamatokra 3—6 hónapra
WOHL, bankűzletben osztálysorsjegyfőelárusitó
Budapest, V., Dianafürdő.

Kamaraerdőben
65 telek, továbbá egyemeletes villa nagy pincével, istállóval, szép parkkal, régi nagy gyümölcsfákkal 5000 frtért eladó. Foglaló 500 frt hátralék 20 frtos részletekben. A telkek 150□⁰ nagyságban vannak parcellázva. □⁰ a 2 frt 50 kr. fizethető heti 50 kros vagy havi 2 frtos részletekben, foglalóul 40 frt fizetendő, azonnal átiratik. A telkek a Kamaraerdő tőszomszédságában feküsznek egész Budapest környékének legszebb és legegészségesebb vidékén, pompás kilátás Budapestre és a Dunára a telkek közelében szép villák és házak vannak már, továbbá a telkek a már engedélyezett Budapest—Török-Bálint vonalakon fekszenek. Épp ugy Budapest—Budafok már augusztusban a forgalomnak átadatik, különben is nagy vasuti és hajózási forgalom. Közelebbi értesitést ad Rauscher György látszerész IV. Kigyó-utca 7., hol a tervek is megtekinthetők.

Olcsó arany és ezüsteladás, részletfizetésre is,
valamint a legszebb ékszertárgyak, u. m.: arany férfi láncok grammja 85 kr., arany férfiórák 16 frt, arany női órák 10 forint, gyémántgyürük, fülbevalók, brosstük, 6 frt 50 krtól kezdve.
12 darab valódi ezüst evőeszköz 6 frt 25 kr., étkezőszervizek 12 személyre 140 frt, 6 személyre 75 frttól kezdve.
Girandolok, gyertyatartók, tálcák és e szakmába vágó cikkek grammja 6 kr, minden darab hivatalos fémjelzéssel van ellátva.
Veszünk zálogházi cédulákat.
Grünberger A. Béla örökösei
Budapest, Városház-tér 9. (Haris-bazár) I. em., ajtó 28. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Nevelőnőket
idegen nyelv- és zeneismeretekkel, vagy egyszerűebbeket jó bizonyitványokkal, kitünő
gyermekkertésznőket
oklevéllel vagy e nélkül, minden nemzetségü
bonneokat
ajánl és elhelyez lelkiismeretesen **Szeghcőné S. Lujza**, Budapest, Andrássy-ut 28. 5862

Csöves kazánok
15½, 13 és 26, 64 m² fütőterület;
Gőzgépek
8—10 lóerő, 10—12 lóerő, még üzemben;
3 és 3 lóerő
Gázmotorok
2 és 4 lóerőre
Dynamo
150, 50 izzófény
Lenditőszijak
legolcsóbban,
Zuzó gép
4 kölyüvel
Kerekvágók
hentesek részére legolcsóbban
Rödiger György,
Wien, X., Van der Nüllgasse 20.

Butor
részletre vagy készpénzért legolcsóbban kapható
GONDA S.
butor-raktárában
VII. István-tér 7.

! Virágkivitel !
Horsik Ferenc
Klattau, Csehország,
ajánlja
első dijjal
kitüntetett
klattaui diszszegfüit

Kertiszegfü	10 drb	1.20 frt
Diszszegfü, különös szép	10 „	3.— „
Remontant szegfü, pompás	10 „	4.— „
Óriási szegfü, (mustravirág)	10 „	5.— „
Óriási, külön kiválasztás	5 „	4.50 „
Rózsa, negyszáru, nagyon erős	10 „	6.— „
Rózsa, alacsony (cserjés)	10 „	2.50 „
Fuchsia, rendkivül szép	10 „	1.50 „
Pelargonium, angol	10 „	2.— „
Pelargonium, külön választás	10 „	3.50 „
Vanilia, sötétkék	10 „	1.— „
Petunia, teljes, rendkivül szép	10 „	2.— „
Begonia, egyszerü (nagyvirágu)	10 „	2.— „
Begonia, teljes, rendkivül szép	10 „	3.50 „

Magyar, német és tót árjegyzékek kaphatók.

Katalog über beste Erfurter Gemüse- und Blumensamen etc. jederzeit gratis u. franco! Friedrich Huck, Samenhandlung, Erfurt.
„WASANTA" legjobb kerti- és virágtrágya postacsomag 1 frt 50, 1 klgr. 45 kr.

Ócska és uj
ajtók, ablakok
méret után, teljesen felszerelve olcsón kaphatók
EISLER ÁRMIN
épitő asztalosnál
Budapest, V. Nádor-u. 61.
(a Lipót-körut sarkán.)

Szabadalmakat
kieszközöl
a világ összes államaiban
KALMÁR J.
mérnök és hites szabadalmi ügyvivő
ezelőtt
Pompéry (Benedek L. és tsa)
BUDAPEST,
VII., Kerepesi-ut 44.
Alapittatott 1885-ben.
Eddig **10.000** szabadalom eszközöltetett ki ezen iroda által.

BUTOR
készpénzért vagy
részletfizetésre
legjutányosabb áron kapható
Ehrentreu és Fuchs
TESTVÉREKNÉL
BUDAPEST
Teréz-körut 8.
Árjegyzék 130 oldal illusztrációval 2 frt beküldése ellenében kapható, mi azonban vásárlásnál vagy a könyv visszaküldése esetén készpénzben visszaadatik.

Gyümölcsfák
minden nemei, valamint
fenyőfák és **rózsák**
sok válfajban
kaphatók:
Petrovay György
faiskolájában
Nagy-Kürüben.
Név- és árjegyzék kivánatra bérmentve küldetik. 7127

Kapható:
SCHWARZ IGNÁC
könyvkereskedésében
Budapest, Király-utca 3. sz.
Ára 1 fr 20 kr.

Olcsó ezüsteladás
valamint ékszerek, órák, legszebb arany façontárgyak. Naponta reggel 8-tól este 8-ig **Váci-utca 18. sz.** I. em. 5., eladatnak. 13 latos ezüst **evőkészletek** 5 kr. grammja, gyertyatartók, girandolok, baltálcák, tálcák 6 kr. grammonkint, 6 pár jobb evőkészlet 6¾ frt, étkező service 12 személyre (complet) 142 frt, 14 kar. arany uriláncok kis függelékkel 85 kr. grammja, tömör gyürük 3 frt, aranyórák 7 frt, ezüstórák 4½ frt, tulaórák 8¼ frt.
Veszek zálogcéduiákat a legmagasabb áron.
Legujabb alkalmi ajánlatok.
FUCHS DÁVID.

Mindennemü régi,de uj divatu
kereszt-, szárny-, és balkon-ajtókat, befelé nyiló ablakokat spalétákkal vagy a nélkül, rendelésre mérték szerint, teljesen a befalazásra alkalmas állapotban, jutányos áron készit
TEMESVÁRY GÉZA
Ujvásár-tér 4. sz.

Gras-Saat! Prima-Mischung für feinen Gartenrasen ... Friedr. Huck, Erfurt Samenhandlung.
„WASANTA" legjobb kerti- és virágtrágya postacsomag 1 frt 50, 1 klg. 45 kr.

Szép kis ház
Abbáziában telekkel együtt **eladó**. Bővebbet **Bécs, V. Hartmanngasse 13. szám a házfelügyelőnél.**

Gőzgépek
12 HP. 10 HP. 2 HP.
még üzemben.
4 HP. 6 HP. 18 HP.
ujonnan helyreállitva.
Csöves kazánok
26, 15½, 9½ □ fütő fel.
Gázmotorok
2, 4 és 6 HP.
Dynamók
150 és 50 izzó !.
Lenditő szijak
használtak, nagyon olcsón
Rödiger György
Bécs, X., Van der Nüllgasse 20.

Jerikhó-trombita
Korszakos találmány! Szabadalmak minden államban!
Mindenki használhatja, zenei előképzettség nélkül is. Legnagyobb mulatsága és szórakozásá fiatalnak és öregnek egyaránt, valamint egyleteknek, katonai osztályoknak, ugyszintén kirándulásoknál, dalok, táncok, indulók, operák stb. játszására. **50 kr.** (levélbélyegekben is) beküldése mellett portómentes. Utánvéttel **75 kr.**
Feith M., Bécs, II. Taborstrasse 11/B.

Mezőgazdáknak!

A vadmustár és vadrepce kiirtására
permetezés utján hatásos szert találtak fel. Használati utasitást küld kivánatra ingyen és bérmentve
Ph. Mayfarth és Ta
cs. k. kiz. szab. mezőgazd. gépgyárai, gőzhámorja és vasöntője
BÉCS, II/1, Taborstrasse.

CSIZ
leghatásosabb
Jód-Brom fürdő.
Jód viz kivitel Amerikába.
Éghajlata száraz, meleg; gyógyeredmények meglepők. Fürdőévad május 1-től szeptember végéig. 180 kényelmesen felszerelt lakszoba; szanatórium, gyógytár; zongora-, olvasó-, billiárd-terem; lawn-tennis; térzene. Katonatisztek, államhivatalnokok május 1-től junius 15-éig és augusztus 15-től szeptember végéig gyógy- és fürdődij tekintetében 60%-os kedvezményben részesülnek. Kimeritő prospektusokkal kivánatra szolgál a fürdőigazgatóság Csiz per Rima-Szécs. Az évad alatt posta és távirda helyben. Csiza Fülek-Miskolci vasutvonal állomása.

Müncheni gömbölyüvágók
henteseknek nagyon jó **állapotban 250** frt.
Beszerzési ár 1100 frt.
Zuzó 4 kölyüvel
180 frt,
Füreszorsó
35 frt,
eladó.
Rödiger György
Bécs, X., Van der Nüllgasse 20.

BRÓDY SANDOR
összegyüjtött munkái.
Tizenkét kötet elbeszélés, regény és rajz diszes kiállitásban, védőtokban.

1.	Kétlelkü asszony	1.60
2.	Apró regények	2.20
3.	Két szőke asszony	1.60
4.	Szinészvér	2.20
5.	Éjszaka	1.60
6.	Don Quixotte kisasszony	2.80
7.	Rejtelmek	2.20
8.	Emberek	1.60
9.	Nyomor	1.60
10.	Faust orvos	1.60
11.	Hófehérke	1.60
12.	Tündér Ilona	2.50

A 12 kötetből álló gyüjtemény ára egyszerre való megrendelés esetén **22 frt 50 kr.**, mely összeg **1 frtos** egymásután következő havi részletekben törleszthető. Az egyes kötetek a kitett bolti árakon külön is kaphatók. — Az ár és 20 kr. portó előleges beküldése esetén bérmentve.
Megrendelhető
a **„Budapesti Napló"** kiadóhivatalában,
József-körut 18. szám.

Verne Jules müvei:
Az eddig megjelent 5 kötet cimei:
A győzedelmes Robur.
A kárpáti kastély.
Egy sorsjegy.
Robinsonok iskolája.
Lángban álló szigettenger.
E gyüjtemény egyöntetü kis 8⁰ alaku és pompás szinnyomatu boritékkal van ellátva.
Ára 2 frt 50 kr.
Megrendelhető a
„Budapesti Napló"
kiadóhivatalában,
József-körut 18.

Egy majdnem
egészen uj nyitott, könnyü kocsi szabad kézből eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2194

Rothschild,
ha elvesztené millióit, ugy szeretné vissza, hogy előfizetne a most megjelent Hasznos Tanácsadó-ra, mely gyönyörü képekkel van illusztrálva, melybe Szabolcska, Jakab Ödön, Ágai, Benedek, Heltai irtak szebbnél-szebb közleményeket és a mely közel száz olyan tanácsot közöl, ami fölér egy vagyonnal. Előfizetési ára mégis csak 2 frt egy esztendőre. 1900 év január elsejéig a ki két forinttal előfize. a Hasznos Tanácsadó-ra, ingyen kapja ajándékba Benedek Elek A magyar népköltés gyöngyei cimü diszmunkát, melynek bolti ára 3 frt. Szerkesztőség Erzsébet-körut 41. Kiadóhivatal Ferenciek-tere 6., hova az előfizetések intézendők. A lapot Gerő Attila ösmert iró szerkeszti. Mutatványszám ingyen.

Jó könyvek
mélyen leszállitott áron:

	frt
Babos közhasznu magyarázó szótár kötve (2 frt)	1.50
Benedek Elek. A sziv könyve (1.80)	1.20
Betvárlegendák, az alföldi rablóvilág történetei	1.—
Karczag Vilmos. Lemondás, reg. (1.20) 60 kr., kötve (2 frt)	1.—
Kossutány Géza, nevezetesebb bünesetek I., II., III., IV. egybekötve (4.80)	2.—
Mihályi Imre. Francia zászló alatt. Élmények és kalandok az Aequatoron (2 frt) 1.—, ugyanez kötve (2 frt)	1.50
Mokány Berci viselt dolgai (2 frt) 1.—, ugyanez kötve (2.50)	1.40
Murger Henry. Bohémvilág (1 frt) 50 kr., kötve (1.50)	—.80
Sztanoj Miklós. Karamboljáték (2 frt) 1.—, kötve (3 frt)	1.50
Tövölgyi Titusz. Van-e másvilág? (A szellemek országából) (1.50) 1.—, u. a. kötve (2 frt)	1.40
Zola Emil. Pascal orvos, regény (1.60) 80 kr., kötve (2 frt)	1.20

(A bekeritett árak a volt bolti árakat jelzik!)
Megrendelhetők:
a **„Budapesti Napló"** kiadóhivatalában,
VIII., József-körut 18. szám.
2 frtig terjedő megrendelések csakis az összes előleges beküldése ellenében teljesittetnek.

ÉPPEN MOST JELENT MEG!
A Sárga Dominó.
Irta:
PRÉVOST MARCEL.
Forditotta:
Dr. Bethlen Oszkár.
Ára: 50 krajcár.
Megrendelhető: a
„Budapesti Napló"
kiadóhivatalában,
Budapest, József-körut 18. szám.

Köznép-osztály,
Frakk 5 frt.
Nadrág 3 frt.
Mellény 1 frt.
Ferenc József-kabát 4 frt.
Jaquet 3 frt.
ROTHBERGER JAKAB
Kristóf-tér 2. I-ső emelet.

Kiss József összes költeményei.
Első teljes kiadás, mely a Jehova és mese a varrógépről cimü hosszabb költeményeket is tartalmazza. Ára a költő arcképével diszes vászonkötésben 1 frt 50 krajcár.
Ez a legszebb, legolcsóbb s legkedveltebb ALKALMI ajándék.
Vidékre postai bérmentes küldéssel 1 frt 60 kr., ha ez összeg előre küldetik be. Kapható a „BUDAPESTI NAPLÓ" kiadóhivatalában.

Minden háziasszony *vegye meg a legujabb, Kugler-féle „Háziczukrászat" cimü könyvet, 2000-nél több recipével és 200 képpel. Ára diszkötésben 3 frt és 25 kr. portóért. Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatalában.*

Legjobb szabó
AZ
„ANGOL SZABÓ"

KERÉKPÁR-ÖLTÖNY	frt 9.—
FELÖLTŐ	„ 9.—
SACCO-ÖLTÖNY	„ 9.—

AZ
„ANGOL SZABÓ"-NAL KOHN HEILMANN ÉS FIAI KÁROLY-KÖRUT **12.**
A PONTOS CIMRE ÜGYELNI TESSÉK.

BUTOR.

Fővárosi asztalos és kárpitos butortelepemet a nagyérdemü közönség és becses vevőim figyelmébe ajánlva, szükségesnek találom megjegyezni, **hogy fősulyt fektetek arra, hogy a legegyszerübbtől a legdiszesebb kivitelü szilárd anyagból készült butoraim ugy minőség, mint ár tekintetében minden igénynek megfeleljenek. — Legnagyobb választék teljes lakberendezésekben minden kiviteiben. Raktáram megtekintését a t. butorvevő közönségnek saját érdekében igen ajánlom.**

Dósa Kálmán fővárosi asztalos és kárpitos butortelepe
Budapest, Erzsébettér és Sas-utca sarok, I. emelet.
Árjegyzék kivánatra ingyen és bérmentve.

BÉCS, VI., Mariahilferstrasse 81—83.

LESSNER D. áruháza

Legjobb, legfinomabb gyártmányok.

Divatszövetek, duplaszéles, méterenkint 44 krtól följebb.
Divatszövetek, 115 cm. széles, méterje 60 krtól 1.50-ig.
Divatszövetek, 120 cm. széles, méterje 1.35-től 2.50-ig.
Divatszövetek, 120 cm. szél., méterje 2.75-től 4.40-ig.
Legmodernebb cower-coat-kammgarnszövetek angol kosztümöknek.
115 cm. széles, méterje 1.30, 1.60 frt.
120 cm. széles, méterje 1.95, 2.10, 2.55 frt.
140 cm. széles, méterje 3.30, 3.50, 3.70, 4.— frt.

Legolcsóbb árak.

Selyemszövetek (gyöngyfajta) legujabb szövés fantasie-minták blouzoknak és ruháknak, mt.-je 1.26-tól 2.25 frtig.
Tafota-selyem, egyszínű, legfinomabb minőségek, 1.25 frttól 2.10 frtig.
Selyemszövetek mindenféle fajtáju 52 krtól följebb.
Selyemszövetek, fekete, legujabb minták, méterje 95 kr., 1.25, 1.70, 2.30 frt.
Mosószövetek, rengeteg választékban, u. m.: levantin, batiszt, muszlin, atlasz-szatin, zefir, valamennyi különösen szép, legujabb mintákban és ujfajtáju legjobb minőségekben. Gyönyörü kivitel!
Angol zefirek, szintartó, méterje 36, 45, 48, 50, 52, 58, 60, 65, 75, 80 kr. stb. a legjobb mintákban.

1899. évad-ujdonságok.

Legnagyobb választék.

Gyönyörü blouse-, jupon- és jabo-tujdonságok!

Fontos! **MINTA-GYÜJTEMÉNYEK** és illusztr. árjegyzékek a vidék számára kivánatra készségesen küldetnek ingyen s bérmentve. Mélyen tisztelt vevőim érdekében kérem tisztelettel, a minta-megrendeléseknél a kivánt szövetek német és megközelitő árát megjelölni, mivel igy annáldusabb választékot küldhetek a kivánt fajtából!

Divatszövetek uri kerékpáros öltözeteknek nagy választékban.

Magyar Könyvtár.

Szerkeszti:
Radó Antal.
Eddigi számaiban a következő
szinműveket
közli:

Aischylos. A leláncolt Prometheusz. Ford. Zilahi Károly. Bevezetéssel ellátta Tóth Rezső. (27. szám.)
Byron. Manfred. Forditotta Ábrányi Emil. (23. szám.)
Caracco. Don Pietro Caruso. Verga. Parasztbecsület. Ford. Radó Antal (80. szám.)
Cavallotti. Ének ének. Dramolett. Ford. Radó Antal. (53. szám.)
Giacosa. Borus szerelem. Ford. Radó Antal. (89. szám.)
Dumas Sándor. A kaméliás hölgy. Dráma 5 felv. Ford. Szemere Attila. (15. szám.)
Du Maurier-Potter. Trilby. Szinmü 4 felv. Ford. Fái Béla. (9. szám.)
Ibsen. A népgyülölő. Szinmü 5 felv. Ford. Vikár Béla. (41. szám.)
Jókai Mór. Helvília. Dráma 5 felv. (58—59. szám.)
„ A fekete vér. Szinmü 5 felv. (72. szám.)
Katona József. Bánk-bán. Bevezette Beöthy Zsolt. (1 sz.)
Kisfaludy Károly. A kérők. Vigjáték. Bev. Beöthy Zsolt. (5. szám.)
Molière. Dandin György. Ford. Hevesi Sándor. (31. sz.)
„ A fösvény. Ford. Hevesi Sándor. (71. szám.)
Murai Károly. Huszárszerelem. Vigj. 2 felv. (51. szám.)
Murger-Barrière. Bohém-élet. Szinmü 5 felv. Forditotta Radó A. (29. szám.)
Novelle. A becstelenek. Szinmü 3. felv. Ford. Radó A. (18. szám.)
Sardou és Najac. Váljunk el. Vigj. 3 felv. Ford. Fáy Béla. (25. szám.)
Shakespeare. A szent-ivánéji álom. Ford. Arany János. (20—21. szám.) Iskolai kiadás.
Shakespeare. János király. Ford. Arany János. Iskolai kiadás. (106—108. sz.)
Shakespeare. Hamlet. Ford. Arany János. Iskolai kiad. (109—112. sz.)
Sophokles. Antigone. Forditotta Kemenes Kempf József. (84. szám.)
Schiller. A messinai menyasszony. Ford. Váradi Antal. (43. szám.)
Tóth Kálmán. A király házasodik. Vigj. 3 felv. (33. sz.)
Verga. Parasztbecsület. Forditotta Radó Antal. (80. szám.)

Egy-egy füzet ára 15 kr.

Megrendelésnél elég a füzet számát jelezni.

Minden füzet egyenkint kapható.

Az ár beküldése után a füzeteket bérmentve küldi a

„Budapesti Napló“
kiadóhivatala,
de megszerezhetők minden hazai könyvkereskedésben is.

Mielőtt

férfiruha-szükségletét fedeznő, kérem saját műhelyemben tiszta gyapjuszövetből a legujabb fason után készített dusan felhalmozott készletet megtekinteni.

Szolid árak.

Nagy választék angol szövetekben. Megrendelések mérték után legelőzmányosabban és leggyorsabban eszközöltetnek.

Weiner Károly
Budapest, VI., Andrássy-ut 9. szám.

Mindazoknak, kik gyors, alapos és biztos gyógyulást óhajtanak, ezen kitünő szakorvost a legmelegebben ajánlhatjuk.

Univ. Med. Dr. Czinczár J.

Bőrgyógyász, bőrápolás, nemi- és hugyszervi bántalmak képesitett szakorvosa.

gyógyit gyors és biztos sikerrel, könyelmes módon ugy nőknél, mint férfiaknál mindennemü a nemi betegségek és gyengeségi állapotok elnevezése alatt összefoglalt bármily régi keletü bántalmakat, továbbá bárminő bőrbetegséget és szépséghibát a külföld által elismert legujabb kitünő módszereivel.

Lakik: Budapest, VII., Kerepesi-ut 14., I. em.
Rendel: délelőtt 10—1-ig, délután 3—7-ig.
Külön várótermek hölgyek és urak részére.
Levelekre azonnali válasz.

Legszebb Legjobb Legolcsóbb
PAPlan PAPlan PAPlan

1 összehajtható vaságy 3 matrácczal	10.—	1 szőll sodrony ágybetét	5.—
1 drb rouge paplan	1.70	1 tengerifü fejvánkos	1.—
1 „ cachmir paplan	2.50	1 levarott szalmazsák	2.20
1 „ satin cachmir paplan	3.50	1 „ matrác	3.80
1 „ atlasz cachmir paplan	4.80	1 Crinde Afrique matrác	4.50
1 „ atlasz selyem paplan	7.50	1 lószőr „	12.—
1 „ fodros atl. selyp. paplan	12.—	1 párnázott rugányos matrác	18.—
1 „ jó vászon ágylepedő varrás nélkül	1.20	1 nagy szoba szőnyeg 200/300	2.50
1 drb jó vászon chiffon paplan lepedő	1.80	1 ablak tunis függöny	1.50
1 drb flanel takaró pokróc	1.80	1 boueret ágyterítő	2.20
1 drb jó lópokróc	1.50	Fulöszönyeg méterenkint krtól 4 frtig.	25

GICHNER JÁNOS és TÁRSA
paplan, matrác és kárpitosáru gyártosok, szőnyeg, függöny-, ágy- és asztalterítő stb. nagy rál asztékban.
Budapest, VII. ker., Erzsébet-körut 20. szám.
Árjegyzéket kivánatra ingyen és bérmentve küldünk.
Nem tetsző árukat kicserélünk, vagy a pénzt visszaadjuk.

Elegáns! **REFORM NŐI NADRÁG** Célszerü!
vadászatra, lovagláshoz, utazásra.
REFORM NŐI NADRÁG kerékpárosoknak, elegáns szabás.
Fekete Gnom clothból ... frt 4.50.
Fekete Liberty-selyemből ... frt 10.50.
Postai megrendelésnél a nadrág hossza szükséges.
Ajánlja:
KUNZ és MÖSSMER
a szép juhásznőhöz
Budapest, IV. ker., Kigyó-tér.
Legujabb nyári mosó-szöveteink megérkeztek.
Uj áruval!

ARAD.

Révész Nándor könyv-, zenemü- és papirkereskedése Arad, Szabadságtér 20. sz. Hazai és világtodalmi termékek állandó és dus raktára. Iskolai könyvek, Óriási zenemü raktáram a legnagyobb igényeket kielégitőleg van felszerelve. Ügyvédi könyvek és nyomtatványok. Utazási raktár mindennemü iró-, levél- és rajzpapirekiró- és rajzszerekből. Legnagyobb és legszebb választéku raktára mindenféle diszlovélpapirok és egyszerü levélpapiroknak. Üzleti könyvek gyári raktára.

Krausz Lajos órás, ékszerész és látszerész, Arad,
Andrássy-tér 15.
Javitások pontosan és jótállás mellett eszközöltetnek.

Magyar Király Szálloda Arad. A város legszebb helyén, villamos megállóhely, csak Arad hegyvidéki borok. Kitünő konyha, szép szobák, mérsékelt árak.

RIES és BERKOVITS

Budapest, Kerepesi-ut 66.

Cs. és kir. szab. nickelön-szyfonkupak- és gépgyár.
Szab. szénsav- és kénsav-szikvizgépek.
Vizszürők és sörnyomókészülékek.

UJDONSÁG! UJDONSÁG!
Hygienikus, minden visszaélést kizáró
„UNICUM“ szyfonfejek
Ries és Berkovits szabadalma.

IDEAL
elsőrendü csehszikvizüvegek.
RIES és BERKOVITS SZABADALMA.

Előnyök:
Sarokelcorbulás és piszoklerakodás kizárva. Továbbá legnagyobb explosió-ellentállóképességgel birnak.
Legizlésesebb facon.

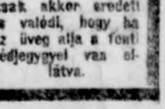

csak akkor eredeti és valódi, hogy ha az üveg alja a fent látható védjegygyel van ellátva.

Minden szó egyszeri beiktatása petit betükből 2 kr. Cimmel ellátott hirdetésekért külön 30 kr. kincstári bélyegdij jár.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre dijmentesen ad felvilágositást a kiadóhivatal: József-körut 18. szám.

Levélbeli tudakozódásokra ingyen adunk felvilágositást, csak a válaszra szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

APRÓ HIRDETÉSEK és előfizetések felvétetnek a BUDAPESTI NAPLÓ részére a kiadóhivatalban József-körut 18. valamint a következő dohánytőzsdékben:

Breuer nővérek, Teréz-körut és Podmaniczky-utca sarok.

Adler Leóna, Lipót-körut.

Nemecsek-féle tőzsde Petőfi-tér.

Özv. Weber Vilmosné, Váci-körut 15.

Feldmann Mórné, Marokkói-utca 1.

Kürthy Kálmánné, Harmincad-utca 1.

Weitzenfeld Jakab, Király-utca 1.

Redlich Szidónia, Király-utca 59.

Benda Józsefné, Andrássy-ut 59.

Deutsch Miksáné, Andrássy-ut 38.

Schneller Mórné, Dob-utca és Károly-körut sarok.

Soprenyi V., dohány-nagytőzsde, Kerepesi-ut 1.

Özv. Hailada Anna, Muzeum-körut 10.

Szántó Mór, Kecskeméti-utca és Kálvin-tér sarok.

Deutsch Julia, József-körut 50. Baross-utca sarok.

Ottó szeretlek. 4013

„Pali" levél ment.

Ki az, aki szeret?

Marie! Marseille-be utaztam nővéremhez. Netaláni köziésre Budapesti Naplót használd. Boldog husvéti ünnepeket kiván ölelő. 4045

Én vagyok! Még hozzá válságos! ő avizálta? hát mi cimen és jogon alap ez nekem feltünősködni? hisz ott van ön! csak nem tételezhetem fel, hogy ön ignorál engem válságos esetben! és ime mégis megtörtént! No jó! ezt is akarjuk feledni! Nagyon rossz uton vagyunk mi. Ég önökkel! Hüséges. 4030

Szőke Paunika! Most elutazom s csak keddre térek ismét vissza. Milyen öröm lenne rám nézve, ha visszajövet kedves levele várna, melyben nemcsak jó egészségéről, hanem arról is tudósitana, hogy mikor láthatom. Tegye meg nékem e kis fáradságot, melylyel nagy örömet szerez igaz barátjának. 3629

Előkelő evang. vallásu urat keresek, ki mint tanu szerepelne kikeresztelkedésemnél. Minden érdek kizárva. Ajánlatok „Sophia 32" főposta restante kéretnek. 4050

Én egy 38 éves róm. kath. nagy tett erős nyugdij jogosultságot biró gazdatiszt vagyok, ki is első házasságában csalódott, nejétől elválna, de előbb óhajtana megismerkedni egy hozzám illő idősebb hajadonnal, vagy özvegygyel, kinek pár ezer forint hozományа, vagy évi biztos jövedelme legyen. Teljes cimü leveleket „Nagy magyar" jelige alatt poste restante Vácra április 30-ig. 4027

Perfect könyvelő a magyar és német nyelvben levelez, azonnal felvétetik. Ajánlatok „H. és V." jelige alatt e lap kiadóhivatalához kéretnek. 4052

Menyasszonyok! Vőlegények!! A házassságkötéshez szükséges okiratok beszerzése, a netáni akadályok alóli való felmentések kieszközlése s a kihirdetések körüli eljárások sok vesződséggel, pénz- és időpazarlással járnak. Legcélszerübb tehát ugy a fővárosi, mint vidéki házasulandóknak az **„Országos Esketési Ügyvivőség"-hez, *VII., Kerepesi-ut 14.*** fordulni, hol csekély dijért néhány nap alatt minden elvégeztetik.

Kis ház vagy villa megvételre kerestetik Budán a Krisztinavárosban. Lehetőleg a villamos mentén. Esetleg kis ház épitéséhez alkalmas üres telek, v. lebontásra szánt ház. Ajánlatok az ár megjelölésével „W. J." jelige alatt e laphoz. 4047

Elköltözés miatt olcsó butorok és matracok kaphatók. Cim a kiadóban. 4051

500 forint évi fizetést, vagy tiszta hasznot adók szerződésileg bárkinek, ki 80—100 frt napi forgalmu fővárosi üzletemhez 1000—2000 frttal társul hozzájárul. Ajánlatok „Hentesáru üzlet" cimmel a kiadóba. 4036

Erzsébetfalván igen szép helyen egy telek 180 □-öl bekeritve, kuttal ellátva olcsón eladó. Cim a kiadóhivatalban. 4028

Terményzsák. Ajánlok jó minőségü, használt terményzsákot darabonként 20 krajcárért. Próbamegrendeléseket is eszközlök. Weisz József, Miskolc. 4040

Nevelőnők, gyermekkertésznők, bonneok — minden nemzetiségüek — elhelyeztetnek Nietschné Gerson Anna által, Budapest, Teréz-körut 31. 4042

Kiadó utcai lakás 4 szoba, elő-, fürdő-, cselédszobával, balkon, gázvilágitás I. emeleten 600 frt, III. emeleten 550 frt. VII., Dembinszki-utca 56. 4046

Villa és háztelkek Duna-Varsányon. Gyönyörü szép fekvésü telkek 300 □-öles parcellákban, □-ölenként **egy forint**, több évi törlesztésre eladók. Ezen ujabb telepitvény a központi pályaudvartól 25 krajcár viteldijért 45 perc alatt elérhető. Bővebbet Gráner Sándor tulajdonosnál, Erzsébetfalva, Soroksári-ut 5. 4049

Nyaraló Vác mellett. Szép parkban fekvő 8 butorozott szobából, konyhából és pincéből álló csinos ház olcsón bérbeadó, esetleg eladó. Ugyanott kisebb ház is 7 szobából és mellékhelyiségeivel bérbeadó. A nyaraló ½ órányira van Váctól. Cim a kiadóhivatalban. 4044

Egy elegánsan butorozott szoba teljes ellátással egy, vagy két ur részére azonnal kiadó. Sip-utca 19. I. em. 15. 2223

Gazdasági segédtiszt. Nőtlen, 26 éves fiatal ember (izraelita), ki 10 évet töltött mint segédtiszt nagyobb gazdaságokban, szerény feltételek a mellett óhajt nagyobb gazdaságban neki megfelelő állomást nyerni. Cim a kiadóhivatalban. 4029

Szőnyegdiván ottomán, remek szépek meglepő olcsón eladó, 1 kanapé, 2 fottel használt alkalmas uri szobában, vagy irodának minden áron eladó. VI., Gyár-utca 25. a kárpitosnál. 4041

Alig használt iker körforgógép és 10 lóerejü gőzmotor jutányosan eladó. József-körut 65. számu házban földszint igen alkalmas két lakás és egy körutí nagy bolthelyiség, amely kávémérésre igen alkalmas, azonnal kiadó. Cim: dr. Szohner, Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 10 szám 4017

Árverési hirdetmény. Április 8-án d. e. 9 órakor a III. ker., Szöllőkert-u. 36. sz. házban megtartandó önkéntes árverésen eladóvá tétetik fenti ház, udvarral és kerttel 195·7 □-öl kiterjedésben 3000 frt kikiáltási árban, valamint egy szántó, legelő és rét 250 frt, illetőleg 100—100 frt kikiáltási árban. Bővebbet dr. Stern József ügyvédnél, III., Zichy-u. 7. 4002

Akác magoncok 1 évesek ezre 5 korona. Cim a kiadóhivatalban. 3940

Lakást keres. Szigorló orvos klinika közelében külön bejáratu szobát keres, cimet árral együtt „orvos" jelige alatt. 4021

Egy intelligens üzletvezető nősülési szándékkal, komolyan szeretne ismeretséget kötni egy oly fiatal hölgygyel, vagy fiatal özvegygyel, kinek hozománya legalább 8000 frt, csak komoly levelekre reflektálok. Cim „Üzletvezető" poste restante Hátszeg. 4033

Elveszett egy hosszu női aranylánc 49 igazgyöngygyel e hó 19-én a Lónyay-utcától a Ferenciek-teréig. A becsületes megtaláló kellő jutalomban részesül. A láncot egy szegény cseléd veszitette el. Cim a kiadóhivatalban. 4035

Urak és hölgyek 2—5 frtot is kereshetnek naponta. Cim a kiadóban 4024

Leányfalu legszebb helyén fekvő elegáns villában két lakás: I. Földszinten 4 szoba, konyha vizvezetékkel, fürdőszoba és veranda 850 frtért. II. Első emeleten 3 szoba, konyha, veranda 300 frtért — az egész nyári idényre kiadó. Bővebb felvilágositás a kiadóhivatalban nyerhető. 4038

Villa és háztelkek Duna-Varsányban gyönyörü szép fekvésü telkek 300 □-öl parcellákban, □-ölenként 1 frt, több évi törlesztésre eladók. Ezen ujabb telepitvény a központi pályaudvartól 25 kr. viteldijért 45 perc alatt elérhető. Bővebbet Gráner Sándor tulajdonosnál, Erzsébetfalva, Soroksári-ut 5. 4037

50 koronát adok annak, ki nekem egy állandó s biztos állást szerez, mint levéltárnok, irattárnoki minőségben, vagy könnyebb irodai munkák elvégzéséhez állami hivatalba, nagyobb vállalatnál, vagy részvénytársaságnál, esetleg vidékre is elmegyek. I-ső rangu referencákkal rendelkezem. Szives megkeresések „Szerény és szorgalmas" jelige alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek. 2221

Sörpálinka közvetlenül sörből égetve, több év óta raktáron, kitünő minőségü, gyomorerősitő szer, szállittatik 3½ literes postahordókban, minden postaállomáshoz bérmentve és megadóztatva 4 frt 50 kr. utánvétel mellett a pálinkafőzde által Pészakon (Torontálmegyében). Továbbárusitók nagyobb vételnél árengedményben részesülnek. 4032

Keveset használt kávéhazi berendezés egylet részére megvételre kerestetik. Cim a kiadóhivatalban. 2215

Egy intelligens megjelenésü uri ember pénzbeszedői, raktárnoki, vagy más megfelelő állást keres, esetleg óvadékkal is rendelkezik. Cim a kiadóhivatalban. 2220

Midervarráshoz gép- és kézvarrónők, valamint kifutó és tanuló lányok fizetés mellett felvétetnek. Cim a kiadóhivatalban. 2222

Csinosan butorozott különbejáratu szoba április 1-re (Sándor-utcában) kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 2202

Izr. okl. tanitó vidékre kerestetik. Polg. iskolai tantárgyak. Könyvelési ismeret előny. Fizetés megállapodás szerint. Belépés azonnal. Cim a kiadóhivatalban. 3981

Megvételre kerestetik egyemeletes ház Budapesten, ára lehet 35000 frt, ajánlatok „B. S". jelige alatt kiadóhivatalba küldendők. Közvetitők kizárva. 2219

Földbirtokosoknak fontos! Jelzálogkölcsönöket (konvertálásokat) eszközöl minden magasságban ötven éves amortizációra a legkedvezőbb feltételek mellett. Közvetitők kizárva. Ajánlatok „C. B. A." alatt a kiadóhivatalba intézendők. 2218

Gyárihelyiség 100 □ öles udvarral, irodahelyiséggel és istállókkal augusztus hó 1-ére rendkivüli jutányos áron kiadó. Cim a kiadóban. 2211

Okleveles francia nevelőnő, zongorában kezdőket oktathat, 240 frt évi fizetés; és egy egyszerü **francia bonne,** 150 frt évi fizetés és utiköltségek megtéritése Franciaországból 2 évi szerződéssel, állást keresnek Grétsy Ágoston ügynöksége által, Budapest, Erzsébet-körut 21. II. emeleten. 4043

Szolid tisztességes fiatal leány keres pénztárnoki, irodai, vagy más megfelelő állást. esetleg óvadék mellett is. Cim a kiadóhivatalban. 2217

Eladás. 360 holdas nemesi birtok Budapesttől 1 óra, állomástól ½ órányira uri lakkal és gazdasági épületekkel eladó. A birtok tejgazdaságnak vagy nyaralónak rendkivül alkalmas. Cim a kiadóban. 3987

Mosónőt keresek, ki nem rontja a fehérnemüt és szépen vasal. Cim a kiadóhivatalban.

Jó és szépirásu fiatal ember bárminő megfelelő állást keres, vagy irásbeli munkát. Cime a kiadóhivatalban. 2048

Szép irásu hivatalnok bármilyen irásbeli munkát elvállal, másolásokat németül és magyarul szerény dijazás mellett. Cim a kiadóban. 5005

Tisztességes fiatalember hivatalszolgának ajánlkozik, ki már ily minőségben volt alkalmazva. Cime a kiadóhivatalban. 2200

Papagáj, mely jól beszél, kalitkástul együtt megvételre kerestetik. Ajánlatok „K. O." jeligével a kiadóhivatalba kéretnek. 2198

Makulatura papir eladó. Cim a kiadóban.

Fiatal fiu ki délutánonként zeneiskolába jár, keresne délelőttre irásbeli foglalkozást, esetleg hegedüórákat is adna szerény dijazásért. Cime a kiadóhivatalban megtudható. 2152

Angolt alaposan lehet megtanulni egy több évi gyakorlattal biró nyelvmesternél, ki az itteni jobb körökben már fényes eredményt ért el hallgatóival. Ajánlatok „English" jeligére a kiadóba kéretnek, ahol a cim is megtudható.

Nagyon szegény munkás családnak II. oszt. gimnazista fia csekély fizetéssel akármilyen alkalmazást keres, hogy segithesse szegény szülőit. Cim a kiadóban. 2196

Kiadó nyárára idősebb magányos hölgy részére egy csinosan butorozott szoba egy Herminauti nyaralóban. Jó gondozást, esetleg teljes ellátást is ad jutányos árért. Cim a kiadóban. 2133

Egy majdnem uj pedálos cimbalom elköltözés maitt olcsón eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2184

Egy bolthelyiség a Német-utcában azonnal kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

Francia, olasz, magyar, német és román nyelveket beszélő, zeneileg képzett (fuvolán, zenede, zeneakadémia, katonai zenekar) szép irásu, kereskedelmileg képzett müvelt, 35 éves nőtlen fiatal ember, ki rajzol, fest, fényképez stb., magántitkári, felolvasói, utazótársi vagy ezekhez hasonló állást keres, szerény igényekkel. Szives ajánlatokat kér „Árpád" cimen e lap kiadóhivatalába intézni. 2160

Igen csendes, tiszta szobát jó ebédkoszttal, esetleg teljes ellátással keres fiatal hivatalnok. Lehet Budán is. Levél „Állandó otthon" cimen a kiadóhivatalba kéretik. 2216

Kossuth Lajos (1848.) életnagyságu mellképe (olajfestmény), aranyozott keretben olcsó áron 100 frtért eladó. Cim a kiadóban. 2159

Egy jó karban levő **bicikli** pénzszükség miatt vidéken olcsón eladó. Cim a kiadóhivatalban (esetleg fénykép). 2177

Egy intelligens megjelenésü uriember (kereskedő) raktárnoki, pénzbeszedői, vagy más megfelelő állást keres. Cime a kiadóhivatalban megtudható. 2171

Gyors- és gép- (Yost-féle) irást kitünően végzett fiatal leány nagyobb irodában alkalmazást keres. Cim a kiadóhivatalban. 2172

Kereskedelmi szaktanfolyamot kitünő sikerrel végzett szép irásu fiatal leány magyar-német levelező, alkalmazást keres. Cime a kiadóhivatalban. 2154

Fuvola- leckéket ad zenedét végzett, volt katonai fuvolaszakaszvezető fiatalember. Cim a kiadóhivatalban. 2158

Egy teljesen jó karban levő bicikli eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2205

Egy varróleány felvétetik. Cim a kiadóhivatalban. 2191

Biztos jövő. Helybeli nagy részv.-társaság azonnali belépésre, tapasztalt könyvelőt (keresztényt) keres, aki a magyar és német nyelven kivül a román nyelvet is tudja. Előnyben részesülnek olyanok, akik megjelenésük és óvadékképességüknél fogva is alkalmasak állásuk önálló betöltésére. Mindhárom nyelvben irt, az eddigi tevékenységet és a fizetési igényeket is közlő ajánlatok e lap kiadóhivatalához „Képzett" jel alatt intézendők. 4031

Szépirási tanfolyam. A kitünőnek bizonyult módszerem és lelkiismeretes tanitás folytán akár milyen rossz irással biró, mérsékelt dijazás és mindennapi tanitásióra mellett szép irást sajátithat el. A kereskedelmi alkalmazottak és hölgyek részére külön tanfolyamot nyitok. A tanfolyamba minden nap lehet beiratkozni, amennyiben minden egyes tanuló külön tanitásban részesül. A vikékieknek levélileg kellő útbaigazitás. Ezenkivül alapos oktatást adok a német nyelvben és helyesirásban, esetleg házon kivül is. Lakásom: Nagykorona-utca 4. sz. 3. em. Értekezési órák: 10—1-ig és 4—7ig. Mély tisztelettel Adler Jakab szépiró-tanár. 4039

Könnyü fizetési feltételek! Diszes, olcsó **vasbutorok, gyermekkocsik, gyermekágyak,** ruganyos acélsodrony-ágybetétek, afrik- és lószőr-matrácok, paplanok, szövetfüggönyök, ágy- és asztalteritők, kárpitozott fa-butorok, tükrök, és függőlámpák kaphatók **Pápai és Náthán** gyárosoknál, **Budapest, VI., Andrássy-ut 2.** (Foncière-palota). Vidékre és helyben részletfizetésre is szolgálunk minden árfelemelés nélkül. Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk.

Hölgyeim. Minden hölgy fődisze a tiszta, sima, fehér, rózsás üde arcszin. Ezt elérheti mindenki, ki Mille Fleurs-Crémet használja, mely zsirtalan, vegytiszta és nappal is használható. — Mille-Fleurs-Créme kis tégely 50 kr. könyvecskével; ebben megtalálható minden titka az arc, kéz, haj és test ápolásának. Mille Fleurs-szappan 40 kr. Mille-Fleurs-poudre, fehér v. rózsaszin, 1 doboz 60 kr. — Főraktár: Török József gyógyszertára, Király-utca 12. — Lelkiismeretesen ajánlhatom mindenkinek kitünő hajvizemet, mely az ősz hajnak 1 óra alatt eredeti szinét visszaadja, kapható fekete, barna és aranyszőkében, üvegje 3 frt (2 hóig elegendő.) Kitünő fogpaszta kapható, mely párszori használat után a legelhanyagoltabb fognak gyönyörü fehér szint ad; próbatégely 60 kr. Nem eléggé ajánlhatom hölgyeinknek homlokkötőmet, mely a legrövidebb idő alatt a ráncokat a homlokról tökéletesen kisimitja, szép formás s fehérré változtatja, nappal v. éjjel alkalmazható; darabja utasitással 1 frt 50 kr. — Szőrirtó, próbatégely 60 kr. — Hölgyeim, legyenek teljes bizalommal hozzám, biztos eredményért és cikkeim ártalmatlanságáért kezeskedem. Utánvétellel bárhová küldöm. MANDL IDA, Budapest, VII. ker., Bethlen-utca 12.

Láczay Szabó László saját termésü régi **Tokaji borai** félliteres üvegekben, minőség szerint 1., 2., 4 és 5 frtjával megrendelhetők a legkisebb mennyiségben is a termelőnél Sárospatakon; kaphatók Budapesten, Muzeum-körut 11. szám a Magyar termelők borraktárában. 3609

Nem partie, nem megtévesztés, 6 drb női vászoning, szivszabásu, csipkével, vagy himzéssel diszitve 4·20 frt, 6 drb valódi kézi burgolással 4·80 frt, 6 drb kézi himzetü betéttel 7·20 frt, 6 drb köper férfi alsónadrág 2·40 frt, francia szabásu 3·60 frt, lepedők varrat nélkül, 200 cm. hosszu, 150 cm. széles, Kreaszba szegve 80 kr. Székvászon 90 kr. drbja. Női barisnyák varrat nélkül à la fil d'écosse 27 kr, férfi harisnyák à la fil d'écosse 25 kr. párja. Bőrvászon minden szinben 120 cm. szélességig 70 kr. méterje. Voil-bluzok legujabb divat, diszitve, 80 krtól felebb. Dörzsölő törülközők nehéz minőség 65 kr. drbja. Vásznak, asztalnemü potom áron. **Drechsler Adolf, Budapest, Csengery-utca 35. sz. Andrássy-ut sarkán.**

Saison! beálltával figyelmeztetem a n. é. közönséget azon szép és jó uj berendezésre, hogy nálam darabonként 1 forintért lehet szép és elegáns kidolgozott Makart-fényképeket készittetni. Hölgyeket vagyok bátor figyelmeztetni, hogy világos ruhákban is tökéletes sikerült képeket készitek. Vidéki fényképek utáni nagyitások lelkiismeretes kivitelben jutányos árban eszközöltetnek. WAITZNER fényképész, Budapest, Erzsébet-körut 20. szám.

Az Apró Hirdetések egyrésze a 22. oldalon van.

Nyomatott a „Pátria" irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság körforgó-gépen. Budapest, IX., Üllői-ut 25.

HUSVÉT.

Szerelem.

Tavaszkor is hull néha hópehely,
De földet érve gyorsan olvad el.
A dér, mely itt-ott fürtjeimre szállt,
Telet jelent már s tán közel halált.
És mégis — szívem reszket, ég, sovárog,
Mezőn, ligetben andalogva járok,
És ajkam így esd: Ó maradj velem
Mindennél drágább, édes szerelem!

Belőled én kivettem részemet.
Gyerek voltam még, amikor szemet
Vetettem egy kis aranyos leányra.
Pajtásom volt. Velem járt iskolába.
A könyveket nem nagy sikerrel bujtam,
De a leánytól valamit tanultam.
Emléke most is itt játszik velem:
Nemes, szűz csókod, gyermek-szerelem!

Bolond rajongó azután is voltam,
De lángodat balgán nem pazaroltam.
Olcsó gyönyörtől sohasem fogott
Tűzet a szívem. Másért dobogott!
S ha még nem hűlt ki, még most is meleg,
Onnan van az, mert megbecsültelek.
Jutalmazz érte! Ó maradj velem
Mindennél drágább, édes szerelem!

Később a hír egy-egy sugára ért.
A jó barátok hozták a babért,
Hogy kárpótlást, vigaszt találjak ebben.
De hordtam volna százszor szívesebben
Az ifjuságnak könnyü mirtuszát,
Mély, üde vágygyal nézegetve rád
Enyelgő tündér, aki most velem
Irgalmasan bánsz: nyájas szerelem!

Sokat tévedve, sok meddő panaszt
Sohajtva, végre megtaláltam azt,
A kit nemes, szép élet-társ gyanánt
Nekem az Isten nagy kegyelme szánt.
Mikor megláttam üdvömet szemén,
Mosolygó ajkán: úgy éreztem én,
Hogy eddig árnyék, köd játszott velem,
S ő a valóság, ő a szerelem!

Páratlan volt irántad a hüségem,
S te száz alakban adtál üdvöt nékem!
Ha éjszakától s könnyektől vakon
Bolyongtam szerte: voltál csillagom.
Sötét erdőben: énekes madárkám.
Pásztortüzem az élet pusztaságán.
Ne hagyj el még! Hevítsd föl a telem
Örök tavasz te, bájos szerelem!

Ha bánatom volt, tűznél égetőbb,
Te voltál az a balzsam, az a csöpp,
Melytől gyógyultak a gonosz sebek.
A gondok, mint rám uszitott ebek,
Hiába martak. Gőg, irigység, botrány,
Álnok barát: hiába taposott rám,
Hitem, bizalmam megmaradt velem,
Mert orvosom te voltál, szerelem!

Kis fészket raktunk, én és gyenge párom.
Ott végórámat csöndesen bevárom.
Egy vádat, egy panaszt sem ejt szavam.
Nyugodtan nézem, a mi hátra van,
Míg gyér időm lassanként lepereg,
Mint rózsából a hervadt levelek.
Hadd hulljanak! Csak te maradj velem,
Te ringass a halálba, szerelem!

S ha többé már nem látom a világot:
Szivem porából nőjjenek virágok!
Hantom füvén, szerény fejfám alatt,
Daloljanak szerelmes madarak.
Napfény ragyogjon mély sírom felett.
S hirdesse dal, fény, illat, kikelet,
Míg mosolyogva alszom odalenn:
Milyen hatalmas, szép vagy, szerelem!

ÁBRÁNYI EMIL.

Donna Clara éjszakája.

A *Budapesti Napló* számára irta:

Lyka Károly.

Caprira leült az est.

A gyalogösvény, amelyen donna Clara a légyottra sietett, magas piros kertfalak közt vezetett. Azok fölött narancsfák lógatták gallyaikat, izzó veres gyümölcsükből illatot lehelve a levegőbe. Az ébenfekete törzseket magasra körülölelte a szőllővenyige, szeszélyes guirlandokban kanyarogva, mint egy vonaglás közben hirtelen megmerevedett kígyó. Egész fel, a fák csucsáig vitte a szőllő dohányszinü levelét s ha lombján a nap átsütött, ugy tetszett, mintha az piros lázban égne.

Igy ment ez tovább. Egész végig vele szaladt a venyigesor, a komoly, sötét lomberdő, a piros fal, mig egy kanyarulatnál hirtelenül megszakadt minden és donna Clara előtt ott feküdt a tenger.

Donna Clara megállt azon a helyen és bámulta a csodát.

A végtelen viztömeg lángban uszott. Mint egy óriás tüzkéve ragyogott felette a nap. Ott fönn az égen pedig benyult a fényár a végtelen kékségbe és beléje fult. Oldalt lilaszinben vonult elő két vékony felhő, mintha sugár alakjukat nézegetnék a tenger tükrében.

És ez a tenger! Hányta, vetette magát, mint egy lenyügözött rabszolga. Hátán viola, kék és zöld csikok égtek, s azok elhullámoztak arrafelé, ahol Ischia körvonalai elvesznek a távolban. Nápoly felé tüzes fényben csillogott, mint egy páncél, amelyet izzó állapotban kovácsolnak. S millió apró fénysáv izgett-mozgott rajta szünetlenül: a pöröly alól repülő szikrák. Ebből a csodából szállott elő a legzamatosabb parfum, a tenger lehellete.

Donna Clara leült egy nagy kőre és belenézett a messzi tengerbe. Jobbra látni lehetett egy parányi fényt, egész csöppnyit, Pompéji valamely házát. Ott dolgozott, kutatott a férje. Emitt egy fehér vitorla szaladt tova, s eltünt egy fok mögött. Aztán derült, örömteljes éji lustaságban feküdt előtte minden. Semmi hang, csak csupa szin, egy kép, amelyet valamely más világból vetitett ide egy csodát mutató tükör.

Donna Clara izgatottan elővette az óráját s a világos éjben mohón követte a percmutató lassu járását. Fantáziája kétségbeesett robamokban szaladt előre, ereiben buzgón lüktetett a vér.

— Mindjárt jön — gondolta magában ...

*

— Itt vagyok, donna Clara. Jó estét, finom mulatságot. Csak egy percet rablok el öntől, mig eljön a gavallérja. Dr. Meiszto a nevem, kezeit csókolom ...

Az asszony hallgatta a finom hangot, ugy érezte, hogy minden szó nem kivülről, hanem az agyvelejéből jön.

— Iszsza a tengert? Lám milyen kár, hogy ennyire elnyült minket a szakszerü gondolkodás! Két szemünket csak ugy használjuk, mint két fotografáló kamrát. Pedig jó volna egyszer öntudatlanul nézni. Ugy mint azok a régi emberek, akik még nimfákat tudtak látni az erdő árnyékában s bámulták Vénuszt, amint ezekből a habokból kikelt.

Clara mozdulatlanul állt, mint egy angolkert tópartján egy szobor. Levette kalapját s ölébe tette. A hang tovább szólt:

— Okos dolog, hogy **éjszaka találkoztunk.** A nappal hazug, az éjszaka az igazmondó. A hangos nappal az ő szabott szineivel, éles, határozott vonalaival, kimetszett formáival azt hazudja nekünk, hogy minden, amit látunk, olyan bizonyos valami, mint hogy kétszer kettő négy.

De óh mily igaz hozzánk az éjszaka! Kék boritó alá fog mindent, az egész világot, a mi világunkat. Egyet lebbent szárnyával és arra elröpül minden csunya szeglet, minden rikitó vonás, minden szinzavar. Leül mellénk a csönd, a pihenés csöndje. És ami körülöttünk vagyon, mind vele mesél válogatott tündérdolgokat, csupa susogás, csupa enyhe zene mindenfelé. És megjön a sejtelmesség, minden nékem kedves dolognak apja, a bizonytalanság, a titokszerüség s aztán felszabadul a nappal gépmunkája alól a képzelet s orgiákat ül a talányfejtésben.

Éjszaka gondoljuk végig legmerészebb eszméinket. Az éjszaka mondja meg nekünk, hogy sejtés és botorkálás az életünk, és mi hasonlók vagyunk a mesék hőseihez, akiket a hullámok ismeretlen világok felé ringatnak.

Donna Clara hallgatta a beszédet, merőn belenézve a kék égbe. És a vonagló tengerben és az ég nagy lapján ugy látta ezt a képet, mintha igaz volna.

— Lám ebben az égben és duzzadó tengerben és a lángoló napban több van, mint puszta szin, vagy puszta matematika. Azok, igenis kérem, intelligens lények, vagy legalább azokká válnak az elmérhetetlen jövőben. Mind a tudósok, akik vékony szabályokat olvastak ki az elemek küzdelmeiből, nem találták el a velejét. Addig mentek, hogy mindenütt legyőzi az erős a gyöngét és hogy a világanyag egyre finomodik. De tovább nem vitte őket a teleszkóp és a góreső. Pedig ott kezdődik az igazi! Hogyha majd ez a sok világürt bolygó kolosszus mind végigvivta harcát s ha majd egymásután omlik kicsiny a nagyba, felemészti az erős a gyöngét és a küzdelem a finomult anyag finomult intelligenciájánál fogva öntudatossá válik: akkor végesvégen az egész világrendszerből két óriás marad meg az űrben, amely vetélkedve kering egymás körül, mint két fejedelmi sas és akkor leszen a kora az őrült világösszeomlásnak, ha ez a két óriás összerohan!

Donna Clara a szemeivel látta azt a mesés harcot. Fölcsigázott képzelete alig birta el a groteszk képet.

— S ön is egy atomja ennek a nagy küzdő testnek — szólt tovább a hang. — Igenis donna Clara, ön atom. Semmi. Egy csöpp talán. A jelentéktelenségek jelentéktelensége. Beoltom a lelkébe ezt az igazságot, mert ön ebben a percben azt hiszi, hogy a világ a körül fordul meg: a jobb orcájára nyom-e nehány perc mulva csókot don Leopoldino, a másik atóm, avagy a bal orcáját érinti-e ajkaival. És e fontos kérdést forgatván fürtös fejecskéjében, nem is veszi észre, minő szédítő rohamban vágtat a felé a nagy összeomlás felé. Tehetetlenül, gondolatlanul, a szelekció brutális munkáját végezvén. Donna Clara, illik-e ez egy intelligens atómhoz, amelyet abban a szerencsében részesitettem, hogy magasabb rendü dolgokba avattam be?

Isten önnel, hallom a don Leopoldino csontjainak csörgését. Ott közeledik az ön világa, fess nyári redingotban, sárga cipőben ... Pá, pá ...

Donna Clara ijedten riadt fel a lombesergésre. Lenn erősen zugott a tenger a fekete mélységekben. A látóhatár iszonyu nagygyá dagadt. Donna Clara remegve, meglapulva surrant végig a falak mentén, keresztet vetett magára s beszökött a villájába.

Astaróth leányai.

Hallottad-e a szönyü regét
Astaróth leányairól?
Éjféli, bús, jajongó árnyak —
Kikről e rémes rege szól,
Az ég irtózik arcaiktól
S gyülöli őket a pokol; —
Az emberiség büneit mosva
Bujdosnak földről csillagokba,
És nincs nyugalmuk, nincs sehol! —
Midőn az éjfél legsötétebb
S a bujdosó kuvik sivit,
S a hideg éji szél megrázza
A temetők virágait,
És mikor éjfélt üt az óra
S hetedszer kondul a harang
És e haláltörő jelszóra
Megmozdul minden sír alant,
S fölkél a hant porhadt lakója
S üres szemével kitekint,
Körülbolyong fehér mezében
S roskadva visszabolyg megint ...
Mikor a vesztődomb hegyében
A varjuhad megtelepül
S kibuvik a hold véres arca
A tépett galyu fák megül,
S oly csöndes, olyan néma minden
Mint mikor a bün születik —
— Akkor találhatod meg őket
Az Asharoth leányait!

Az Ezüst Legendakör.

Az elveszett, de megtalált századik bárányról és a kilencvenkilenc egyebekről való dogmatikus krónika.

A *Budapesti Napló* számára irta:

Pekár Gyula.

Argumentum.

Ti Istenben boldog ájtatos leányzók, kikben e századvég Gomorrhája közepette is él még a Mindenható malasztos igéje, — ti, kiknek az aranyborju sárga csillogása nem hervasztotta el lelketek szemefényét, hanem megriadván a materializmus sarában duló *földi* szerelemtől, tiszta *mennyei* szerelem után vágyódtok, — ti, akik Sodomából felnézvén az égbe, annak változatlan kék kárpitja mögött még látni tudjátok a Galilei szerelmesen szelid, fájdalmas arcát s néki szánjátok ártatlanságotokat: hozzátok szólanék én most. Ájtatos leányzók, Krisztus menyasszonyai ti, kiknek rajongó lemondását, földöntuli vágyát nem érti a közönyös világ, kik fekete apácaköntösbe burkolóztok a mulandó testi kisértések elől, hogy cellátok mélyéből egy magasztos pillanatban meglássátok a mennyek glóriáját, benne Megváltó Vőlegényeteket és szent ő benne a lélek diadalát: ti vegyétek szivetekbe ennek a krónikának a dogmatikus tanulságát. Cellátok mélyéből az égi fényességbe néztek ti és látom én, hogy szent örületek percenetében kin akad meg legtovább a szemetek: félitek a láthatatlan Mindenhatót, imádjátok az Ember Fijának az Anyját, de mindenekfelett *szeretitek* a golgothai Vőlegényt, a szenvedésesen szép názarethi Jézus Krisztust ... Ő reá néztek ti szerelmetes szemmel, hozzája vagytok igazán bizodalommal, mert érzitek, hogy ő hallgatja meg a legkegyelmesebben tuláradó szüz szivetek bánatos panaszát. Imhol hát figyeljetek!

Mikoron a szorgalmatos zsolozsmákra majdan szárnyaitok nőnek s lelketek a forró imában égi szerelemmel száll a Megváltó felé: vigyázzatok, hogy a Sátán kisértésébe ne essetek s menynyei szenvedelmetek földi salakot ne ragadjon magával fel a magasba! Midőn szüz szivetek Nékie ajánljátok, vigyázzatok, hogy a Sátán ravasz keze szerelmetes féltékenységet ne csempészszen bele abba az alázatos ajándokba, melynek olyan tisztának kell lenni, mint Annak, aki elfogadja. Ne versengjetek és ne kutassátok, a mennybéli Vőlegény melyikőtöket szereti jobban . . . . . Sohse feledjétek el, hogy az érdemek és bünök misztikus mérlegét a magdalai Mária tartja az Ur jobbján s nyugodjatok meg abban, hogy a szorgalmatos Mártha felett is a nem szorgalmatos Mária választotta a jobbik részt, amely el nem vétetik tőle. Ne kutassátok az Ige misztériumait: a minthogy ez napnál fényesebben ki fog világlani ebből a krónikából.

Kérditek netalán: honnan vettem én ezt? A messze Itáliában, egy kolostor arkhivumának a mélyében akadtam én rá erre a tractatusra: A Szent Agoston „De Civitate Dei" cimü vaskos kodexébe volt belevarrva, lévén voltaképp nem más, mint egy e kodex theologus théziseire vonatkozó okoskodó kommentár. Szerzője, ki nyilván gyóntató atya lehetett csak, Padre Antoniónak nevezi magát s A. D. 1585-ben irta ezt a krónikáját.

*

✝ *In nomine Patris Filii & Spiritûs Sancti. Amen.* Az Ur gyarló szolgája, Antonio, dominikánus szerzetes és gyóntató atya irta fel ide annotatióit.

— — — — — — — — — — — —

Cit. Math. XVIII. 13.

Hogyha pedig (a pásztor) *megtalálandja azt,* (az egy elveszett bárányt) *bizony mondom nektek, hogy inkább örül azon, mint a kilencvenkilencen, melyek el nem vesztek.*

Quaestio XV.

Unde kérdem: *vajjon mellyek a mennyek országának az igazi tiszta lelkei, — azok-e, amelyek a bün érintésétől mentesen* eleitől *fogva tiszták voltak, vagy azok-e, amelyek épp a bünben tisztultak meg* utólag? *Kiknek vagyon az ő helyük magasabban az Ur számolyánál?*

— — — — — — — — — — — —

A Mindenható bocsássa meg gyarló elmémnek kételyeit, aq amint *in sequentibus* ki fog tünni, a Szent Agnesről nevezett apácakolostorban folytatott gyóntatói buzgalmam szolgált rá erre a *Quaestiomra.* Hasznos tudnivaló ugyanis, hogy bizonyos rendellenességek és versengések miatt a fejedelemasszony sietősen hivata ezuttal a kolostorba. Ahogy odaérkeztem, mintegy *morbus infernalis*tól sanyargattatva, valóságos lázban találám az egész monastériumot. A Megváltó mennyasszonyai megfeledkezve engedelmességi fogadalmukról, valósággal két táborra szakadának és lázadással fenyegetőzének. Az egyik tábor egy bizonyos Maria Immaculata nővér körül csoportosult, a másik kisebb sereg pedig Maria Redempta nővért védte. Midőn mint kiküldött biró épp az egyházi vizsgálathoz fogtam volna, jelenté nekem a fejedelemasszony, hogy minden fenyitő vizsgálatnak elejét veendő, maga Maria Immaculata nővér gyónni akar nekem. Némi csodálkozással hagyám ott a nagy tanácstermet s lemenvén a templomba, beültem a gyóntatószékbe. Nemsokára lépteket hallék; egy apáca térdelt le a rostély elé s a következőket vallá meg nekem:

Cap. 1. Atyám, én Maria Immaculata nővér vagyok s a te személyedben a Mindenható Isten elé borulok, kérvén őt, mielőtt ítélne felettem, hallgassa meg vallomásomat. Atyám, beismerem, hogy immár bünös vagyok, de ha azzá lettem, minden szentek a tanuim rá, hogy csak ártatlanságom az oka az én bünbecsésemnek. A dölyfösség legnagyobb bünéba estem.

. . . Sötét, komor vizeknek partján,
Hol bús morajjal fut a hab,
S mint hogyha átok ülne rajta:
Nyögő hulláma ugy szalad . . .
Ott térdepelnek sorba, sorba. —
Mint gyászfüzeknek árnyai,
— Lepel van mindenik kezében —
Az Astaróth leányai.
S mossák a mély, sötét vizekben
A véres, foltos lepleket . . .
Mossák már szörnyü, szörnyü régen,
Lemosni őket nem lehet . . .
Mert mindenik lepel kezükben
Egy rémes, sulyos bün maga
— Az emberiség egy-egy bűne —
S lemosni nem birják soha!
S mikor egy-egy folt már enyészik —
Helyébe ujra száz esik —
S a sirnyilásnak órájában
Mossák tovább — itéletig . . .
S amint az óra mulik-mulik,
A munka egyre lázasabb,
Táncol a rémek hoszu árnya
S morogva, nyögve fut a hab:
Jön Astaroth, és számon kéri
Tőlük a tiszta lepleket!
S följajdul mélyen, iszonyattal
A rémsereg a part felett . . .
A leplek foltja nincs kimosva,
Számot nem adhat egy se, nem! . . .
Lenn zug a habnak bús morajа
S az iszonyu jaj! oda fenn . . .,
És Astaroth kimondja rájuk
Az átkok legszörnyübbikét
Minőt csak végitélet napján
Hall majd a nagy emberiség!
És nyomban rákondul az óra,
Ércz-hangja egyet zeng — s reá
Mind eltünik az éj lidérce
Mohos, nyugalmas hant alá.
És hosszu sorban, mint a hollók,
Betöltve az éj mély legét,
Fölkelnek a nagy partoromról
Nagy lepleikkel szerteszét —
S indulnak ujra, bujdokolva
Más csillagokba szállani . . .
Lassan lebegve mint a sóhaj
Az Astaroth leányai.
S ez igy megy minden, minden éjjel,
Mióta földön ember él,
S mióta csak bünt bünre halmoz
A csáb, a vétkes szenvedély,
S a meddig ember él e földön
S fönnhordja áruló fejét,
Agyában büntervek születnek
S ajkán maró, hazug beszéd:
Mig az eget a gőg titánja
Ostromolni meg nem szünik;
Mig özvegyek s árváktól elvont
Kincsén egy fösvény őrködik;
A mig letörni tiszta lelkek
Szent liliomját egy kéz kinyul;
S a mig a gyülöletnek árnya
Kisért közöttünk zordonul;
S a meddig egy könny lesz a földön
S egy sziv e tőrt bemártani:
— Nem fognak addig megpihenni
Áz Astaroth leányai! —
Hallotad-e a szörnyü regét
Astaroth leányairól?
Éjféli, bus jajongó árnyak,
Kikről e rémes rege szól.
Az ég irtódzik arcaiktól.
S gyülöli őket a pokol —
S az emberiség büneit mosva
Bujdosnak földről csillagokba,
És nincs nyugalmuk, nincs sehol!

Váradi Antal.

Mab királynő.

Irta: ***Kabos Ede.***

A SZEREPLŐK.

Bányáry Gergely főispán
Vilma, nővére
Özv. Cservenszkyné
Bokody Ferenc
Fóris Tibor
Páter Germán
Stewart John
Mary, leánya
Bónicz Jónás
Viktor } a gyermekei
Bilóka, }
Adolf

Történik egy felsőmagyarországi fürdőhelyen. Idő: jelenkor.

Széles veranda a fürdőszállóban. Néhány lépcső levezet a háttérben levő kertbe, amelyben kisebb villák és egy játszótér látszanak. A színen nyári szellős butorok, a falakon néhány térkép, menetrend s a fürdő reklámképei. Kétfelől ajtók, jobbra egy nyitott ablak erős, kétágu függönynyel.
Jobb és bal a nézőtől.

I.

Adolf, Bónicz, Viktor, Bilóka.

Adolf: *(a nyitott ablaknál a függöny egyik szárnyát rázza ki, e közben a függöny leszakad és hallatszik, amint a parkba ruhan)* Csupa rongy . . . Most valakinek a nyakába esett.

Egy hang: *(alulról)* Ügyetlen!

Adolf: Az Afrika-utazó. *(Leszól.)* Igenis, nagyságos uram.

Egy hang: Szamár!

Adolf: Igenis, nagyságos uram.

Egy hang: Megyek az igazgatósághoz. Majd kitörök én a nyakát az ilyen ügyetlen fráternek.

Bónicz, Viktor és Bilóka ezalatt feljöttek.

Adolf: Igenis nagyságos uram. *(Bónicznak)* Egy pillanat . . . *(Megint leszól.)* Igenis . . . A függönyt magával viszi. Ez már a harmadik emléke a fürdőből. Talán az egész muzeumát igy gyüjtötte. Hé, uram, a függönyt . . . Nem hallja . . . *(Bónicznak.)* Ilyen korán vissza méltóztattak jönni a kirándulásról?

Bónicz: Vigye el az ördög az ilyen kirándulásokat! Nem győztem vigyázni erre a két agárra . . . Bilóka már megint az ablaknál vagy.

Bilóka: De papa.

Bónicz: *(Viktorhoz)* Te kölyök, nem tudsz a nővéredre vigyázni. Hát mért hoztalak el?

Viktor: Bónicz ur, maga elkeseriti az embert.

Bónicz: Magázd a végrehajtót . . . A vizsgán megbuktál, ügyvéd ugy sem lesz belőled, legalább vigyázz a nővéredre. *(Adolfhoz.)* S az ilyen gyerekekkel ránduljak én ki a hegyekbe.

Adolf: Az egész társaság azt teszi.

Bónicz: De nem ilyen agarakkal. Ez a fiu folyton a legmeredekebb pontokat keresi, hogy nem kell-e valami megcsuszott kisasszonyt megmenteni. A fruska pedig minden barlangot átkutat, hogy nincsenek-e benne tündérek.

Adolf: A Gizella-magaslatra tessék velük menni. Ott vannak tündérek.

Bilóka: Igazán?

Adolf: Persze . . .

Bónicz: Ne beszéljen olyan bolondokat . . . Viktor!

Viktor: Bónicz ur!

Bónicz: Már megint Bónicz ur!

Bilóka: Mért urazod a papát?

Viktor: Mert ma már először mondta, hogy idegen vagyok a szivének. Én pedig az ideigeneket urazni szoktam.

Bónicz: Szoktad . . . Szoktál bizony dadogni, ha idegent látsz.

Viktor: Én??

Bónicz *(Adolfhoz)*: Nem lehetne az összes ablakokat befalaztatni?

Adolf: De kérem . . .

Bónicz: Ezek az ablakok életveszélyesek. A fruska még kiesik valamelyiken.

Bilóka: Ugyan papa.

Bónicz: Vigyázz. Feldöntöd az asztalt . . . Meg kell bolondulnom . . . *(Adolfhoz)* Állittassa össze a számlámat. Megyek velük olyan helyre, ahol nincsenek hegyek, nincsenek barlangok, folyók, tavak, emeletes házak.

Bilóka: Hát már megint utazunk?

Viktor: *(sugva Bilókához.)* Bilóka, én fel fogok lázadni.

Bilóka: Mit fogsz csinálni?

Viktor: Felázadok.

Bónicz: Sorakozz! Előre gyerekek, ránduljunk ki a szobánkba. Egy-kettő . . . *(Mialatt dirigál, a lépcsőkön szembe huzott kalappal, lassan és rosszkedvüen feiedül Bokody.)*

II.

Előbbiek, Bokody.

Bokody: A legdicsőbb hadvezér . . .

Bónicz: *(megfordul)* Gunyolódni mégis tud a néma. Már kerestem becses semmiségedet.

Viktor: } Feri bácsi! Feri bácsi!
Bilóka: }

Bónicz: Csitt! Egy-kettő, a szobátokba. Bezárlak, mert ezzel az urral beszélni valóm van.

Bokody: Nem volna jobb megforditva? Ha inkább a bácsit zárnók be . . . . A gyerekekkel jobban tudnék mulatni.

Viktor }
Bilóka } : (nevetnek.)

Bónicz: Csitt! *(Bokodyhoz)* Csak éppen az kellett

---

mert ártatlanságom, mocsoktalan tiszta életem tudatában ugy vélekedem, több jussom van nekem a *divina gratiára*, mint egy más valakinek, aki a bün fertőjéből került ide s imhol már feljebb vagyon nálam az Ur zsámolyánál. Atyám, te ki a fülbegyónás szent titka alatt hallod vallomásomat, világositsd meg elmémet, mentsd meg lelkemet, mert a mélység szélén állok! Attól félek elvesztem hitemet az isteni igazságszolgáltatásban s az Ige árnyékában leselkedő Sátán martalékául esem. Amen.

Cap. 2. Atyám, én Maria Immaculata nővér vagyok és gyermekkorom óta a Mindenható parancsolatainak tiszteletében nevelkedém. Földi atyám a ferrarai Marchio zsoldos kapitánya vala és mivel édes anyám születésemkor meghalázék, az ő emlékére még kiskoromban apácának szántak engemet. Apáca, vagyis szeplőtelen és tiszta valék ugy testben, mint lélekben, egész életemen át. És már a legzsengébb gyermekkorom óta csodás isteni kijelentések és látományok pártfogolák az én mennyei hivatásomat. Már mint gyermek, Isten igéjét érezém én a madarak dalában, a virágok illatában s a szellő lengedezésében. Imára összetett kézzel, az igazak egyenes utján haladtam előre és hivatottságom rajongó tudatában alig vártam azt a percet, hogy kolostorba léphessek és a Megváltó menyasszonyává lehessek. Nem kerestem a kisértéseket, de nem is kerültem őket: vértezve voltam én ellenük és ha a Gondviselés vezető keze nem vitt át azokon a megpróbáltatásokon, amelyeken mások keresztülmentek, nem az én hibám az, hanem annak a Gondviselésnek a bölcsesége, amely bizva állhatatosságomban, felesleges nek tartotta, hogy kisértetbe vigyen. Hiszek az isteni Gondviselésben, hiszem, hogy csak azokat vezeti át a megpróbáltatásokon, akiknek szükségük van rája, hogy megtisztittassanak . . . Nekem ezek szerint nem volt szükségem rá: hisz tiszta valék a bünnek még a legcsekélyebb gondolatától is . . . Csak egyszer kisértett meg a bünös földi valóság, egyetlenegyszer és akkor is inkább csak mennyei intőjel volt ez nekem, hogy immár hagyjam itt e világi siralomvölgyet s szenteljem magam végképp égi vőlegényemnek. Tizenhat éves valék és egy tavaszi estén, midőn egy ifju előttem állt az olajfák illatos árnyában, eszembe jutott, hogy fiatal és leány vagyok én is . . . De csak pillanatnyi szédület volt ez csupán, melyből hamar magamhoz tértem annak a tudatára, hogy nem lehet az földi halandóé, aki gyermekkorától egy olyan mennyei hitvesnek van szánva, mint én. Beléptem a kolostorba.

Cap. 3. Atyám, — és akkor kezdődött el az én életemnek az igaz boldogsága. Megéreztem hivatottságomat, mert itt a kolostor ernyesztő vigiliáiban ismertem meg a mennyei nász minden szent misztériumait. Itt tudtam meg, hogy édesebb az Ige ölelése minden földi ölelésnél. Elvevém szeplőtelen tiszta voltomnak az igaz jutalmát, mert az *amor profano* ösmerete nélkül az *amor divino* legmagasabb régióiba ragadtatám. Én, aki sohse szerettem földi embert, életem első és egyetlen szerelmével fohászkodám a Megváltóhoz. És atyám, — soha egy pillanatra sem vétkezém földi érzékiséggel mennyei Vőlegényem ellen . . . Feszületen levő szent formájában sohse láttam, mint annyian mások, földi istent . . . Tiszta volt iránta való szerelmem és ahogy az oltárról reám nézett, éreztem én, hogy ő is látja mocsoktalan lelkemet és megjutalmaz engem. Emelkedém a mennyei kegyben és a muló évekkel legszentebb apácájává levék a Szent-Ágnes kolostornak.

Cap. 4. Atyám, — ekkor lépett be a kolostorunkba Maria Redempta nővér. Hallottuk, tudtuk, hogy honnan jött és kicsoda volt s mikor a püspök bevezette, szinte megdöbbentünk tőle. Atyám! — tulajdon maga az a skárlátba öltözött asszonyi állat volt ő, aki a János apostol jelenéseiben mutatkozik s aki megrészegedék Babylon minden ocsmányságaival! Hirhedt hetaira volt ő, az a pompázatos uj Laisz, aki a pogányok Rómájában császárokkal, királyokkal, fejedelmekkel és a világ minden előkelő uraival paráználkodék. Egy istentelenségtől fertelmes lakoma vala egész mámoros élete s fenékig ürité ő a földi szerelmek és minden egyéb bünök poharát. Megtért . . . Egy lakomán, amint mondják, midőn a mennyeket káromolva, ajkaihoz emelte volna az arany serleget, annak a borában a Megváltó vérét látta volna meg. Megtért, — és vallom, hogy megtérése igaz volt. Mikor a püspök bevezette hozzánk, alázatos és szelid formájában alig ismertünk volna rá a hirhedt hetaira. Csak szép volt, olyan szép, mint a bün és ez volt az oka, hogy sokáig nem hittünk neki.

Cap. 5. Mint a kolostor legszentebb életü apácájához, hozzám adták, hogy én formáinám lelkét az örökudvösségre. Vallom, hogy vétkeztem a keresztyéni könyörületesség ellen, midőn az első időben csak gyülöletet és megvetést éreztem iránta, de féltem, hogy a talán egészen megnem tért bünös asszonynak a pestises lehellete esetleg megmételyezhetné a gyöngébb növéreket. Nem magamat féltettem én! . . . Az ösztönszerü ellenszenv első pillanata után buzgón kértem mennyei Vőlegényemet, hogy majdan a penitencia nehéz esztendei után fogadja kegyelmébe ezt a megtérő bünöst. Atyám, — tiszta vala az én szándékom s a versengésnek még csak a gondolata se férközött bele a tudatomba, mert hiszen hogyan gondolhattam volna én azt, hogy az, akinek a bünök akkora sulya nehezedik lelkére, annyira megtisztulhasson, hogy valamikor olyan tiszta lehessen, mint én, aki eleitől fogva mocsoktalan tiszta valék? . . . És apostoli szigorral kezdem el lelke formálását. Kiüzém bünös testéből az ördögöket és vallom, hogy ő nem csak kedvvel, de valóságos kéjjel veté alá magát minden sanyargatásoknak. Mintha a gyönyörök émelygős édessége után szükségük lett volna ajkainak a szenvedések golgothai ecetjére . . . Mikor a muló hónapokkal aztán látám, hogy a legöldöklőbb aszketikus gyakorlatait is igaz ke-

még, hogy a tekintélyemet is alássd, ugy sem birok már a gyerekekkel . . .

Viktor: Mert ugy fölt, mintha ötévesek volnánk.

Bónicz: Csend . . . (*Megfogja a két gyermeket s jobbra, szobájukba tuszkolja. Az ajtót becsapja mögöttük.*) Az ablakot ki ne nyissátok! (*Adolfhoz, aki nevet.*) Szabad néznem a lábát?

Adolf: Tessék?

Bónicz: Azt akarom látni, hogy csakugyan ide van-e szögezve az ur?

Adolf: (*sértődve*) Kérem, én távozhatok is.

Bónicz: Valóban?

Adolf: Oh . . . (*Vissza se nézve, el.*)

III.

Bónicz, Bokody.

Bokody: (*leült és egy ujságot vett a kezébe.*)

Bónicz: És most számoljunk . . .

Bokody: Szükséges vagyok én ehhez a müvelethez?

Bónicz: Nem fogsz megint kibujni. Mért mondtad nekem tegnap este az egész társaság jelenlétében, hogy ügyetlen vagyok és tulajdonképpen Rontó Pálnak is hivhatnának?

Bokody: Mert ügyetlen és tulajdonképpen Rontó Pálnak is hivhatnák.

Bónicz: Az okokat . . . Részleteket kérek.

Bokody: Azokkal is szolgálhatok. Ki kérte meg egy leány kezét az én számomra, mielőtt még megérkeztem volna?

Bónicz: Én. De —

Bokody: Várjunk az ellenvetésekkel. Előbb hallgassa meg az okokat. Tehát: ki szerzett nekem egy kosarat, holott nekem nem is volt kedvem a házassághoz?

Bónicz: Áh, nem ugy van . . . A leány —

Bokody: A leány mellékes. Bátyja, a főispán, határozottan visszautasított s maga mindenesetre tanum, hogy én nem akartam megkérni a leány kezét.

Bónicz: Ohó! Én nem vagyok tanu semmihez. A fiatal urnak meg kell házasodnia s én mindenesetre csak a legjobbat akartam, amikor olyan leány kezét kértem meg, aki elég gazdag és jóvátehet azt a rettentő pusztitást, amit a fiatal ur ősi vagyonában elkövetett.

Bokory: Beleegyeztem én abba, hogy megházasitson?

Bónicz: Aki hallgat —

Bokody: Még nem egyezett bele, csak okosabb. Ha maga tudott volna hallgatni, nem kevert volna olyan bajba. Jöjjünk csak tisztába. Az igaz, hogy mikor a londoni nagykövetséghez kerültem attasénak, még volt egy kis vagyonom, de már akkor kijelentettem, hogy a szlámi és kafferkirályok megvendégelése sokba kerül és a diplomáciai pályán egyáltalán csak ugy maradhatok, ha kedves nagybátyám bizonyos meghatalmazást ad londoni képviselőjének. —

Bónicz: Meg is adtam. Itt van a levele. Az utolsó évben éppen negyvenezer forintot vettél át tőle . . .

Bokody: Igaz.

Bónicz: S te még többet akartál.

Bokody: Nem én. A fekete királyok nagyon szomjasak voltak —

Bónicz: De én nem azért kinlódtam harminc esztendeig, hogy fekete királyok és más vendégek szomjuságát oltsam.

Bokody: Ergo —

Bónicz: Ergo irtam neked, hogy vond összébb a vitorlákat.

Bokody: Én pedig azt feleltem —

Bónicz: — hogy nem vagy matróz, amivel én nem is rágalmaztalak sohasem. Ekkor viszont azt feleltem, hogy ha másképp nem tudsz boldogulni, házasodjál meg, ami nem éppen szokatlan módja a vagyoni rendezkedésnek. Tiltakoztál. Kijelentettem, hogy nekem is vannak gyermekeim és nem szándékozom őket kitagadni az európai diplomácia kedvéért. Ha tehát nem házasodol, vándorolj ki Amerikába vagy Magyarországba, légy szocialista vagy képviselő, de válaszszál mindenesetre olyan foglalkozást, amely kevesebbe kerül, mert én több pénzt nem adok.

Bokody: Emlékszem. A „több"-et majdnem három „b"-vel irta.

Bónicz: Meglehet, de ez volt az utolsó pazarlásom. Megpróbáltad még egyszer, hogy megváltoztasd elhatározásomat, igértél, fogadkoztál s mikor hajthatatlan maradtam, utolsó leveled sejtenem engedte, hogy hajlandó vagy egy okos házasságra és útban vagy hazafelé . . .

Bokody: Ez még nem jogositotta fel —

Bónicz: Igenis feljogositott arra, hogy alkalmas leányt keressek. Bányáry gazdag, távoli rokonuk, a nővére okos, szép, szeretetreméltó s beszél angolul — tehát beszéltem a főispánnal.

Bokody: És kapott egy rettentő nagy kosarat.

Bónicz: Én nem, csak te —

Bokody: Természetes.

Bónicz: Nem olyan természetes. Mert Bányáry nagyon megörült, azt mondta, hogy semmi kifogása és beszélni fog a nővérével. Másnap pedig egy csöppet sem örült, ellenben kereken kijelentette, hogy ebből a házasságból nem lehet semmi s mikor megkérdeztem, hogy miért —

Bokody: Azt felelte, hogy Vilma kisasszony ismer engem és nem lesz egy néma ember felesége.

Bónicz: Azt. Már most kérdem, hogy lehet téged némának mondani?

Bokody: Persze. Szinte érthetetlen.

Bónicz: Néma . . . Elnevettem magam és azt jegyeztem meg, hogy Vilma kisasszony tán valami ál-Bokodyra gondol, mert te nem vagy néma, ellenkezőleg —

Bokody: Vilma kisasszony azonban megmaradt a mellett, hogy én néma vagyok.

Bónicz: Igen . . . És Bányáry ugy nevetett, amikor ezt mondta . . . Én még most is azt hiszem, hogy az egész csak tréfa.

Bokody: Nem tréfa.

Bónicz: Hát néma vagy?

Bokody: Nem veszi észre?

Bónicz: Nem.

Bokody: No lássa, ezért mondtam, hogy ügyetlen és tulajdonképpen Rontó Pálnak is hivhatnák. Én három év óta minden ellátogatok Bányáryékhoz és minden nyáron fölkeresem, hogy visszanyerjem a hangomat — most pedig maga mindent elrontott . . .

Bónicz: Ezt értse meg más ember.

Bokody: Nem is magának való.

Bónicz: Hát nem bánom. De kijelentem, hogy ez sem másitja meg elhatározásomat és tőlem ugyan egy krajcárt sem kapsz, míg meg nem házasodtál.

Bokody: Majd meglátjuk. (*Adolfhoz, aki a lépcső alján a kertben látható lesz.*) Adolf!

IV.

Adolf. Előbbiek.

Adolf: Parancsol?

Bokody: Megérkezett már az a két ur, akiről beszéltem?

Adolf: A Mátra-lakban vannak. Most vezettem fel őket.

Bokody: Akkor sietek hozzájuk.

Adolf: (*aki az egész jelenet alatt lenn állott, most el.*)

Bokody: Talán még jóvá tehetem az ügyetlenségét. (*El a kertben.*)

V.

Bónicz, később Stewart, Mary.

Bónicz: Ha csak tudnám, hogy miféle ügyetlenséget követtem el? Ezek a diplomaták reppant rejtélyesen tudnak beszélni . . . Különben nekem mindegy. (*Leül és ujságot vesz a kezébe.*)

Stewart (*jön Marywel*): Mary, tetszik neked ez az ur?

Mary: Nem.

Stewart: Nekem igen. Nem tartóztatlak. Ha tetszik, kirándulhatsz valahova a környékre.

Mary: Megyek, apám. (*El.*)

Bónicz: Ön elengedi a leányát egyedül?

Stewart: Igen. John Stewart vagyok, az anyám magyar volt, évente el szoktam látogatni a Kárpátok közé és ha nem zavarom, ide ülök.

Bónicz (*a bemutatkozás alatt fölkelt*): Bónicz Jónás vagyok, az apám is magyar volt, sohsem szoktam a Kárpátok közé látogatni, mert nem szeretem a hegyeket és ha nincs kifogása ellene, itt maradok. Különben hangszergyáros vagyok . . .

Stewart (*üléssel kinálja*): Kérem.

Bónicz: Kérem. (*Leülnek.*) A kedves neje is itt van?

Stewart: Á kedves nőm husz évvel ezelőtt meghalt.

Bónicz: Oh . . .

Stewart: Kérem. (*Olvas.*)

Bónicz: (*folyton nézi és közben ugy tesz, mintha olvasna.*)

Stewart: Ön ismeri azt az urat, aki az imént távozott?

Bónicz: Oh, hogyne. Unokaöcsém, az anyja édes testvérem volt.

Stewart: Szép.

Bónicz: Nagyon derék fiu . . . Ismeri?

Stewart: Még nem, de meg fogom ismerni.

Bónicz: Nagyon kedves fiu . . .

Stewart: (*Megint olvas.*)

Bónicz (*szintén előveszi az ujságot, de gyakran föltekint szomszédjára*): Különös ember . . . Régen van már itt?

Stewart: Régen.

Bónicz: Az a fiatal ember —

Stewart: Unokaöcscse, Nagyon derék fiu.

Bónicz: Igen. (*Az olvasás ujból kezdődik.*)

VI.

Előbbiek, Fóris, Páter.

Fóris (*feljövet*): Végre is, kár a fejünket törni. Ha hivott, itt van és majd megmondja, hogy mi szüksége van reánk.

Páter: Még mindig a régi bolond. Hát ugyanazzal a fáradsággal nem megirhatta volna azt is, hogy mért rendel olyan sürgősen ide?

Fóris: Talán semmiért, csak éppen látni akar. (*Meglátja az asztalnál üléket és közön.*)

Bónicz: (*örömmel.*) Ah tanár ur.

Fóris: Bónicz ur . . . . Akkor Bokody sem lehet messze.

Bónicz: Két urra vár, azok elő ment.

Páter: Mi pedig ide siettünk . . .

Bónicz: Nem tesz semmit, vissza fog jönni . . . . (*Félre.*) Csakhogy valaki jött, már félni kezdtem a nagy hallgatásban . . . (*Fenn, Stewarthoz.*) Annak a fiatal embernek a barátai, Fóris Tibor és —

Páter: Páter Germán, az országos Szlöjd-egyesület alapitója és titkára.

Stewart: (*fölkelt.*) Örvendek, John Stewart —

Bónicz: Az anyja magyar nő volt —

Stewart: Évente el szoktam látogatni a Kárpátok közé —

Bónicz: És ha —

Stewart: Nem zavarok, együtt maradhatunk.

Páter: Fóris gyönge ember és egy kis utazás kifárasztja, de ón, aki a világot beutaztam, nem tudok kifáradni és szivesen segédkezem, hogy megöljük a délelőttöt.

Stewart: Meg fogjuk ölni. (*Fórishoz.*) Bankár? Vasutigazgató? Vagy főispán?

Fóris: Egyik sem.

Stewart: Nem? Azt hiszem, más nem jön ebbe a fürdőbe.

Fóris: Helyettes tanár vagyok.

Stewart: Az több, mint tanár?

Fóris: Kevesebb.

Stewart: Nem tesz semmit. Moddig marad?

Fóris: Négy hétig.

Stewart: Kirándul? Játszik? Kurát tart?

Fóris: Dolgozom.

Stewart: Ugy?

Páter: Az iskolában is csak Szokratesz volt a neve. Filozófus és mindig dolgozik.

Stewart: Mindig dolgozik. Különös. Ámbár ismertem ilyen embereket is Amerikában.

Páter: Stewart ur amerikai?

Stewart: Apai ágon. Az anyám, mint már emlitettem, magyar nő volt. Ennek köszönhetem azt a furcsa tulajdonságomat, hogy a fejem amerikai, a szivem ellenben magyar.

Bónicz: Ahá. Ezért jön Magyarországba.

---

resztyéni örömmel állja ki, végre hinni kezdtem megtérésében. Mérhetetlen szánalmat érzetem iránta. És büszke voltam tanitványomra. Meg volt már törve benne a régi bünös asszony és én magam valék az, aki arra kértem a fejedelemasszonyt: engedje őt végre az Ur oltára elé.

Cap. 6. Atyám, — azon a napon kezdődnek el az én kinszenvedéseim, hogy Redempta nővérrel a templomban letérdeltem az én Mennyei Vőlegényem csudatevő képe másа elé. Immár nem volt a tanitványom többé, — nem vala többé a penitensek szürke öltönyében, hanem tulajdon abban a szent apácai talárban, amelyben én. Vallom: nem bántott engem az, hogy az az egykori bünös nő végre kiérdemelte az én szent ruhámat, — ellenkezőleg, ahogy leborultunk a Megváltó oltára elé, hálákat adók égi hitvesemnek, hogy megsegité törekvéseimet. — Csak akkor döbbentem meg, mikor fohászom után szerelmesen tekintek fel az Isten fiának a képmására. Atyám! — azt éreztem én akkor, hogy nem én rám tekint többé az én mennyei Vőlegényem! . . . Atyám: értsed és bocsásd meg szomyatomat; de az az én hitvesem, aki eddig mindig olyan jóságos szeliden nézett rám és olyan irgalmas szóval felelt szivem minden fohászára, akitől most e bünös lélek megtérítéséért egy édes, malasztos igét vártam volna: most nem rám tekintett többé . . . éreztem, tisztán éreztem, hogy arra a *másikra* néz . . . Mellettem, a kiválasztottak mennybéli boldog örületében hevert a kövön Redempta nővér: olyan szent rajongással imádkozott, olyan ihletett extázisban zokogott, olyan szenvedélyességgel törte megtisztult testét a reá szálló Szent Lélek, hogy én megdöbbenve és — vallom a bünömet — irigyen szemléltem őt . . . . Atyám! — azt éreztem én, elfordul én tőlem égi Vőlegényem és egy nálamnál érdemesebbre néz. Mintha lehajolt volna az oltárról, mintha annak a megtért bünös asszonynak a szőke fejére tette volna áldó kezét . . . Vallom és esküszöm: láttam én azt és hallám az égi szót, amely leszált ahhoz a másikhoz, ugy ahogy sohasem szólt le én hozzám: „*Leányom, megbocsáttatnak neked a te bünеid, mert sokat szerettél. Mért bizony vannak nektek, akinek kevés bocsáttatik meg, kevésbé szeret az . . . .*"

Cap. 7. Atyám, — attól a naptól fogva háborodám én meg. Tisztán láttam én már most, hogy mi történt vélem, amióta a megtért parázna asszony belépett a kolostorba. Ő ellopta szivemből az én *divina gratiamat* s cserében a hátam mögé ugratta a véle belopódzott Sátánt. Mert attól fogva csakugyan a Sátán kisértésének estem martalékául. A dölyfösséggel együtt annak az attyafia, a féltékenység lopódzott bele a szivembe. Nem tudtam többet imádkozni . . . Az oltár előtt mindig csak azt a *másikat* néztem — — Földi vágyak ébredtek fel bennem, — féltékeny voltam rá, — féltettem tőle, csábitásától az én mennyei Vőlegényemet, aki elhagyott engem, aki nálamnál jobban szereti őt . . . Mért szereti jobban? Hisz annak a bün fertőjéből megtért asszonynak a lelke nem lehet olyan tiszta, mint az enyém, amely sohse ösmerte a bünt s elértől fogva tiszta volt . . . Oh ha ajakam annyi kin után végre imára nyilt, keserü fohászban, mindegyre csak ezt kérdeztem az én csudatevő oltárképemtől!

Cap. 8. De azért még nem vesztettem el a hitemet, — még reméltem. Az iszonyatos bizonyság csak később jött el. Körülöttem a kolostor már álmélkodva szemlélé, hogy Redempta nővér milyen csudásan emelkedik napról-napra a menynyei kegyelemben. Az, aki idáig megvetett, szánalmas bünös volt: tisztettel kezdtek arra nézni. Az, akitől, mint a pestises betegtől borzongva huzódozott mindenki, ahhoz most a nyomorékok, vakok és sánták vetélkedve közeledének, mert a Szent Lélek ime csudálatos gyógyító erővel ruházá fel őt. Imádta őt a nép s amerre igaz alázatosságában az utcán elhaladt, ihletten csókolák meg kötöse szegélyét . . . . De én azért még mindig reméltem, még mindig nem hittem, hogy az a megtért bünös magasabban volna az Ur zsámolyánál, mint én, aki elejétől fogva ártatlan valék. Alig vártam a szent husvéti napot, hogy az isteni kegyelem végre megnyilatkozzék s igazat adjon nekem. Nagyszombat északáján, — a régi szokáshoz képest, — ünnepélyes menetben járultunk mindannyian a kápolnába s minden apáca letevé az oltárra a maga szál égő gyertyáját. Aztán kinyitottunk minden ablakot a kápolnában s celláinkba vonulva buzgó imádkozásban vártuk be az éjfélt. Én szorongva, kétségbeesetten fohászkodtam mennyei Vőlegényemhez: eddig évek óta mindig csak az én gyertyám maradt égve az Ur asztalán vagyis bennem égett legtisztábban a tisztaság lángja, — kértem a Megváltót, hadd maradjon meg ezután is nekem az ártatlanság rózsája. . . . De hiába volt a könyörgésem. Mikor éjfél után beléptünk a kápolnába, csak a Maria Redempta nővér gyertyája égett, a többit mind elfujta a szél — — mindnyájunk közt ő benne égett hát legtisztábban a tisztaság lángja, az övé volt az ártatlanság rózsája . . . Megtörve roskadtam le az oltár lépcsőjére.

És akkor szent atyám, — vétkeztem, bünbe estem. Gondolatban megöltem Redempta nővért . . . Atyám, hallottad vallomásomat, itélj felettem!

*

Az apáca egy percenetre elhallgatott a rostély előtt. Aztán, mielőtt még felelhettem volna neki, zokogva tört ki ismét:

— Atyám! — Az az asszony parázna volt és ivott Babylon ocsmányságainak a serlegéből és csak a bün által tisztult meg. Lehet-e az olyan tiszta mint én, aki elejétől fogva tiszta valék és hü Krisztushoz akkor is, mikor Redempta nővér még a földi szerelmek fertőjében fetrengett? nem vagyok-e én hivebb menyasszonya a Megváltónak? Mért szereti hát őt jobban?

Melyre mondám neki én Padre Antonio, az ur avarló szolgája: Hallottad, mit mondott neki a

Stewart: Ezért. De már nem sokáig.
Fóris: Talán beteg?
Stewart: Azt mondja a doktorom.
Bónicz: De hiszen ugy virul, mint a rózsa.
Stewart: Ezt mondja ön. Ha megengedi, csak inkább kell hinnem a doktoromnak.
Bónicz: *(megfélemlitve)* Persze, persze...
Fóris: A doktor is tévedhet.
Stewart: Mért tévedne éppen nálam? Nem szoktam kételkedni. Ha egy napon azt mondja, hogy estére meghalok, szépen lefekszem, megáldom a leányomat, megátkozom Spahaint —
Bónicz: Ki az?
Stewart: — A konkurrensem — aztán meghalok. Igy szoktuk ezt mi tenni Amerikában.
Bónicz: Hiszen mi is meg szoktunk halni. —
Stewart: *(Bóniczhoz a háttérbe mutatva)* Az unokaöcsének leütötték a kalapját.
Bónicz: Ni, csakugyan, egy labdával.
Fóris: *(felkiált.)* Ott van Délibáb.
Stewart: Kicsoda?
Fóris: Délibáb.
Bónicz: Nem, kérem — Bokody Ferenc.
Páter: Délibábnak hivtuk az iskolában, mert mindent a feje tetejére állitott.
Stewart: Csinos tulajdonság.
Fóris: Oh, ha ismerné.... A világ legkedvesebb embere.
Stewart: Meg fogom ismerni. A leányom vőlegényét csak meg kell ismernem.
Bónicz: Há... A leánya vőlegénye?
Stewart: Igen.
Bónicz: Különös...
Stewart: Miért különös? Különben csak tizenkét óra óta.
Bónicz: *(nagyon élénken.)* Talán a kisasszony beleszeretett...
Stewart: Mary nem tud róla semmit.
Bónicz: Különös.
Stewart: Nem különös. Tegnap este telegrammot kaptam az amerikai orvosomtól, hogy napjaim meg vannak számlálva és siessek —
Fóris: És ezt Amerikából telegrafálta?
Stewart: Onnan.
Páter: A távolból gyógykezeli?
Stewart: Igen. Nagyon kellemetlen ember. Mindig azt mondja, hogy meg fogok őrülni és különben sem szeretem látni, mert ha beszél, folyton mozog az orra, mintha helyeselné, amit a szája mond. Megszöktem előle.
Bónicz: Különös.
Stewart: De mért volna különös? Hát ön nem szökött volna meg?
Bónicz: Persze, persze.
Stewart: Nohát. Most a távolból gyógykezel. S miután tegnap azt telegrafálta, hogy siessek, kötelességemmé vált a leányomról gondoskodni. Pontban éjfélkor tehát kikönyököltem az ablakon és kijelentettem, hogy az első ember, akit meglátok és nem öreg, nem nyomorék, nem becstelen és nem vasutkirály, mint én — vőm lesz. Éjfél után egy órakor megláttam azt az urat — Délibáb vagy hogy hivják — és egész csöndben eljegyeztem a leányomnak.
Fóris: Mary kisasszony azalatt aludt —
Stevart: A hold pedig világitott és leendő vőm valami kalandról térhetett meg. Minden rendben volt s ma reggel már visszatelegrafáltam a doktoromnak, hogy leányomat, akire neki fájt a foga, másnak jegyeztem el, készen vagyok és mihelyt parancsolja, indulhatok.
Bónicz: Ijesztő pontosság.
Stewart: A pontosság a legfőbb erény. Az urak tehát iskolatársak voltak?
Fóris: Mindig együtt voltunk.
Páter: Nem is volt más nevünk, csak a három jómadár.

VII.

Előbbiek. Bokody.

Bokody: *(a közönségnek háttal, a lépcsőről visszaszól és beszédközben egy összetört, puha kalapot lenget a levegőben.)* Igenis, fia megérdemelle azt a barackot, igenis holnap megint szolgálok neki egygyel és ha uraságodnak nem tetszik, Bokody Ferenc vagyok, aki szolgálatára levághatom a fülét is. *(mintha figyelne.)* Mit tetszett mondani? Hogy kannibál vagyok? És ezt már kitalálta? Uram, ön nem közönséges férfiu és örvendeni fogok, ha még egyszer találkozunk... Isten önnel és a fiának mondja meg, hogy a labdáját ne lökje utánam, mert én bombázok... Hé, fiu, ide ne dobd... te — *(egy labda gurul a szinre.)* Lássa uram, vége a respektusnak — meghalt. *(Visszadobja.)* Nesze fiam és vigyen el az ördög... *(megfordul és észreveszi a szinen levőket.)* Ah — megálljatok! Ti ifjuságomból visszakisértő alakok... Püspök! Szokratesz!
Fóris } **Páter** } Délibáb!
Bónicz *(Stewarthoz)*: Lássa, milyen tréfás ember.
Bokody: Valóban ti vagytok? A kebelemre ujvilág és óvilág.
Bónicz: Milyen kebel. *(Stewarthoz)* Uram, az ön amerikai doktora igazán különös ember.
Stewart: Már megint különös. *(Egy asztalnál tovább beszélgetnek.)*
Bokody *(ölelkezve)*: Hát együtt van ismét —
Fóris: A három jó madár.
Bokody *(a kalapját lengetve)*: Áldassék a szent Pedellus, aki bennünket igy elkeresztelt!
Fóris: Ne lobogtasd azt a kalapot, látom, ugyis bajba kevert már.
Bokody: Már tudod? Persze, bölcs Szokrateszem, neked mindent tudnod kell. Hát igaz, bajba kevert a nyomorult. Életek mentem a Mátralakba s ott hallom, hogy már átsétáltatok. Huss — iramodom utánatok s a célhoz közel egy orgyilkos labda leüti a kalapom. *(Nagy pátoszszal.)* Ezt a drága kalapot, ezt a szent ereklyét, amely Párisban egy anarkista-fejjel együtt hullott a fürészporos kosárba.
Páter: Ne bolondozz!
Bokody: Vagy ugy? Azt hittem, még mindig annak az urnak deklamálok. Mert képzeljétek, mikor a nebuló hozzám futott a labdájáért s én barátságosan barackot nyomtam a fejére, egyszerre valaki rám ordit, hogy gyermekgyilkos, zsivány és rézbőrü indiánus vagyok. Kérdem tőle, hogy ugy nézek én ki, mint egy rézbőrü indináus? Azt feleli, hogy az mindegy. Megmagyarázom neki, hogy az nem közönséges kalap, hanem ereklye s a sérelem, mely rajta esett, megér egy barackot, de a haragos ur fáradhatatlanul ujabb és ujabb cimeket szed elő a zsebszótárából és ugy vagdosta a fejemhez, mint Dávid a parittyaköveket.
Stewart *(az asztal mellől)*: Mikor verekesznek?
Bokody *(megnézi)*: Bokody Ferenc vagyok.
Stewart: John Stewart, az anyám magyar volt, évente el szoktam látogatni a Kárpátok közé s mert nem zavartam, csatlakoztam az urakhoz.
Bónicz: Sohsem jön zavarba. *(Bokodyhoz)* Engem, remélem, ismersz, te jó madár!
Bokody: Steward ur nagyon érdeklődik irántam.
Stewart: Kötelességem.
Bokody: Megmentettem az életét?
Stewart: Még nem.
Bokody: Tehát minek köszönhetem szives érdeklődését?
Stewart: Szeretem.
Bokody: *(meghajlik)* Köszönöm.
Bónicz: *(hozzá bujt, sugva)* Meg ne bántsd, a leánya vőlegénye vagy.
Bokody: Én?
Bónicz: Pontban éjfélkor vejének szemelt ki és tudtodon kivül eljegyzett.
Bokody: *(közelebb megy Stewardhoz)* Nagyon meglepő dologról értesülök. Stewart ur apósom?
Stewart: Az leszek.
Bokody: Bizonyos benne?
Stewart: Bizonyos.
Bokody: S ha én már nős volnék?
Bónicz: Ugyan —
Stewart: Anyám honfitársa nem lehetett olyan vigyázatlan.
Bokody: Igaza van. Elővigyázó voltam.
Stewart: Mary most kirándult, mert *(Bóniczra mutat)* ez az ur nem tetszett neki, de délre itthon lesz és meg fognak egymással ismerkedni.
Bokody: Ha nem szerénytelenség a kérésem, a szép szemeim tetszettek meg önnek?
Stewart: Nem. Csak boldoggá akarom tenni.
Bokody: Uraságod amerikai?
Stewart: Az vagyok.
Bokody: És nagybácsi?
Stewart: Meglehet, ámbár egyetlen gyermek voltam.
Bokody: Hát mért akar boldoggá tenni?
Steward: Nem tudom. De remélem, tetszeni fog a leányomnak.
Bokody: Hát a kisasszony sem ismer még?
Stewart: Nem.
Bokody: Különös.
Bónicz: Ugy-e, de milyen különös.
Stewart: Hallgasson!
Bokody: Uram, ön érteni fogja meglepetésemet. Velem már sok csoda történt és Bónicz ur, tisztelt nagybátyám is volt már hozzám kedves — de az ön elhatározása mégis meglep. Ha nem indiskréció, minő testi fogyatkozásokban szenved kedves leánya?
Stewart: Egészséges.
Bokody: Szép?
Stewart: Nézzen meg engem.
Bokody: Uram, én egy kissé nehéz fejü vagyok és félek az összehasonlitásoktól. Azt kérdem, hogy szép-e?
Stewart: Elvehetné, ha nem is volna vasutkirálynak a leánya.
Bokody: Tehát szép.
Stewart: Hányszor mondjam még!
Bokody: Meg vagyok elégedve. Nos tehát, miután kedves leánya testi fogyatkozásokban nem szenved, szép és vagyoni viszonyai valószinüleg rendezettek —
Stewart: John Stewart vagyok, a vasutkirály.
Bokody: Igaz, tehát gazdag is — sziveskedjék neki megmondani, hogy szeretem csodálom, sőt valószinüleg imádom is, de nem veszem el.
Bónicz: *(aki eleinte helyeselve bólintott)* Nem? Meggondoltad, hogy mit beszélsz?
Bokody: Először életemben.
Bónicz: De az nem lehet.
Stewart: Mért ne lehetne? Nem akarná előbb megnézni?
Bokody: Ha nincs kifogása ellene, nem.
Stewart: Helyes, akkor a dolog valamivel nehezebben fog menni. Marynek kell önt meghóditania.
Bónicz: Ugy van.
Bokody: Tehát ön nem hajlandó rólam lemondani?
Stewart: Nem tehetem. Csak azt kérdem: szerét talán valakit?
Bokody: Uram, ez az én belső ügyem.
Stewart: Pardon. Ön sok akadályt gördit az utamba. De el fogom háritani.
Bokody: Valóban?
Stewart: Remélem.
Bónicz: Igenis, reméljük. És én is segitségére leszek, én —
Bokody: Rontó Pál.
Bónicz: Már megint... *(A lassan eltávozó Stewarthoz csatlakozik.)* Uram, ez a fiu csak most ilyen különös...
Stewart: Fuvolagyáros úr?
Bónicz: Hangszergyáros, kérem.
Stewart: Velem jön?
Bónicz: A világ végéig. *(Lassan, méltóságosan lesétálnak.)*

VIII.

Előbbiek Stewart és Bónicz nélkül.

Valamennyien az elsétáló pár után néznek.

Bokody: Hogy tetszik nektek az én reménybeli apósom?
Páter: Én másként bántam volna vele.
Fóris: Okos voltál Délibáb.
Bokody: A te itéleted dönt, Szokratesz. Az ördögbe is, már annyi ostobaságot követtem el, amivel senkinek se ártottam, de ez a bolondságom megárthatna az ismeretlen missznek. Igazad van, Szokratesz, meglepően okos voltam. ... Fiuk, ha én azt meg tudnám mondani, mennyire örvendek, hogy megint egy kalitkában vagyunk —
Fóris: Három jó madár.
Bokody: Milyen sorban vagytok? Én rokonságba jutottam a templom egerével. Különben attasé vagyok és Stewart dacára sem megyek Amerikába. Hát te, Szokratesz?
Fóris: Csak helyettes tanár.
Bokody: Tehát szintén koldus. És nunc venio ad fortissimum. Hát te püspök — hallod-e te Páter, hiszen te a teologiára akartál menni s mi a legszebb jövőt jósoltuk neked a te gyönyörü neveddel. Hát sohse leszel rác püspök?
Páter: Lemondtam róla. Nem birnám el a hosszu hajat — nyáron.
Bokody: Akkor hát adieu rác püspökség! És mi vagy?
Páter: Apostol.
Bokody: A foglalkozás rokon. Minek az apostola?
Páter: A szlöjdé.
Bokody: Mi a csodáé?
Páter: A szlőjdé... Egy kicsit kemény neve van, de okos dolog. Megtanitjuk a parasztokat, hogy a szerszámaikat s mindenféle házi eszközeiket maguk is megcsinálhassák.
Bokody: Szlőjd.
Páter: Majd megszokjátok a nevét... Nem akartam magyarral felcserélni, mert a szlöjd névvel inkább be lehet fogni a hiuságot és a szereplő kedvet —
Bokody: Vagy ugy?
Fóris: Püspök, tudod-e, hogy ez fallácia.
Páter: Mundus vult decipi —
Fóris: Hogy a világ megköveteli a csalást — óh ezt a mondást olyanok találták ki, akik rászorultak.
Páter: Én mégis hasznát láttam. Minden évben kapok stipendiumokat, hogy tanulmányozzam a szlöjdöt. Már beutaztam a félvilágot... Most is Hollandiából jövök s a torkom most is fáj a hollandus beszédtől...
Bokody: Hát csak türd a jó ügyért. De tudjátok-e fiuk, mért irtam utánatok?
Fóris: Páter az egész uton törte a fejét, hogy kitalálja.
Bokody: A jó Páter. Hát azt akarom, hogy ujitsuk meg a régi szövétséget, mint hajdanában-danában a rettenetes iskolában.
Páter: Helyes.
Fóris: Mi szükséged lehet ránk — Londonban?
Bokody: Sokkal közelebb, Szokratesz. Bajba vagyok. Nekem szegezték a nagy ágyut és ha bele nem ugrom a házasságba — száz darabra lőnek.
Fóris: Házasodjál.
Páter: Itt van az amerikai, a vasutkirály. Mért nem veszed el a leányát?
Bokody: Itt van a bibi — szerelmes vagyok.
Fóris: S a leány szegény?
Bokody: Ahogy veszszük. Stewart kisasszonyhoz képest szegény, de nekem elég gazdag.
Fóris: Nos tehát?
Bokody: A história egy kicsit furcsa. Akit én szeretek, az voltaképpen tündér. Ugy jelent meg nekem először, mint Mab királynő. Ellopta tőlem a szivemet és a hangomat.
Fóris: A hangodat is?
Bokody: Akármilyen csodálatosnak tetszik, azt is. Látod, én aránylag elég sokat tudok beszélni és alkalomadtán még többre is vállalkozom, de ha vele állok szemközt, akkor láthatatlan zár kapcsolódik az ajkaimra és nem szabad beszélnem.
Páter: A nagy bámulat megnémit.
Bokody: Nem, nem éppen a bámulat. Hanem szavamat adtam, hogy nem fogom sehol sem megismerni és nem állok elébe soha...
Fóris: Komolyan szavadat adtad?
Bokody: Nem tehettem másképp... És most én neki néma vagyok. *(Felugrik.)* Szokratesz, csunya egy betegség ez a részleges némaság.
Fóris: S mi segitségedre lehetünk?
Bokody: Egy kis jóakarattal.
Páter: Halljuk.
Bokody: Annak veszem a dolgot, ami. Hadjáratnak. Ellenségem, a bájos tündér körülbástyázta magát egy fivérrel, egy nénivel és az én könnyelmü becsületszavammal. Ezen a három falon én át nem törhetek.
Foris: Nos?
Bokody: Azért vagyunk mi itt hárman, jó madarak. A néni — szerencsére — szenvedélyes egyesülő s a Magyarország összes jótékony egyesületeinek elnöke, tagja vagy legalább jóakarója —
Páter: Cservenszkyné?
Bokody: Nem csalódtam. Te már ismered hirből. Látod, ezt az asszonyt neked kell magadra vállalnod. Ha megismerteted a szlöjddel, ha megmagyarázol neki mindent, egy hétre teljesen lefoglaltad. Mintha itt se volna —
Fóris: S nekem milyen szerepet szántál?
Bokody: Filozófushoz méltót. Az én bájos ellenségem bátyja páratlan ember, a fajtából kevés terem ezen a vidéken: komoly, okos ember. Nagyon meg fogod szeretni és ha beleméyedtek a természetbe, különösen ha fölkeresitek a dicső természetet — ő is elveszett a mi társaságunknak.
Fóris: Egész csataterv.
Bokody: Ugy-e? S mig Páter a nénit, te pedig a testvért ostromlod: az én szép ellenségem magára marad —
Páter: S te őt ostromolhatod.
Bokody: Igen.
Fóris: Nem éppen a legkellemetlenebb szerepet osztottad magadnak.

---

názárethi Jézus Krisztus: leányom, megbocsáttatnak neked a te büneid, mert sokat szerettél, mert akinek kevés bocsáttatik meg, kevésbé szeret az...

— Nem vagyok hát én méltóbb az ő mennyei szerelmére?

Melyre Isten nevében ismét ezt feleltem neki én, Padre Antonio:

Kedvesebb Istennek az elveszett, de megtalált századik bárány a kilencvenkilenc egyebeknél.

— De atyám, — hát tisztább lehet nálamnál az a lélek, amely előbb tisztázatlan volt. Hát csak a bünön át lehet az igaz ártatlanságot megszerezni?

Felelém én Padre Antonio: Csak Isten szerelme *előtt* tisztit a földi bün. Isten szerelme *után* téged már csak beszennyezne az...

— De atyám, — mit tegyek hát, hogy tiszta életem fejében még is méltóbb legyek annál, aki csak a poklok élvei után tekintett fel a mennyekbe?

Mondám neki én a Megváltóval: Mária Immaculata: te szorgalmas vagy és sokra igyekszel; de egy a szükséges dolog: Maria Redempta pedig a jobb részt választotta, mely el nem vétetik ő tőle...

— Atyám, — nincs igazság sem itt a földön, sem odafent a mennyekben...

—

A krónika végén más kéz irásában még a következő *Glossát* találtam:

„A Szent-Ágnes-kolostorbeli zavargások ügyében a püspök szigoru vizsgálatot tartott. Maria Immaculata nővér bünösnek találtatott s arra itéltetett el, hogy a penitensek szürke öltönyében három nap és három éjjel álljon mezitláb a kolostor kapuja előtt. Azonban nem élte tul ezt a szégyent: harmadnap reggelre halva találták meg az ut porában."

Bokody: Szokratesz, ne lázits . . .

Fóris: Hiszen én szívesen megteszem, amit kívánsz.

Páter: Előbb-utóbb ugyis fölkerestem volna Cservenszkynét, mert itt a felső vidéken a szlójd —

Bokody (*gyorsan*): Páratlanul nagyfontosságu. . . . És meglátod Szokratesz, hogy neked is hasznodra lesz a főispánnal való ismeretség —

Fóris: Ha okos ember, már elég haszon.

Bokody: Ugyan ne utasits mindig vissza, mikor egy kicsit protegálni akarlak.

Fóris: De ha nem kell.

Bokody: Nem kell . . . Ilyenek vagytok ti filozófusok. Nem szolgálhatnék talán egy — hordóval, tisztelt bölcs ur? No mert *üres* hordóim még vannak. (*Nevetve öleli Fórist.*)

IX.

Előbbiek. Viktor.

Viktor (*vigyázva, lassan jön jobbról. Az ajtót halkan bezárja maga mögött*): Bilókát elaltattam és most kiszökök a hegyek közé. Öreg -- adieu holnapig. (*Meglátja az urakat.*) Ferenc bácsi . . . Uraim, számitok az önök udvariasságára, hogy nem fognak elárulni.

Bokody: Mit tett ön, fiatal ember?

Viktor: Még semmit, de fogok tenni. Nem jövök haza — reggelig.

Bokody: Reggelig?

Viktor: Mulatni fogok. A papa fel fogja verni az egész fürdőt, fáklyákkal fog keresztetni a hegyek közt, de én már akkor nem leszek ott.

Bokody: És hol lesz ön, fiatal ember?

Viktor: Oh, azt nem árulom el még Ferenc bácsinak sem. Kérem, csak délutánig hallgassanak az urak, addig ne mondják meg a pápának, hogy láttak.

Bokody: Nos, madarak, támogatni kell a fiatalság első szárnypróbálgatását. Ön nyugodtan távozhat, ifju barátom. Hogy is hivják?

Viktor: Ne tréfáljon Ferenc bácsi. Hiszen Viktor vagyok, Bónicz Viktor.

Bokody: Bónicz Viktor? Akkor menjen, lásson és győzzön.

Viktor: Köszönöm uraim. (*Vigyázva el.*)

X.

Előbbiek Viktor nélkül.

Bokody: Boldog ifjuság . . . Nem, ne zavarjuk még gondolatainkkal sem . . . Ámbátor, ha jól meggondolom, ez a szárnypróbálgatás nekem nagyon kellemes, mert legalább a tisztelt nagybácsi is el lesz foglalva. Fiuk, én reméini kezdek —

Páter: És én éhezni.

Bokody: Türjél, apostol, ez is a hivatásodhoz tartozik. Tehát áll a szövetség.

Fóris:)

Páter:) Áll. (*Mindnyájan kezet fognak.*)

XI.

Előbbiek, Bánváry, Cservenszkyné.

Bokody: És itt vannak az ellenségek.

Bánváry: Az urak talán összeesküvők?

Bokody: Hódoló szolgájuk — barátaim, Fóris Tibor és Páter Germán.

Cservenszkyné: Páter? Az a Páter —

Bokody: Aki az országos szlöjdegyesületet alakitotta. Ugyanaz. (*Sugva Páterhez.*) Látod, féluton jön elédd. (*Fenn.*) Engedje, hogy kegyeibe ajánljam, asszonyom.

Cservenszkyné: (*Kenetteljesen.*) Aki hasznos tevékenységgel már olyan ismertté tette a nevét, nem szorul többé ajánlásra.

Páter: Oh asszonyom, ez a bátoritás olyan jól esik, mikor első szavam mindjárt kérés lesz.

Cservenszkyné: Kérjen. Boldog vagyok, ha a közjóért még én is tehetek valamit . . .

Bánváry: (*Bokodyhoz.*) Most már nem bocsátja el néném.

Bokody: (*magába*) Remélem.

Cservenszkyné: (*Páterhez*) Nos, hallgatom. (*Pátterrel lassan beszélget.*)

Bokody: Vilma kisasszony ma nem mutatja magát?

Bánváry: Hisz ön ugy sem beszélhet vele, Néma ur.

Bokody: Szerencsére, ő még beszélhet és ez is valami.

Bánváry: Ide jön utánunk. Különben önnek nem kellene ugy kerülnie a házunkat —

Bokody: Oh kérem, az a kis kosár —

Bánváry: Ne törődjék vele.

Bokody: Köszönöm. Hanem addig is, mig ujból megkezdem látogatásaimat, engedje, hogy jóindulatába ajánljam ezt az élhetetlen bölcset, aki többet tud, mint a heidelbergi egyetem és kevesebbre vitte, mint ön.

Bánváry: Fóris ur?

Fóris: Bokody tuloz. Csak annyit tessék elhinni, hogy egy kicsit élhetetlen vagyok, — de nem panaszkodom.

Bokody: Próbálja meg, kegyes pártfogóm és szurja meg az orrát, ez a filozófus akkor sem fog, panaszkodni. Kérem, egy jóraváló állat nem állja meg türelemmel, ha éhen hagyják — ez az én becsületes bölcsem képtelen a panaszra.

Bánváry: Bizonyára vannak rejtett kincsei, amik elfeledtetik vele a panaszt.

Fóris: Ugy van, méltóságos uram, rejtett kincseim vannak és éjjel-nappal török utánuk.

Bokody: Tessék, ez az ember most is a czéná — akarom mondani, a filozófiára gondol. Higyje el, kedves pártfogóm, hogy a filozófiát csak paloták és börtönökben volna szabad megengedni, ahol az emberekről mások gondoskodnak. Tessék reá nézni . . . Az iskolában ő volt a legkitünőbb, a tanárai — engedelemmel — szamarak voltak hozzá képest, nekünk magánórákat adott s abból a növéreit tartotta — most pedig helyettes tanár.

Fóris: Ne hallgasson reá. Már az iskolában is nagy hajlandóságot árult el a bolondságra.

Bokody: Hát persze, hogy én vagyok a bolond . . . Hát tudd meg te együgyü Szokratesz, én nem tudok semmit és sárlányt varrok a gyerekeknek a legszebb logaritmusokból, de én feliázadnám és megennném három minisztert négy államtitkárral, ha annyi tanulás után még helyettes tanár volnék . . . Oh, kegyes pártfogóm, csak haja ne volna az embernek, hogy égnek meredjen, mikor ilyeneket kell látnia.

Bánváry: Ha csak félennyire tudna haragudni — önmagára.

Bokody: Én? Én kérem, mellbeteg volnék, ha egy óráig kellene cipelnem, amit ez az ember már évek óta hord a fejében.

Fóris (*nyugodt bonhomiával*): Ha egyetemi tanár volnék, se ebédelnék kétszer egy napon.

Bokody: De jobban ebédelnél.

Fóris (*jó kedvvel*): Mit akarsz? A könyvek egy kicsit drágák, de részletfizetésre is meg lehet kapni, a tudomány országa a helyettes tanárnak is nyitva áll, a nap az én harmadik emeleti szobámba is bevilágit s az egyetemi tanár mindenesetre vénebb, mint ón vagyok, ami neki elég kellemetlen. Mért panaszkodnám?

Bánváry: Egy kicsit irigylem magát, tanár ur.

Fóris: Látod?

Bokody: Amilyen — helyettes tanár vagy, már talán nem is cserélnél a főispán urral —

XII.

Előbbiek. Bónicz.

Bónicz: (*jön a lépcsőn.*) Mintha Viktort láttam volna futni. (*Siettében még észreveszi a társaságot, alázatosan köszön.*) Alászolgája . . . Meg kell néznem, hogy ő volt-e. (*El jobbra a szobájába.*)

Bánváry: Néném, nélkülözni fogják a kutnál.

Cservenszkyné: Oh, olyan érdekes volt . . . Páter ur, ön kitünő elbeszélő.

Páter: Asszonyom.

Cservenszkyné: Velem kell jönnie. Nem bánom, ha Bokody ur meg is haragszik, önt magamnak foglalom le.

Bokody: Kérem —

Cservenszkyné: Elkisér?

Páter: Örömmel.

Bánváry: (*Bokodyhoz.*) Én is el szeretném öntől csalni Fóris urat, de —

Bokody: Kérem, főispán ur. Én lemondásra születtem.

Bánváry: (*nevetve.*) Nos?

Fóris: (*miután Bokodytól intést kapott.*) Ha nincs kifogása ellene —

Bánváry: Ellenkezőleg. (*Karonveszi és Bokodyt kivéve, mindnyájan el a kert felé.*)

Bónicz: (*izgatottan siet ki szobdjából,*) Megszökött . . . A fruska alszik és ő megungrott . . . Viktor! . . . (*Bokodyhoz.*) Nem láttad Viktort?

Bokody: Hát már észrevette?

Bónicz: Áh, Te tudsz róla. Hova ment?

Bokody: Azt sugta nekem, hogy az — titok.

Bónicz: Az nem lehet.

Bokody: Annyit azonban elárult, hogy a hegyek között ne keresse, mert ott nem lesz.

Bónicz: Oh istenem, az a fiu még halálba kerget. Meg kell találnom. Viktor! (*Elindul, de visszafordul.*) Csakugyan elutasitod a Stewart ur ajánlatát?

Bokody: Csakugyan.

Bónicz: Talán már van pénzed?

Bokody: Alaptalan ráfogás.

Bónicz: És még sem csábitanak a milliók?

Bokody: Nem.

Bónicz: Nem?

Bokody: Nem.

Bónicz (*kiáltva*): Viktor! (*Visszaszól.*) Meg fogod bánni . . . Viktor! (*A nevét kiáltva lesiet s a lépcsőn Vilmába ütközik.*) Bocsánat, kisasszony. (*El.*)

XIII.

Bokody. Vilma.

Vilma (*még a lépcsőn*): Ne vegyem ezt intésnek, hogy ez az ember ugy fut maga elől?

Bokody: Ön nem szokott példák után indulni, kisasszony.

Vilma (*gyorsan*): Honnan tudja?

Bokody: Ne kérdezzen. Hiszen tudja, hogy nem szabad felelnem.

Vilma: Különben ugy is kerestem az alkalmat, hogy magával négyszemközt beszélhessek.

Bokody: Én is.

Vilma: (*gyorsan*) Miért?

Bokody: Kegyetlen. Még játszik velem. Tudom a kötelességem — néma vagyok.

Vilma: (*hosszan, jóizüen nevet.*) Tudja, mire emlékeztet maga engem?

Bokody: Valami nagyon okosra aligha.

Vilma: Láttam valamikor egy operettet s abban valami szerelmes férj a feleségéhez akar sietni, de észrevétlenül. Ki akarja nyitni az egyik ajtót — muzsikálni kezd, a másikhoz, fut, az is muzsikál — utoljára az ablakon akar szökni, de még az is muzsikál . . . Magát is mindeu percben megakasztja egy muzsikáló ajtó, vagy ablak.

Bokody: Igaz. Minden talál a — szerelmes férjig.

Vilma: Hogy el ne felejtsem, nagyon illetlen dolog volt, hogy megkérette a kezemet.

Bokody: Ártatlan vagyok benne, Ámbár —

Vilma: Ámbár?

Bokody: Bocsánat — az ajtó muzsikál.

Vilma: Vagy ugy? (*Leül.*) Hát ez a muzsikáló akadály magát nagyon unalmassá teszi. Megnyomok egy gombot — próbáljon beszélni, talán már nem működik a muzsikáló gépezet.

Bokody: Tehát szabad beszélnem?

Vilma: Illedelmesen.

Bokody: (*szintén leül.*) Köszönöm. És most vallja meg, hogy nagyon kegyetlen volt, amikor nemcsak a hangomat, de az emlékező tehetségemet is elvette. Arra sem volt szabad emlékeznem, hogy milyen szinü haja van. Az pedig egyenesen a becsületembe került volna, ha véletlenül eszembe jut, hogy három évvel ezelőtt a nizzai karneválon két óra hosszat beszélgettem Mab királynővel.

Vilma: Mab királynő csak az álmokban él és nem szabad reá gondolni.

Bokody: Nekem pedig gondolnom kell reá, ha élni akarok.

A csodálatos szabóné.

A Budapesti Napló számára irta:

Balkay Béla.

Általános volt a csodálkozás, amikor az egész Steiner-család egybegyült Ujpesten az apai háznál s mindegyikök szebbnél-szebb ajándékot talált ott a maga számára kikészitve.

Valamennyit a kis Róza, Steiner Salamonnak az özvegye küldötte. Ő maga nem jöhetett el, mert ilyenkor sok dolgot ad az üzlet, de megemlékezett mindenkiről.

Az aszottképü nénikék ijesztő fökötőikkel bámulattal eltelve hallgatták, amit nagy virágos kalapokkal fejükben, divatos selyemruháikban feszelegve s igyekezve egymáson tultenni, a kövér sógornék meséltek róla, mig férjeik nagyképüsködve bólintgattak, mint akik ezt előre tudták.

— Ejnye, ejnye, ki hitte volna?

— Bizony tüzről pattant menyecske a Róza. Már annyian dolgoztatnak nála, hogy házon kivül adja ki a munkát.

— Az ám! Eleinte csak az angol szabásu ruhákat adta ki férfiaknak, de most már mindent másutt varrat. Ő maga csak a megrendelőkkel érintkezik.

— Fényes üzlete van, ha mondom.

— Bizony szegény boldogult Salamon idejében nem volt ilyen, alig tudtak megélni. De hát betegeskedett, nem járhatott utána.

— Csodálatos: ilyen fiatal és igy meg tud állni a lábán.

Nem győzték eléggé dicsérni, pedig akkor, amikor Steiner Salamon készült elvenni azt a szeles kis fekete leányt, akinek a borzas fekete haja s parázs-szemei voltak legfőbb kincsei, de hozománya alig volt, ugyancsak ijesztgették Salamont. Salamon azonban nem hallgatott senkire s elvette Rózát. És jól járt vele. Igaz, hogy ő maga vékonydongáju legény létére rövid házasélet után meghalt, de legalább nyugodtan fekhetik a temetőben; az üzlet virágzik, a kis fia egész vasgyuró, az özvegye pedig kigömbölyödött, de nem gondol arra, hogy ujolag férjhez menjen.

Özvegy Steiner Salamonné csak az üzletének él.

A legkülönb ruhákat ő maga viseli, hogy izlését megbecsülhessék. Eljárkocsizni az Andrássy-utra, látogatja a kioszkokat, hogy minél sürübben találkozzék vevőivel. Szép lakása is van a belváros kellő közepén. A harmadik emeleten van ugyan, s nem több három tágas szobánál a hozzávalóval, de az egész emeleten egyedül lakik és miután a háznak nincs udvara, akárcsak egymagában laknék az egész házban, se szomszédok, se más emeletek lakói nem alkalmatlankodnak neki kivánesiságukkal s a vevők is akadálytalanul járhatnak ki és be nála. Még csak keresniök sem kell, hová menjenek, egyenest rá találnak a lépcsőházból.

A három szoba hosszu előszobára nyilik; az egyikben lakik a kis fiával, a másikban két varróleány dolgozik s ott intézi el az üzlet dolgait is, a harmadik diszesebb, kényelmes butorzat benne; ebben fogadja vendégeit. Az ülőhely persze mind vörösbársony s a lámpáról nagy és igen tarka papir rózsák lógnak, mig a falakat papiroslegyezők s cifra ballerinák boritják.

Ebben a három szobában tesz-vesz a kis gömbölyü, fekete asszonyka egész nap. Ki-be szaladgál, kissé tulságos hangosan pörög, közben pedig folyton eszik. Szenvedélye, sőt ennél is több, állandó szokása az evés.

Ezenkivül a megrendelőkkel foglalkozik még.

Oh, azok a megrendelők csak ugy özönlenek!

Amikor az Erzsébet-téri kioszkba lép délután öt óra tájban, az asszonyok egymás felé intenek: — Ez az!

Amikor a kioszk kettős csarnokában a villamos és gázvilágitás kombinált fényében megjelenik valami nyalka főhadnagy, aki bizonytalan tekintetéből kiolvashatni, hogy most jár ott először s most sem a maga jószántából, — nem kelt akkora szenzációt, mint a kis Steinerné.

Az asszonyok szinte turbékolnak a gyönyörüségtől, mint a galambok, — ha ugyan tőltött galambok is turbékolnának.

Az a megtermett, rikitóan öltözött erzsébetfalvi gyárosné ugy látszik csak is azért jár itt éppen a kioszkban, hogy megismerkedhessék a csodahirü szabónéval.

Barátnője, aki idáig kalauzolta, azonnal integetni kezd, az özvegy hozzá siet s rövid idő mulva rátérnek a beszélgetés tulajdonképpen való tárgyára.

— Igen, barátnőm is szeretne valamit csináltatni; — mondja hangosan a régi ismerős és halkabban hozzá teszi — gyárosok Erzsébetfalván. Nagyon jó pénz.

— Kérem, kérem! — mosolyog az özvegy, méltóztassék parancsolni nagysád.

Ez most már befejezett dolog.

Másnap az erzsébetfalvi gyárosné ott van az özvegynél, megrendeli a toalettet, a kis varróleányok mértéket veszuek, délután megjelenik valami női szabó, akinek soha sincsenek megrendelői, — még egy próbálás s a gyárosné remek ruhát kap, amely boldoggá teszi, meg egy számlát, amelytől elhül benne a vér.

— Szent Isten, száznyolcvan forint! Nekem pedig azt mondották, hogy a legolcsóbb szabónő a fővárosban. Eh, talán csak próbát akar tenni, majd alkuszom.

El is megy az özvegyhez, de pórul jár. A szabónő nem hajlandó engedni egy batkát sem s nincs más hátra, mint a számlát felmutatni a férje előtt.

A pápaszemes, potrohos ember, amint a szemüvege fölött lefelé szegett nyakkal nézi a számlát, egészen belepirul s nyakán az egyik ránc kiegyenesedik. Azután felemeli a fejét, a feleségére tekint és nyakán ujra megjelenik a második ránc is

Vilma: Tehát szeret?

Bokody: Becsánat, nem tudom bizonyosan. Szeretek egy leányt, akit három évvel ezelőtt láttam először és utoljára, aki a legbüvösebb olasz éjszakán csodálatos tündéri keresztimben megjelent nekem, a lehelletével mámorossá tett s akkor kilopta kebelemből a szivet. Szeretek egy leányt, aki valószinüleg nem is leány, hanem tündér. Szeretem Mab királynőt, akinek hollófekete a haja, napsugarakból van szőve a hajéke, mogyoróból a kocsija, szentjánosbogár a kocsisa s a kezében tücsöklábból az ostora. Ön volt ez a tündér? Ön a Mab királynő?

Vilma: Nem tudom, szabad-e egy fiatal leánynak annyira megfeledkeznie magáról, hogy a legzajosabb éjszakán egyedül menjen a mulatók közé?

Bokody: A tündéreknek minden szabad.

Vilma: S ha nem volt tündér, csak egyszerü, kissé önálló természetü leány, aki azért ment a karneválba, mert nem szabad?

Bokody: Nem kutatom. Mámor, sugallat, menyei intés okozta e pillanatnyi gyöngeségét —

Vilma (*magában*): Pillanatnyi gyöngeség . . .

Bokody: — nekem nem szabad kutatnom, mert a mámor rám is átragadt, a sugallat én hozzám vezette s a menyei intést nekem is észre kellett volna venni . . .

Vilma: (*magában*) Tehát gyöngeség volt. (*Fenn*) Nos, hát mi történt Mab királynővel?

Bokody: Azóta nem láttam. De ujra kérdem, ön volt a tündér, Mab királynő?

Vilma: Maga nagyon kiváncsi.

Bokody: A tündérek kegyetlenek. Három év óta vándorolok, keresem a királynőt és nem tudom felismerni, mert az én szegény szivem megakadt egy gyémántrózsában, mely a nizzai éjszakán Mab királynő keblén illatozott. Mig igazi ruhájában meg nem látom, mig a gyémántrózsából szivemet vissza nem vehetem, — vak vagyok —

Vilma: És néma . . . Szegény vándor, maga talán sohasem fogja megtalálni a szivét.

Bokody: De igen.

Vilma: (*hirtelen*) Hogyan?

Bokody: Tudom a mesőből, hogy a tündérek elveszítik erejüket, ha elveszik a — fátyolukat. S Mab királynő fátyola nálam maradt.

Vilma: (*gyorsan*) Vissza fogja adni.

Bokody: Kinek?

Vilma: (*lassan*) Férfiu nem ól vissza olyan ajándékkal, melyet a véletlen játszott a kezébe.

Bokody: Nem a véletlen volt, Mab királynő felejtette a kesemben.

Vilma: Mab királynő is a véletlen volt.

Bokody: (*melegen*) Én elhiszem. De mint a bolygó zsidó, fogok kóborolni s annak a véletlennek még egyszer mosolyognia kell rám.

Vilma: A fátyolt vissza kell adnia.

Bokody: Varázsolja elém a büvös királynőt s én leomlok előtte, visszaadom kezeibe fátyolát.

Vilma: Az lehetetlen.

Bokody: Ha van szive, ha látja epedésem, — meg fog jelenni.

Vilma: (*izgatottan.*) Ne háborgassuk a tündéreket. Visszaadja?

Bokody: Vissza.

Vilma: Körem.

Bokody: Visszaadom — Mab királynőnek.

Vilma: (*körülnéz, lassan.*) Én voltam.

Bokody: És meghaligatja forró kivánságom?

Vilma: Nem kivánhatja tőlem, hogy ujra — gyönge legyek.

Bokody: Oh legyen.

Vilma: Soha!

Bokody: Arra a büvös éjszakára, mikor ragyogva, az ifjuság mámorával jelent meg nekem, mikor az ezeregyéjszaka csodáival kábitott el egy bolondos ifjut és a mámortól elfogva, nála felejtette fátyolát — kérem, könyörgök, a lelkemet öntöm eléje — jelenjen meg nekem ujra.

Vilma: Nem lehet, nem lehet . . . (*Egy kis pajkossággal.*) Hogy kivánhatja egy hiu leánytól, hogy divatból kimenni rubába öltözködjék.

Bokody: A tündérek ruhája sohasem megy ki a divatból.

Vilma: Az egész csak szeszély.

Bokody: Minden szeszélyét respektálom érte.

Vilma: Adja vissza.

Bokody: És Mab királynő?

Vilma: Elégedjék meg vele, ha álmában jelenik meg, amint tündérhez illik.

Bokody (*hidegen*): Akkor a fátyol nálam marad.

Vilma: Nem adja vissza?

Bokody: Csak Mab királynőnek.

Vilma: Még egyszer —

Bokody: Az egyetlen emlékem a büvös tündértől, nem válhatok meg tőle.

Vilma: Tehát harc!

Bokody: Boldog vagyok, hogy Mab királynőnek is van egy vágya, amelynek kielégitése tőlem függ. Ezt a vágyat, az egyetlen kapcsot, amely velem összefüzi, könnyelmüen nem adhatom ki kezemből.

Vilma: (*a lépcsők felé tart*) Van egy fegyverem, amely magát harcképtelenné teszi.

Bokody: Nincs.

Vilma: De van. (*Mintha büvös jelet csinálna a levegőben.*) Egy ur becsületszavára fogadta, hogy a hajam szinére sem fog emlékezni, ha nem akarom.

Bokody: Vilma!

Vilma: (*lefelé sietve.*) Hahaha . . . Ajtók, ablakok muzsikáljatok . . . A legény fogva van. (*Hangos nevetéssel el a kertbe.*)

Bokody: Ördög és pokol — az ember ne adja szavát tündéreknek — Hopp! Nem adom fel a harcot, nem.

XIV.

Bokody. Fóris. Páter.

Fóris:) (*a kertből fölsietnek.*)
Páter:)

Bokody: Nos, madarak?

Fóris: Győztem és szereztem egy barátot.

Páter: Győztem és szereztem egy barátnőt.

Bokody: Rendben vagyunk. És én szereztem egy — ellenséget . . .

(*A függöny legördül.*)

A halottak feltámadnak.

A *Budapesti Napló* számára irta:

Szántó Kálmán.

I.

A tor vendégei közül az utolsó, az öreg Bajnóczy kisasszony is bucsuzkodott már. Ilett neki utolsónak maradni: egyedüli vérrokona volt az elhalt Bajnóczy Kázmérnak. Hosszu, száraz ujjaival még egyszer végigsimogatta a zokogó leány szétkuszálódott haját, jobbról-balról megcsókolta könnytől ázott orcáját: Szegény Katinka! szegény kis Katicám, te! Aztán hüvös, szertartásos, szinte titkolatlan ellenséges bucsut véve az özvegytől is, beleült a rozoga, sárga bricskába és elhajtatott.

Gyászruhájukban anya és leány egyedül maradtak a szomoru házban, melyet az ablakok lebocsátott redőzetei, a nagy, aranyozott keretü tükrök feketével takart üvegei, az égve maradt vastag két szál viaszgyertya sárgás világa, még kietlenebbé és komorabbá tettek. Egyedül voltak s a lányból ujra kitört a fájdalom. Hangos zokogásra fakadt, könnyei ömlöttek, s kétségbe esetten forditotta el fejét, midőn anyja hozzálépett, hogy vigasztalja. Akármennyire szerette is anyját, ösztönszerüleg azt érezte e pillanatban, hogy az, ha osztakozik is fájdalmában, se annak mélységét, se veszteségének nagyságát fölfogni nem képes. Amennyire könnyben uszó pilláin keresztül a multba visszatekinteni, a jövőbe pillantani tudott, azt látta, hogy a megrenditő halálesettel anyját alig is érte nagyobbszerü veszteség. Önző gondolkodással mérte föl a veszteséget. Anyja ezentul is háborittatlanul ülhet majd a zongorája mellett s játszhatja végnélküli sorozatokban a Beethoven fönséges szonátáit vagy Chopin ábrándos dallamait; egy könyvvel az ölében órákig elnézhet ismét az ablakon át a mindig egyforma levegőbe: a rácsosal szegett park cserjéin tul most is csak egy-egy fölröppenő vadmadarat — őszszel költöző gólyákat, tavaszszal megtérő darukat, nyáron egy-egy visongó karvalyt, télen vadászgató varjusereget — láthat benne; ezentul legfölebb még őt fékezheti jobban vadóc, nyers és fius kedvteléseiben, s most már védelmezetlenül. Ez utolsó gondolatra még jobban kitört belőle a keserüség, sirásának hangja elakadt, de a belső fájdalom végigrázta egész testemét. Csakugyan, az özvegy alig tudta mivel vigasztalni. A nagy fájdalom láttára az ő szemét is ujra elöntötte a könny, de ezt maga is oly ellenkezőnek ismerte a leányáétól, hogy nem merte azéval összevegyiteni. A váratlan halálesetet őt is mélyen megrenditette, de az ő szomorusága, most közvetlen a temetés után sem tudott enyhületlen lenni, s a kesergés kapkodó, szakadozott lélekzetvételei közé egy-egy mély, teljes felsóhajtás is vegyült: a fölszabadulásé. Őt nem kötötték az elhunythoz olyan édes emlékek, mint leányát. A világos akarata ellenére, szülei tekintélyével kierőszakolt nász után szivük egy percre se tudott összedobbanni. A férj szive, pillanatnyi szeszélyei szerint, időnkint majd tulontul gyöngéd és kedveskedő, majd meg ok nélkül zord, zsarnoki és féltékenykedő volt: de az asszony szivéhez vezető ösvényt — pedig ez a szív csupa érzés és gyöngédség volt, teli egész ábrándvilággal — megtalálni sohasem tudta. Az időszakos kedveskedéseket és vadságokat a nő egyformán csak türte: az előbbieket sokszor irtózattal, az utóbbiakat néma megadással, mely alól csak a legritkábban tört ki az igaztalan zsarnokság elleni lázadás. Tehetetlennek érezve magát a felette uralkodó zord hatalommal szemben: csöndes megalázkodásra kárhoztatta magát, szivében egy mind jobban halványuló álomképpel, melyet még leánykorából hozott. Véget nem érő ábrándozásai ez álomképből fakadtak s ez tette néki türhetetlenné férje kéretlen csókjait s elviselhetetlennő kitörő durvaságait. De támasza is volt, egy lelkivilág fölépitésében, melynek tervező mestere, pallérja, fölékesitője és lakosa is egyesegymaga volt. Mert férje még leányát is elrabolta tőle. Fiu hiján fiuvá tette s az első perctől kezdve, amint a gyermek járni és gagyogni kezdett, elhalmozta zordon lelkének egész szenvedélyes szeretetével. Az anyának alig volt egyéb szerepe a gyermeknél, mint hogy fegyelmezze és nyügözze a pajkos lélek tulcsapongó kedvteléseit; az apának ellenben, mint hogy kényeztesse s állandóan igazat adjon neki az anyjával szemben is. A leány igy nőtt fel ellentétes hatások között s korán érett elmélyével hamar fölismerte a gyakran nem is leplezett ellenségeskedést, mely szülei között volt s melynek rejtett okaiba ő gyermekészszel nem is hatolhatott. Anyjához nem is füzte egyéb az ösztönszerü gyermeki szeretetnél. Egyszer-egyszer föl is ébredt ez benne s ha ilyenkor szineskedve-cirógatva körülvette anyját, az árát szabta a kedveskedéseknek s egyik-másik hibájáról igyekezett leszoktatni. Apjának bizvást a nyakába ugorhatott mindig. Ha lapdája jól célzott lökéssel ablakot tört; ha a terrász karfájáról merész szökéssel a kertbe ugrott; ha a nevelőnő szemüvegét elcsente, ugy hogy szegény öreg kisasszony napokig munkaképtelenné lett; ha apja egy havannáján beteggé füstölte magát; ha határozott tilalom ellenére utóbb Annunziótól Zoláig az abécé valamennyi regényét végigolvasta: apja részéről mindig biztos volt a jóváhagyó kacagásban. — Hát aztán? — torkolta le az apa az anya szemrehányásait. Ha fiunak születik, mindezek a csinyek csak becsületére válnának; s csak mert leány lett, azért rontsam az örömét? Ezembe sincs! Az anyának ilyenkor várnia kellett, mig valami nagyobbféle bajocska, — talán egy erősebb hülés, vagy önként támadt megbánási hajlandóság, egyszer egy bokacsont-törés — néhány napra vissza nem adta neki leányát. Katica e napokra engedelmes és alázatossá lett, szerény és szófogadó, aki ezer apró hizelgéssel tudta anyja szeretetét kierőszakolni. A változás mindenkor boldoggá tette az anyját, aki mintha mindannyiszor ujra éledt volna ilyenkor. Mozgékonyná lett, sürgött-forgott leánya körül, becézte, mintha csak az apa szeretetével akarna versenyre szállani, s egészen kilépett a tétlen álmadozásból, melyben napjait élte. De leányát még sem tudta vele lekötni. Annak szivébe ugylátszik, csak éppen egy pár csöpp szorult az anya lassan folyó, álomra hajló véréből: sokkal több az apa szenvedélyes, erőszakos, nyughatatlan természetéből, mely az izgalmakat áhitotta s a vére hullámzásával járó gyönyörüségekben találta örömét. Mire a köhögés megszünt vagy az erkölcsi magába szállás órái elmultak, sőt a csonttörésből is utókövetkezmény nélkül kiépült: Katica ismét a régi lett, aki mérföldekre terjedő, fárasztó lovaglásokat végez az apjával; egy gyermek. Flauberttel a vállán egész délelőttöket hajkurász az ugarban nyulak után; az apjának frissen érkezett könyvszállitmányból egy pillantásra ki tudja magának választani *Gyp*-et és *Maupassant*-t; és csak másnap, mikor éji szekrénye márványán a gyertyát tövig égve találják tartójában, akkor veszik észre, hogy Katica fönnvirrasztotta az éjszakát; hogy mivel, azt kutatni se kellett.

Most tizenhét esztendős volt, testileg és szellemileg egyaránt koránfejlett terméke ama különböző, sokszor ellentétes hatásoknak, melyek alatt fölépült. A szabad levegő nagyra növelte és megerősitette tagjait, pirossá tette arcát, szemeit ragyogókká, ajkait telikké, üdékké. Csontozata az az erős, jól kifejlett váz volt, melyet apjától örökölt, s izmait rugalmasokká tette, ereit bőséges vérrel telitette a puszta szabad napja, mely korlátozatlanul égette föl bőrét. Az ellentétek között, melyekben nevelődött, jelleme is ilyen korán és erőszakosan fejlődött. Nagyható apját tudva maga mögött támaszul, hamar nem ismert magánál nagyobb urat s a maga feje szerint intézte korlátlan akaratát. A gyakori viszálkodások, melyeknek szülei közt tanuja volt, a mindenkori megaláztatások, melyeknek anyja ezek következményeképp részesévé vált, a félig vagy negyedrészre alig értett olvasmányok zagyvaléka, melyilyel fejét, szivét megtöltötte: éretlen és zavaros képet rajzoltak lelkébe az életről és a társadalomról, melynek tulajdonképpen csak torzképét, azt is csak árnyékban s végtelen ki-

---

A gutaütős hangulata nehezedik az egész jelenetre.

Végre hosszu hallgatás után a megkönnyebbülés ujra felderiti a gyárosék elhomályosodott szemeit s a férj a leghatározottabb elszántság hangján kiáltja:

— Majd beszélek én azzal a hires szabónéval!

És elrohant.

Persze, késő este volt, amire visszakerült Erzsébetfalvára. Kevésbé volt piros és még kevésbé haragos. Csak annyit mondott az asszonynak:

— Nem igen akart engedni, sőt alig állt szóba velem. Azt mondja, majd veled hozza rendbe a dolgot.

És rendbe hozta.

A gyárosné másnap sugárzó arccal tért haza.

— Nyolcvan forintot engedett, pedig a ruha testvérek közt megér százötven forintot. Nála fogok dolgoztatni.

Azontul aztán olcsóbbak lettek a toalettek, ugy hogy a gyáros szó nélkül fizette a számlákat. Akárhányszor dicsérte meg a szabását s mindig embersége árnak találta, amit a csodálatos szabóné felszámitott.

Megtörtént pedig a gyárosné nagy ámulatára, hogy férje maga is biztatta:

— Nem csináltatsz most valami sikkes, tavaszi ruhát? A téli már még sem járja.

Persze megcsináltatta, a férje pedig harag nélkül kifizette.

Csodálatos szabóné a kis özvegy Steiner Salamonné s boldog asszony, akinek ő varr; a legcsinosabb dolgokat szállitja jutányosan, a házban pedig soha sincs csetepaté a számlák miatt.

Egészen érthetetlen ez az asszony! Egészen különös sajátságai is vannak.

Valami különös okból például özvegy asszonyoknak nem akar varrni!

Talán nem bizik eléggé az özvegy asszonyokban? . . .

csiny töredékben ismerte meg. Amint apjánál látta, a mindenbiró *erő* imponált neki egyedül s lelke nőiességét alig mutatta egyéb, mint az a ritka ellágyulás és szánakozás, mely anyja iránt egyszer-egyszer szivében támadt. Hiábavaló kisérletek után a jó asszony egészen lemondott leányáról. Eleintén valóságos mesterkedéssel próbálta magához csalogatni a gyermeket, aki elhagyatott magányában olyan meghitt társa, vigasztalan szomoruságaiban olyan nagy enyhülete, törékeny gyöngeségében olyan erős támasza lehetett volna. Valóságos harcokat vitt érte férjével; amennyire össze tudta szedni, minden erélyét és szivósságát küzdelembe vitte érte, s csak akkor adta föl a harcot végképpen, mikor észrevette, hogy az ellenfélnek segitsége támadt éppen a hare tárgyában. Ekkor visszavonult teljesen, miután be kellett látnia, hogy azzal a sötét, zord hatalommal, mely élete sorsát végzetes módon megszabta, semmiképpen sem bir. Urának sivár, rideg lelke lidércként nehezedett reá, függve feje fölött mint a villámokkal terhes felhő, készen, hogy egy kitörésre végképp megsemmisitse. Ha csupa gyengédséggel és szeretettel veszi vala is körül, attól a pillanattól kezdve, mikor széles lábbal keresztül gázolva a gyermekleány élete tavaszán, érzéketlen szivvel taposta el annak sarjadzó virágait: egy életre elég lett volna a durván letarolt mezőn uj virulást fakasztani. Hogy tudott volna örülni egy füszálnak, mely a rideggé vált rögök közt kisarjadzik, milyen boldoggá tette volna egy kis virág, mely félénk szirmait a pusztulás helyén kifejthette volna. Nem tört ki sorsa ellen s nem lázadt fel végzete miatt. Nem jutott eszébe, hogy micsoda emberirtó bünt kell elkövetni annak, akit a társadalom rendje életfogytig való rabságra itél s nem gondolt rá, hogy neki egyéb vétke nem volt, mint hogy vágyakat keltett s nem volt elég erélye e vágyak kielégitését elutasitani. De midőn fülébe jutott a véletlen baleset hire, mely férjét életétől megfosztotta, a rémület első iszonyatának mulásával nem volt képes a megkönnyebbülés felsóhajtását magától eltiltani. A láncok hullottak le az örökös rabságra itélt fogoly kezeiről akkor, amikor már szabadulását nem is várta. Csaknem konvencionális könnyeket sirt fölötte s nem érzett nagyobb fájdalmat, mint a mekkorát okoz a régi, alkalmatlan, de már megszokott butordarabtól megválni. Szabadságának örvendezni is már nem tudott: a rabság emlékeitől nem olyan könnyü volt szabadulni. Mig a nagyszabásu temetéshez az előkészületeket megtették; mig a közeli törvényszék kiküldöttei az orvosi szemlét megtartották; mig az *Entreprise* emberei a ravatalt fölállitották; mikor a temetés után az atyafiak és a szomszédok vigasztalni jártak; mire a látogatások multával egyedül maradt szüntelen zokogó leányával: ő szokásosan elfoglalta régi helyét, nézett ki az ablakon, befelé fordított szemekkel. Nagy megnyugvást okozott neki, hogy nem kellett többé félnie, hogy föliasztja álmaiból egy hangos szitkozódás, mely talán egy elhullajtott madártollat kérjen tőle számon; vagy közvetlen ablaka alatt egy gonosz indulatu puska csövének durranása, mely egyenesen arra volt szánva, hogy ijedős lelkét halálra rémitse.

Miként azelőtt, most is az ablak elé ült, nézte fölrepülni a darvakat, V-alakban csapatokba verődni s utnak eredni. Egy sóhajtása nem szállott velük, egy keletkező vágyat nem repitett utánuk. Kinn a kertben, az ablak alatt, egymásra omlottak a sürü azaléák megcsüggedt bokrai; a rózsafák csipkés leveleit összesodorta az éjszakai dér s az ágyakat szegélyező gyep zöldjébe sárga-fakó foltokat kevert a hüvös permeteg, mely már reggeltől fogva szakadatlanul verte. Ez erősebb benyomást ébresztett lelkében. Az ő szemeit is elfutotta a viz. A közelgő ősz képe az elmulás szomoru gondolatát tette tudatossá szivében, amely eddig soha eszébe sem jutott. Őszre hajlottnak érezte egyszerre magát s irigyelte az azaléát, hogy virithatott, a rózsát, hogy illatot áraszthatott, a zöld gyepet, hogy egész hév nyarat élhetett át. Fölötte elmult a tavasz, a nélkül, hogy illatát, s a nyár is, hogy hevét érezhette volna. Most bágyadtnak érezte tagjait s csüggedtnek lelkét. Oh, mi jó lenne mégis, ha megvolna szárnya, s a darvakkal együtt ő is fölrepülhetne! Nem is kell a tükörbe néznie, mégis tudja, hogy szemei meg vannak törve; csak a kezével kell végigsimitania homlokán s megérezheti a barázdákat, melyeket az emésztődés ekéje szántott végig rajta. Amint a szük ruhaujjak alól kilátszanak, milyen formásak a karjai, de mintha vakitó fehérségük az elefántcsont hervatag sárgájába olvadna át. Csak sirni tud miatta, siratni elmult ifjuságát, a derü, a fény, a boldogság nélküli elmulottat. Korai szürkület árnyéka von fátyolt az ablak elé. Eltakarja a kormos-fekete égboltot, ráborul a kert fáira s alaktalan, szétfolyó tömeggé olvasztja őket. Benn a szobában megnöveli a tárgyak homályos körvonalait, amint sötét foltokban lerakódnak a komor-szürke falak mentén. Megannyi között is legsötétebb a Katica gubbaszkodó alakja, aki a nagy bőrös karszékben kuporodott össze, melyben azelőtt apja szokta volt ebéd utáni pipáját szivni. Szőke haja kondor fürtökben karikázott elé a fénytelen fekete kázsmir-kendő alól, melylyel fejét bekötötte: tetszett neki talpig gyászban szomorkodni állandóan apja után. A temetés óta nem volt kinn a házból s a szobai levegő meg a szünetlen epekedés sápadtan ette be magát arcába. A nagy karosszék ezelőtt szintén az ablak mellett állott, mellette egy kis asztal, melyre néhai Bajnóczy Kázmér az ujságait teregetni szokta. Ő visszahuzta a széket a szoba mélyére, hogy azzal is távolabb legyen a külső világtól, melynek puszta életmüködése is bántotta most lelkét. Komor-szótalanul huzta meg magát s hunyt szemekkel, a napnyugot reszkető, bizonytalan világitásában, kicsi gyermeknek látta magát ismét, aki kedvtelve kuporodik az apa ölébe. A növekvő alkonyat fekete szárnyainak csapkodása az ő lelkére is hatott: kétszeresen érezte gyászát, százszorosan veszteségét. Néma zokogás csuklott végig testén, kebléből kinos jajok szakadtak fel, s nyomukban halk, nesztelen pergéssel indultak meg ismét a még föl se szikkadt könnyek. Kegyetlen némaság ülte meg a szobát; a sötét fényü mahagoni-butorok, nehézkes renesszánsz-testükkel, aranyozott fejü oszlopdiszeikkel, élbefutó egyenes vonalaikkal, nagyranőtt árnyakkal töltötték meg a levegőt; az olajzöld bársonyfüggönyök lehulló pomponjai meglibbentek az ablakon betoluló széljáratban s mozgásba hozták a mennyezetről alászálló légparányokat; kavargó táncra kerekedtek a bronz csillár körül s sulytalan testükkel sürübbé tették a levegőt. Oszlopos talapzatról egy lábas óra ketyegtette táncukhoz halk zöngéssel az ütemet: ingájának érces, komoly pendülése volt az egyedüli hallható nesz. Amint a szobára mindjobban ráborult a sötét, elnyelve végkép az imént még szürke körvonalakat, gyanitani se lehetett volna, hogy két magányos lélek kesergi benne a maga külön-külön gyászát. A magányos homály ellenben benépesedik. Könnyein keresztül a leány tovább szövi gyermekkori álmait, melyeknek derüs ragyogását az apa pajtáskodó szeme őrzi. Az özvegy szivét megfélemliti az erősödő homály: megelevenedő árnyakat lát kikelni belőle s elhagyott-tehetetlennek érzi magát velük szemben. Segedelem után kapkodva s hangos kiáltással szökik föl helyéről. Tapogatózva indul meg a sötétben s kinyujtja kezét, hogy azzal is elébb érjen segitséget. Ujjai leánya fején akadnak meg s reszkető-melegen simogatják végig.

— Katinka, édes leányom!

— Oh, mama, milyen boldogtalan, elhagyatott vagyok! zokogja válaszul a leány.

— Oh, leányom, hát nem itt vagyok-e én melletted?

— Te, mama, te egyesegyedül! Nem is fogsz elhagyni, ugy-e, soha?

— Én hagynálak el, gyermek! . . . csak szeretned kell anyádat, nagyon, nagyon!

— De hogy foglak szeretni, mama!

Most már összefolytak könnyeik, s amint ajkuk egymásra tapadva, szivük közösségben dobbant össze, már érezni kezdték, hogy könnyebbedik a teher, mely őket eddig a földre huzta.

II.

— Sohse fogom magát többet látni, Katica, soha, soha többet!

— Micsoda beszéd! de még mennyit fog látni, az ezéguél is többet!

— Pályáskodó nagyvárosi kisasszony lesz magából is, aki szégyenleni fogja még azt is, hogy pajtáskodott valaha ilyen magamformáju parlagi gavallérral. A Radnóthy-baronesszek unokahugaim lennének, és pirulnak miattam!

— Azok az unokahugai, de én a felesége leszek, Bandi! és én nem fogom magamat szégyenleni.

— Csak elfelejteni!... mert akkor hát mért mennek el innek?

— Mert a mama akarja; s most a mama akaratának kell teljesülni. Eljön majd az idő, majd ha igazán férfi lesz már maga is, Bandi, amikor az én akaratomra kerül a sor.

— Ha el nem felejt addig!

— Nem fogom elfelejteni!

A leány átnyujtotta kezét az eleven sövényen, melynek szövevényes ága-boga között a fiatal ember válla széles rést nyitott. Hajlós, izmos karját ráhajtotta a legény vállára s amint megfeküdt keze, szüzi érintéssel nyakát is átölelte.

— Nem fogom elfelejteni, ismételte. Árulást követnék el vele az apám emléke ellen, megtagadnám vele a magam egész fiatal életét, amely egyes volt eddig a magáéval, Bandi. És én el fogok menni a mamával s maga szüntelen rám fog gondolni s még csak eszébe sem szabad ötleni, hogy el is felejthetem magát. A fejében mindig az lesz, hogy van a városban egy leány, aki örökké a pusztákra gondol, a ringó kalászos buzamezőkre, a menedékes erdők zugására s a fehér falu, virágos majorra, melytől maga most már egyedül fog a Szellőn nekiindulni s keresni fog engem mindig, pedig tudja, hogy nem fog találkozni velem.

A Szellő, nekieresztett kantárral, egy növendéktölgy sudarához kötve, harapdálta a füvet. Mikor a nevét emlitette a leány, mintha megértette volna, hátrafordította száraz, okos fejét s csillogó, nagy szemeivel hunyoritott rájük. Az erdőszélen egy terepély juharfa rájuk boritotta lombos ágait; a messzenyuló mezőséget izzó nap széles tányéra ragyogta be a folttalan égboltról, a fiu zömök, erős testével, hosszan lelógó karjaival, mohodzani indult arcával, rejtetlen lángban égő tekintetével; a leány hajlós, finom alakjával, arcának finom, lágy vonalaival, gyöngéd, mégis eltökélt kifejezésével, hangjának öntudatos, nyilt, erélyes esésével: az egész szinte paradicsomi képet mutatott, midőn az első emberpár először váltotta szerelmi vallomását.

— Most pedig menjen, Bandi, ránk esteledik s nekem még jókora utat kell tennem, mig gyalog hazaérek.

— S most már nem látom többet, Katica! Hirét sem hallom többet?

— Már nem, mindaddig, a mig hivni nem fogom. Talán két év mulva, talán csak egy év mulva, talán még hamarabb. Akkor aztán eljön értem! Most pedig már menjen!

A fiu engedelmességhez lehetett szoktatva. Megszoritotta a leány kezét még egyszer, meg még egyszer, aztán felkapott a lóra s nekieresztett kantárral elvágtatott. A leány utána nézett, mig a semmi el nem nyelte.

Otthon már keresték is. A fehérneműs szekrény legalján egy nefelejcsekkel kihimzett ibolya-*sachet* volt: az édes anyja azt kereste halálra; föl kellett hányni a már elpakolt nagy ruhás kosarakat, mig végre megtalálták; a nélkül el nem indulhattak volna.

Katica nehezen tudott a nagyvárosi élet viszonyaiba beleszokni. Konvencionális szövevényei pókháló-fonalak voltak neki, melyeket az ő erélyes egyénisége minduntalan keresztülszaggatott. Mintha csak elhagyott erdeiből ültettek volna egy erőtől duzzadó terebélyes fát egy téli kertbe át: a kevéssé hajlékony galyak itt is, ott is betörtek egy-egy üveget. Anyja annál jobban bele találta magát: neki ugy látszik, ez volt a melegágya. Uj, éltető talajba került s régen sorvadó gyökerei friss erőre kaptak. Mintha ujra éledt volna, egyszerre szép lett és fiatal: gesztenyeszőke haja fényt kapott, megtört, bágyadt, kék szeme csillogást, hervadó idomai teltekké és üdékké lettek. S a lelke is keresztül ment a megujuláson. Amilyen tehetetlen és mélázó volt azelőtt, olyan eleven és mozgékony lett most s lemondásait, önmegtagadását szinte tulcsapongó életkedv váltotta fel. Mohó vágygyal kereste szüntelen s fogadta magánál is a társaságot s éppen ugy érvényesült, talán még jobban, mint leánya. Elmulasztott sok esztendőket akart, láthatólag, egyszerre kipótolni.

Katica mintha a mélyére látott volna az átváltozásnak, melyen anyja keresztül ment; megértette s szeretettel itélte meg. Nagyon elfogult volt apja emléke iránt, akinél dalíásabb, nagylelkübb és nemesebb alakot nem tudott képzelni; de ha tizennyolc éves eszével a multba tekintett vissza, meg tudta látni a nagy lelki és érzésbeli ellentétet, mely szüleit egymástól elválasztotta s kimagyarázta belőle az anyjában szokatlan lángrobbant élvezetvágyat. Nagyon gyöngének s erélytelennek ismerte különben anyját, s arra is számitott, hogy amilyen majorra csapott lelkében ez a láng, éppen olyan tamar el is fog lobogni. Csak apja emléke növekedik előtte még nagyobb bölcseségben, aki józanul meg tudta itélni s erélyesen keresztül is tudta vinni, hogy korlátok közé szoritsa ezt a gyönge, szeszélyes női lelket. Sem hivatottnak, sem elég erősnek nem érezte magát e korlátok fenntartására, de mégis, öntudatlanul is, ahhoz szoktatta magát, hogy szinte fékezőül szolgáljon anyja kedvének esetleges tulcsapongásai ellen; s anyját is ahhoz, hogy mintegy ellenőrt s itélőbirát lásson leányában, akinek helybenhagyó tanácsát ki kell venni, egy uj öltözék megrendelésén kezdve egész egy uj vendég elfogadásáig.

E forditott viszony közepette, mely anya és leány közt alakult, Katica ráért a pusztára gondolni. Gondolatban tulajdonképp állandóan ott élt. Társaságban éppugy körülrajongták, mint az anyját; de mikor szóltak hozzá s ő lecsukott szemmel hallgatta a beszédet, vagy hirtelen felvetett tekintete a levegőbe nézett: talán korlátoltnak is tarthatták; pedig csak a lelke kalandozott messze vidékeken, mint a vallásos rajongóké a tulvilági üdvösség elképzelt virágmezőin.

A férfiseregből, mely őket ellepte, kettő valóságos gyülöletet keltett Katica szivében. Az egyik Zalkay Ádám volt, az akkori bálok egyik ifju hőse, aki folyton a nyomában volt s szinte állandó gavallérjává szegődött; a másik a kuriának egyik tekintélyes birája, Török László, aki nélkül már maga is alig tudta az anyját elképzelni. Nem is birta elgondolni, hogy ez az öreges, ko-

moly ur hogyan keveredett az ő különben meglehetősen fölszines társaságukba s hogyan tudott ott állhatatosan megmaradni. Bizonyosan nagy érdek köthette le s anyja is bizonyosan nem hiába csatolta magához.

Ideje támadt, hogy eleget gondolkozhassék erről, mert a beállott bőjtben, hirtelen s minden átmenet nélkül, nagyon istenes hangulat fogta el anyját. Szürke ruhát öltött s templomokba járt. A világi gyönyörök kiállhatatlanokká váltak előtte s nagy élvezettel hallgatta egy francia jezsuitának, père Jeromenak akkoriban divatba jött szigoru prédikációit.

Katica nem egészen rosszul számitott, mikor anyja kicsapongó vig kedvét muló szeszélynek itélte. Már a bőjt is elmult s anyja megmaradt szürke hangulatában, komoly és ünnepélyes lett, magába szállott, csaknem olyan, mint mikor a pusztai major ablakán nézte napokig a vigasztalan hómezőt. Katica szükségesnek látta, hogy hozzá-hozzá menjen, arcát végig-végigsimogassa, meg is csókolgassa; csupa olyan gyöngédségek, amelyek az utóbbi időben nem igen jutottak az eszébe s a melyekre az anyja se igen tartott számot.

Ilyen egy alkalommal történt, hogy az anyja kézen fogta leányát s megszólalt:

— Férjhez kell menned, Katica!

— Nekem? nem látom át, hogy minek ilyen hirtelen; mi is ötlött az eszedbe, mama?

— Ugy látom jónak s elérkezettnek látom az idejét, kitünő kérőd is jelentkezett: Zalkay Ádám megkérte tőlem a kezedet; jobb férjet keresve sem találhatnék részedre.

— Én nem abban a véleményben vagyok, mama, s egyelőre még nem is szándékozom férjhez menni.

— De ha én akarom. Sohse tudlak többet ilyen jól férjhez adni. Istenem, hogy nekem az a végzetem, hogy minden jó szándékomat megakadályozzák!

— Hát miért erőszakolod! Nem akarok még férjhez menni, Zalkayhoz pedig egyátalán nem. Hisz tudod, mama, szegény apa félig-meddig már választott is nekem férjet . . .

— Bandit, ugy-e? Ugyan menj! Nem szégyenled magad? Majd egykoru veled; soh'se egyezem bele. Hogy a nyers, parlagi férj oldalán olyan sivár elhagyottságban, zord, egyhangu magányosságban töltsd fiatal életedet, mint én? Soha, soha!

Katicának szivébe sajdult ez a kétszeresen kegyetlen mondás.

— Oh, mama, hát olyan szomoru volt neked ez az élet! . . .

— Hallgass, gyermek! . . . elég érett voltál, hogy saját szemeiddel láthass, de te sohse voltál jóindulattal hozzám.

— Oh, mama, milyen igazságtalan vagy mindenkihez s mindezt csak azért, mert nem akarok Zalkayhoz menni. — Tréfára akarta fordítani a dolgot: — Tudod mit, mama, ha neked olyan nagyon tetszik Zalkay, menj te hozzá.

— Nem is mondom, hogy nem szándékozom ujra férjhez menni.

Katica szomoruan bólingatott a fejével.

— Török Lászlóhoz, ugy-e?

— Ahhoz, igen, felelte félhangon az anya. Nem szándékoztam neked mostohát adni, aki tán nem is tetszenék; azért szerettelek volna előbb férjhez adni.

Katicának egyszerre elszorult a szive. Hiszen sejtette ő ezt, azért is találta ki, de most, hogy anyjától hallotta, olyan fájdalmas volt hallani, mintha a szivébe vágtak volna. Fölmerült emlékében elhunyt apjának képe, a daliáé, akihez az ő szemében senkisem volt fogható s akinek még alig hült helyét anyja mellett most már egy senki, egy árnyék fogja elfoglalni. Képtelen volt mind azt a rossz érzést minősiteni, amelyet ez a szivében okozott, de azt tisztán kiérezte mégis, hogy neki valami leányi kötelességet kell most apja emléke iránt leróni. Letérdelt az anyja mellé, szép fiatal arcát annak teli, gömbölyü képéhez szoritotta. Édesgetve, szineskedve beszélt hozzá.

— Tudod mit, kis mama, mondjunk le mind a ketten. Én Zalkayról, te meg Törökről; hisz ráérünk még mind a ketten. Amilyen szép és fiatal te vagy, nem is illenék tehozzád az öreg, törődött Török László. Meglásd, majd én keresek neked valakit, — majd találunk ám! — aki hozzád való, déleg is, fiatal is s akit én is elfogadok akkor kis apának. Ugy-e, kis mama, igy lesz?

Az anya tagadólag rázta a fejét.

— Nem, nem, csak amint én mondtam. Férjhez kell menned, Katica, hogy aztán én is férjhez mehessek Török Lászlóhoz. Senki máshoz. Le vagyok neki kötve régi kötéssel s én szivesen is adom neki magamat. — Most ő ölelte magához a leányt s igy folytatta: — Hallgass meg, Katica, érett, okos leány vagy s nekem nincs senki másom akinek a szivemet megnyissam. Régi történet mondok el abból az időből, mikor olyasforma leány voltam, amilyen most te vagy. Akkoriban Török László, mint afféle szegény jogászfiu, a bátyám nevelője volt. Fiatal szivvel, de erős lélekkel akkor örök szerelmet esküdtem neki. Szüleim máshoz erőszakoltak. Hüséges hitestársa voltam apádnak, de azt az eskümet nem tudtam elfelejteni soha. Ő se felejtette el. Most, hogy szabaddá lettem s független ura vagyok akaratomnak, jött, hogy eskümre emlékeztessen. Nem tudok s nem is akarok neki kitérni. Sürget s én nem birok huzódozni. Talán nem is jól tettem, hogy elmondtam, de most már tudod s itélhetsz.

— Minek is mondtad el! Minek is mondtad el!

Már rég kifejkőzött anyja karjaiból s amint az tovább-tovább beszélt, mind messzebb-messzebb huzódott tőle. Arcára nagy-nagy elszörnyedés ült ki; rákiáltani szeretett volna anyjára, erre a gyarló, gyámoltalan anyára, hogy elhallgattassa. Szégyen és szemérem, elszörnyedés és megbotránkozás lángoló tüzben csapzott ki az arcán s két szeme bosszuálló itélet szikráit szórta. Ami előbb csak méltatlanságnak, most égbekiáltó káromlásnak tünt föl előtte, mely meggyalázza apja koporsóba zárt becsületét. Mit csinálna most apja, ha élve hallaná mindezt! Öklének egy csapásával hogy zuzna széjjel vétkes asszonyt, méltatlan férfit egyaránt! Arcára csapta két kezét; és most ő, tehetetlen, mondjon méltó itéletet *anyja felett.*

Az anya csak most vetette fel félénk tekintetét. Látta leányát s elijedt tőle. Az arcnak e vadul zord, sötéten szenvedélyes kifejezése, a szemeknek e baljóslatu szikrázása, a leszoritott ajkaknak e visszafojtott s kitörni készülő dühe nem volt ismeretlen előtte. Kisértetet látott maga előtt, mely a még frissen hantolt sirból kelt elő, halottak feltámadása szállott viziós tekintete elé, akik feltörik még ép koporsójuk zárját, hogy sujtsanak és büntessenek.

Leroskadt a néma itélet előtt, melyet leánya arcáról leolvasott, az iszonyu tekintet előtt, mely akaratlanul is férje emlékét idézte föl benne. Egyetlen menedékéhez fordult, mely ilyenkor ha meg nem segitette, megenyhitette, a zokogáshoz.

— Elitélsz, Katica, látom, elitélsz. A legszerencsétlenebb teremtés én vagyok a világon. Mindenkit a boldogságra teremtett az isten, csak egyedül én vagyok a boldogtalanságra kiválasztva. Csak azt tekintsd át, Katica, a boldogtalanságoknak micsoda láncolata az én egész szerencsétlen életem! Mindenkinek egyforma joga van a boldogsághoz s én ezt a jogomat akarom most érvényesiteni. Mért akarsz az utamba állani, Katica?

Göröngös zokogás rázta végig egész testemét s könnyeinek szakadatlanul hulló árján keresztül kezét leánya után nyujtotta ki, hogy támaszt keressen benne.

Katica is ellágyult s könnyein keresztül szelidebben tudta megitélni anyját. Nincs annál kegyetlenebb, mint mikor a gyermeknek kell apaanya közt igazságot tenni; olyan igazságot, mely kielégitse az édes anyát s ne sértse a halott apa porait se. Katica azt próbálta. Melléje huzódott ismét édes anyjának s átölelte.

— Talán sötéten is látsz, édes mama. Mindenki magában hordozza boldogsága föltételeit s te sem voltál talán boldogtalanabb sok másnál. S még ezután is várhat boldogság reád, ha csak jó helyen keresed. Hát én bennem semmi boldogságodat se találhatnád, a leányodban? És én mindig itt leszek melletted és soha el nem hagylak. És soha egy pillanatra sem lesz egyéb célja életemnek, mint hogy a te kedved keressem és téged boldogitsalak. Lemondunk mind a ketten arról, ami kedves és drága talán szivünknek és egymásnak fogunk élni mindenkorra.

— Gyermeknek nézel, Katica, te is, és ahogy gyermeknek nézett mindig mindenki. Neked könnyü lemondani, mert a lemondás nem is kerül áldozatokba. Ha én most lemondok, az én lemondásom örökre, egy egész életre szól. Tudom, hogy önzés, amit beszélek, de mihelyt megszólal a szived, magamra fogsz hagyni, mikor már nekem késő lesz, gyászban és örömtelenül. De jó, ne teljesüljön most se az én kivánságom, ha már sohasem teljesült.

— Nem kell félned, anyám, s Katica forró öleléssel szoritotta keblére anyját, az én szivem már megszólalt s én elfojtottam szavát. Sohasem fog többet hangot adni. S jó és rossz napokban magad mellett fogsz találni, hogy belém fogózhass, amikor ingadozni találnál . . .

Lenn pedig, a menedékes erdők alatt elterülő messze pusztákon, a fehér falu, virágos majorban a legény várja, hiába várja, hogy hivják.

Feltámadás.

A megfagyott világra fény derül,
Feltámadás, te járasz itten megint:
Tavasz bübájos álma leng körül,
A rónke szellő, hogy felém legyint.

A légbe' fent pacsirta énekel,
Zengő dala idáig ellebeg;
Mosolyba öltözik a tar mező,
Miként a kórból lábbadó beteg.

Feltámadás, te ülsz ma ünnepet!
Halál felett tiéd a győzelem;
Sugáros élet, dal, virág kora,
Napfényed' őrizd meg soká nekem!

Lévay Mihály.

A fáklyakirály.

A *Budapesti Napló* számára irta:

Molnár Ferenc.

Csak éppen utak voltak taposva a lábnyi magas hóban, künn a városligeti bódék között. A vasárnap délután derüs mozgalmat hozott már ily kora tavaszszal az ördöghinták és paprikajancsik közé; kissé megemelve szoknyáikat ugyan, de azért nagyon vidáman jártak a cselédek nagy rajokban hintáról-hintára. Ugy négy óra felé már nagyon szépen sütött a nap, olvadni kezdett a hó. Sárosak lettek a taposott ösvények és mivel a napsugárnak már érezni lehetett a melegét, egyre több ember szállt le a villamosról, valóságos elevenség lett a bódék körül.

Akkor történt, hogy a belső, elegáns városligetből idevezető kocsiutak egyikén egyszerre csak megállott egy nagyon uri fogat. A kocsis a világért se moccant volna a helyén, de az inas fürgén ugrott le és kinyitotta az ajtót. Előbb két kis gyerekleányt emelt le; az egyik tizenkét éves lehetett, a másik tiz. Őzlábu, finom gyerekek voltak, egyforma bársonyszoknyácskában, fekete kamásliban. Kis muffjuk is volt, csöpp sötétkék kabátkájuk. Utánuk az anyjukat segitette ki a fogatból az inas. Hogy a szép, harminc körüli asszony kiszállott, kilátszott lila selyem alsószoknyájának a fodra, föl is kapta óvatosan ebben a csuf sárban. Aztán becsappant az ajtó, az inas fölugrott a bakra és a kocsi félreállott az ut szélére. Az elegáns mama pedig megindult a két vékonyka lánynyal a bódék felé. Lábujjhegyen, kissé kelletlenül lépkedett át a mocsarakon, a buckákon, folyton bakákat kellett kikerülni és tulelegáns gimnázistákat. A cseléd-lányok a maguk jószántából tértek ki.

Valahogy átláboltak s előbb az ördöghintát nézték meg. A két csöppség a szobavirágok lázas vágyódásával nézte a verkli körül forgó vidám társaságot, de a mama mintha meggondolta volna, hogy ez egészségtelen, a mutatványos bódék felé tartott. Arrafelé még nagyobb volt a sár és most már magasabbra emelte suhogó fekete szoknyáját, ugy hogy a fodrozott lila selyemből jókora sáv látszott ki a karcsu cipő fölött. Megállottak az egyik kis színház előtt, s a két vékonyka kisasszony nem is ért rá vágyakozni, már föllépett a mamájuk a pódiumra, s megváltotta a három jegyet.

A kasszánál egy nagyon kövér asszonyság ült, meg egy sovány, lenszőke, kékszemü lányka. Ez a nagykendős, didergő gyerek adta ki a jegyeket, mig anyja a pénzt söpörte a fiókba. Hogy belebbent az ajtón a nézőtérre két gyerekével az elegáns hölgy, a kis lenszőke utánuk is nézett, félénk tisztelettel, de azért az öntudatos kritika pillantásával.

És megint előre néztek azután, hisz oly gyakori az, hogy a Stefánia-utról átjönnek a néphez a gazdagok, egy kis primitiv szórakozásra. Most már nagyon sokan járkáltak a sárban, a rügyező fák alatt, a verklik teli tüdővel recsegtek, lezugott a szibériai hullámvasut, lendült az ördöghinta, sütött a nap, oly boldog vasárnap délután volt ez!

Aztán egyszerre a kassza mögött kinyilt a nézőtérre vezető ajtó, és a két kisasszonyka szepegő arccal jött ki. Utánuk kipirultan a mama. A nyitott ajtón át kirebbent egy pajkos nóta néhány taktusa s a színpadon éppen magasra lódította a lábát egy égővörös ruhába öltözött énekesnő.

A mamának piros volt az arca. Előre tolta kis lányait s látszott rajta, hogy bosszankodik. Azt hitte, hogy itt bábszinház, vagy buvészbódé van, és tessék, valami ocsmány francia pikantériát rikácsolnak, kánkánt táncolnak hozzá. És milyen közönség!

Hogy elhaladt a pénztár mellett, rápillantott az okosszemü, lenszőke lányra s mialatt két kis gyereke tanácstalan szomorusággal állott a bódé előtt, végig nézte a pénztári trónt, a kövér asszonyságot, a kékszemü kicsikét és csak ennyit mondott:

— Pfuj.

Azzal elsietett, előtte tipegett a két kis sápadt kisasszony.

Egy pillanatra csönd lett, hogy eltünjek és a kékszemü lenszőke elpirult. Meg volt alázva. Sirni szeretett volna ebben a pillanatban. Ők eb-

ből élnek és ez azt mondta, hogy pfuj . . . Kövér anyja nem is törődött a dologgal, karzati jegyet adott két bakának, figyelmeztetve őket, hogy hagyják künn a szivarjukat. A kékszemü gyerek pedig elnézett a bódék fölött a kéken ragyogó tavaszi égre, arra a pár pehelyfinom, foszladozó felhőre és hallgatott, talán nem is tudott volna most jegyet adni.

Ebben a pillanatban elhallgatott benn a zene. Egy kis taps is volt, ez a kupléénekesnőnek szólt, aki, mint egy ujabb taps mutatta, ismét megjelent, megköszönni az ovációt. Akkor rövidke szünet után egy indulóba fogott a zenekar. Mindig ezt játszották, amikor Ambrosionak, a fáklyakirálynak száma következett. A kis lenszőke meghallotta ezt a zenét s lehunyta a szemét, hátradőlt kissé a székén. Benn Ambrosio kezdte a mutatványait. Eleinte golyókkal dobálózott, ez talán unalmas is volt, meg aztán néha el is tévesztette. Majd a kések következtek, itt akadt egyszer-kétszer taps is.

A kis lenszőke most már majd hogy a lélekzetét is visszatartotta, figyelt a háta mögött, benn a bódéban morajló közönségre. El is képzelte a szép Ambrosiot, amint békazöld, aranycsillagos trikójában áll a szinpadon. Sóhajtott is.

Most egy pillanatra megint elakadt a zene. A belülről kizugó morajból tudni lehetett, hogy a szolga most adja át Ambrosiónak az öt égő fáklyát, amelylyel legszebb, leghiresebb mutatványát végzi.

A kis lány ugy figyelt, hogy még azt a két kis ütést is hallotta, amelylyel a karmester készenlétbe helyezi a zenekart.

És akkor nagy lett a csönd. A zene egy más darabba fogott, valami himnuszszerü, egyre gyorsabbodó, izgatóbb indulóba. A közönség közt egy pisszenés se hallatszott. Ambrosio bizonyára elkezdett a szikrázó, lángoszlányos fáklyákkal dobálózni. Elébb egyszerüen. Erre kicsiny, érdeklődő moraj felelt. Majd izgatottabb lett a közönség, most már négy fáklya röppent, a zene is hangosabb volt, a moraj is erősbödött. Aztán az ötödik is belevegyült a tüzforgatagba, Ambrosio az öt tüzes, lángoló csillagnak őrületes ügyességgel parancsolt. A zaj mind nagyobb lett, a trombiták harsogtak, már kiabált is a közönség. Aztán zugó zsivaj töltötte be a bódét, most már talán állott is a karmester, ugy dolgozott a zenekar.

A közönség lármája éljenző harsogásba vadult, az induló gyorsabb lett, a fáklyák nagy ivekben cikáztak Ambrosio körül. Tapsolni kezdtek, orditottak benn, a karzat dobogott, pokoli lárma lett a nézőtéren; viharzott, csattogott a zene és az éljenző orditásba, tapsba, az őrületes trombitaharsogásba beléreszketett az egész bódé, szunyogdongássá vált minden szomszéd verkli hangja. Aztán vége lett a mutatványnak, most már csak a közönség tombolt, szinte lázas, dühös zsivajgással és akkor ugy lehunyt szemmel elmosolyodott a lenszőke leányka. Lenézett az előtte nyüzsgő sétálókra, valami lázas boldogság kelt a lelke mélyéről életre s ahogy hátradőlt, tele boldog dicsőséggel s a fejét a tombolástól reszkető deszkafalhoz támasztotta, elnézett a kocsiut felé.

Akkor lépegetett át két kis özikéjével az elegáns mama az olvadó buckákon, s mialatt a livrés inas ajtót nyitott nekik, s ő gyerekei után, bizonyára nagyon bosszankodva, rátette finom cipőjét a hágcsóra, hogy ujra kivillant lila selyem alsószoknyája, a kis lenszőke összeszoritotta szük mellén a nagykendőt és nagyon halkan, nagyon boldogan, talán csak önmagának mondta:

— Pfuj.

Inséparables.

(Sorok egy ifju hölgy számára, aki két madártollal megajándékozott.)

A mikor hazatért kicsi Daisy a bálból
— Ah, úgy ragyogott a csillagos ég! —
Az arany kalitot sóhajtva kitárta.
Fölijedt két kinai, csöppnyi madárka,
Piháje biborszinü, a szeme kék.

S szivére szoritá kezét kicsi Daisy
És szólt: „Tudom, ah, már, mi a szerelem.
Legyetek szabadok hát, puha fészek ölében.
Ezen a mai boldog, csillagos éjen
Örvendjen a létnek mindenki velem!"

S az egyik troubadour, a férj, diadallal
— Csitt-csatt — kirepült a tárt ablakon át.
A másik, a nőcske, félénken, ijedten
Lapult meg az árva, üres szögeletben.
Nem merte követni kis férje nyomát.

. . . Hol vannak a büszke mandarinoknak
Tornyos palotái? Bársonypuha lég?
Pálmák s teaeserjék mély, illatos árnya?
Lombokba szökellő, édesszavu páris,
Piháje biborszinü, a szeme kék?

Hol a Yang-Tse-Kiang kristályvize csobban
S a Fata Morgana tündértava kél:
Szegény troubadour örömest odaszállna,
De messzi az út és gyönge a szárnya
S körüskörül úgy zúg az északi szél . . .

S hogy álmaiból kicsi Daisy fölébredt:
Két csöppnyi madárka holtan feküvék.
Egyik egy aranyos kalitba', kihülve,
A másik az ablak előtt, kiterülve,
Piháje biborszinü, a szeme kék . . .

Martos Ferenc.

Ha meghalok.

A *Budapesti Napló* számára irta:

Gabányi Árpád.

A halál és én nagyon jó barátok vagyunk, s békességgel élünk egymással. Ő biztosan számit rám, s én nagyon jól tudom, hogy el fog értem jönni.

Még sok dolgom van, de ha elvégeztem, megyek vele szivesen.

Hogy is lesz csak?

Ott fogok feküdni egy koporsóban. Már amilyenben, olyanban, de reményiem, hogy lesz koporsóm.

Kezeim össze vannak téve. Ujjaim között kis feszület. Az, melyet még boldogult édes atyám tartott kezében a ravatalon. Szemeim le vannak hunyva.

Aztán a szobába lépnek azok, akiktől egy időre válnom kell. Az az, hogy csak ők válnak el tőlem annyiban, hogy nem fognak látni, mert én ott maradok mellettük, ha akarom addig, amig ők is hozzám jönnek.

Drága, jó feleségem, amint meglátja holtra vált urát, — bár jól tudja, hogy ez csak ideigóráig való elválás, — mégis kitör kebléből a fájdalom, ráveti magát hitvány porhüvelyemre és végigsokolja dermedt tagjaimat.

A többi atyafiak már ráérnek a fájdalomtól észrevenni, hogy idegenek is léptek a szobába, s visszafojtják könnyeiket, mintha olyan szégyen volna valakit siratni, akit szerettünk. De a legtávolabbi rokonok meg éppen ellenkezőleg föl akarnak tünni gyászukkal; sirnak és ájuldoznak. Pedig amig éltem, még a leveleimre sem válaszoltak.

Aztán jön a kölcsönös vigasztalás. Az erősebb természetüek igyekeznek csillapitani a feleségemet: „Ne zavard szegénynek nyugalmát. Hiszen te tudod, hogy mi a halál, s hogy ő már boldogabb mint mi . . ." „Eleget szenvedett, ugyan hagyd pihenni . . ." „Hiszen ti sokat beszéltetek másnak arról, hogy a halál nem olyan borzasztó dolog. Higyjetek most a saját tanotokban. Az ő szelleme most is itt van mellettünk, csak még nem adhat jelt magáról. Talán éppen az arcodat simogatja. Lát minket, lát téged és a fiaidat . . . stb. stb.

És én csakugyan ott vagyok. Látok mindent, és hallom ezeket a megjegyzéseket. Mosolygni szeretnék, de nem birok, ugy sem veszik észre. Azért hát csak gondolok magamban valamit. Oh! Gondolkozni tudok. Pedig az agyvelőm ott szárad abban a csontkoponyában.

Ezalatt a halottas szoba mindinkább megtelik olyan jövevényekkel is, akiket én életemben sohasem láttam, nem ismertem. Valamennyien nehéz sóhajtással lépnek be. Igyekeznek a helyzetnek megfelelő szomoru arcot vágni. Szorongatják egymás kezét. Lopva egy-egy pillantást vetnek ravatalom felé s magukban ilyenféléket gondolnak:

— Vajjon mennyibe kerülhet ez a temetés? . . .

— Milyen jól áll az özvegynek a gyászruha . . .

— Volt-e biztositva az elhunyt és ugyan melyik társaságnál? . . . stb. stb.

Aztán tolongás, nyüzsgés, suttogás hallatszik körülöttem. A pap jön beszentelni a halottat.

A nyomasztó csöndben fölhangzik a „Circumdederunt me . . ." szomoru éneke.

Csak szegény feleségem sikoltó zokogása zavarja az énekeseket.

Mire való is ez a komédia? . . .

A temetkezők mindenfélét elkövetnek, hogy mentől jobban felszaggassák az amugy vérző szivsebeit.

De hát a fődolog: szép temetést rendezni. A helyett hogy örülne mindenki, hogy egy szegény rab kiszabadult a börtönből. Hogy levetette a test bilincseit, és feloldozott lelke hazájának mondhatja a végtelenséget. . . Föltéve, hogy az illető nem volt gazember. Mert akkor bizony szomoru sors vár reá. Szomorubb, hogy sem azt bármiféle ceremóniával meg lehetne siratni.

De hát itt rólam van szó. s azt hiszem, nem voltam gazember.

Aztán előáll egy nagyon meghatott ur, ki arról nevezetes rám nézve, hogy teljes életemben piszkolt, üldözött és ahol csak tehette, fájdalmat okozott nekem. Most, a tömjénszagu szertartás után, felsorolja valamennyi érdemeimet. Igazán szépen beszél. De én megint csak mosolygok és gondolok magamban nagyokat. Nem haragszom már reá. Másra sem haragszom. Egyáltalán ugy veszem észre, hogy teljesen elfelejtettem haragudni embertársaimra. Minek is? Itt sokkal tisztábban látom, hogy egy atyának vagyunk gyermekei. Testvérek. És mikor szeretni olyan könnyü s olyan kimondhatatlanul jól esik! . . .

Mindenki meg van hatva. A szónok legjobban. Némelyek az orrukat fujják; mások köhécselnek; csak drága feleségem ül szoborszerü nyugodtsággal a széken, s könnytől ázott szemeit a koporsóra meresztí.

Oh, mint szeretném őt felrázni dermedtségéből! . . . Remegő kezét karomra füzve — őt a másik szobába vezetni s elmondani neki, hogy szülőimet kivéve a föld kerekén nem volt teremtés, kit ugy szerettem volna, mint őt! . . . Bocsánatot kérni tőle, hogy együttlétünk idején oly sokszor megbántottam, . . . s megbocsátani neki, amiért olykor-olykor bánatot okozott nekem!

De hát hasztalanul hivom, ő nem lát engem. Hiába suttogok a fülébe nyájas szavakat, ő nem hallja! . . .

És ez igy van. Ennek igy kell lenni. Tudom jól, és tudtam már földi életemben is.

Nyugodjunk belé, mert Isten akarja igy.

Majd ismét valami meleget érzek a kezeimen; mint ha ajkak érintése volna. Az arcom már nagyon eltorzult és nem csókolják többé. Füleimbe ének hangjai zsonganak. Aztán néhány tompa ütés, mely testem nyugvó helyét megrázkódtatja, s csöndes lesz minden.

Látom, hogy fölemelnek. Látom, hogy kivisznek. Üres lesz mögöttem a szoba s még teltebb annak a szegény asszonynak a szive.

Fiaim is sirnak. No ne sirjatok! Hiszen ti tudjátok, mi a halál. Legyetek jók és viszontlátjuk egymást! . . . Találkozunk itt, ahol olyan jó lenni. Addig is veletek vagyok; látlak titeket, hitvesem, fiaim és veletek érzek. Ha sirtok, én is sirok, ha nevettek, jól esik nekem is.

Ne sirjatok. Ez fáj! Nagyon fáj! . . .

Ime most, hogy már elvittek, a cseléd mögöttünk kinyit ajtót és ablakot. Aztán egy darabig semmi sem szakitja meg az egyhanguságot.

A halottas hintó döcög alattam, megrázva engem a koporsóban.

Mély csönd vesz körül . . . Már alszom . . . Már nem érzek semmit. Már nem fáj semmi . . . Ah! Olyan messze vagyok a földtől! . . .

De mi az megint? Mi riaszt föl ily kegyetlenül?

Brum! . . . Brum! . . . Bum! . . . hangzik egyszerre, mint távoli lövések moraja.

Ah értem! Most dobálják oda lent a földön koporsómra az utolsó göröngyöt.

No hát vége van! . . .

Ni csak ni! . . . Ejnye be furcsa dolog. — Én ébredni kezdek! . . . Ébredni! És kik ezek itt körülöttem? . . . Édes anyám! Drága atyám! . . . Szeretett leányom! . . . Kedves fiacskám! . . . És az én jó barátaim! Valamennyien, akikről eddig azt hittem, hogy meghaltak! . . .

Ah mily édes! Ah mily jó! . . . Ah mily végtelen boldogság! . . .

Hát csakugyan ugy van? Hát igaz, igaz amit nekem közületek egy kedves lény még földi életemben mondott, hogy:

— A mikor születünk — akkor halunk meg, s a mikor meghalunk — akkor születünk . . . !!

Elza.

Olyan vagyok már, mint a gyermek,
Aki tavaszkor megvakult,
Mikor a napnak árja izzott
S akácfák szüz virága hullt.

Azóta mást már sohse láthat,
Bár nincs tavasz s bús őszre jár,
De lelkében tavasz virágzik,
Ujjongón ég a napsugár.

. . . A szél suhog már . . . És az élet
Őszbe huzódva száll tova,
Hervadnak már a vágyak, álmok,
De képed nem vész el soha.

Érzem nézését kék szemednek.
Hangod fölcseng . . . Rád ösmerek!
. . . Bár ősz van már, mindig tavaszt lát
Az álmodó, a vak gyerek.

Pásztor Árpád.

Beteg a gyerek.

A *Budapesti Napló* számára irta:

Nógrádi László.

Ha kelmed nem mozdul azokhoz a méregkeverőkhöz, hát majd elvégzem én, de jaj, ha meg nem gyógyitják, — — az én magzatom az! Mért neveltem volna fel szálnyi legénynek? . . . Vagy megy kend, vagy marad, vagy . . .

Erzsók asszony, egy piros-pozsgás képü javakorbeli asszony, nem végezhette be szörnyen pattogó mondókáját, mert belépett a legény fia. Az anya szeme oda tapad szép szál termetére, szinte meglátszik a szeme jóságos sugarából nagy szeretete. Kedveskedve inti magához s ugy cirógatja, mintha bizony valami piskóta képü vásári baba lenne az a szálnyi legény.

— No szivem, mondogatja, mid fáj, mondd meg? Halvány vagy.

A legény nézésén szinte megtetszik a zavar, alighogy ki tudja erőszakolni a kis mosolyt ajkára.

— Mim fáj? Hát semmim . . . semmim, anyám. Szemernyi bajom sincs, lehet, hogy lesz, de most nincs. Az éjszaka a Marcsa csikónak volt valami baja, nem aludtam eleget, megyek is megnézni.

Mikor az ajtót betette, Erzsók asszony felvette ujra a szót.

— Látta kelmed az orcáját, nincs is rajta emberi ábrázat; látta a szemét, be van már az esve, csak le kell fogni. Érti-e kelmed, ha ez a gyerek meg talál halni, én is utána megyek. Érti-e kelmed azt, akkor mi lesz kelmedből? Dehogy is érti, dehogy is, bánja is, ha ma halnék meg, mert hogy kendnek senki se kedves, még a tulajdon magzatja se.

Igyen beszélt Erzsók asszony s azonközben sürüen folytak könnyei. Nem is volt csoda, mert Gábor bátya oda se hallgatott ő kelme fájdalmas beszédére. Nem leiketlenségből, mert igen jó szive vala nékie, se ingerkedésből, mert annyi esze sem jutott ő kelmének, mint a páros galambnak, hanem csupán azért, mert hogy azt böngészte éppen a nagy képes kalandáriomból, hogy mikoron lészen Gyarmaton a nagy vásár. Igyen beszélhetett volna Erzsók asszony akár öreg estvélig is tőle, még se szól vala egy kukkot se, hanem most az egyszer megszólalt még is és szokása ellenére nagyot is üt a kalandáriom képes lapjára.

— Ez már mégis csak sok anyjok; azt mondom, sok. Ihol ni a vásár huszadikán lészen, ott is lészünk, ha az ur kegyelme engedi, a csikókkal együtt, hanem ne neked szép vásár, jó vásár, ez az átkozott kalandáriom esőt csinál. Itt áll nézd meg: borus, esős idő egy hétig. — Mondá Gábor bátya, miközben kék dolmányát is szétgombolta, méltó felháborodásában.

— Ugy kell kendnek, minek azt a kalandáriumot veszi; kend is olyan, mint a gyerek, csak a cifra kell, nem a jó, — szólt Erzsók asszony szemét törülgetve, mit észre vevén Gábor bátyánk, igyen akarta csillapitani asszonya bánatát:

— No asszony, no csak ne pityeregj már, nem lehet a mai világban hinni a nyomtatott betünek se. Higyj a szavamnak asszony, meglásd, jó idő lészen és szép vásár és jó vásár is.

Erzsók asszonyban erre feltámadt minden méltatlankodás.

— Hát kelmed még rám sem hallgatott, no kend — — tüzre való. Hallja kend, látja kigyelmed, hogy beteg az a gyerek, meghal az a gyerek, meghalok én is . . .

— Meg én is, — mondá Gábor bátya igen békés nyugalommal.

— Könnyü kelmednek a kalandáriomból ümmögni, de nehéz az én szivem fájdalma. Azt mondom, tegyék valamit, mert itt hagyom vénségére kelmedet; ha ugy akarja, hát legyen csufság a falamiáján.

Gábor bátya békén behajtotta a gonoszságokat jövendölő kalandáriumát s miután elhelyezte a csattos imádságos könyve mellé a mestergerendára, lassu lépéssel megindult kifelé. Egy szót se szólt, csak mikor már kint volt, szólt be jóságos hangon: ne pattogj asszony, nem ugy van az, ahogy te gondolod, a halálhoz is idő kell.

De Gábor bátya is gondolt valamit . . . . . Ahogy elhuzták az estvéli harangszót, Gábor bátyánk hálát adván a napi kegyelmekért, nem ment pihenőre, hanem suttyomban leakasztotta kisebbik dolmányát az ajtómögi szögletből s elsompolyogván, észrevevés nélkül a pajta köz mellett, a kertbe ment a nagy diófa alá, melyet még a nagyapja ültetett. Ez alól igen szépen belátható az udvarára a nélkül, hogy őt észrevette volna valaki.

Ezt pedig azért tette ő kelme, mert több észt adott neki az ur, mint a legtöbb orvosnak, mert az ő módja szerint akképp lehet sikeresen gyógyitani, ha a betegség okát ismerjük meg először.

Ezt akarta most megtudni a nagy diófa alól. Gábor bátyánk titkos szándékáról a nagy tudós természet nem vett semmi tudomást. Olyan este volt, mint máskor. Csendes és békességes, alig hogy megmozdult egy-egy haraszt a nagy diófán, a bokorban egy-egy fülemile énekelt, de aztán, hogy később a hold felkelt, elhallgatott az is.

A tücskök ciripeltek, bizony jó is volt, nehogy Gábor bátyánk elszenderedve, elmulaszsza azt, amit akart. Csupa szem és fül volt, de nem történt semmi, nyugodott az egész porta, meg a falu is, csak olykor-olykor hallatszott egy-egy kutyaugatás. Ilyenkor ő kelme élesen figyelve nézett az udvarra, meg a fényes, poros utra, hogy hátha igaz lesz az, amit gyanit. De bizony csak mélységes csend hallgatott megint. Mármár fogyott a türelem olaja, a dolmányon is átfujt az átkozott hideg mátrai szellő, nem igen tekintve arra, hogy most nyár közepe van s Gábor bátyánk is dideregni kezdett, habár jó bélelt vala a dolmánya. A jótékony álom megkönyörült rajta végre s lenyomta ugy a szemét, mintha tornyos ágyban feküdnék a duzzadó párnák között. Aludt is Gábor bátyánk mélységesen, nem is hallott semmit, nem is látott semmit, pedig láthatott volna eleget. Ahogy a hold elbukott egy kicsit a Mátra középső csucsa mögé, a Gábor bátyánk portáján egy kis nesz hallatszott, csak annyi, mintha egy zár csikordult volna meg. Hát ezt bizony aligha észre lehetett volna venni, mindamellett igen kényelmesen láthatja vala a diófa alól, hogy ott az udvar közepén a gyarmati vásárra szánt Marcsa csikó áll szépen felkantározva, nyergelve, mellette meg a beteg gyerek, a drágalátos fiu. Azután lassan megnyilik a szélső kis kapu, amin a libák szoktak bejárni, ezen aztán a Marcsa csikó is, meg a beteg gyerek is ugy eltünnek az oldalsó mezei uton, mintha ott se lettek volna soha.

Igy történt biz az egészen. Az átkozott csikó meg olyan lassan lépegetett, mintha tudta volna, hogy Gábor bátyánk ott alszik a diófa alatt, még a lába se ért a földre, egy táncoló kisasszony se léphetett volna módosabban, szebben. Amikoron pedig kiért a kertek alatt elvezető uton a faluból, ugy megvágta maga alatt a földet, mintha tudta volna, hogy no most már lehet szaladni, nem hall meg a gazda, előre a pösténvi malom felé, hol az ablakból egy piros arc néz a sötétbe burkolt mezőre. Ugy tudta az utat, mint a jó gyerek az abécét.

Egy ideig valami tévesztő uton jártak keresztül-kasul a buckás réten, aztán neki a harmatos fünek arra felé, hol a sötét bokrok fölött az a fehér köd-pántlika lebeg. Ott az Ipoly, a nagy hársfák lombja alatt meg egy csipat malom . . . .

*

Hajnalfelé, mikor még hidegebb vizes szél jött a Mátrából, mely a harmatot hozta, Gábor bátyánk felébredt a nagy alvásból. Nagyon csodálkozott, mikor nem találta feje alatt a csikos, négy bordába szőt párnahéját, s oldala mellett Erzsók asszony helyett a nagy diófa törzsét érte a keze fogása. Kétszer is ki kellett törülni szeméből a jóizü álmot, mignem elüzte s eszébe jutott estvéli feltétele.

— Ahám, bizony ezt elaludtuk az ur szent kegyelmével, hanem hát ki tehet róla — mondta. Ezután eszébe jutott a gyarmati nagy vásár, melyen biztosan esni fog az átkozott eső, ez pedig nagy veszteség leszen, mert a Marcsa csikó fényes szőre koloncos lesz. Erről lassan eszébe jutott, hogy meg is kell tekinteni az állatokat, mert a szolga népség lusta népség, kárát valija az állat, ha nem néz utána a gazda. Körülnézett a lehajló sötétes égbolton s bizony látta, hogy már a Göncöl szekere nagyon is lefelé fordult a rudjával, még egy billenés és mindenestől befordul a Mátra nagy horpadásába. Ez pedig azt jelenti, hogy már friss reggel vagyon. Az ég alja is pirosodik, a csillagok fénye halványul, olyan, mintha egybefolyna sugaruk s az égen valami halványpiros áttetsző fátyol szövődnék belőlük. A nagy diófa levelei halkan susogtak, a hajnali szellő lépegetett el közöttük, messziről harangszó hangzott s nehány kukaskukorékolás is. Csendes zsongással volt tele a levegő.

A portáján is mozgolódott már az apró népség. A verébsereg ott ugrándozott a házfedélen tollait csipogatva, az eresz alól is fel-fel hangzott halkan a fecskecsicsergés, a tyukól rácsai közül is ki-kikandikált egy-egy fej, a ludak mély ökök beszédükkel jelezték, hogy vágynak a friss reggeli levegőre.

Gábor bátyánk lassan átment a pajtaközön, meg-megállott, a napiteendőket s a gyarmati vásárt forgatván elméjében.

Azután betekintett az ólakba, sorra tapogatta kedves páráit; bizony már talpon voltak valamennyien. A Marcsa csikó is ott állott a helyén, mint a cövek. Hanem hát mindjárt észrevett valamit a mi Gábor bátyánk. Egy kis vékony csik volt a Marcsa hátán, csak olyan, mint egy szalag, de elég ennyi, hogy az ember tudhassa a többit. Végig tapogatta, a Marcsa olyan forró, mint a tüz s olyan csapos, mintha a gyarmati nagy eső verte volna meg. A gazdája meg ott aludt a kemény lócán, még az ünneplő csizmáját se vetette le.

— A beteg gyerek, mondá Gábor bátyánk.

Korán reggel Erzsók asszony már igen pörölő kedvében vala. Szegény Gábor bátyánknak ugyancsak kijárta a titulus az éjszakai csavargásért, de ő kegyelme csak hallgatott s egy szó ellenvetést sem tett.

— Bizony szégyelheti kelmed magát, mondta mérgesen Gábor bátyámnak Erzsók asszony, a tulajdon fiától sajnálja a költséget, kelmed meg egész éjszaka a korcsmát üli. Láttam, hogyan mulatozott a többi kótya-fitye emberrel, ki se kisebbre, se nagyobbra nem néz. Nem igy teszen a jó gazda, a jó ember; nincsen ilyen fajtákon az isten áldása, még a portáján se.

Gábor bátyánk egy kukk, de annyit se szólt, csak sodorgatta a bajuszát. Erre Erzsók asszony még jobban kitört:

— Kelmed szivtelen, kelmed agyonöli a gyerekét is a teménytelen dologgal, kelmed . . . Itt megfogta a szót, mert a drágalátos fia lépett be. Erzsók asszony látva álmatlan szemét, sápadt arcát, összecsapta kezét s nagyon haragos pillantást vetve Gábor bátyánk felé, a fia nyakába borult bugó sirással.

Gábor bátyánk kiosont az ajtón, még be se csapta, csak a küszöbön tul mondta: beteg a gyerek, anyjokom, beteg, amilyen én voltam, mig utánad jártam, de azért kigyógyitom a rossz párát, eladom a Marcsa csikót!

Gondolta Gábor bátyánk még utána, csak aztán igaz ne legyen annak az irott betünek az esőt jövendölése. És feltekintett az égre, mely bizony áldóan mosolygott kékjével becsületes fejére.

Balla Maris.

Utcán, téren, virágot árult,
Illett rá karton, kék ruhája.
„Be szép lány lesz — mondták — belőle,
Tizenhét esztendős korára!"

— Lett is belőle szép, sugár lány,
Kis városunk legszebb virága;
S a merre járt, virágot árult,
Divatos, szép, selyem ruhába.

Az anyjának más vett koporsót,
S ő egyre úgy járt, mint a páva . . .
Ugy is fogták ki a Tiszából:
Divatos, szép selyem ruhába!

Szabolcska Mihály.

Gyászfátyolos elmélet.

A *Budapesti Napló* számára irta:

Hajdu Miklós.

Egy porszem a cinizmus nagyraktárából . . .

Valahonnét a külföldről jött egy fiatal tanár az egyetemre és pár nap alatt nagy volt a bire, neve. Zsufolva volt a terme mindig, a hallgatói imádták. Nem csoda. Uj volt minden szava, mindmegannyi modern eszme, amit elröppent az ajakáról.

Szomoru tavasz volt. A hangulat kedvéért még az eső is esett. Mélységes gyász fogott el mindenkit. Nagyon csöndes volt a hallgatóság a teremben.

A tanár ur odanézett az ablakok felé. Csurgott róluk az eső. Talán meg se érezte, hogy az ilyen idő a legjobb keret az ő előadásához. Talán meg se érezte, mégis, mintha valami hazafias verset szavalna, annyi pátosszsal kezdett beszélni.

— Azt mondják némely tudósok, uraim, hogy a fix értéket nagyon nehéz meghatározni. Bolondság. Minden, amit észreveszünk, amire kiterjed a figyelmünk, minden termelési tényező ebben az univerzumban. Szeretek valakit. Nos, akit szeretek, szeretetet termel bennem. Akit gyülölök, gyülöletet hoz létre a lelki világomban. Rajongok valakiért, akkor ez a valaki rajongást termel. És igy tovább. Hogy mi az értéke egy-egy ilyen termelési tényezőnek, azt roppant könnyü meghatározni. Ime, a kulcs: — A termelési tényezők értékét meghatározhatjuk helyettesithetőségük nehézségei alapján. Csak ezt jegyezzék meg, uraim, akkor mindent a maga értéke szerint fognak megbecsülni. Képzeljük, hogy elvesztettük, akit szerettünk. Ha van valaki, aki bennünk a szeretet termelését tovább folytatja, nem sokat vesztettünk. Ha ellenben meghalt a rajongásunk objektuma, és nincs senki, aki a rajongást ujból föl tudná élesziteni lelki világunkban, akkor nagyobb a veszteségünk.

Vagyis ezuttal nagyobb az értéke a rajongást termelő, mint a szeretetet termelő tényezőnek. Arra kell ugyanis mindig törekednünk, hogy az üzem fönnakadást sohase szenvedjen.

Szinte elkábultak a hallgatók a nagy bölcseségtől. A tiszta, átlátszó, — pehelykönnyü bölcseségtől. A tanár ur pedig egy hirtelen szökelléssel ott volt az aktualitás mezején.

— Ugy látom, önök valamennyien gyászolnak. Fekete szalag van a kabátjuk ujján. A világos felöltőhöz határozottan illik a fekete szalag. Tulajdonképpen miért is ez a nagy gyász? Meghalt valaki a messze idegenben. Nagy volt, bölcs volt, — igazuk van a vezércikkeknek. Szerettük, imádtuk azt a férfiut, talán mintaképe is volt egynémelyikünknek. Más szóval: szeretetet, imaszerü tiszteletet és normákat termelt bennünk. Ki tagadhatná, hogy ugyanolyan fajta szeretet termelésére van még ember ebben a hazában? Az imaszerü tisztelet létrehozására szintén. Mintaképünk pedig továbbra is maradhat az, akit fizikailag elvesztettünk. Hiszen az élete — ugy mondják — szentirás, a könyveit meg árulják nagyban. Egy szóval: a termelési tényező pótolható, az üzem nem szenved fönnakadást, az értéket tulbecsülték.

Óra után néhány kabátról eltünt a fekete szalag.

Akik másnap mohó étvágygyal jöttek a cinizmus banketjára, éhesen maradtak. A terem ajtaján kis cédula volt, ezt irta rá a tanár ur: „Családomban előfordult ragályos betegség miatt további intézkedésig nem tartok előadást.“

Megnyult az arca és sápadt volt, amikor három hét mulva ujra jött az egyetemre. Nem kezdett bele mindjárt az előadásba, föl se ment a katedrára, hanem a padok mellől lágy hangon, szomoruan szólt a „fiatal barátaihoz.“

— Nagyon szépen köszönöm az oly sok nemes formában megnyilatkozott részvétüket. Családom egyik szemefényét vesztettem el, a legnagyobb fiamat ... Szükségem volt vigasztalásra ... — —

Az első padban egy érzékeny fiu könnyezni kezdett. Éppen mellette állt a tanár ur.

— ... azaz, hogy vigaszra nem volt szükségem ... mert a fájdalmam csak pillanatnyi volt ... Meggondoltam a dolgot és átvette uralmát az ész ... Szerettem, imádtam a fiamat ... Önök tudják ..., van feleségem, két szép gyermekem ... Fiatal barátaim — — a szeretet ... a fiam emléke ...

Elfordult és köhögött, azután tovább beszélt.

— ... A szeretetet termelő tényező ... helyettesithetősége ... A termelő tényező értéke kicsiny ... Az üzem fönnaka — — —

Éles arcvonásai meglágyultak. Sirt. Elővette a zsebkendőjét.

— Mintha tulságos hőség lenne itt benn. Kérem, nyissanak csak ki egy ablakot ...

Csupa meghökkent, földult arc leste a tanár ur szavát. Kinyitották egy ablakot, egyszerre betódult a májusi reggel üdesége.

A tanár ur meghajtotta magát a hallgatói előtt.

— Köszönöm fiatal barátaim ... *mégis* ...

Fölment a katedrára, belekezdett az előadásba. Előbb azonban a fogasra tette a kalapját. Széles gyászfátyol volt rajta ...

*

Hogy szétmállik a cinizmus tákolmánya, amint a szubjektiv én is beleszól az okoskodásba. Mindjárt elfelejtünk minden bálványozott teoriát, a gyászfátyolos érték-elméletet, a cinizmus nagyrabecsülésének ezt a porszemét. Hiszünk ekkor mást is, nemcsak a matematikai igazságot. Kedves előttünk más is, nemcsak a hasznos.

... Magasztos processzió, amikor a tavaszi ... val bevonul lelkünkbe a szentimentalizmus. Mennyi a bizony ennék az illatos, üde levegőjében sokkal kevesebb lenne a hazugság és sokkal több az életbölcseség.

Két vers.

Élet és halál.

Mi az élet? Csillagsugárral
Átfuttatott éjszaka,
A míg szived beragyogja, a
Szerelemnek csillaga.

S a halál az, midőn már idelenn
Áldozik le csillagunk,
S a világtalan éjszakában
Egymagunkra maradunk.

Mit tehetek róla?

Mit tehetek róla,
Hogy százan, ezeren,
Eldalolták, zengték,
Az én kis énekem?

Mit tehetek róla,
Ha most is van tavasz,
S mint a régieké,
Lelkem is ugyanaz?

Mit tehetek róla,
Hogy szép a kikelet,
S hogy téged a szivem
Oly végtelen szeret?

Veszelei Károly.

A boldogság.

A *Budapesti Napló* számára irta:

Lengyel Laura.

Nem tudom, ismeri-e mindenki azt az ideges nyugtalanságot, mely igy nyár felé, tavaszszal a városi ember lelkét gyötri. Valami forró, mohó vágy támad benne a zöld szin után és szinte égeti szemét a szürke, sivár palotasor, a szintelen aszfalt. El-el valamerre, ahol sok zöld fa emelkedik föl büszkén, diadalmasan a magasba; a szabad tiszta ég felé. Valami kis faluba, hol órákig barangolhat az ember háboritatlanul magában. Előre, mindig csak előre, nagy, hatalmas, rejtelmes ösztöntől vezetve, hogy valahol egyedül magában megleli a titkok titkát, az örök boldogságot.

Igen, valami csodának kell velem egyszer történni, ahogy itt járok. Nem tudom, hogyan, nem értem miként, de valami rejtélyes csodás ösztön sugja, hogy itt, csak itt találom fel a megváltást ...

De mikor, hogyan? ... Nem szabad türelmetlennek lenni. Évek óta él bennem a makacs, megtörhetetlen hit, hogy valaminek történni kell és én várok. S mikor ideges izgatottsággal dobálom a ládákba ruhámat, senki sem tudja, hogy a boldogságot meg kell keresni, melyet nem láttam soha, mely nem volt enyém egy percre sem, melyről nem tudom, milyen alakban találok rája, de melyet ott kell megleinem valahol a nagy komor zöld fák alatt.

Most már csak a budai hegyek közt barangolhatok, de pár hét mulva talán már ott leszek, hova szivem titkos ösztöne vont és belemerül majd szemem a káprázatos friss zöld szinnbe. Hallgatom a levelek susogását, mely alkonyat tájt valóságos hangos beszéddé lesz. Egy életet át tudnék igy élni, fekve a zöld füben bámulni mozdulatlanul magam elé. Várva valakit, valamit a minek jönnie kell, de nem azzal a kinzó bizonytalan nyugtalansággal, melyet a városban érzünk. Számitgatni a napokat és reggelenkint rémülten nézni a tükörben, hogy van e még jogunk várni? Itt nincs is idő, a percek zajtalanul, észrevétlenül peregnek tova. És csak bámulbámul az ember, vár biztos hittel, nyugtalanság nélkül, mosolyogva, a szellő meg-megsimogatja arcát és virágillatot is hoz felé. Igen már tudom, ez üzenet tőle a kit meg nem láttam, akit nem ismerek, ki nem látott, nem ismer engem, de jön egyenesen felém. Talán messze van, talán akadályok állnak utjába, de eljön biztosan, mert el kell jönnie, nem szabad, nem lehet a nélkül meghalni, hogy ne láttam volna. Ott messze a nagy városban már nem hiszek, nem bizom benne, de itt a fák susogják fülembe: bizzál, remélj, várj! Szerelmes lepkék sütkéreznek a napfényben és az én lelkemnek másik fele jön már felém, a szellő elhozta nekem üdvözletét a virágillatban .... várjunk tovább ....

A budai hegyek közt barangolok, itt is nagyon szép minden, de ez még nem az én erdőm. Itt is valami édes megnyugvás száll a lelkemre, de itt nem fog szembejönni nekem az, akit én várok. Biciklis urak és hölgyek nyargalnak el mellettem csöngetve, ez az utálatos hang megborzongatja az idegeimet, mert a villamos vasut jut eszembe. Menjünk tovább ...

Tovább, tovább, be mélyen az erdőbe, mely a kis sváb faluba vezet. Ebbe a kis faluba költözik ki télen a Teréz- és Erzsébetváros, de most még nincs kint senki. Csöndes, elhagyatott és bübájosan szép minden, csak tovább előre, be mélyen, immár elmaradt mögöttem az egész város, itt már nyoma sincs a civilizált életnek s fáradtan ülök le egy csonka fatörzsre.

Minden csöndes, minden nyugodt, de vajjon meddig lesz igy? Nem az erdőm ez, ott nem kell félni, hogy háborgatják az embert, alig ülök tiz percig, egy csunya kis sváb asszony jön az erdőn keresztül, karján cipelve egy kis gyermeket.

Megállt egy pár percig és reám nézett, hogyan kerültem én ide, aztán lassu, vontatott léptekkel ment tovább. Még fiatal volt, de csunya, sovány és gyönge, gyermekét erősen szoritotta magához és vigyázva lépkedett, mert a kicsi aludt. Csak néztem tovább azt a féltékeny gondot, melylyel vigyázott minden mozdulatára, meggörnyedt a háta, verejtékes volt az arca, messzi, messzi utról jöhetett, a gyermek meg csodálatos módon nagy és kövér volt, az asszony csak ment tovább fáradt, óvatos léptekkel, fiatal arcán gond és szomoruság látszott, de mikor gyermekére nézett, mosolygott édesen, földöntuli boldogsággal.

Álmodtam, vagy gondolkoztam, nem tudom, csak csodálatos világosságban állt előttem, hogy a nagy, az igazi, a mindenről lemondó szeretet, az lehet a boldogság. Ezt pedig nem érezheti más, csak az anya, akár királynő, akár egy ilyen szegény asszony, mint aki előttem bandukol. A szerelemben mindenik fél a maga boldogságát keresi, soha leány azért férfié nem lett, mert *az* nem tudott volna nélküle élni, Önző, kétségbeesett harc ez a boldogságért. És a szerelem martirjai (mert ilyenek is vannak) mind szomoruak, kétségbeesettek. S ha jóságból, gyöngeségből fel is áldozták magukat, eljön a perc, melyben megátkozzák magukat, gyöngeségeiket, altruizmusukat. Mosolyogva szenvedni, az áldozatokban gyönyört találni, szive vérét csöppenkint elajándékozni ilyesmire csak a szülő képes, senki, senki más. Mindent odaadni, semmit sem kapni, őrületes módon kifosztani magunkat és gyönyört találni az önfeláldozásban: ez lehet a boldogság, ugy képzelem.

Mert csodálatosan nagy, fönséges érzés lehet, mikor az ember átérzi, hogy nem önmagáért, nem öncélért, rendeltetésért van itt, hanem hogy szivének szeretetével, lelkének erejével neveljen maga után egy másik nemzedéket, kiért kutat, gyüjt fáradhatatlanul, hogy reá tudományt, kincset, tapasztalatokat hagyhasson. Nem magunknak dolgozunk, hanem azoknak, akik utánunk következnek, a jövő nemzedék boldogságáért, jólétéért, megnyugvásáért. Vagy azt hiszik, a próféták miattunk haltak meg a kereszten, nagy elmék miattunk bomlottak meg és nagy lelkek értünk estek kétségbe? Nem, nem, valami távoli, talán csak ezredek mulva élő nemzedékért, mely aratni fogja a mi könnyhullatásunk, vergődésünk, meghasonlásunk, tévelygésünk gyümölcsét. Mi kutatunk, keresünk, tanulunk évezredek óta valakiért, aki még nincs itt, de akinek el kell jönni, akinek boldognak kell lenni, akinek a mi Urunk már elvette bünét, akinek Homér megirta költeményét, kiért dolgoztak tudósok, kiért daloltak költők, kinek gyüjtünk mi is, ha kis tehetséggel is, de hangyaszorgalommal: tudományt, fölfedezést, boldogságot. Ő az, akire vágyakozó szivvel, sovárgó lélekkel gondolunk, pedig mire eljön, talán dédunokáink unokái is porladozni fognak, de akit várunk, kiben remélünk, ki erőt ad nekünk, hogy tovább dolgozzunk, gyüjtsünk, kutassunk, holott fáradozásunk gyümölcsét nem fogjuk élvezni, csak verejtékünk hull a kemény rögre — ő az a jövő, a tökéletes nemzedék.

S ez a fönséges szeretet, a szülői szeretet egy titkos, de mindennél erősebb kapcsolat a faj és a nemzedékek közt. Szeretünk valakit, dolgozunk valakiért, aki sok száz, talán ezer esztendő mulva él majd és élvezi a mi fáradozásunk gyümölcsét. Mi kételkedünk, hogy ők hinni tudjanak, mi sötétben bolygunk, hogy számukra megleljük a világosságot, mert értük születtünk, értük teremtettünk, értük kellett Ádámnak a tudásért üdvét elveszteni, Mózesnek rabszolgákat szabaditani, Krisztusnak meghalni, nekünk mindnyájunknak szenvedni, az emberi nem folytonos, talán örökké tartó tökéletesedéséért, boldogságáért.

Talán csak álmodtam az egészet, káprázat volt minden, de mikor fölnéztem, ott ment előttem az a kis sváb parasztasszony. Egy pillanatig szembe nézett velem, kiegyenesedett a termete, aranyosan csillogott a napfényben haja, arca csodálatosan megszépült, szemeiben az örök, mélységes anyai szeretet. Mintha magát a Szent asszonyt láttam volna egy percre, mert minden nőben, ki gyermeket tart a karján, van valami a Mária szépségéből és az ő földöntuli nagy tisztaságából.

LODEN	Iskola-öltöny	3.50	LODEN	Sacco vattával bélelve	6.—
LODEN	Fiu-mencsikoff	7.—	LODEN	Szőrme-sacco	10.—
LODEN	Férfi-köpeny	12.—	LODEN	Vadász-sacco	9.—
LODEN	Kocsis-köpeny	10.—	LODEN	Vadász-bunda	18.—
LODEN	Havelok	8.—	LODEN	Kocsis-bunda	20 —
LODEN	Rövid kabát	8.—	LODEN	Utazó-bunda	35.—
LODEN	Vadász-öltöny	16.—	LODEN	Szőrme-mencsikoff	40.—
LODEN	Turista-öltöny	14.—	LODEN	[illegible]	1[illegible] —

RENDELJENEK CSAK
a „TIROLI“-nál
JUSTITZ LEOPOLD
specialista loden-öltönyökben
Bécs, IX., Währingerstrasse 48.
Mintákat és képes árjegyzékeket ingyen és bérmentve.

Tavaszi és nyári évad
1899.
Valódi brünni szövetek

Egy **3·10 méter** hosszu szelvény, elegendő teljes férfiöltözetre (kabát, mellény és nadrág) ára csak
2.95, 3.70, 4.80 *frt jó*
6.— *és* 6.90 *frt jobb*
7.75 *frt finom*
8.65 *frt legfinomabb*
10.— *frt legeslegfinomabb*
valódi gyapjuból

Egy szelvényt szalon-öltönyhöz **10.— frtért**, valamint felöltő-szövetet, turista-lodent, legfinomabb kammgarnokat szállit gyári árakon a legjobb hirnevünek és szolidnak elismert posztó gyáriraktár

Siegel-Imhof Brünnben.

Minta ingyen és bérmentve. Mintának megfelelő kiszolgálásról kezeskedünk.

A **magán**vevőnek, aki a szöveteket **közvetlenül** a fenti cégnél a gyár székhelyén megrendeli, **előnyei** jelentékenyek.

Ki tud valamit nyujtani

butorvevőknek.

Csak az országszerte a legjobb hirnévnek örvendő

Sárkány és Schütz

butorkereskedő cég

Budapest, VII., Erzsébet-körut 12. sz.

(A **New-York kávéház** átellenében.)

TÁJÉKOZTATÁSI ÁRJEGYZÉK:

Ó-német hálószobák márványnyal és tükörrel ... ... **95, 100** frttól **300** frtig.
Ó-németstylben faragott hálószobák, márványlapokkal és tükörrel **150 180** frttól **250** frtig.
Baroque hálószobák **220, 360** frttól **900** frtig.
Ebédlők ... ... **68, 100, 140** frttól **1000** frtig.
Uriszobák ... ... **75, 100, 160** frttól **800** frtig.
Szalonberendezések **85, 120, 185** frttól **1500** frtig.
Ottománok és pamlagok **24, 28** frttól **33** frtig.
Szőnyeg, ebédlőpamlagok **50, 75** frttól **200** frtig

és más különféle **butordarabok a lehető legolcsóbb árak mellett.** Minden butorvevő érdekében áll tehát cégünket felkeresni. **Jó minőségért** irásbeli kezesség vállaltatik. **Árjegyzékek** 25 kr. bélyegekben való **beküldése** ellenében bérmentesen küldetnek.

Köhögés és tüdő-

bajok a felülmulhatatlan

bécsi eredeti utifü-kivonatnedv mészvassal,

használata mellett **meggyógyulnak. Sok év óta a** legnagyobb sikerrel alkalmaztatik mindennemü **tüdőbajoknál, mellhurut, köhögés, rekedtség, elnyálkásodásnál** stb. Ezen kitünő szer minden **köhögést** csillapit, feloldja a **nyálkát,** elmulasztja a **rekedtséget,** meggyógyitja a **tüdődaganatokat,** csillapitja **az éjszakai izzadást, enyhiti a fájdalmat** a mellben **és a tüdőben, minélfogva elaltatólag** is hat. E könnyen **emészthető vasvegyület tartalmánál fogva erősitőleg hat a testre,** amenynyiben a vas a **vért javitja és gyarapitja,** miáltal a betegnek **sápadt kinézése is csakhamar** elmulik **és az arcszin ismét a rendes lesz. Egy** tüdőbajos **vagy vérszegény se mulassza el** tehát ezen kitünő **gyógyszert használni, mely** rövid idő alatt **visszaadja az óhajtott egészséget.** E szer **valódiságának bizonyságául a mellékelt** két törv. védjegygyel **van ellátva. Ne hagyjuk** magunkat **tévutra vezetni és értéktelen utánzatokat** vásárolni, **melyek a fennebbi nedvnek csak** némely **anyagát tartalmazzák és** ... **gyakran drágábbak.** Egy eredeti üveg ára 1 frt 10

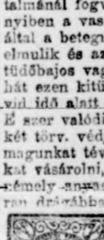

kr., posta utján 20 krral több csomagolás és szállitólevél fejében (porto nélkül).
Előállitás és főraktár:
TRNKÓCZY VIKTOR
Franciscus-gyógyszertára
Bécs, V/2.,
Schönbrunnerstrasse 107.

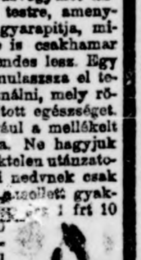

azelőtt: HUNSTURMERSTRASSE 113.

Budapesti raktárak:

Török József gyógyszertára, Király-utca 12., továbbá a Nádor-gyógyszertárban, Váci-körut, Raditz Róbert gyógyszertárában, József-körut,

KESSLER-féle

MAGDA-hajkenőcs

dermatologiai terapeutikus alapon nyugvó összetételénél fogva az elismert legjobb szer **korpa ellen,** ugyszintén **hajkihullás ellen.** **Magda-hajkenőcs** több év óta kipróbált, teljesen ártalmatlan, a **hajnövést** előmozditja és mint **kitünő óvszer a gyakran előforduló hajbetegségek ellen** még **gyermekeknél is használatra** legjobban ajánlható.

Főszétküldés: raktár **KESSLER REZSŐNÉL,** gyógyszertár a „Megváltóhoz" **Gyertyámos,** Torontál vármegye. **Egy tégely ára 3 korona.**

Raktárak a következő gyógyszertárakban: **Budapesten: Török** József, Király-utca 12., dr. Budai Emil, Városház-tér 7., dr. Egger Leó „Nádor"-gyógyszertára, Raditz Róbert, József-körut 64. **Pozsony:** Cselnár Vince, Lőrinckapu-ut. **Miskolc:** Baruch Gyula. **Szeged:** Barczay Károly. **Debrecen:** Mihálovits Jenő. **Arad:** Földes Kelemen. **Temesvár:** Theodor Albert. **Versec:** Küchler Béla. **Karánsebes:** Müller F. Jakab. **Nagy-Szeben:** Molnár J. C. Lianzerősz, Melczer. **Brassó:** Jekelius Nándor, Kelemen Ferenc, Roth Viktor. **Szász-Régen:** Warmescher Emil. **Segesvár:** A. W. Lingner.

Gróf Schönborn-Buchheim Ervin beregmegyei uradalomból

Alkalikus, savas ásványvizforrások

elsőrangu gyógy- és savanyuvizek.

Szolyvai forrás	Luhi Erzsébetforrás	Polenai forrás
Legrégibb és legismertebb gyógy- és asztaliviz. — Legtöbb kettős szénsavas nátron-tartalommal és szénsavdús. — **Specificum köszvény ellen.**	Az első orvosi tekintélyek mint a legjelesebb **gyógyvizet** ajánlják. — A gyomor rendetlen müködésénél, gyomorsav tulságos képződésénél, gyomorégés, böfögés, a gyomor elnyálkásodása, a gyomor és bél krónikus hurutja alkalmával.	Elsőrangu diaetétikus viz. — Legüditőbb asztali viz. — **Tejjel vegyitve a legjobb nyálkaoldó szer.** — Ezért ajánlják a légzőszervek hurutjánál.

Megrendelhető minden ásványvizkereskedés által és az **uradalmi ásványvizbérleti kezelőségnél, Szolyva, Beregmegye.** Megrendelhető Budapesten **Édeskuty L.** és **Mattoni és Wille** cégeknél.

Téglavető-gépeket

bevált rendszerek szerint,

Árjegyzékek és költségvetések ingyen. Legelőkelőbb referenciák.

Az eszközölt felállitások üzemben megtekinthetők.

valamint **teljes berendezéseket téglavetőkhöz, samott-, hornyolt tetőcserép-, agyagcső- és cementgyárakhoz** szállit 1862. óta különlegességképpen:

Louis Jäger téglavető-gépgyára, Köln-Ehrenfeld.

Budapesti villamos városi vasut részvénytársaság.

Hirdetmény.

A budapesti villamos városi vasut részvénytárhaság t. c. részvényesei **az 1899. évi április hó 14-ik napján délelőtti 11 órakor** a társaság helyiségeiben VII., Kertész-utca 20. sz. a. tartandó

VIII. RENDES KÖZGYÜLÉSRE

ezennel tisztelettel meghivatnak.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság évi jelentése és az abban foglalt inditványok.
2. Az 1898. üzleti év mérlegének és zárszámadásának előterjesztése.
3. A felügyelő-bizottság jelentése és a fölmentvény megadása iránti inditvány.
4. A nyereség felosztására vonatkozó javaslat.
5. Az alaptőkének 1 millió forinttal való fölemelése ujabbi 10,000 darab 100 forint névértékü részvény kibocsájtása utján és az alapszabályok 7. szakaszának ennek folytán szükséges módositása.
6. Az igazgatóság kiegészitése iránti intézkedés.

A részvények letehetők f. évi április hó 7-ig az Angol-Osztrák bank budapesti fióktelepénél, V., Fürdő-utca 6. sz. a.

Kivonat az alapszabályokból:

18. szakasz: Minden részvényes jogositva van a birtokában lévő minden 25 drb társasági részvény után egy-egy szavazatot a közgyülésen gyakorolni. Szavazati joggal biró azon részvényesek, kik a közgyülésen személyesen, vagy helyettes által résztvenni kivánnak, kötelesek a közgyülés megtartására kitüzött határnap előtt 8 nappal részvényeiket a le nem járt szelvényekkel együtt az igazgatóság által a közgyülést egybehivó hirdetményben kijelölt letéti helyeken letenni.

20. szakasz: Az évi mérleg és zárszámadás, valamint a felügyelő-bizottság jelentése a K. T. 198. §-a értelmében a közgyülés megtartását megelőzőleg 8 nappal a társaság helyiségeiben közbetekintésre kitétetnek.

21. szakasz: Azon részvényesek, kik személyesen nem jelennek meg a közgyülésen, magukat egy e célból külön meghatalmazott szavazatképes részvényes által képviseltethetik. Kiskoruak, vagy gondnokság alatt állók törvényes képviselőjük által képviseltetnek; nők és jogi személyek oly meghatalmazott által is képviseltethetik magukat, kik maguk nem részvényesek.

Az igazgatóság.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

NEW-YORK

ÉLETBIZTOSITÓ-TÁRSASÁG

Alakult 1845-ben.

Az összes nyeremények a biztositottak tulajdonát képezik.

Kivonat az 1898. évi üzleti jelentésből:

Aktivák összege	1.099	millió korona
Évi bevétel	227	" "
1898-ban a biztositottaknak kifizettetett	107	" "
1898-ban kötött uj üzletek összege	760	" "
Tiszta fölösleg 1898. végén	132	" "

Az 1898-ban a biztositottaknak kifizetett nyereményosztalékok összege **14 millió koronára rugott.**

A New-York a müvelt világ összes országaiban bir fiókokkal.

Referenciák Magyarországon:

Magyar Általános Hitelbank.
Pesti Magyar Kereskedelmi Bank.

Magyarországi vezérigazgatóság:
Budapest, Erzsébet-körut 9—II., New-York palota.

Gyengeségi állapotok

(impotentia) ellen páratlan sikerü gyógyhatásai folytán legmelegebben ajánljuk

Dr. MITZGER TIVADAR

HIRNEVES

HYDRO-ELEKTROTHERAPIAI

RENDELŐ-INTÉZETÉT

BUDAPEST,

VI. Teréz-körut 44. I. em.

Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorárium teljes gyógyulás után fizethető.

Rendelés délelőtt 8—1-ig, délután 2—3-ig.

A modern vegyészet hatalmas haladása és az ebből származó számtalan kozmetikus készitmények sem voltak képesek a 30 éven át bevált

Dr. Lengiel Frigyes-féle

Nyirfa-balzsamot

elnyomni, a legjobb bizonyiték tehát, hogy itt egy valódi, a természet által nyujtott szépitőszerről van szó. Ezen nyirfabalzsam egy sajátságos 30 évi gyakorlati vegyi eljárás alapján preparáltatik és csak azután jön forgalomba. Ezen folyadék hatása, hogy a **bőr felső hámrészét lassankint lehántja és ez által az alsó tisztitott bőr fiatal szinben és üdeségben jön napvilágra, megszüntet mindennemü kiütést, szeplőt, vörös foltokat és anyafoltokat, simitja a ráncos bőrt és a himlőhelyeket lassankint teljesen eloszlatja és az arcbőrnek üde és egészséges szint kölcsönöz.**

Egy korsó ára használati utasitással együtt 1 frt 50 kr.

A nyirfabalzsam hatásának támogatására Dr. Lengiel Frigyes-féle

Benzoe-szappan

ajánlatos. Egy darab ára **60** és **35** kr. Raktáron minden jobb gyógyszertárban. Főraktár Magyarország részére **Török József** gyógyszerésznél Budapest, Király-utca 12.

Fontos servbajosoknak.

SZENZÁCIÓS TALÁLMÁNY.

Egy magyar találmány sem lett oly általánosan jónak elismerve, mint a Pollitzer által feltalált cs. és kir. szab. gummisérvkötő. Ezen sérvkötő előnyei a többi sérvkötők felett a következők: 1. nem gyakorol kellemetlen nyomást. 2. Ugy éjjel, mint nappal hordható. 3. A pellották oly módon idomulnak a sérvhez, hogy a sérvkaput teljesen elfödik és igy a sérv kicsuszása lehetetlen. 4. A biztonsági öv feltalálásával pedig a sérvkötő lecsuszása meg van gátolva. Célszerüségét nem egy bel- és külföldi orvosi tekintély ismerte el. Használhatóságát bizonyitja továbbá azon számos köszönet és hálanyilatkozat, mely a világ minden tájékáról (Német, Orosz, Francia, Olasz, Törökország, Amerika, India stb.) hozzánk beérkezett, s melyek a t. vevőinknek mindenkor rendelkezésükre állanak.

Célszerüsége mellett az árak mérsékeltek.

Egyoldalu ára 7 és 10 frt. Kétoldalu 10 és 16 frt.

Gyermekeknek a felével olcsóbb.

Rendelésnél a test bősége kéretik centiméterekben, továbbá: hogy a sérv jobb, bal vagy mindkétoldalu-e.

Nagy raktár továbbá valódi angol és francia acélrugó sérvkötőkben, haskötő, köldökkötő, irrigateur, mindennemü méhfecskendő, görcsérharisnya, hátegyenestartó, légpárna, ágybetét, havibajfelfogók és minden e szakmába vágó cikkekben.

Egyedüli képviselőség valódi angol és francia **GUMMI-különlegességekben.**

Orvosok, gyógyszerészek és szülésznők 20% árengedményben részesülnek. — Postai megbizásokat, rendelményeket pontosan és titoktartás mellett leggondosabban utánvéttel eszközöl

POLLITZER MÓR és FIA

cs. és kir. szabad. orthopediai kötszerészek

Budapest, Deák Ferenc-utca 10. Alapittatott 1858.

ÁRJEGYZÉK kivánatra zárt borítékban bérmentve küldetik.

A cimre ügyelni tessék.

A világlegjobb FÉNYMÁZA!

További különlegességek: **iró- és másoló-tinták.** Vizmentesitő **bőrkenőcs.** Szab. talpóvószer **„Vandol"** Fémtisztitó paszta és ezüst- és arany-tisztitó szappan. **Bőrlakk.** Lószerszám-paszta. Fegyver-és vádászsir.

Aki lábbelijét szép fényesen és tartósan akarja gondozni, vegyen csak **Fernolendt-féle cipőfénymázat** világos lábbelinek csak **Fernolendt-féle természetes bőrkrémet.**

Mindenütt kapható. Cs. k. szab. gyár alap. 1832. Bécsben. Gyári raktár: **Bécs I. Schulerstr. 21.**

A sok értéktelen utánzat kikerülésére tessék gondosan ügyelni a nevemre: **St. Fernolendt.**

SCHAFFER RÓZA ASSZONY

visszavarázsolja

az ő

„Kinoir"-jával

minden megőszült hajnak ifjukori szinét a legpompásabb szőkét, a legragyogóbb gesztenye-barnát, s bársonyszerü feketét, a „KINOIR" egyszeri használata elégséges, hogy a szin örökre szőke, barna vagy fekete maradjon. Semmiféle mosás sem képes az elért szin árnyalatot eltávolitani és a fejbőr tiszta fehér marad. Egy doboz ára használati utasitással együtt 1.50 és 5 frt.

SCHAFFER RÓZA,

Bécs, I. Bezirk, Graben 14.

Marha- Hid- Tizedes- Százados- Serpenyős- Gyógymérlegek stb.

MÉRLEGEK

Cs. és kir. udv. szállitó — Árjegyzék ingyen.

FLORENZ József

BÉCS, I. Rothenthurmstr. 26.

Javitásokat gyorsan eszközöl.

Telefon 6065.

Ezer és ezer EMBER!

...atal és öreg köszöni visszanyert *erejét és egészségét* Dr. Müller főtörzsorvos világhirü jónak elismert *regeneráció* ...ményének. Kiválólag jónak bizonyultak ezen szerek az ...*ültség, ifjukori bünök és kicsapongások* következményei gyanánt ...állt *idegességbadtság, magömlés, a kezek és lábak idegesség* ..., *gerincelő bajok, bátortalanság, féleleméres kedély* ...*, fejfájás, migrén*, kiválóképen pedig *férfiui gyengeség* (...) és minden ebből folyó *gyengeségi* állapotban. A gyógyhatás már rövid idő alatt beáll a *Bécsben* VI., ...gasse 28. szám alatt lévő *Szent-György gyógyszertárból* való *Dr. Müller főtörzsorvos-féle regenerációs készitmények* következtében. Ára kimeritő orvosi használati utasitással együtt 3 frt 50 kr., postán 25 krral több. *Ugyanott* kaphatók *Dr. Müller főtörzsorvos-féle Injekció és labdacsok*, melyek a *hugycső minden kifolyását (kankó) férfiaknál, mint nőknél (fehér folyás)* pár nap alatt gyógyitják. Ára kimeritő orvosi utasitással Nr.-I. uj bajokra 1 frt 50 kr., Nr. II. régi folyásra 2 frt 50 kr., postán 25 krral több, portó nélkül.

Csak valódi, a bécsi Szent-György gyógyszertárból való készitmények kérendők.

Budapest, TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában

Király-utca 12. szám. 6073

Elgyengült férfierő

(impotentia)

bármily **öreg korban** is csakis az orvosi világ által legujabban olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerü

Electro Massage

vagy

Psychrophor

által gyógyitható legrövidebb idő alatt biztos és állandó sikerrel

Dr. KAJDACSY

v. cs. és kir. ezredorvos

Elektrotherapiai rendelő intézetében.

Budapest, V., Váci-körut 4. sz. I. em.

Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7—8 óráig.

GARANCIA: 25 évi részben katona-, részben magánorvosi praxis.

Külön váró- és gyógyterem.

Levelekre azonnal diskréten válaszoltatik.

„The Gresham"

életbiztositó-társaság Londonban.

Magyarországi fiók:	Ausztriai fiók:
Budapest,	**Bécs,**
Ferenc József-tér 5. és 6. a társaság házában.	Gisellastrasse 1. sz. alatt a társaság házában.

A társaság vagyona 1896. december 31-én	korona	157,805.340.—
Évi bevétel biztositások és kamatból 1896. dec. 31-én	„	28,670.916.—
Kifizetések, biztositási és járadéki szerződések, valamint visszvásárlások stb. után a társaság fennállása óta (1848.)	„	839,497.900.—
Az 1896. évben a társaság 8654 kötvényt állitott ki	„	80,577.950.—

összeg értékben. Csekély dijfizetés mellett a társaság előnyös jelzálogkölcsönbiztositásokat is köt, a ház, vagy a földbirtok tehermentesitésére, a birtokos elhalálozása esetére. — Prospektusokkal és életbiztositási dijtáblázatokkal, melyek alapján a társaság kötvényeket kiállit és felvilágositással a jelzálogkölcsönbiztositást illetőleg, továbbá ajánlatokkal dijmentesen szolgálnak az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb városában az ügynök urak és a *magyar és osztrák fiókok.*

NICORA JÓZSEF és LAJOS

fütő- és füstelvezető-géprészek,

Budapest, IV., Lipót-utca 50. sz.

ajánlják nagy raktárukat

márvány-kandallókban,

a kandallók fütőkészülékkel ellátva szobák és szalonok részére egyszeri fütés után 16—18 fok meleget biztositanak; valamint légszesz-fütésre is berendezve. Régi kandallók elvállaltatnak fütőkészülékkel való berendezésre. Légfütés, legjobb szerkezetü konyhaberendezés, mint: **takaréktüzhelyek, rostsütő, nyárssütő, stb.**

Az összes fütőszerkezetek karbantartása uraságoknál ugy helyben, mint vidéken, átvétetik.

Füstelvezetésre

a kipróbált cs. és kir. szab. **Nicora Lajos-féle non plus ultra tető, szél- és napnyomás elleni találmány.**

Általános elgyengülésnél, az alhasi szervek rendellenes müködésénél, meil és gyomor fájdalmaknál, nemkülönben az üdülők legjobb és legizletesebb erősitőszerét képezi a

HOFF JÁNOS FÉLE MALÁTA KIVONAT EGÉSZSÉGI-ITAL

Egy palack ára 75 kr., 5 palack bérmentve 3 frt 75 kr.

Kapható az összes gyógyszertárakban, drogue-, csemege- és fűszerkereskedésekben.

Magyarországi kizárólagos főraktár:

TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertára, Király-utca 12. sz.

Caesar és Minka

fajkutyatenyésztés és kereskedés

Zahna, Poroszország.

Kitüntetve állami és egyleti arany- és ezüst-érmekkel.

Ő felsége a német császár, ő felsége az orosz cár, ő felsége a török szultán, ő felsége a marokkói császár, ő felségök a németalföldi király és királyné szállitója stb. stb.

Ajánlanak különlegességeket luxus- és tenyész-kutyákban, a legnagyobb hegyi kutyától és ulmi dog-tól a legkisebb szalonölebig. Továbbá **édes tej-** husrostos-kutyakalácsot saját gyártmány, legjobb, legmegfelelőbb kutyaeledel, mázsája 20 márka, 5 kilós postacsomag 2 márka.

Katalógus 40 képpel a legdivatosabb kutyafajokról ingyen és bérmentv.

Diszkötésü brosürák, aranymetszéssel, képekkel, a fajbetegségek leirással, 10 márka.

Állandó kutyakiállitás

Zahna pályaudvar.

Magyar agrár- és járadékbank részv.-társaság.

MEGHIVÁS

a „**Magyar agrár- és járadékbank részvénytársaság**"-nak **f. évi április hó 16-án délelőtti 11 órakor**, a bank helyiségében (Budapest, V., Erzsébet-tér 9. szám) tartandó

III. RENDES KÖZGYÜLÉSÉRE.

Napirend:

1. Az igazgatóság jelentése a harmadik üzletévről.
2. Az igazgatóság számadásai és inditványa a mérleg megállapitása s a tiszta nyereség hováforditása tárgyában.
3. A felügyelő-bizottság jelentése.
4. Határozathozatal a tiszta nyereség hováforditása tárgyában, s a felmentvény megadása az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére.
5. Az igazgatóság tagjainak megválasztása.

Azon t. részvényes urak, a kik szavazati jogukkal élni akarnak, felkéretnek, hogy szavazati joguk igazolásául részvényeiket az alapszabályok 19. §-a értelmében legkésőbben folyó évi április hó 8-ig bezárólag a bank pénztáránál, vagy a Magyar leszámitoló- és pénzváltó-banknál Budapesten, avagy az Unionbanknál Bécsben letenni sziveskedjenek.

Budapest, 1899. március 29.

Az igazgatóság.

Kivonat az alapszabályokból:

18. §. Tiz teljesen befizetett részvény, vagy tiz ideiglenes részvény birtoka egy szavazatra jogosit.

19. §. A részvényesek, a kik szavazati jogukkal élni akarnak, kötelesek részvényeiket legalább 8 nappal a közgyülés előtt letéti elismervény ellenében letenni. Ezen letét vagy az intézet pénztáránál, vagy a hivatalos lapban (5. §.) közzéteendő helyeken eszközlendő.

20. §. A szavazati jog személyesen vagy meghatalmazottak utján gyakorolható. Meghatalmazás csak részvényesnek adható.

Testületek, intézetek, kereskedő cégek, valamint nők és kiskoruak képviseletében a közgyülésen azok törvényes képviselői vehetnek részt, ha ez utóbbiak nem is részvényesek.

Azok, a kik szavazati jogukat igazolták, igazoló-jegyeket kapnak az általuk képviselt részvények és az őket megillető szavazatok számának megjelölésével.

Szigeti Lajos

szijgyártó, nyerges és böröndös.

Cs. és kir. udv. szállitó. — Ő fensége József főherceg és Coburg herceg udv. szállitója.

Budapest, VIII., Muzeum-körut 10.

Tulhalmozott árukészlet és helyszüke miatt leszállitott árakon adom el raktáron lévő kész árulmat. Raktáron van jelenleg 200 lóra való különféle, szebbnél szebb ló- és kocsi-szerszám ezüst-, nikkel- és sárgaréz-veretékre, 100 lóra való civil és 100 lóra való tiszti előirásos nyeregszer, különféle angol- és belföldi gyártmányu pokrócok, lóhálók, istálló-szerelékek, ostorok, lovaglóvesszők és botok. Nagy választék a legjobb minőségű utazó-böröndök, táskák és necessairekből, minden izlésnek és árnak megfelelőleg, ló- és szerszámtisztitó-eszközök. Az üzletemből kiadott áruk jóságáért kezeskedem, miután minden áru személyes felügyeletem alatt készül.

Tartalékos tiszturaknak nyeregszereket kölcsön is adok.

Képes katonai és civil árjegyzéket bérmentve küldök.

Mindenféle könyvárjegyzék és a Könyvkedvelők Kalauza, kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve küldetik.

Jó könyvek

mélyen leszállitott áron:

	Frt
Babos közhasznu magyarázó szótár kötve (2 frt) ...	1.50
Benedek Elek. A sziv könyve (1.80) ...	1.20
Betyárlegendák, az alföldi rablóvilág történetei ...	1.—
Karczag Vilmos. Lemondás, regény (1.20) 60 kr., kötve (2 frt)	1.—
Kossutány Géza, nevezetesebb bünesetek I., II., III., IV. egybekötve (4.80) ...	2.—
Mihályi Imre, Francia zászló alatt. Élmények és kalandok az Aquatoron (2 frt) 1.—, ugyanez kötve (3 frt) ...	1.50
Mokány Berci viselt dolgai (2 frt) 1.—, ugyanez kötve (2.50)	1.40
Murger Henry, Bohémvilág (1 frt) 50 kr., kötve (150) ...	—.80
Sztanoj Miklós, Karamboljáték (2 frt) 1.—, kötve (3 frt)	1.50
Tóvölgyi Titusz, Van-e más világ? (A szellemek országából) (1.50) 1.—, ugyanez kötve (2 frt) ...	1.40
Zola Emil, Pascal orvos, regény (1.60) 80 kr., kötve (2 frt))	1.20

(A bekeritett árak a volt bolti árakat jelzik!)

Megrendelhetők:

Szilágyi Béla könyvkereskedése és antiquáriumában Budapest, IV., Károly-körut 26.

Mindenféle könyvárjegyzék és a Könyvkedvelők Kalauza, kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve küldetik.

Köhögés és mellbajok!

minden faja, valamint a légcső, gége és tüdő hurutos megbetegedései, nehéz légzés, szükmellüség, asthma, elnyálkásodás, szamárhurut, görcsös köhögés, ingerlő érzés a torokban, kezdődő gümőkór leggyorsabban és legjobban gyógyitható az évek óta legjobbnak elismert egyedül valódi, orvosi rendelvény után készült és orvosok által ajánlott Szt.-György-tea, (egy csomag 50 kr.) és a hozzátartozó Szt.-György hurut-por (egy doboz 50 kr.) segélyével. Pontos orvosi utasitás mellékelve. A hatás már néhány nap után látható. Két csomagnál kevesebb nem küldetik. Postán küldve és csomagolási dij és fuvarlevélért 20 krral több (posta dij nélkül.) Valódi minőségben megrendelhető: a Szt.-György gyógyszertárban, Bécs, V/2. Wimmergasse 33.

Raktár:

Budapest, TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában Király-utca 12. szám.

Sziveskedjék ezen hirdetést kivágni és megőrizni.

Most jelent meg!

Korhadt fakeresztek

Irta:

Rákosi Viktor.

A szabadságharcunk névtelen hőseiről szól ez a kötet, akik korhadt fakeresztek alatt, szerteszét az országban alusszák siri álmukat. Érdekes, sötéten szinezett, fantasztikus novellákban vezeti elénk a szerző a nagy nemzeti époszt, s hang, felfogás, feldolgozás annyira uj és eredeti, hogy ez a könyv a maga nemében páratlan a magyar irodalomban.

Ára 1 frt 40 kr.

Postai bérmentes küldéssel 1 frt 50 kr., ha az összeg előre utalványoztatik.

Megrendelhető: a *„Budapesti Napló"* kiadóhivatalában.

Remek szép ezüstáruk és ékszerek

olcsó eladása.

A *kolozsvári* prot. szeretetház javára rendezett sorsjátékból ***visszamaradt***, valamint a saját készitményeinkből még nagy választékban meglevő **ezüstáruk, arany- és drágakő-ékszerek és svájci zsebórák igen olcsón** adatnak el s kérjük a n. é. közönség b. látogatását. 13 pr. ezüst *evőkészletek* grammja fagonnal együtt ***5 kr.***

Benedek Gábor és Testvére

ékszerészek

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 17.

Gyógyszertár „az arany birodalmi almához". **PSERHOFER J.** I., Singerstrasse 15. szám, Bécs.

vértisztitó labdacsai,

ezelőtt egyetemes labdacsoknak nevezve,

az utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mert tényleg nagyon sok betegség létezik, amelyekben ezen labdacsok valóban kitünő hatásuaknak bizonyultak.

Sok évtized óta általánosan el vannak terjedve ezen labdacsok, és nagyon kevés család lehet, amelyben ezen kitünő háziszerből egy kis készlet hiányoznék.

Sok orvos ajánlotta és ajánlja ezen labdacsokat házi szer gyanánt, legfőképp minden baj ellen, a mely rossz emésztés vagy dugulásból származik, mint: az **epekeringés zavarai, májbaj, a belek elsenyvedése, szélkólika, vértódulás** az agyba, **altesti bajok (aranyér)** stb.

Vértisztitó tulajdonságuknál fogva különösen jó hatással birnak **vérszegénységnél** és az ebből származó betegségeknél, mint: **sápkór, ideges fejfájás**, stb. Ezen vértisztitó labdacsok ezenkivül oly enyhén hatnak, hogy legcsekélyebb fájdalmat sem okoznak és ezért a leggyengébb személyek, sőt még gyermekek által is aggodalom nélkül bevehetők.

Egy tekercsnél kevesebb nem küldetik. A pénz előleges beküldése mellett portomentes küldéssel együtt egy tekercs labdacs ára 1 frt 25 kr., 2 tekercs 2 frt 30 kr., 3 tekercs 3 frt 35 kr., 4 tekercs 4 frt 40 kr., 5 tekercs 5 frt 20 kr., 10 tekercs 9 frt 20.

Kérjük határozottan:

"Pserhofer J. vértisztitó labdacsait"

kérni és arra ügyelni, hogy minden doboz fedélfelirata a használati utasitáson álló Pserhofer J. névaláirást, és pedig vörös betükkel viselje.

PSERHOFER J. gyógyszertára, Singerstrasse 15, Bécs.

Raktár Budapest részére Török József gyógyszerész urnál, Király-u. 12.

A rendelő intézet 1899. május 7-től kezdve VI., Andrássy-ut 24. szám alatt lesz.

TITKOS BETEGSÉGEKET

hugyesőfolyásokat és sebeket, az önfertőztetés utóbaját, az elgyengült férfierő, magömlések, a bujakór utókövetkezményeit, nőknél fehérfolyást, bármennyire idültek is, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magtalanság egyik főokozója és bőrbetegségeket gyógyit uj gyógymód szerint, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan

Dr. Garai Antal

orvos, sebész, szemész- és szülész-tudor, volt csász. kir. oszt. főorvos

BUDAPEST, Belváros, IV. ker., Kigyó-utca I. szám, II. em. bejárat a lépcsőnél.

RENDEL: naponta d. e. 10 órától egész délután 4 óráig, este 7 órától 8 óráig.

Dijazott levelekre legnagyobb figyelemmel válaszoltatik és gyógyszerekről is gondoskodva lesz.

Nőknek külön váróterem.

Ugyanott megjelent és a szerzőnél: Dr. GARAI ANTAL-nál megrendelhető **NÉPSZERÜ UTMUTATÓ** (már a 15-ik kiadásban megjelent) nemi betegségek és ezek észszerü gyógykezeléséhez cimü könyv, volt ára 2 frt 50 kr., **most csak 90 kr.** A könyv jól becsomagolva lesz elküldve, 1 frt beküldése mellett bérmentve vagy 90 kr. utánvét mellett.

A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leirása. — II. A nemi élet ébredése. — III. Az önfertőztetés és az éjjeli magömlések. — IV. Hugyesőtakár (tripper) és hugycsőszükület. — V. A bujakór (siphilis). — VI. Fehérfolyás. — VII. Elgyengült férfierő. — VIII. Női magtalanság. IX. Az ivarszervek megbetegedésének főtényezője a prostitució.

Férfi öltönyök és felöltők

valódi angol szövetek saját mühelyünkben elkészitve

csak 30 forintért.

MANDL ÉS TÁRSA

férfi szabók

Régi posta-utca 10. szám, félemelet.

Váci-utca sarok.

Vizgyógyintézet „Priessnitzthal" Mödlingben

Bécs mellett, 48 éve áll fenn, 20 év óta Dr. Weiss József vezeti. — Kitünő gyógysikerek **belső betegségeknél és idegbajoknál.** — Vizkurák, — Villamos kurák. — Hizlaló kurák. — Mérsékelt árak legjobb ellátással. Prospektusok kivánatra ingyen.

Legujabb találmány!

A Wagner-féle szabad. gyorsan száradó „Hungária" mázoló festékek.

Nagy munkaidő megtakaritás!

Tiz perc alatt szárad s csontkeménynyé válik.

A Wagner-féle szab. gyorsan száradó Hungária festékek alkalmasak fény- és fénynélküli mázolásra ugy fedett helyiségekben mint szabadban. Padlók, portálok, irodai-, üzleti-, előszoba és konyhaberendezések: **kemény- és puhafa-butor,** ablakok, ajtók, fa- és kőfalak, homlokzatok, konyhafalak stb. és **vasalkatrészek mázolásánál a minimal való alapmázolás szükségtelenné válik,** mert ezen „uj találmány", mint legjobb rozsdát védő anyag alkalmazható.

Drap, barna, fekete, kék, sárga, szürke, vörös és zöld szinekben kaphatók festék, drogueria és fűszerkereskedésekben.

Egyedüli gyáros:

Strobentz Károly Budapest,

VI., Szabolcs-utca 4.

Specialista sérvkötőkben

Cs. és kir. osztr.-m. és belga kir. szab. Kitüntettetett Brüssel 1896. aranyérem és diszoklevéllel

Keleti-féle sérvkötő

orvosi tekintélyek véleménye szerint a legtökéletesebb ezen nemben, nem csuszik, nem gyakorol kellemetlen nyomást és eltávolitja célszerü szerkezeténél fogva az eddigi sérvkötők hiányait.

Ára: egyoldalu 6 frt, kétoldalu 12 frt.

Gyáramban készülnek ezenkivül: Műlábak, műkezek, mölegés fűzők, egyenes tartók, járó- és nyujtógépek, gummi görcsérharisnyák stb.

Megrendeléseket pontosan eszközöl

KELETI J.

kötszerész és orvossebészi műszerész **Budapesten.**

Főüzlet: IV., Koronaherceg-utca 17. sz.

Gyár: IV., Rostély-utca 15. szám.

Zálán bejárat az udvarból.

Nagy képes milleniumi árjegyzék ingyen zárt boritékban.

Távolság nem akadály!

Egy mintakabát beküldése elegendő, hogy megfelelő ruhát szerezzen. Képes mértékvételi utasitás bérmentve. Meg nem felelőért a pénz visszaadatik. **Rothberger Jakab,** cs. és kir. udvari szállitónál, Budapesten IV. Váci-utca 23. Használt ruhák ujra becseréltetnek és a legmagasabb árban beszámittatnak.

Kinek ne volna szüksége

arra, hogy helyes fogalmazásu levelek, okiratok, szerződések, folyamodványok, szóval a mindennapi életben szükséges irásos munkák elkészitésében tanácscsal lássák el? Erre kitünően szolgál a közel 300 oldal terjedelmü

Legujabb Levelező,

önügyvéd és házi titkár.

Irta **Kassay Adolf.**

Ára szinnyomatu boritékban fűzve 1 frt, kötve 1 frt 20 kr.

Megrendelhető

a „Budapesti Napló"

kiadóhivatalában,

Budapest, VIII., József-körút 18. szám.

A portó előzetes beküldésekor a könyv bérmentve küldetik.

Csakis a valódi keletindiai Santal-olaj

(Misore Santal) gyakorol nagy hatást uj és idült hólyag-, vese- és főleg eső-bántalmaknál.

A Santal Egger-

capsulák csakis a legtisztább és legértékesebb Misore Santal-olajat tartalmazzák és ennélfogva hatásuk meglepő.

Aki rövid idő alatt akar megszabadulni gyötrő bajától, használjon Santal Eggert. Egy eredeti üveg ára 1 frt 50 kr., vidékre a pénz előleges beküldése mellett, postán, bérmentve 1 frt 70 kr.

Főraktár: **Gyógyszertára „Nádor"-hoz** *Budapest, VI., Váci-körut 17.*

Ezrek mennek Carlsbadba,

hogy rossz gyomrukat kireperálják és ujra jól emésszenek és erre elköltenek — néha hiába — egy vagyont, pedig ezt a célt otthon kényelemben, kevés költséggel elérik a

„PEPSIN-BOR"

használata által, mely az ételt megemészteni segit és a gyomrot rövid idén tökéletesen helyreállitja. Az én pepsin-borom kedves izü és hatása ki nem marad. Egy üveg ára 1 frt 20 kr., 5 üveg franco küldve 6 forint.

ROZSNYAI MÁTYÁS gyógyszerész, művegyészeti laboratoriuma Aradon. Kapható Budapesten: Török József gyógyszerész urnál, Egger-féle Nádor-gyógyszertárban valamint minden magyarországi gyógyszertárban.

ORENSTEIN és KOPPEL

BUDAPEST,

Felső-erdősor 24. (Andrássy-ut sarok.)

Gyár: Szent-Lőrinc nyaraló.

ajánlják mint különleges gyártmányaikat **száraz és nező**

kézikotrógépeiket

egyenes és ferde irányu kotrásra, különösen **ármentesitő munkálatokhoz.**

Ilyen kotrógépek gyárunkban mindenkor megtekinthetők.

Prospektusok ingyen és bérmentve.

Egy üveg ára 1 frt 40 krajcár.

Cs. és kir. szab. mosóviz lovaknak.

35 év óta használják az udvari istállókban, a hadsereg és polgárság nagyobb istállóiban, erősitésre nagyobb megerőltetések előtt és az erő visszaszerzésére azok után, ficamodásoknál, inak merevségénél stb., kiváló eredményekre képesiti a lovat a trainingben. Csak a fenti védőjegygyel valódi minőségben kapható Ausztria-Magyarország összes gyógyszertáraiban és drogériákban. — Főraktár:

Kwizda Ján. Ferenc, cs. és k. osztr.-magy., román k. és bolgár fejed. udv. száll. KERÜLETI GYÓGYSZERÉSZ, KORNEUBURG BÉCS mellett.

Nestlé gyermeklisztje

Egy szelence **90** kr.

legjobb alpesi tejet *tartalmaz.* Régóta bevált tápszere **csecsemőknek** és gyomorbetegeknek.

Mutatványszelencék használati utasitással ingyen és bérmentve.

A legelső orvosi tekintélyektől ajánlva, 30 éve az összes gyermekkórházakban használják.

Nestlé Henri Süritett teje.

1 szelence cukorral 50 kr.
1 szelence cukor nélkül 48 kr.

Legteljesebb pótlása a sterilizált tejnek.

Ujdonság: Viking védjegygyel.

Megalvás feltétlenül kizárva, folyton friss tej a házban. Legkényelmesebb kezelés, illatos ize miatt thea, csokoládé, kávé stb. főzéshez különösen szállók, utazók, turisták részére, valamint finomsütéshez és cukrászoknak a krém stb. készitéséhez nélkülözhetetlen.

Központi raktár Ausztria-Magyarország számára: BERLYAK F. Bécs, I. ker., Naglergasse 1. sz.

Budapesten Neruda F.-nél, Kossuth Lajos-utca és az összes gyógyszertárakban és drogériákban.

DITRICHSTEIN MÓR

Lakás- és ablaktisztitási

v. padlóbeeresztési vállalat

VII., Nyár-utca 34. • Telefon 14-59. sz.

Poloskák, sváb és orosz férgek gőzgéppel alaposan kiirtatnak akár tapetás, akár festett lakásokban. Főraktára a cs. és kir. szabad. **Ditrichstein-féle poloskairtószernek** üvegenkint **15. 40. 75. 1.50** és **3** forint. Kitünő rovarpor svàb és oroszférgek ellen csomagonkint **20, 40, 1** frt.

10,000 frt tisztanyereséget

a legkisébb rizikóval

érhet el évente mindenki, a ki egy egyesületbe

az egész osztrák-magyar monarchiában megengedett biztos értékpapirosok kihasználására

mint tag belép.

Haviilleték 6 frt, fél illeték 3 frt.

Tagsági föltételeket ezen **kiválóan szolid** intézményről ingyen és bérmentve küld

(Levelek 10 kr., levelezőlapok 5 kr. postadij.)

AMSTERDAM
Nicolaas Witsenkade 13.

A Commerce- & Credietbank igazgatósága.

Ügyes képviselők kerestetnek.

LIPIK FÜRDŐ

SZLAVONIÁBAN.

Egyetlen jódtartalmu alkalikus hőforrás (64° C) a kontinensen.

Kitüntetve: Budapest 1885. és 1896. London 1893. Bécs, Róma 1894. és Brüsszel 1887. az első díjakkal.

1898. óta a Lonjavölgyi vasut állomása. (Dugosellon át.) Indulás Budapest fiumei gyorsvonattal 7 óra 15 perc reggel; érkezés Lipikre 5½ órakor d. u. Romániából, Bulgáriából, Szerbiából, Boszniából, Bród-Novskán át. Azonkivül a Déli vaspálya állomása Pakrac-Lipik-Kanizsán és Barcson át. (1898 óta zónata ifa.)

Visszautazás minden irányba nappali gyorsvonatokkal. A lipiki hőforrások természetes 64° C. magas hőmérsékletüknél, gazdag nátrium tartalmuknál (magyar Ems), továbbá azoknak jóddal való összeköttetésüknél fogva *ivó- és fürdési célokra,* kitünő hatásuak mindennemű *hurutos bántalmaknál (gége-, gyomor-, bél- és hólyaghurut) köszvényes és csúzos bajoknál, ischiásnál, csontbajoknál, valamint a mirigyek, bőr- és vérbetegségeknél, görvélykór,* stb. Modern fürdőhely, pompásan kiállitott *porcellán-, márvány-fürdők* stb., *izzasztó fürdők* (tepidaria), basinfürdők, fényesen berendezett szállodák, uj gyógyterem, zongora- és társalgótermek, éttermek és kávéház, remek, szellős, fedett sétány, bazárokkal, a helyiségekben és a nagyszabásu parkban villamos világitás. Kitünő fürdőzenekar.

Hivatalos fürdőorvos Dr. SZEMEREY BERTALAN.

Jód hévviz szétküldése egyenesen a forrástól.

Magyarországi főraktár: *Édeskuty L., Mattoni és Wille,* Budapesten.

Bővebb felvilágositások, valamint fürdőleirásokkal szolgál a *Fürdőigazgatóság Lipiken.*

Szenzációs találmány gyengeség ellen.

FÉRFIAK

SZÁMÁRA.

Impotencia ellen med. dr. Borsódi Ferenc cs. és kir. kiz. szabadalm. elektrometallikus lemeze, kitüntetve 1889-ben Párisban és 1890-ben Nizzában aranyéremmel, 1886. Brüsszelben, 1889. Genfben nagy ezüstéremmel, 1893. Chicagóban elismerő okirattal, oklevéllel ellátva a párisi Société de medecins de France, National d'Hygiene Suplique de Paris és számos más tudományos társulatok által. **Elháritja a gyengeséget.** A szerkezet felette egyszerü és annak a testen való hordása elegendő az eredmény elérésére. Bővebb felvilágositással, valamint kimeritő brochurekkel készséggel szolgál a

dr. Borsódi-féle

központi lerakat

Budapest, VIII., József-körut 30. sz.

Őszül a haja??? Ha igen, akkor használja a

Hair Regenerátor

kitünő szert, mely **nem festi** a haját, hanem **a haj eredeti szinét** adja vissza. ✦ **Üvegje 1 forint.** ✦

Egyedül:

Zoltán Béla udvari szállitó gyógyszertárában:

Budapest, V. ker., Nagykorona-utca 23. sz.

„Adria"

magyar királyi tengerhajózási részvény-társaság

Vezérügynökség: HOFFMANN S. és V.

1899. április havában a következő gőzösök indulnak:

Honnan	Hová	Gőzös neve	1899. április
Fiume	Liverpool	Algerian	1—10
„	Rotterdam, Antwerpen	Stefania	1—10
„	Hull, Newcastle o/T.	Draco	1—10
„	Liverpool	Tyria (C. L)	5—15
„	London	Narva	5—15
„	Rouen	Szt.-László	5—15
„	Bordeaux*	Kálmán király	5—15
„	Gibraltár[1], London	Mátyás király	10—20
„	Hamburg[1]	Róma	15—25
„	Liverpool	Saragossa (C. L.)	15—25
„	Rouen*		15—25
„	Barcelona, Valencia*	Baross	25
„	Tanger[1], Pernambuco, Bahia, Rio de Janeiro, Santos*	Nagy Lajos	29
„	Algier[1], Glasgow*	Szt.-István	20—30
„	Liverpool	Flaminian	20—30
„	Hull, Newcastle o/T.	Kolpino	20—30
„	Bordeaux*	Deák	25/IV—5/V.

[1]. Ha a gőzös indulása előtt 8 nappal Tanger, Algier, Hamburg és Gibraltar kikötőkben elegendő rakomány be nem jelentetett, az igazgatóság fentartja magának a jogot e kikötőket nem érinteni.

A *-gal jelölt viszonylatban a gőzös Triesztet is érinti.

Honnan	Hová	Gőzös neve	1899. április
Liverpool	Trieszt-Fiume	Flaminian	1—10
London	» »	Oria	1—10
Rouen	» »	Zichy	5—15
Liverpool	Fiume-Trieszt	Cypria (C. L.)	10—20
Hull, Newcastle o/T.	Trieszt-Fiume	Ebro	10—20
London	» »	Zrinyi	10—20
Liverpool	» »	Andalusian	15—25
Rio de Janeiro, Santos	» »	Báthory	15—25
Antwerpen	» »	Matlekovics	20—30
Glasgow	» »	Rákóczy	20—30
Liverpool	Fiume-Trieszt	Samaria (C. L.)	20—30
Bordeaux	Trieszt-Fiume	Kálmán király	20—30

Középtengeri szolgálat.

Fiume—Malta—Sicilia—Marseillei vonal. Fiuméból: Árpád 5-én, Andrássy 13-án, Adria 20-án, Tisza 27-én indul Marseillebe. — Marseilleből: Mátyás király 2-án, Tisza 9-én, Szapáry 16-án, Árpád 23-án, Andrássy 30-án indul Fiuméba.

Tyrrhenai vonal.

„Buda" első osztályu gyorsgőzös minden szerdán délben, még pedig 1899. április 5-én, 12-én, 19-én és 26-án indul Marseilleből Genuába, minden csütörtökön este 8 órakor Genuából Nápolyba és minden szombaton d. u. 4 órakor, még edig április 1-én, 8-án, 15-én, 22-én és 29-én indul Nápolyból Marseillebe.

A legjobbnak bizonyult HÁZISZER, mely az emésztést szabályozza, rendes vérkeringést eredményezi, a megromlott és hibás véralkatrészt eltávolitja (a mi az egészség főfeltétele), gyorsan és biztosan megszünteti a gyomorbajt, és p. étvágytalanságot, savanyu fölböfögést, hányási ingert, gyomor- és hasbántalmat, gyomorgörcsöt, a gyomor tulterhelését étellel, nyálkásodást, vértolulást, hämorhoidákat, női bántalmakat, bélbajokat, a már 40 év óta jónak bizonyult

Dr. Rosa-féle balzsam

Minden gyuladás, seb és kelés gyógyitása biztos sikerrel jár, a női mell gyuladásánál, tejrekedés és keményedésnél, a gyermek elválasztásánál, tályogok, vérkelések, pokolvar és genyedéseknél, továbbá körömgenyedés az ugynevezett körömméregnél a kézen és lábujakon, keményedéseknél, daganatoknál, mirigydaganatoknál, holttetem képződéseknél stb. 50 év óta bevált

Prágai házikenőcs

FRAGNER B. gyógysz.-től **PRÁGÁBAN 203-III.**

Az emésztés minden munkáját uj életre serkenti és egészséges és tiszta vért szerez, különben is biztos és messze földön hires bevált háziszer.
1 üveg 50 kr., kettős üveg 1 frt. Postán 20 krral drágább.

A gyógyulás fájdalom nélkül halad a kenőcs hüsitő hatása alatt.
Dobozban 25 és 35 krjával. Postán 6 krral drágább.

FIGYELMEZTETÉS! Mindenki csak az eredeti készitményt kérje a prágai Fragner B. gyógyszertárából és figyeljen arra, hogy a Dr. Rosa balzsam csomagolás minden részén az itt látható kerek védjegy legyen; a prágai házi kenőcs csomagolásán pedig a jobbról látható háromszögletü védjegy.

A ki egy utánzást talál és nekem bejelenti, dijat kap!

Elismerő levelek ezrei rendelkezésre állnak.

Raktárak Budapesten:

Török József gyógyszertárában, Egger A. gyógyszertárában, Thalmayer és Seitz, Kochmeister utódai.

Főraktár a készitőnél **B. FRAGNER** Apotheke „Zum schwarzen Adler" in Prag, Eck der Spornergasse Nr. 203.

Kerékpár-különlegességek!

CLAES PFEIL (Mühlhauseni gyártmány Thüringenben)

ADRIA

WELLINGTON.

A jelenkor legkifogástalanabb kerékpárai. ∘ Könnyü, röpke járás. ∘ Lehető legjobb anyag. ∘ ∘ Tiszta munka és meglepően csinos kiállitás.

CLAES PFEIL mint első rangu gyártmány ez időszerint uralja a ***VILÁGPIACOT,*** versenyképes minden angol vagy amerikai gyártmánynyal. — Mérsékelt árak, kedvező részletfizetések és szolid kiszolgálás által vevőimnek a legmesszebbmenő előnyöket biztositom. — **Vezérképviselet:**

PÁPAI MANÓ Magyarország legnagyobb és legrégibb varró-, kötőgép- és kerékpárkereskedés tulajdonosa, **Budapest, Andrássy-ut 14.**

Kényelmes kerékpáriskola. **Nagy javitási műhely.**